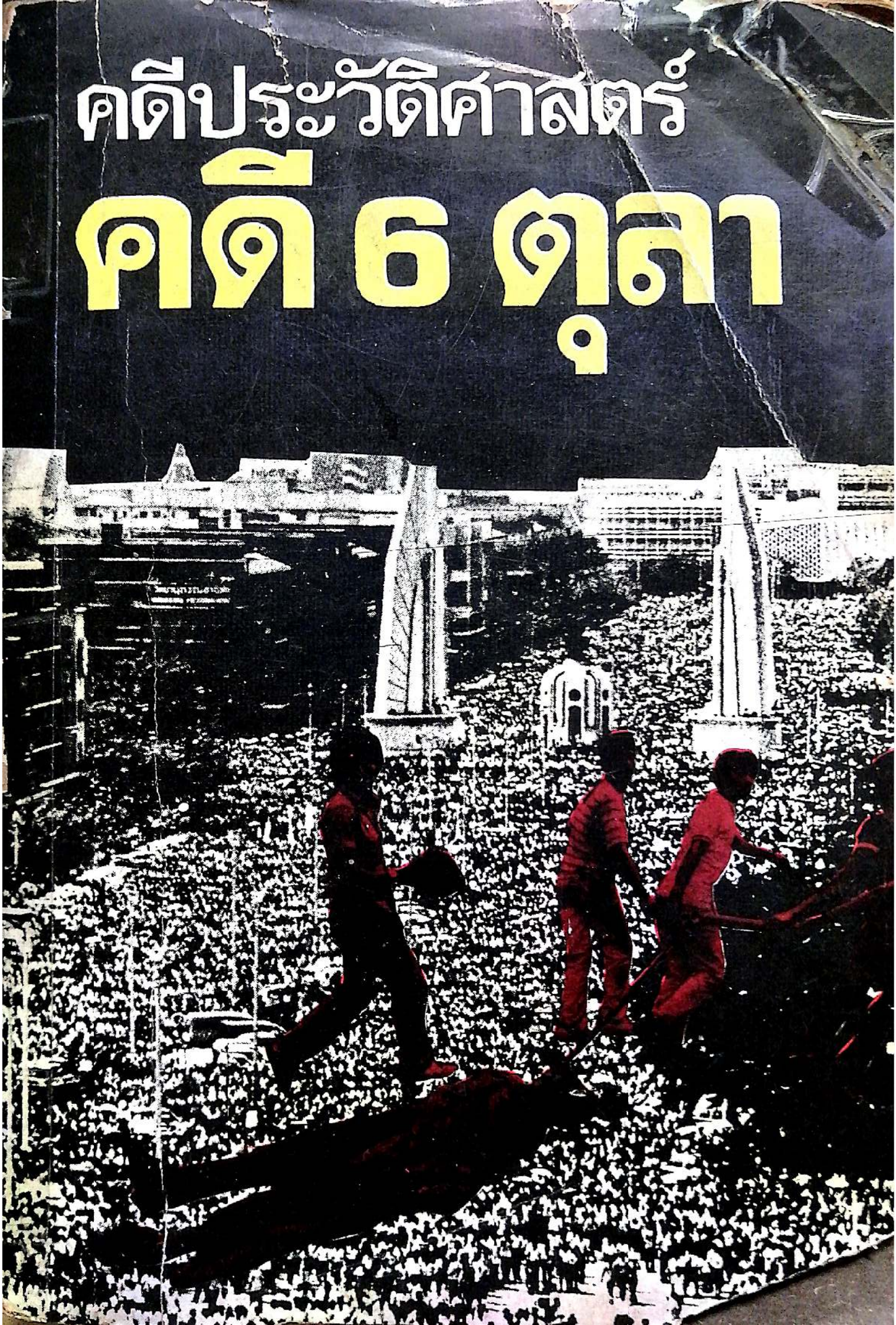
คดีประวัติศาสตร์

คดี 6 ตุลา

คดีประวัติศาสตร์

คดี ๖ ตุลา

คดีประวัติศาสตร์
คดี ๖ ตุลา

พิมพ์ครั้งแรก
กรกฎาคม 2521

พิมพ์ที่:
บริษัท บพิธการพิมพ์ จำกัด
70 ถนนราชบพิธ กทม. โทร. 2225555
นายยอดยิ่ง โสภณ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา

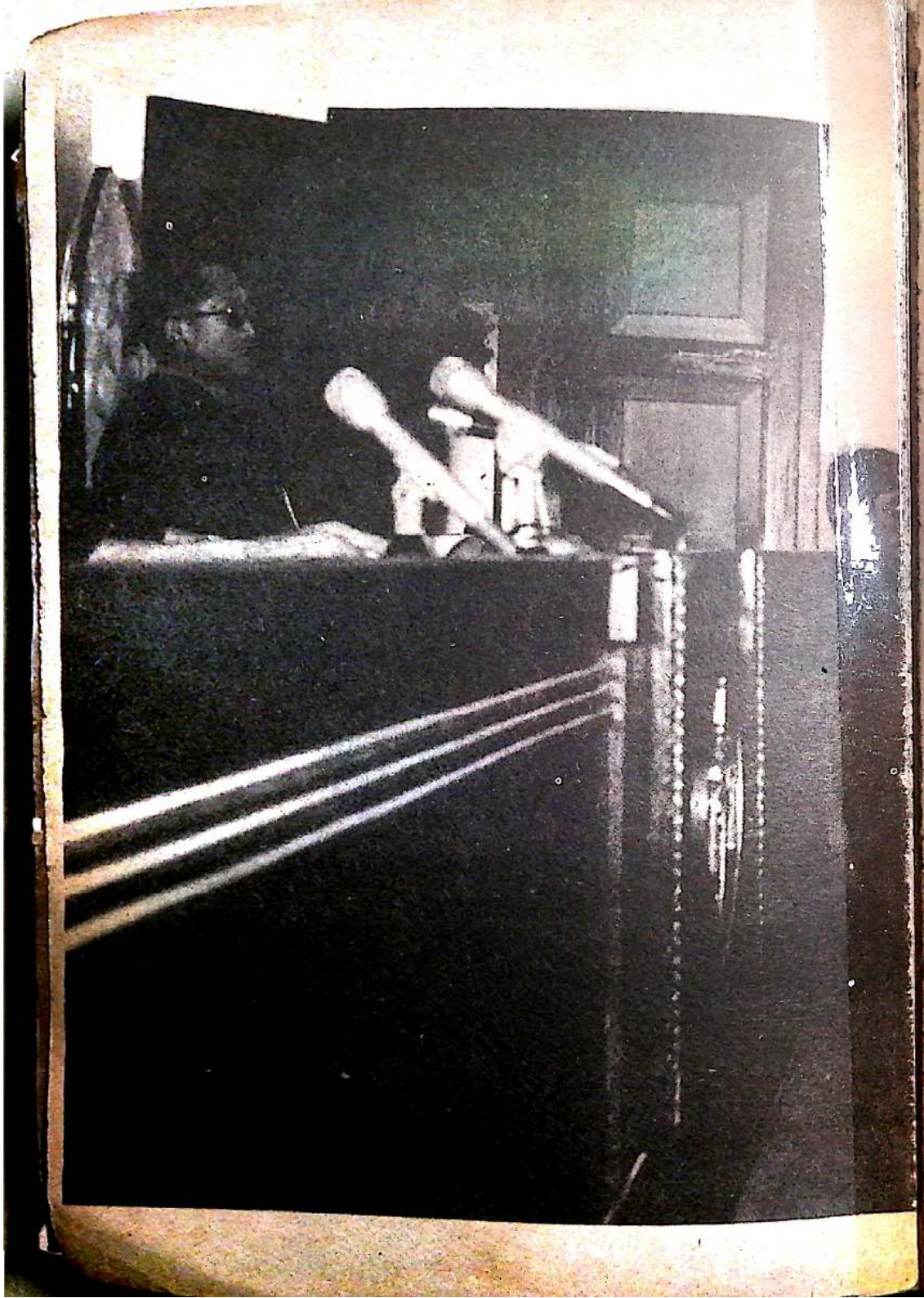
คำอุทิศ

แด่วีรชน ๑๔ ตุลา

และ

ผู้เสียชีวิตในเหตุการณ์ ๖ ตุลา. ๑๙

คำนำ

หนังสือ "คดี ๖ ตุลาคม" นี้ ข้าพเจ้าผู้รวบรวมมีความบันดาลใจที่จะได้รวบรวมหลักฐานพยานซึ่งเป็นข้อเท็จจริงในคดีขึ้น เพราะเห็นว่าเป็นคดีที่ประชาชนได้ให้ความสนใจ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ข้าพเจ้าเห็นว่าหากได้รวบรวมไว้เสียในที่เดียวก็จะสะดวกแก่การตรวจสอบของผู้ที่สนใจ.

โดยที่คดีนี้เป็นคดีประวัติศาสตร์และอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล การรวบรวมนี้ ข้าพเจ้าจึงยึดเอาคำฟ้อง คำให้การบรรดาที่ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙) ได้บันทึกไว้เป็นหลัก โดยไม่สอดใส่ความเห็นส่วนตัวเข้าไปในเนื้อหาด้วย.

ภาคที่ ๑ เป็นการแนะนำให้รู้จักกับจำเลยในคดีนี้ ๑๘ คน กับนายบุญชาติ เสถียรธรรมณี จำเลยในคดีที่เกี่ยวเนื่องกับคดี ๖ ตุลาคมอีกคนหนึ่ง ซึ่งถูกฟ้องต่อศาลอาญา

ภาคที่ ๒ เป็นคำฟ้อง คำให้การและคำร้องในคดีนี้

ภาคที่ ๓ เป็นคำแถลงความของพยานโจทก์ ๓ คนแรก

ภาคที่ ๔ เป็นคำร้องเรียนขอให้นิรโทษกรรมแก่คุณสุธรรม แสงประทุมกับเพื่อน ๆ

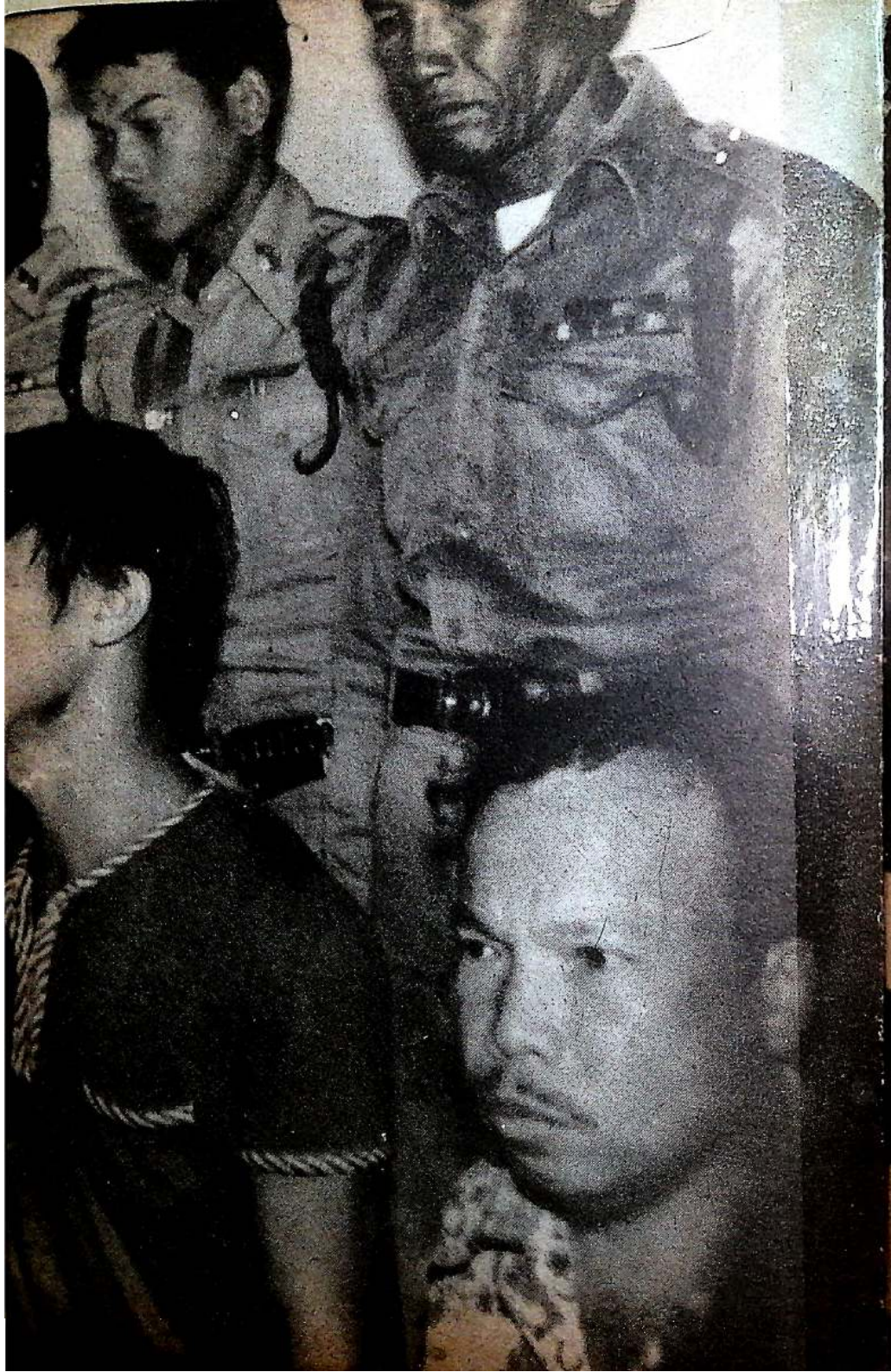
ภาคที่ ๕ ของหนังสือนี้เป็นบทว่าด้วยคำสั่งและกฎหมายบรรดาที่เกี่ยวข้องกับคดีนี้

ข้าพเจ้าหวังว่า หนังสือนี้คงจะเป็นประโยชน์ต่อท่านผู้สนใจและเป็นบันทึกประวัติศาสตร์อีกหน้าหนึ่งของชาติไทยของเรา.

ข้าพเจ้าตั้งความหวังว่า ต่อจากเล่ม ๑ นี้ คงจะมีผลการพิจารณาคดีรวบรวมเสนอต่อท่านต่อไปอีก ดังนั้นจึงขอกราบขอบพระคุณที่ท่านมีเมตตาจิตต่อคุณสุธรรมและเพื่อนมา ณ โอกาสนี้.

ด้วยความเคารพอย่างยิ่ง

ธวัช สุจริตวรกุล

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

ประเทศไทยให้สัตยาบันรับรองปฏิญญานี้และมีการเฉลิมฉลองทุกปีเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม อันเป็นวันสิทธิมนุษยชนเวียนมาบรรจบครบรอบ.

ข้อ ๑๐. ทุกคน มีสิทธิโดยเสมอภาคเต็มที่ในอันที่จะได้รับการพิจารณาที่เป็นธรรมและเปิดเผยจากศาลที่อิสระ และเที่ยงธรรม ในการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของตนและการกระทำผิดอาญาใด ๆ ที่ถูกกล่าวหา

ข้อ ๑๑. (๑) ทุกคนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดทางอาญามีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ว่าบริสุทธิ์ จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิดตามกฎหมายในการพิจารณาเปิดเผยซึ่งตนได้รับหลักประกันบรรดาที่จำเป็นสำหรับการต่อสู้คดี

(๒) จะถือบุคคลใด ๆ ว่ามีความผิดทางอาญาเนื่องด้วยการกระทำหรือละเว้นใด ๆ อันมิได้จัดเป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายแห่งชาติหรือกฎหมายระหว่างประเทศในขณะได้กระทำการนั้นไม่ได้ และจะลงโทษอันหนักกว่าที่ใช้อยู่ ในขณะที่ได้กระทำความผิดทางอาญานั้นไม่ได้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๑๗

(รัฐธรรมนูญนี้ ใช้บังคับอยู่ขณะเกิดเหตุคดีนี้และได้ถูกยกเลิ
ไปเมื่อคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินยึดอำนาจการปกครอ
แผ่นดิน เวลา ๑๙.๐๐ น. วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙)

หมวด ๓

สิทธิและเสรีภาพของชาวไทย

มาตรา ๔๓ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การจำกัดเสรีภาพเช่นว่านี้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะ และเพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการรบหรือการสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือประกาศใช้กฎอัยการศึก

มาตรา ๔๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ หรือหมู่คณะอื่น

การจำกัดเสรีภาพเช่นว่านี้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันมิให้มีการผูกขาดตัดตอนในทางเศรษฐกิจ

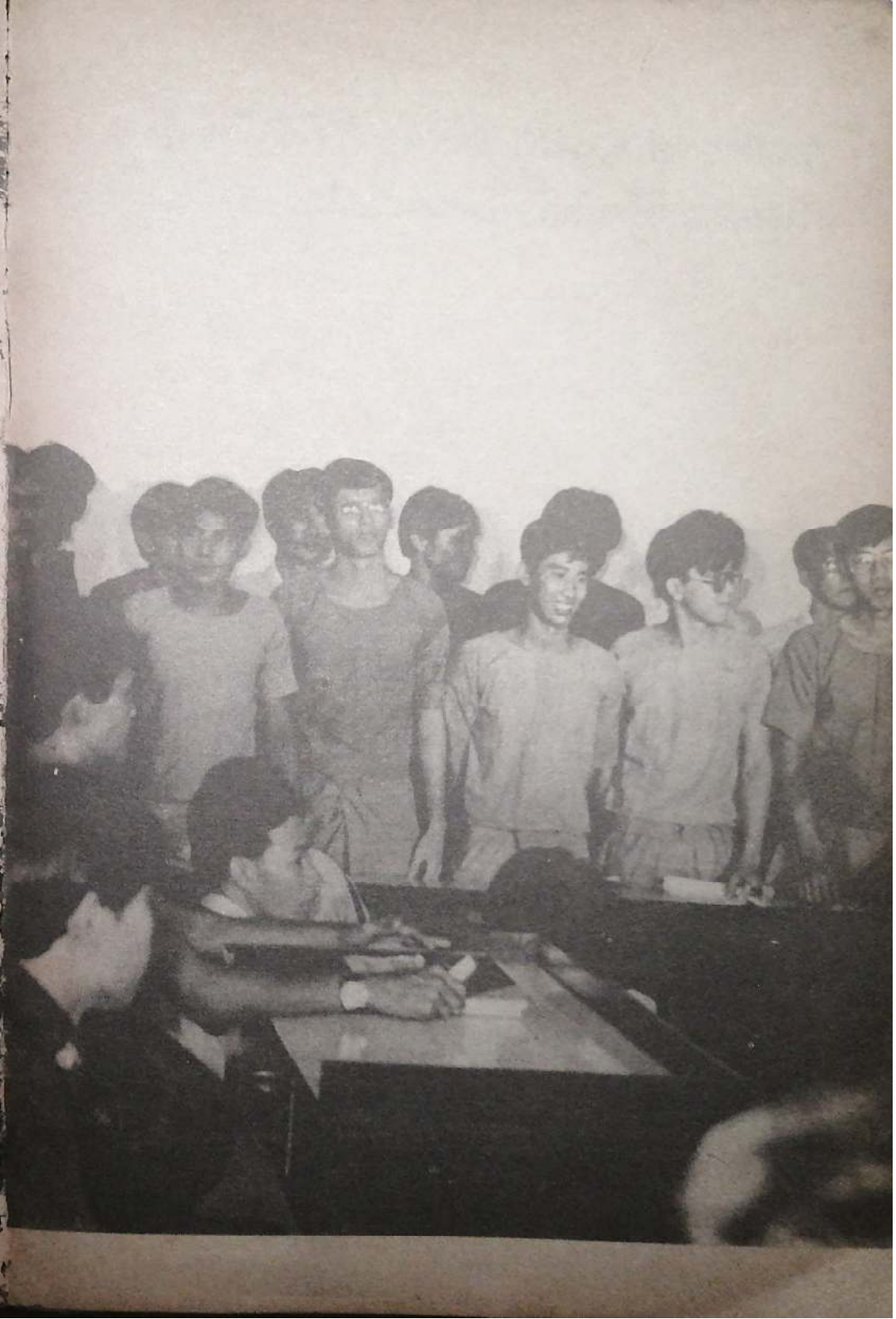
หมวด ๘

ศาล

มาตรา ๒๐๔ การตั้งศาลขึ้นใหม่เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่ง หรือที่มีข้อหาฐานใดฐานหนึ่งโดยเฉพาะ แทนศาลธรรมดาที่มีอยู่ตามกฎหมายสำหรับพิจารณาพิพากษาคดีนั้น จะกระทำมิได้

มาตรา ๒๐๕ การบัญญัติกฎหมายให้มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลหรือวิธีพิจารณา เพื่อใช้แก่คดีใดคดีหนึ่งโดยเฉพาะ จะกระทำมิได้

วัตถุประสงค์ของ
ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งเทศไทย

(แก้ไข พ.ศ. ๒๕๑๖)

หมวดสาม
วัตถุประสงค์

มาตรา ๑๐ ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาเป็นศูนย์รวมในการดำเนินงานของนิสิตนักศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ธำรงไว้ซึ่งเอกราช อธิปไตยและความเป็นเอกราชของชาติ

(๒) พิทักษ์ระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(๓) ผดุงไว้ซึ่งความเป็นธรรมของสังคม

(๔) จรรโลงไว้ซึ่งศิลปะและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ

(๕) พิทักษ์ผลประโยชน์ สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

วัตถุประสงค์ของสภาแรงงานแห่งประเทศไทย

(อนุมัติโดยที่ประชุมใหญ่ที่บางแสน ชลบุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕)

หมวดสอง
วัตถุที่ประสงค์

มาตรา ๔ สภาแรงงานแห่งประเทศไทยมีวัตถุที่ประสงค์ ดังนี้

๑. ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรแรงงานตามกฎหมาย เพื่อเป็นประโยชน์ในการแสวงหา คุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพของผู้ใช้แรงงานบนพื้นฐานแห่งความยุติธรรมของสังคม

๒. ส่งเสริมการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

๓. ส่งเสริมการศึกษาของผู้ใช้แรงงานในแนวทางที่ถูกต้อง

๔. ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีและร่วมมือกันขจัดปัญหาต่างๆ ในด้านแรงงาน

๕. ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ในการดำเนินงานสหภาพแรงงานและสหพันธ์แรงงาน

๖. เป็นตัวแทนและที่ปรึกษาของสมาชิก ในการเจรจาทำความตกลงตามกฎหมาย ว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและแรงงานสัมพันธ์

๗. ร่วมมือกับองค์กรแรงงานอื่นๆ ทั้งในและนอกประเทศ ที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน เพื่อผลประโยชน์ต่อการแรงงานของชาติ

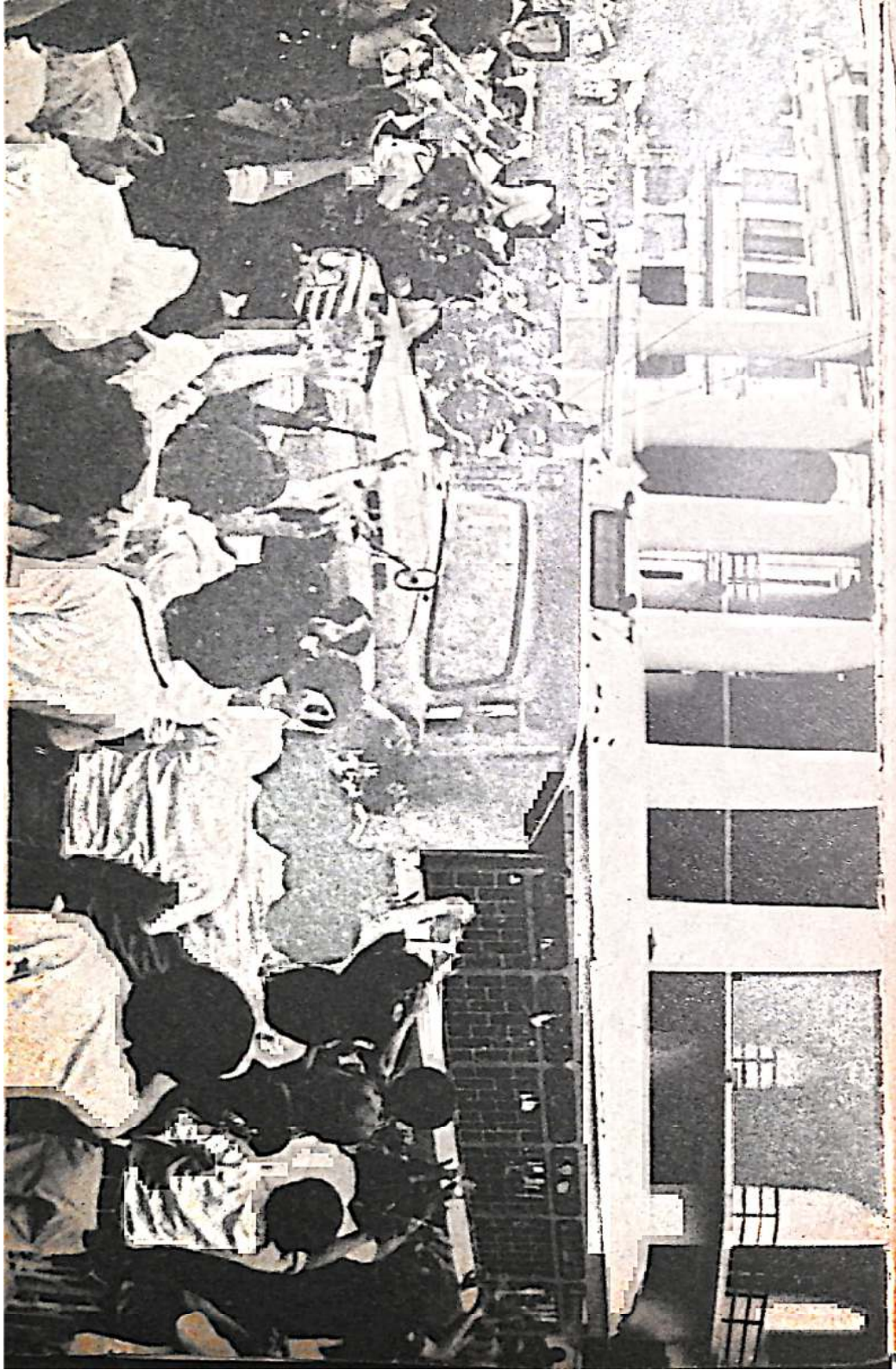
๘. ส่งเสริมระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยให้อยู่บนพื้นฐานแห่งความเป็นธรรมของสังคม.

(จากเอกสาร หมาย จ. ๗๔ ซึ่ง นายผัน วงษ์ดี นำส่งประกอบคำให้การต่อศาล นายผัน วงษ์ดี อ้างว่าเอกสารนี้ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมของสหภาพแรงงานร่วมประชุมกันที่บางแสน ชลบุรี)

ภาค ๑

๑๘+๑ จำเลย

และ ๔๔ ทนาย

๑๙÷๑ จำเลย

คดี ๖ ตุลาคม ๑๙ นี้ มีจำเลยที่ถูกฟ้องต่อศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙)
รวมทั้งหมด ๑๙ คนด้วยกัน ในจำนวนนี้จำแนกออกได้ ดังนี้

ชาย ๑๖ คน
หญิง ๒ คน
และแยกละเอียดออกไปอีกได้ดังนี้
เป็นนิสิตนักศึกษา ๑๔ คน ชาย ๑๓ คน หญิง ๑ คน
เป็นนักสหภาพแรงงาน ๑ คน
ข้าราชการ ๑ คน
อาชีพพยาบาล ๑ คน
ประชาชนสามัญอาชีพรับจ้าง ๑ คน
ในจำนวนนิสิต นักศึกษาแยกตามสถาบันได้ดังนี้
จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ๑ คน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๘ คน
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ๒ คน
สถาบันเทคโนโลยี ๒ คน
และแยกตามตำแหน่งหน้าที่ได้อีกดังนี้
เป็นผู้บริหารศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ๖ คน
ชมรมศิลปะการแสดงมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๓ คน
นอกนั้นเป็นผู้บริหารองค์การนักศึกษา
และมีจำเลยอีกคนหนึ่ง เป็นนักศึกษาถูกฟ้องต่อศาลอาญา
ซึ่งอาจเรียกว่าเป็นจำเลยที่ ๑๙
จำเลยแต่ละคนมีประวัติความเป็นมา ดังต่อไปนี้.

สุธรรม แสงประทุม

จำเลยที่ ๑

มีประวัติตามที่ปรากฏ ในการสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็น เลขาธิการศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย เมื่อปี ๒๕๑๙ ดังนี้

๑. นายสุธรรม แสงประทุม อายุ ๒๓ ปี นิสิตชั้นปีที่ ๔ คณะนิติศาสตร์ สถาบันการศึกษา จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย มีความประสงค์เข้ารับเลือกตั้ง ในตำแหน่งเลขาธิการศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย

๒. มีประสบการณ์และผลการทำงานดังนี้

๒.๑ นักกลอนคณะนิติศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖

๒.๒ รองหัวหน้าฝ่ายอภิปราย โครงการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย ของ ศนท. เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๑๗

๒.๓ ประธานฝ่ายวิชาการ ค่ายอบรมเผยแพร่ประชาธิปไตย จ.ตรัง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๗

๒.๔ ประจำฝ่ายการเมือง ชมรมรัฐศึกษา สจม. เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๗

๒.๕ ผู้ประสานงานกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ประชาชน ผู้โดยสารรถเมล์ กรณีคัดค้านการขึ้นค่าโดยสารรถเมล์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๗

๒.๖ หัวหน้าฝ่าย รณรงค์ คัดค้าน การกอบโกย ทรัพยากรแห่งชาติ กรณีเทมโก้ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๗-๒๕๑๘

๒.๗ หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติงานการจัดงานวันที่ ๑๔ ตุลาคม ประจำปี ๒๕๑๘ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘

๒.๘ ฝ่ายวิชาการโครงการ รณรงค์เพื่อปากเพื่อท้องของประชาชน ศนท. เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘

นโยบายการทำงานในตำแหน่งเลขาธิการศูนย์กลางนิสิตนักศึกษา แห่งประเทศไทย ดังต่อไปนี้

นโยบายทั่วไป

๑. ร่วมกับประชาชนต่อสู้และธำรงไว้ซึ่งเอกราชของชาติและประชาธิปไตยของประชาชน

๒. สนับสนุนการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมในสังคม

๓. ส่งเสริมการนำวิชาสาขาต่าง ๆ ไปใช้ในการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง

๔. น้อมรับฟัง ความ คิดเห็น จากทุกฝ่าย ในการดำเนิน งาน ของศูนย์ ฯ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนอย่างดีที่สุด

นโยบายต่อนิสิตนักศึกษา

๑. พิทักษ์และส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของ นักศึกษาตามครรลองประชาธิปไตย

๒. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาทุกสถาบันกับศูนย์ ฯ ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

๓. ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีการเรียนรู้สภาพและปัญหาที่แท้จริงของสังคมไทย เพื่อนำวิชาการไปพัฒนาประเทศชาติอย่างมีประสิทธิผล

นโยบายต่อรัฐบาล

สนับสนุนนโยบายและการดำเนินงานของรัฐบาลที่มุ่งแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างจริงจังและการคัดค้านดำเนินนโยบายของรัฐบาลที่กระทบกระเทือนผล ะโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่

นโยบายเร่งด่วน

๑. เร่งรัดให้รัฐบาล แก้ไขปัญหาของประชาชน และยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

๒. เร่งรัดให้รัฐบาล ให้หลักประกันในปัญหาสวัสดิภาพ และความปลอดภัยของประชาชน

ถูกจับกุมตัวเมื่อเช้าวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ขณะเดินทางไปพบ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรีที่บ้านเอกมัย ตามที่ได้ติดต่อนัดหมายกันไว้ และเป็นผู้ต้องหารุ่นแรกที่ถูกจับกุมในกรณี "๖ ตุลาคม" ในข้อหาหมิ่นพระบรมเดชานุภาพสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ์ สยามมกุฎราชกุมาร

อนุพงษ์ พงษ์สุวรรณ

จำเลยที่ ๒

เกิด ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๕๕

การศึกษา

๒๕๐๔-๒๕๐๕ เข้าเรียนในชั้นอนุบาล ที่โรงเรียนสตรีวรนาถ บางเขน กรุงเทพฯ

๒๕๐๖-๒๕๐๗ เข้าเรียนในโรงเรียนสตรีวรนาถเทเวศน์ จนจบชั้นประถมปีที่ ๑

๒๕๐๘-๒๕๑๒ เข้าเรียนโรงเรียนจุลสมัย อ. เมือง จ. สงขลา ตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ ๒ จนถึงประถมปีที่ ๗

๒๕๑๓-๒๕๑๕ เข้าเรียนโรงเรียนวัดเบญจมบพิตร กรุงเทพฯ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ได้รับรางวัลความประพฤติดีของ ม.ล. หญิงทินกร ที่โรงเรียนเบญจมบพิตร ในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้รับรางวัลเรียนดีของท่านเจ้าอาวาสวัดเบญจมบพิตร ๓ ปีซ้อน ๒๕๑๓-๒๕๑๕

กิจกรรม

๒๕๑๐ เป็นตัวแทนลูกเสือไปชุมนุมลูกเสือที่ประเทศมาเลเซีย

๒๕๑๑ ได้รับวุฒิบัตรจากยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย

๒๕๑๓ เป็นนักกีฬาของโรงเรียนเบญจมบพิตร แข่งขันกรีฑานักเรียน ตั้งแต่ปี ๒๕๑๓-๒๕๑๕

๒๕๑๕ เป็นสาราณียกรหนังสือเบญจมบพิตร ๒๕๑๕

๒๕๑๗ แสดงละครในนามของโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

๒๕๑๘ เป็นสมาชิกชุมนุมนาฏศิลป์และการละคร อ.ม.ธ.

๒๕๑๙ ได้รับเลือกเป็นประธานชุมนุมนาฏศิลป์และการละคร อ.ม.ธ.

อภินันท์ บัวหภักดี

จำเลยที่ ๓

เกิดวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๐๐ ที่โรงพยาบาลวชิระ บิดาชื่อบุญมา บัวหภักดี มารดาชื่อนางโม บัวหภักดี เป็นน้องคนสุดท้องในจำนวนพี่น้องทั้งหมด ๒ คน ปัจจุบันครอบครัวอยู่ที่ บ้านเลขที่ ๑ หมู่ ๑ ต. บ้านนา อ. บ้านนา จ. นครนายก

การศึกษา

จบชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจากโรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน และจึงสอบเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพลศึกษา ๑ ปี จึงลาออก มาสอบเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จนจบชั้นปีที่ ๑ แล้วจึงเลือกเข้าศึกษาต่อที่คณะรัฐศาสตร์

กิจกรรม

ระหว่างที่เป็นนักเรียน เป็น นักกีฬาของ โรงเรียน ใน ประเภท ฟุตบอล, ว่ายน้ำเป็นนักกีฬาสีชนะเลิศว่ายน้ำและกรีฑาของโรงเรียน เป็นนักดนตรีไทย ประจำวงดนตรีของโรงเรียน เข้าร่วมการแสดงละครและการแสดงอื่น ๆ ของโรงเรียน ของชั้นเรียนและเข้าร่วมการแสดงเป็นการส่วนตัว เช่นการแสดงละครโทรทัศน์และการแสดงกระบี่กระบองตามงานวัดทั่ว ๆ ไป

ระหว่างที่เรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒพลศึกษา ได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนนักกีฬาของวิทยาเขตพลศึกษา ประเภทเทเบิลเทนนิส กรีฑา ว่ายน้ำ เข้าแข่งขันในกีฬาวิทยาเขตและได้รับเลือกเป็นนักกรีฑาของมหาวิทยาลัยเข้าร่วมการแข่งขันในกีฬามหาวิทยาลัยครั้งที่ ๓

ระหว่างที่ศึกษาอยู่ที่ธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ ๑ เข้าเป็นสมาชิกชุมนุม กรีฑา เทเบิลเทนนิส ว่ายน้ำ วอลเล่บอล์ รักบี้ และเคยเข้าร่วมในนามทีมมหาวิทยาลัยเกือบทุกประเภท ยกเว้นเทเบิลเทนนิส

ได้รับเลือกเป็นนักกรีฑาของมหาวิทยาลัย เข้าแข่งขันในกีฬามหาวิทยาลัยครั้งที่ ๔

เป็นสมาชิกชุมนุมนาฏศิลป์และการละครและเข้าร่วมในการแสดงของชุมนุมหลายครั้ง เป็นสมาชิกชุมนุมดนตรีไทย

ชั้นปีที่ ๒ ยังคงเป็นนักกีฬาของมหาวิทยาลัยและเป็นกรรมการชุมนุมกรีฑา

ถูกจับกุมตัวเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคมขณะที่ร่วมเดินทางไปพบนายกรัฐมนตรีในตอนเช้าและปัจจุบันถูกควบคุมตัวอยู่ที่เรือนจำกลางบางขวางในข้อหามีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ กบฏภายในราชอาณาจักร ฆ่าและพยายามฆ่าเจ้าพนักงานและดูหมิ่นองค์รัชทายาท ฯลฯ

สุรชาติ บำรุงสุข
จำเลยที่ ๔

นิสิตชั้นปีที่ ๓ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ได้รับเลือกเป็นอุปนายกฝ่ายกิจการภายนอกเคยร่วมกิจกรรม

๑. หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โครงการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย (ครป) ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ๒๕๑๖

๒. อาสาสมัครโครงการกลับสู่ชนบท ศูนย์ส่งเสริมการเผยแพร่ประชาธิปไตย (ศสป) ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ พ.ศ. ๒๕๑๗

๓. เจ้าหน้าที่ฝ่ายอภิปรายโครงการณรงค์คัดค้านการกอบโกยของต่างชาติ กรณีเทมโก้ประจำภาคตะวันออก ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ๒๕๑๘

๔. กรรมการกลางการจัดการสัมนานิสิตใหม่ คณะรัฐศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๑๘

๕. ฝ่ายประสานงานกองเลขาธิการ ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๘

๖. ฝ่ายการเมือง โครงการสืบทอดเจตมารมย์วีรชน ๑๔ ตุลา ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๘

นโยบายในการสมัครรับเลือกตั้งองค์การบริหาร สจม. ปีการศึกษา ๒๕๑๘ ในนามพรรคจุฬา-ประชาชน และได้รับเลือกตั้ง

นโยบายหลัก

๑. เสริม สร้าง และคง ไว้ซึ่ง การ ปกครองระ บอบ ประชาธิปไตย โดยมี พระมหากษัตริย์เป็นประมุขและ ปราศ จาก การ แทรกแซง ทางการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา และวัฒนธรรม

๒. เน้นหนักกิจกรรมภายในมหาวิทลัย โดยสนับสนุนงานด้านวิชาการ การศึกษา ประเพณีวัฒนธรรม ทั้งนี้โดยไม่ทอดทิ้งภาระหน้าที่ของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อสังคม.

๓. ลดช่องว่างระหว่างองค์การบริหารกับนิสิตจุฬาฯ ส่งเสริมการร่วมมือกันทำประโยชน์ต่อส่วนรวมระหว่างนิสิตแต่ละคณะ และระหว่างสถาบันการศึกษา

๔. เสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการภายในมหาวิทยาลัย โดยสนับสนุนให้นิสิต อาจารย์และชมรมต่างๆ ได้แสดงความคิดเห็นแสดงผลงานทางด้านวิชาการ ศิลปวัฒนธรรมได้อย่างเสรีทั้งทางการพูด การเขียน การพิมพ์และโฆษณา

๕. ผลักดันให้มหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการบริการสังคมโดยเรียกร้องและสนับสนุนให้นิสิต อาจารย์ และชมรมต่างๆ ศึกษาและสัมพันธ์กับปัญหาต่างๆ ที่เป็นจริงในสังคมไทย

๖. ปกป้องและธำรงไว้ซึ่งสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ภราดรภาพของนิสิตจุฬาฯ และประชาชน

นโยบายต่อนิสิตจุฬาฯ

๑. ดำเนินกิจกรรมองค์การบริหารอย่างเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ปราศจากการแทรกแซงจากทุกฝ่าย

๒. ยึดถือความคิดเห็นและผลประโยชน์ของนิสิตจุฬาฯ โดยส่วนรวมเป็นหลักในการบริหารงาน

๓. จัดให้มีการพบ เพื่อนนิสิตเพื่อรายงานกิจกรรมขององค์การบริหารและรับการวิพากษ์วิจารณ์เสนอแนะจากเพื่อนนิสิตโดยสม่ำเสมอ

๔. สนับสนุนให้นิสิตจุฬาฯ และชมรมต่างๆ ได้มีโอกาสแสดงผลงานทางการค้นคว้า วิจัยความคิดเห็นทางด้านวิชาการ ศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาสังคมได้อย่างเสรี

๕. จัดให้บริการข่าวสาร ข้อมูล และความเป็นไปในสังคมอย่างกว้างขวางและทันต่อเหตุการณ์

๖. ส่งเสริมการศึกษาเพื่อพลานามัยโดยบริหารให้ชาวจุฬาฯ ส่วนใหญ่มีอุปกรณ์และสถานที่ในการเล่นกีฬามากขึ้น

๗. สนับสนุนงานประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามให้คงอยู่ต่อไป

๘. สนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า และการเข้าสัมพันธ์กับปัญหาของประชาชนในสังคมไทย

นโยบายต่อมหาวิทยาลัย

๑. เรียกร้องให้มหาวิทยาลัยปรับปรุงการบริการแก่นิสิต เช่น หน่วยอนามัย หอสมุดกลาง การจ่ายค่าหน่วยกิต ฯลฯ

๒. ลดช่องว่างระหว่างมหาวิทยาลัยกับประชาชน โดยให้มหาวิทยาลัยเป็นศูนย์รวมข่าวสาร ข้อมูลความรู้สำหรับประชาชน

๓. ร่วมมือกับทางมหาวิทยาลัยในการที่จะทำให้มหาวิทยาลัยเป็นอิสระมีเสรีภาพทางวิชาการและการเสนอความคิดเห็นต่อการแก้ไขปัญหาบ้านเมือง

๔. ผลักดันให้มีการปรับปรุงโครงสร้างมหาวิทยาลัย โดยให้ข้าราชการมหาวิทยาลัย อาจารย์และนิสิตได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานของมหาวิทยาลัยโดยยึดถือผลประโยชน์ส่วนรวมและให้สอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

นโยบายต่อประชาชน

๑. พิทักษ์ไว้ซึ่งสิทธิ เสรีภาพของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย

๒. สนับสนุนการเรียกร้องเพื่อความเป็นธรรมในสังคม

๓. รณรงค์ให้มีการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม

๔. ส่งเสริมให้มีการยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น

ประพนธ์ วังศิริพิทักษ์
จำเลยที่ ๕

เกิดเมื่อวันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๕ มีพี่น้องด้วยกันทั้งหมด ๕ คน เข้ารับการศึกษาชั้นเริ่มต้นที่โรงเรียนเทศบาลวัดมหาพฤฒาราม จนจบชั้นประถมปีที่ ๔ ได้คะแนนยอดเยี่ยมติดบอร์ดอันดับหนึ่งของโรงเรียนด้วยคะแนน ๘๐.๐๐% จากนั้นได้สอบแข่งขันเข้าเรียนต่อชั้นประถมปลายที่โรงเรียนเดิม เรียนจบชั้นประถม ๗ คงได้คะแนนยอดเยี่ยมเป็นอันดับหนึ่งของโรงเรียนด้วยคะแนน ๙๓.๑๐ %

จากนั้นได้สมัครสอบแข่งขันเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชีวิตการเรียนที่โรงเรียนแห่งใหม่นี้มีความแตกต่างจากโรงเรียนเดิมเมื่อตอนอยู่ชั้นประถมเป็นอย่างมาก เพราะมีชุมนุมกิจกรรมนอกหลักสูตรต่าง ๆ อยู่มากมายหลายสิบชุมนุม ทำให้เกิดความสนใจที่จะเข้ามาร่วมทำกิจกรรมของชุมนุมต่าง ๆ เหล่านั้น ฉะนั้นในระหว่างที่เรียนอยู่จึงได้มีส่วนร่วมในการจัดงานนิทรรศการของชุมนุมต่าง ๆ เสมอมา รวมทั้งได้เข้าร่วมเป็นกรรมการชุมนุมและกรรมการจัดงานต่าง ๆ ด้วย

จบชั้น ม.ศ. ๓ สอบไล่ได้ด้วยคะแนน ๘๖% และได้เลือกเรียนต่อชั้น มศ. ปลายในแผนกวิทยาศาสตร์ที่โรงเรียนเดิมต่อไป เนื่องจากมีความสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นอย่างมาก ในปลายปีที่เรียนอยู่ชั้น มศ. ๔ จึงได้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งในตำแหน่งประธานนักเรียนของโรงเรียน และได้รับเลือกเป็นประธานนักเรียนประจำปีการศึกษา ๒๕๑๔ สมความตั้งใจ ในปีที่สุดท้ายที่เรียนอยู่ชั้น มศ. ๕ ก็สอบไล่ได้ด้วยคะแนน ๗๕.๖๐%

หลังจากเรียนจบชั้น มศ. ๕ แล้ว ได้เข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาที่

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี ในสาขาอิเลคโทรนิคส์ ในระหว่างนั้นก็ได้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมนุมต่าง ๆ มาโดยตลอด เช่นชุมนุมวิชาการ ชุมนุมปฏิกลาและโต้วาที ชุมนุมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

ในปี ๒๕๑๘ ได้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นกรรมการสโมสรนักศึกษาของสถาบัน ฯ ในตำแหน่งนายกสโมสรนักศึกษา ซึ่งก็ได้รับความไว้วางใจจากนักศึกษาทั้งมวลในการดำรงตำแหน่งดังกล่าว และจากตำแหน่งที่ได้รับเลือกตั้งนี้ จึงทำให้มีโอกาสเข้ามาร่วมทำงานในศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยในฐานะกรรมการกลางโดยตำแหน่ง ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๙ โดยมีสุธรรม แสงประทุมเป็นเลขาธิการ นับเป็นครั้งแรกที่ได้เข้าร่วมงานศูนย์นิสิต ฯลฯ

วิโรจน์ ตั้งวาณิชย์
จำเลยที่ ๖

เกิด ๑๐ พฤศจิกายน ๒๔๕๔
พ่อนายเอี่ยมเฮี้ยง แซ่กิม
แม่นางลาวัณย์ ตั้งวาณิชย์
มีพี่น้อง ๓ คน เป็นคนที่หนึ่ง

ประวัติการศึกษา

จบ ป. ๔ จากโรงเรียนโกศลวิทยา (วัดตอน ยานนาวา) ปี ๒๕๐๖

จบ ป. ๗ จากโรงเรียนสามมุกคริสเตียนวิทยา (โรงเรียนกินนอน จังหวัดชลบุรี) เมื่อปี ๒๕๐๙

จบชั้น มศ. ๓ จากโรงเรียนวัดราชาธิวาส เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒

จบชั้น ม.ศ. ๕ จากโรงเรียนสันติราษฎร์บำรุง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ (แผนกวิทย์) ไม่ได้สอบเข้ามหาวิทยาลัย เพราะคิดจะไปเรียนต่อเมืองนอก

ผลสุดท้ายก็ไม่ได้ไป

ปีต่อมา ปี ๒๕๑๕ สอบเข้ามหิดลคณะสาธารณสุข

ปีต่อมา ปี ๒๕๑๖ สอบเข้ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อชั้นปีที่ ๒ เลือกคณะศิลปศาสตร์ สาขาภาษาอังกฤษ ตอนเข้าคณะได้คะแนนเป็นที่ ๑ ของคณะ (เกรด ๓.๗๕) และได้เกรดเป็นที่ ๒ ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผลการเรียนจากปี ๑ เป็นต้นมาสอบได้เกรด เอ และ บี ทุกวิชา

กิจกรรมในมหาวิทยาลัย

เป็นสมาชิกของชุมนุมนาฏศิลป์และการละคร

ถูกจับเข้าวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ขณะที่เดินทางไปพบนายกรัฐมนตรี ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการแสดงละคร เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๑๙ ขณะที่ถูกจับกุมเรียนอยู่ชั้นปีที่ ๔ (เกรดล่าสุด ๓.๕)

มหินทร์ ตันบุญเพิ่ม

จำเลยที่ ๗

เกิดปี พ.ศ. ๒๔๕๗ ที่กรุงเทพฯ บัจจุบันอายุ ๒๓ ปี มีพี่น้อง ๖ คน เป็นหญิง ๑ คน ชาย ๕ คน เป็นคนที่ ๕ ของครอบครัว เริ่มเข้ารับการศึกษาชั้นประถมปีที่ ๑ เมื่ออายุ ๗ ขวบ ที่โรงเรียนวัดใหม่ช่องลม ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ พญาไท กรุงเทพฯ ตลอดช่วงการศึกษาประถม ๑ ถึงประถม ๗ จัดว่าอยู่ในเกณฑ์พอใช้ สอบได้แต่ละปีไม่ต่ำกว่า ๗๕ %

ในปีที่เรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ ๖ มีความสนใจทางด้านศาสนาจึงไปสมัครเรียนโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวัดมหาธาตุ และศึกษาเรื่อยมาจนจบหลักสูตรชั้นสูงของโรงเรียนได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูงของสถาบัน รวมเวลาที่ศึกษาในโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ทั้งสิ้น ๗ ปี (ป. ๖-มศ. ๕)

เมื่อจบชั้นประถมปีที่ ๗ แล้วจึงสมัครสอบแข่งขันเข้าเรียนโรงเรียนวัดมกุฎกษัตริย์ ในปี ๒๕๑๑ ได้ที่ ๗ ของจำนวนผู้สมัครเข้าแข่งขันประมาณ ๒ พันคน ในขณะที่อยู่ชั้น มศ. ๑ ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมกับโรงเรียน โดยการสมัครเป็นลูกเสือและสอบวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่วิชาพิเศษของลูกเสือต่างๆ ได้ ในปีที่อยู่ชั้น มศ. ๓ จึงได้รับเลือกตั้งจากลูกเสือทั้งโรงเรียนให้ดำรงตำแหน่งประธานลูกเสือของโรงเรียน หลังจากนั้นได้ไปศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิชาบรรเทาสาธารณะภัย ช่วยผู้ประสพภัยจากกองตำรวจตับเพลิง และวิชาปฐมพยาบาลจากโรงพยาบาลตำรวจ ได้ช่วยเหลืองานของโรงเรียนและงานกุศลต่าง ๆ ตลอดมา เพราะรักและชอบในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

ในช่วงปิดเทอมชั้น มศ. ๔-มศ. ๕ ใช้เวลาว่างไปทำงานหารายได้พิเศษโดยเป็นผู้ขนลังสบู่ ลังผงซักฟอก ที่บริษัทลีเวอร์บราเธอร์ประเทศไทย

เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ เข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา ๒๕๑๖ วันแรกที่เข้ามหาวิทยาลัยได้พบเห็นการเรียกร้องและคัดค้าน ดร. ศักดิ์ ผาสุขนิรันดร์ ได้เข้าร่วมฟังการชี้แจงเหตุผลต่าง ๆ และเห็นว่าการกระทำของ ดร. ศักดิ์ ในสมัยนั้นเป็นการกระทำที่ริดรอนสิทธิเสรีภาพของนักศึกษา จึงสนับสนุนให้คัดค้าน ดร. ศักดิ์ หลังจาก ๑๔ ตุลาคม รัฐบาลมีโครงการให้นักศึกษาออกไปเผยแพร่ประชาธิปไตยในชนบท จึงสมัครเข้าร่วมโครงการนี้ด้วย โดยการสมัครเข้าเป็นเจ้าหน้าที่ของอนุกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งมี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นประธานอนุกรรมการชุดนี้ ทำหน้าที่ในการรับฟังความคิดเห็นและเผยแพร่ประชาธิปไตยไปในตัว

ในปี ๒๕๑๗ เช่นเดียวกันได้สมัครเป็นเจ้าหน้าที่ของศูนย์ประสานงานการเผยแพร่ประชาธิปไตย (ศ.ส.ป.) หมวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ออกทำการเผยแพร่ประชาธิปไตยในชนบท ในช่วงนี้ได้เห็นความทุกข์ยากเดือดร้อนของชาวไร่ชาวนา จึงเกิดความสงสารอยากให้ชีวิตของเขาได้รับความเป็นธรรมบ้าง และมีชีวิตดีขึ้นกว่านี้

ปี ๒๕๑๗ ได้รับเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการองค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่งหัวหน้ากิจกรรมนอกหลักสูตร รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมทางด้านกีฬา และกิจกรรมนอกหลักสูตรทั่ว ๆ ไป เช่น ชุมนุมต่อต้านยาเสพติด ชุมนุมพัฒนาสังคม

ปี ๒๕๑๘ ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง รักษาความสะอาดและควบคุมราคาอาหารของ มร. เป็นกรรมการสรรหาตัวอธิการบดี และเป็นกรรมการศูนย์นิสิต ฯ โดยตำแหน่ง

เกี่ยวกับ ๖ ตุลา มิได้อยู่ในเหตุการณ์ด้วย ถูกจับเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๘ ที่บ้าน ถูกตั้งข้อหาภัยสังคมทันทีที่หลัง ๖ ตุลาไม่เคยทำอะไรเลย และถูกขังคุกเศรษฐศิริเรื่อยมา ในเดือนมกราคม ๒๐ มีข่าวจะปล่อยผู้ต้องหาภัยสังคม วันรุ่งขึ้นเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลมาตั้งข้อหาเพิ่มอีก ๘ ข้อหา เหมือนผู้ที่ถูกจับในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เดือนกุมภาพันธ์ตั้งข้อหาเพิ่มเติมอีกว่ามีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ได้รับการปล่อยตัวจากข้อหาภัยสังคมเมื่อเดือนมีนาคม รวมระยะเวลาที่ถูกควบคุมในข้อหาภัยสังคมเป็นเวลา ๕ เดือนเต็ม ต่อจากนั้นจึงถูกย้ายมาควบคุมที่เรือนจำชั่วคราวบางเขนจนถึงทุกวันนี้.

อารมณ์ พงศ์พงัน

จำเลยที่ ๘

เกิดปี พ.ศ. ๒๔๘๖ ที่ตำบลเกาะพงัน อ. เกาะสมุย จ. สุราษฎร์ธานี มีพี่น้องสามคน พี่คนโตเป็นผู้ชาย น้องอีกคนหนึ่งเป็นผู้หญิง เรียนชั้นประถมที่โรงเรียนวัดราษฎร์เจริญ ต. เกาะพงัน มัธยมที่โรงเรียนมัธยมพงันวิทยา (วิบูลย์อุปถัมภ์) เมื่อจบชั้นมัธยมปีที่ ๖ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ แล้ว ก็ต้องหยุดเรียน

สองปีเต็มเนื่องจากฐานะทางการเงินทางบ้านไม่ค่อยดี

ระหว่างการหยุดเรียนไปทำงานเป็นชาวประมงจับปลาอาชีพอยู่ช่วงหนึ่ง จากนั้นมาทำงานเป็นคนแจวเรือจ้างที่ท่าเรือเกาะพงัน ปี ๒๕๐๗ ไปทำงานเป็นคนงานในไร่มันสำปะหลังที่อำเภอบ้านนา จังหวัดระยองอยู่ครึ่งปี

กลับเข้าเรียนหนังสือในชั้น ม.ศ. ๔ ที่โรงเรียนไพศาลศิลปเมื่อปีการศึกษา ๒๕๐๘ จบการศึกษาในชั้น ม.ศ. ๕ แผนกวิทยาศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๙ จากนั้นไปเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือแผนกรังสีวิทยาในชั้นปีที่ ๓ แผนกวิชาช่างโยธา เมื่อปี ๒๕๑๐ การเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในระดับดีมาก ได้รับทัณฑิตคุณบัตรในฐานะนักศึกษาเรียนดี ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ได้รับเลือกให้เป็นประธานชุมนุมภาษาและหนังสือของวิทยาลัย เป็นสาราณียกรจัดทำหนังสือประจำปีของวิทยาลัย ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้รับเลือกให้เป็นประธานนักศึกษา

จบการศึกษาจากวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาช่างโยธา ปี ๒๕๑๔ ได้อุปสมบทที่วัดราษฎร์เจริญ ต. เกาะพงัน หลังจากลาสิกขาบท เข้าทำงานในการประปานครหลวงเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๑๕

แต่งงานกับคุณอมรรัตน์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ปัจจุบันมีบุตรสาวอายุ ๔ ขวบหนึ่งคน

ระหว่างทำงานอยู่ที่การประปานครหลวง ได้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานในปี ๒๕๑๘ และปี ๒๕๑๙

ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ จัดตั้งสหภาพแรงงานการประปานครหลวงขึ้นมา พร้อมกับดำเนินงานต่อต้านการคอรัปชั่นในการประปานครหลวงอย่างหนัก ปลายปี ๒๕๑๘ ได้รับเลือกให้เป็นรองประธานกลุ่มสหภาพแรงงานแห่งประเทศไทย โดยมี ไพศาล ธวัชชัยนันท์ เป็นประธาน

ต้นปี ๒๕๑๙ เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการที่สูจน์อัตราการแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร สมัยรัฐบาล ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช โดยเป็นตัวแทนจากกลุ่มสหภาพแรงงาน เป็นคณะอนุญาโตตุลาการชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานเรื่องบริษัทฮาร่า (ประเทศไทยจำกัด) เป็นที่ปรึกษาตามกฎหมายแรงงาน ๒๕๑๙

ให้แก่ลูกจ้างคนงานหลายโรงงาน เดือนมิถุนายน ๒๕๑๙ เดินทางไปประชุมองค์การกรรมกรสากลในฐานะผู้แทนประเทศไทย และเป็นที่ปรึกษาผู้แทนกรรมกรจากประเทศไทย ประชุมองค์การกรรมกรสากล รัฐบาลประเทศเยอรมันตะวันออกเชิญไปดูงานในประเทศเยอรมันอีกครั้งเดือน

ถูกจับที่บ้านพักเมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๙ เจ้าหน้าที่ตำรวจนำไปควบคุมไว้ที่สันติบาลกอง ๖ ถนนเศรษฐศิริ ในข้อหาบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม ถูกขังอยู่ ๕ เดือน ภายหลังได้รับการปล่อยตัวจากข้อหาภัยสังคมเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๒๐ และถูกนำตัวมากักขังไว้ที่เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนพลตำรวจบางเขน จนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ การปลดปล่อยตัวจากข้อหาภัยสังคม ก็ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งข้อหาจลาจล ๖ ตุลาคม ๙ ข้อหา ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ร่วมอยู่ในเหตุการณ์เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๒๐ และตั้งข้อหาคอมมิวนิสต์เพิ่มเติมเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๐

ระหว่างที่ถูกควบคุมตัวนั้น ได้ทำเรื่องร้องเรียนไปยังรัฐบาลปฏิรูป เพราะถูกจับกุมอย่างไม่เป็นธรรม ปรากฏว่าเรื่องร้องเรียนนั้นได้ถูกส่งกลับไปให้กรมตำรวจพิจารณา ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจสันติบาลได้เสนอให้ปล่อยตัว แต่เมื่อเรื่องที่ถูกเสนอให้ปล่อยตัวไปถึงมหาดไทยในสมัยรัฐบาลปฏิรูปก็ถูกเก็บเงียบ

ปรากฏว่าการจับกุมอารมณ์ พงศ์พงัน ได้มีสถาบันแรงงานระหว่างประเทศหลายแห่งได้ประท้วงและเรียกร้องให้ปล่อยตัว

ประยูร อัครบวร

จำเลยที่ ๙

เป็นชาวพัทลุง เกิดวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๔๘๗ ปัจจุบันอายุ ๒๓ ปี เป็นลูกคนที่ ๔ ในพี่น้อง ๗ คน เข้าเรียนชั้นอนุบาลเมื่ออายุ ๓ ปี ที่โรงเรียนมัธยมพัทลุงวิทยา แล้วย้ายมาเรียน ป. เตรียมจนจบชั้นประถมปีที่ ๗ ที่โรงเรียนคูหาสวรรค์ การเล่าเรียนได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๘๐% ตลอด ๗ ปี เป็นนักฟุตบอล บาสเกตบอล ซึ่งก็พาสองประเภทนี้ ได้ชนะเลิศประเภทศึกษาตอนปลายปี ๒๕๐๕, ๒๕๑๐ และเป็นนักวิ่งระยะสั้นเข้าเส้นชัยเป็นที่ ๒ ประเภททีม ๔ คูณ ๑๐๐ เมตร ทั้งเป็นนักดนตรี จบ ป. ๗ ปีการศึกษา ๒๔๑๐ ได้เข้าเรียนต่อที่โรงเรียนมหาวชิราวุธ จ. สงขลา อยู่ห้องเด็กเรียนดีของโรงเรียน ขณะอยู่ชั้น มศ. ๒ (ปี ๒๕๑๒) เป็นรองประธานนักเรียน และเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ อยู่ชั้น มศ. ๓ ได้รับเลือกเป็นประธานชุมนุมอภิปราย-ปาฐกฐา จบ มศ. ๓ ปี ๒๕๑๓ และเข้ามาเรียนต่อที่โรงเรียนสมาคมโรงเรียนราษฎร์ (เผยนวิทยาศาสตร์) จบ มศ. ๕ ปี ๒๕๑๕ ระหว่างเรียนชั้นประถมถึงมัธยมได้รับความไว้วางใจจากเพื่อนและคณะครูอาจารย์ให้เป็นหัวหน้าชั้นเกือบตลอด

เข้าเรียนต่อที่วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ได้วุฒิประโยคครูประถม (ปป.) ระหว่างเรียนได้รับเลือกเป็นอุปนายกสมาคมนักศึกษาและเป็นประชาสัมพันธ์ศูนย์นักศึกษาครูแห่งประเทศไทย ปี ๒๕๑๗ ได้รับเลือกเป็นเลขาศูนย์ นศ. ครู ศูนย์ นศ. ครูนี้ได้ก่อตั้งโดยการประชุมนายกองค์การนักศึกษาวิทยาลัยทั่วประเทศ โดยมีท่านอาจารย์จรูญ มิรินทร์ อธิบดีกรมการฝึกหัดครูคนปัจจุบัน ซึ่งขณะนั้นเป็นผู้อำนวยการวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ เป็นประธาน และการประชุมทางวิชาการของศูนย์ นศ. ครู ในระยะหลัง ก็มีท่านนายกรัฐ-

มนตรี ท่านอธิบดีเป็นประธานการเปิดและอำนวยความสะดวกให้เสมอ ทั้งสถานที่และทุนทรัพย์

ในปี ๒๕๑๗ เป็นรองประธานฝ่ายวิชาการเผยแพร่ประชาธิปไตย ภาคเหนือตอนบนของอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นเผยแพร่มติและหลักการของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญสำนักนายกรัฐมนตรีโดยมีท่านอาจารย์ คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นประธานอนุกรรมการชุดนี้ ในปีนี้ (๒๕๑๗) ได้รับเชิญจากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ให้ไปร่วมสัมนาทางวิชาการเรื่องการศึกษาเพื่อมวลชน ที่โรงแรมสมิหรา

ต่อมาได้เข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะนิติศาสตร์ อยู่ชั้นปีที่สาม ได้เข้าสมัครและได้รับเลือกตั้งเป็นรองเลขาศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยฝ่ายกรรมเมือง เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๑๕

สุชีลา ตันชัยนันท์

จำเลยที่ ๑๐

เป็นบุตรคนที่ ๓ ในจำนวนพี่น้อง ๔ คน ของคุณพ่อสุเทพ และคุณแม่นวนุช ตันชัยนันท์ บิดาประกอบอาชีพทนายความ

การศึกษา

- จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนพระแม่มารี
- จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม
- ปัจจุบันศึกษาอยู่ที่คณะรัฐศาสตร์ สาขาการต่างประเทศชั้นปีที่ ๔ เคยได้รับทุนจากสถาบันเรียนในปี ๒๕๑๗ คือทุนของ ดร. สุชาติ จุฑาสมิท เนื่องจากถูกจับกุม จึงไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามกำหนดเวลา

กิจกรรมนักศึกษา

- ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งของประธานฝ่ายวิชาการ ค่ายของกลุ่มอิสระ สวนโดม มธ. ในปี ๒๕๑๖
- ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งของประธานกลุ่มผู้หญิง มธ. ปี ๒๕๑๗
- ได้รับเลือก ให้ดำรงตำแหน่งประธานกลุ่มผู้หญิง ๑๐ สถาบัน และสมาชิกสภานักศึกษา มธ. ปี ๒๕๑๘
- ได้รับเลือกเป็นตัวแทนนักศึกษาไทยเข้าประชุม "บทบาทสตรีไทยในโลกที่สาม" ซึ่งสมาคมนักศึกษาแห่งเอเชียและ ศนท. จัดขึ้นที่เชียงใหม่ ประเทศไทย ปี ๒๕๑๘ และได้รับเลือกให้เป็นรองประธานของที่ประชุม โดยมีผู้แทนนักศึกษากว่า ๑๖ ประเทศเข้าร่วม
- ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการ ศนท. ฝ่ายสังคมและการศึกษาปี ๒๕๑๕ จนกระทั่งถูกจับกุมในคดีนี้.

อรรถการ อุปถัมภากุล

จำเลยที่ ๑๑

ชาวกรุงเทพฯ เกิดวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๕๘ ที่ รพ. จุฬาลงกรณ์ เป็นลูกคนที่ ๔ และเป็นคนสุดท้อง มีพี่สาวหนึ่งคนเป็นพยาบาล พี่ชายอีก ๒ คน เป็นเภสัชกรคนหนึ่งและอีกคนหนึ่งเพิ่งสำเร็จจากวิทยาลัยครูอาชีวศึกษา คุณพ่อมีอาชีพค้าขาย คุณแม่อยู่บ้านเป็นแม่บ้าน

เมื่อปี ๒๕๐๓ เข้าเรียนชั้น ป. มูลที่โรงเรียนเปรมฤดีศึกษาได้คะแนนดีมาตลอดคือคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ เมื่อเรียนถึง ป. ๗ ซึ่งสอบไล่

ได้ที่ ๒ ของโรงเรียนก็ลาออกมาสอบเข้าโรงเรียนวัดสุทธิวราราม ปรากฏว่าสอบเข้าได้เป็นอันดับที่ ๖

ปี ๒๕๑๒ เรียน มศ. ๑ ได้เข้าอบรมลูกเสือจนได้เป็นลูกเสือเอก ได้เข้าร่วมงานชุมนุมลูกเสือนานาชาติครั้งที่ ๖ ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ ศรีราชา ในปลายปี ๒๕๑๒ ปี ๒๕๑๔ เรียน มศ. ๓ เป็นหัวหน้าทีมแบดมินตันของโรงเรียนในการแข่งขันกีฬานักเรียนของกรมพลศึกษา ปรากฏว่าได้รองชนะเลิศประเภททีมชาย มศ. ต้น ผลการสอบไล่ มศ. ๓ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๘๗ เป็นที่ ๒ ของโรงเรียน จากนั้นก็สมัครสอบคัดเลือกเข้าโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาได้ในสายวิทยาศาสตร์ สมัครเป็นนักกีฬารักบี้และได้เป็นนักกีฬารักบี้ของโรงเรียนเดินทางไปแข่งขันกีฬาประเพณีระหว่างโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษากับบีนังฟรีสกูลที่เกาะบีนัง มาเลเซีย ในปี ๒๕๑๕

ตอนปลายปีการศึกษา ๒๕๑๕ ได้รับเลือกเป็นกรรมการห้อง ๖๐ (กรรมการนักเรียนซึ่งเลือกใหม่ทุกปี) คณะกรรมการห้อง ๖๐ เป็นตัวแทนของนักเรียนเตรียมอุดมศึกษาในด้านการประสานงานกับอาจารย์ ด้านกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน เมื่อมีการแบ่งงานแล้วได้เป็นประธานคอร์ดในการแข่งขันกีฬานักเรียนของกรมพลศึกษา

เมื่อปี ๒๕๑๖ ได้เป็นหัวหน้าทีมแบดมินตันของโรงเรียนเตรียมอุดม และได้รับเหรียญทองแดงในประเภททีมชาย มศ. ปลาย

หลังเหตุการณ์ ๑๔ ตุลา ได้เป็น ๑ ใน ๕ ของกรรมการห้อง ๖๐ ที่เป็นอนุกรรมการร่างธรรมนูญสภานักเรียนร่วมกับตัวแทนของนักเรียนทุกห้องในโรงเรียน เมื่อออกจากโรงเรียนเตรียมฯมาแล้วได้รับหลักที่ระลึกจากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาในฐานะผู้ทำคุณประโยชน์ให้แก่โรงเรียน

ปี ๒๕๑๗ สอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ ปี ๒๕๑๘ แยกย้ายสาขาวิชาได้คณะเศรษฐศาสตร์ตามความมุ่งหวัง ขณะเรียนอยู่ปีสองนี้ได้รับเลือกตั้งจาก นศ. ธรรมศาสตร์ ในการเลือกตั้งซ่อมเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๑๘ (อมธ. ชุดก่อนลาออกหลังจากเหตุการณ์เผาธรรมศาสตร์เมื่อ ๒๐ สค. ๒๕๑๘) ให้เป็นคณะกรรมการบริหารองค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (อมธ.) โดยทำหน้าที่เป็นประชาสัมพันธ์ อมธ. นี้ได้รับการแต่งตั้ง

อย่างเป็นทางการจากอธิการบดี มธ.

ในงานฟุตบอลประเพณีจุฬา-ธรรมศาสตร์ ครั้งที่ ๓๓ เมื่อ ๓๑ มกราคม ๒๕๑๙ ได้ทำหน้าที่เป็นรองฝ่ายประชาสัมพันธ์งาน ฯ ซึ่งทางธรรมศาสตร์เป็นเจ้าภาพ ในการเลือกตั้งประจำปีเมื่อ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ ได้รับเลือกตั้งจากนักศึกษาให้เป็นประชาสัมพันธ์คณะกรรมการบริหาร อมธ. อีกครั้งหนึ่ง

หลังการชุมนุมต่อต้านประภาสกลับไทย เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๑๙ ปรากฏว่าทรัพย์สินของ อมธ. และกลุ่มกิจกรรมสูญหายเป็นจำนวนมากในขณะวันปิดมหาวิทยาลัย ๑ วัน จึงได้รับการแต่งตั้งจากอธิการบดี ให้เป็นกรรมการพิจารณากรณีทรัพย์สินสูญหายร่วมกับอาจารย์อีกหลายท่าน

ขณะถูกจับกุมในเหตุการณ์ วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ กำลังเรียนอยู่คณะเศรษฐศาสตร์ชั้นปีที่ ๓ ถูกควบคุมตัวอยู่ที่เรือนจำชั่วคราวบางเขน ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

สุชาติ พัชรสรวุฒิ

จำเลยที่ ๑๒

เกิดวันเสาร์ที่ ๗ พฤษภาคม ๒๔๕๙ เป็นชาวกรุงเทพ ฯ และเป็นบุตรคนแรกในจำนวน ๔ คน เริ่มแรกเข้าเรียนชั้นประถมต้นที่โรงเรียนประสมศึกษา หลังโรงแรมรัตนโกสินทร์ สนามหลวงแล้วมาเรียนต่อประถมปลายที่โรงเรียนวัดราชบูรณะราชวรวิหาร (วัดเลียบ) เชิงสะพานพระพุทธยอดฟ้าฝั่งพระนคร หลังจากนั้นเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนผะตุงศิษย์วิทยา บางซื่อ เมื่อจบ มศ. ๓ ได้ย้ายตามบิดาไปประกอบอาชีพรับจ้างที่ อ. สัตหีบ จ. ชลบุรีและได้เข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนสัตหีบ จนจบ มศ. ๕ แผนกศิลป์เมื่อปีการศึกษา ๒๕๑๕

ตลอดเวลาการศึกษาที่ผ่านมาเป็นคนมีความประพฤติเรียบร้อยมาโดยตลอด และเคยได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าชั้นเรียนเมื่อครั้งเรียนอยู่ชั้น มศ. ๔ และ มศ. ๕

ต่อมาในปีการศึกษา ๒๕๑๗ ได้ทำการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ ๖ ตุลา กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๓ ของคณะนิติศาสตร์

ระหว่างศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้รับความไว้วางใจจากนักศึกษา มธ. ให้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารขององค์การนักศึกษา มธ. ในปีการศึกษา ๒๕๑๘ และ ๒๕๑๙ ได้รับใช้นักศึกษา มธ. ในด้านบริการทัศนศึกษานอกสถานที่และบำเพ็ญสาธารณประโยชน์เนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ ของชาติตลอดมา จนกระทั่งถูกจับกุมเมื่อเช้าวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ด้วยข้อหากบฏ จลาจล รวม ๕ ข้อหา และมาเพิ่มข้อหามีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ รวมเป็น ๑๐ ข้อหา ขณะนี้ถูกกักขังอยู่ในเรือนจำชั่วคราวบางเขน

ธงชัย วินิจจะกุล

จำเลยที่ ๑๓

เกิดที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๐ ขณะถูกจับอายุ ๑๘ ปี มีพี่น้อง ๑๐ คน ชาย ๕ หญิง ๕ เป็นคนที่ ๖ พ่อแม่ขายอาหารแต่ใช้เวลาดูแลเอาใจใส่อบรมลูกทั้ง ๑๐ คน อย่างดี ไม่เคยมีปัญหาในครอบครัวเลย นิสัยตั้งแต่เด็กไม่เคยสำมะเลเทเมา ไม่ค่อยชอบเที่ยวเตร่ ชอบเก็บตัวอยู่กับบ้านและเรียนหนังสือ ปกติสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรงนักเพราะเป็นโรคหืดตั้งแต่เด็กและยังเป็นโรคเยื่อจมูกอักเสบและหลอดลมอักเสบบ่อย ๆ

เข้าโรงเรียนตั้งแต่อายุ ๓ ขวบเศษที่โรงเรียนอัมพรไพศาล บางลำภู ตั้งแต่ ป. ๑ ถึง ป. ๗ การเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีตลอดคือ สอบได้คะแนนสูงสุดของโรงเรียน คะแนนประมาณ ๙๐ เปอร์เซนต์ทุกปี ขณะเรียนชั้น ป. ๗ เป็นตัวแทนของโรงเรียนตอบปัญหาธรรมะของหน่วยพระธรรมวิทยากร มหามงกุฎราชวิทยาลัย ได้คะแนนเป็นอันดับ ๒

ระหว่างศึกษาชั้น มศ. ๑-๓ ของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ยังให้เวลากับการเรียนได้เต็มที่ การเรียนจึงจัดอยู่ในเกณฑ์ดีเป็น ๑ ใน ๑๐ คนแรกของโรงเรียน คะแนนสูงกว่า ๘๕ เปอร์เซนต์ทุกปี

ระหว่าง ม.ศ. ๑-๓ นี้ช่วยเหลือกิจกรรมของทางโรงเรียนเสมอและอาจารย์ก็สนับสนุนให้ทำกิจกรรมเสริมการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วย มศ. ๒ เริ่มทำกิจกรรมในงานวิทยาศาสตร์สัมพันธ์และงานสังคมนิทรรศ ซึ่งนักเรียนหลายสิบแห่งรวมกันจัดเป็นทุกปีมา และทุกโรงเรียนให้ความสนับสนุน

มศ. ๓ เป็นปีที่เริ่มทำกิจกรรมมากขึ้น แต่การเรียนยังอยู่ในเกณฑ์ดี ปีนี้ร่วมจัดงานวิทยาศาสตร์สัมพันธ์ โดยรับผิดชอบนิทรรศการ ๑ หมวดใหญ่ แขนงฟิสิกส์ กลางปีเป็นตัวแทนของโรงเรียน ตอบปัญหาสังคมนิทรรศระดับ มศ. ต้น ได้รางวัลชนะเลิศ

ปลายปีนี้จัดทำโครงงานวิทยาศาสตร์ เข้าประกวดชิงโล่ห์พระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยเป็นผู้จัด ได้รับรางวัลชมเชยเรื่อง การศึกษาผลของน้ำฝึงไทย ๓ ชนิดที่มีความเข้มข้นต่างๆ นำไปยับยั้งการเจริญเติบโตหรือทำลายแบคทีเรียบางชนิด

กิจกรรมทางสังคม ปีนี้เข้าร่วมช่วยเหลือศูนย์นักเรียนแห่งประเทศไทย ซึ่งตั้งขึ้นอยู่แล้วในโครงการรับบริจาคหนังสือเรียนจากประชาชนในกรุงเทพฯ รวบรวมส่งไปช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนในชนบทและช่วยเหลือรับบริจาคช่วยผู้ประสบภัยอีกด้วย นอกจากนี้ยังเป็นอาสาสมัครร่วมกับนักเรียนหลายโรงเรียนเข้าช่วยสอนหนังสือแก่เด็กยากจนในสลัมคลองเตยทุกวันเสาร์

หลัง ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ขณะอยู่ มศ. ๔ ประชาธิปไตยเบ่งบาน ได้รับเลือกตั้งจากตัวแทนนักเรียน ๓๕๐ โรงเรียนให้เป็นรองประธานชั่วคราวของศูนย์กลางนักเรียนในช่วงนั้นนอกจากโครงการรับบริจาคหนังสือแล้วยังจัด

โครงการให้ความรู้เกี่ยวกับสภานักเรียนเพื่อเสริมสร้างประชาธิปไตยในโรงเรียน กิจกรรมในโรงเรียนสวนกุหลาบ ได้เป็นอนุกรรมการจัดตั้งสภานักเรียนสวนกุหลาบขึ้นในปีนี้

ปลายปี มศ. ๔ เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของอนุกรรมการ เผยแพร่มติหลักการและรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ อันมี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นประธาน

ปี ๒๕๑๗ ขณะศึกษาอยู่ มศ. ๕ ได้รับเลือกตั้งจากตัวแทนนักเรียนให้เป็นเลขาธิการศูนย์กลางนักเรียนแห่งประเทศไทย โครงการที่ยังคงทำอยู่คือการช่วยนักเรียนยากจนในชนบทและขยายการช่วยเหลือเข้ามาแก่นักเรียนตามชุมชนยากจนในกรุงเทพฯ ด้วย

โครงการใหญ่ที่สำคัญของศูนย์ในปีนั้น คือ ความปรารถนาจะให้ ครู กับนักเรียนเข้าใจกันอย่างลึกซึ้ง จึงร่วมกับสมาคมผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย อันมีคุณหญิงบุญเลื่อน เครือตราชู เป็นนายกสมาคม จัดสัมมนาผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ กับประธานนักเรียนของโรงเรียนสมาชิกสมาคม ในหัวข้อ "ประชาธิปไตยในโรงเรียน" โครงการนี้ได้รับความสนับสนุนและอนุเคราะห์จากกระทรวงศึกษาธิการมาก ดร. ก่อ สวัสดิพาณิชย์ รมช. ศึกษาฯ ขณะนั้นมาเป็นประธานเปิดการสัมนา การสัมนาได้ผลสำเร็จดีมาก ผู้เข้าร่วมสัมนา ๕๐๐ กว่าคนจาก ๑๐๐ กว่าโรงเรียน ผลของการสัมนาได้รับการยอมรับและเผยแพร่โดยกระทรวงศึกษาธิการ

ในพิธีพระราชทานเพลิงศพวีรชน ๑๔ ตุลาคม กรรมการจัดงานอันมี พณฯ สัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นประธาน ได้เลือกให้เป็นตัวแทนร่วมกับญาติวีรชนทำพิธีลอยอังคารของวีรชน ๑๔ ตุลาที่ปากแม่น้ำเจ้าพระยา

กับเพื่อนๆ ในโรงเรียนยังให้ความสนิทสนมมาก เนื่องจากปกติเป็นคนชอบกีฬาทุกประเภท จึงเป็นนักกีฬาแข่งขันกันภายในโรงเรียนด้วย

ปี ๒๕๑๘ จบ มศ. ๕ แผนกวิทยาศาสตร์ จากโรงเรียนสวนกุหลาบ แล้วเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี ๒๕๑๘ การเรียนที่นี่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เคยได้คะแนนสูงสุดของ นศ. ทั้งหมดในบางวิชา

ปีแรกของชีวิตนักศึกษา ได้รับเลือกตั้งให้เป็นประธานสภานักศึกษา มธ. อีกด้วย ชั้นปีที่ ๑ โดยคะแนนสูงสุดและยังได้รับเลือกจากสมาชิกสภานักศึกษาทั้งหมดให้เป็นประธานสภา มธ. อีกด้วยในขณะศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๑ นี้ ปีแรกนี้กิจกรรมที่ทำมักเป็นกิจกรรมตามที่ได้แถลงไว้กับนักศึกษา และกิจกรรมร่วมกับมหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่

ปี ๒๕๑๙ ขณะศึกษาชั้นปีที่ ๒ ได้รับเลือกตั้งเป็นรองนายกองค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (อมธ.) รับผิดชอบการเผยแพร่ความรู้ ข้อเท็จจริงทางสังคมแก่นักศึกษา

คงศักดิ์ อาษาภักดิ์

จำเลยที่ ๑๔

เกิดวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๕๓ ที่บ้านหนองบอน ตำบลบ้านแสลงโทน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ปัจจุบันอายุ ๒๗ ปี เป็นบุตรคนที่ ๓ ของพี่น้อง ๗ คน ครอบครัวเป็นชาวนาทำนาที่บุรีรัมย์ทุกคน

สำเร็จการศึกษาชั้น ป. ๔ จากโรงเรียนบ้านหนองบอนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ แล้วออกจากโรงเรียนช่วยพ่อแม่ทำนา เนื่องจากฐานะยากจนมาก

ปี ๒๕๐๕-๒๕๐๖ บรรพชาเป็นสามเณรที่วัดเมืองดู่ ต. สะแกโพรง อ. เมืองบุรีรัมย์ แล้วลาสิกขาบทมาทำนาช่วยพ่อแม่เช่นเดิมอยู่ถึง ๖ ปีเต็ม

ปี ๒๕๑๒ อุปสมบทเป็นภิกษุอีก เนื่องจากเป็นผู้รักและสนใจยึดถือในพุทธศาสนาอย่างแน่นแฟ้น เป็นภิกษุที่วัดศาลาลอย ตำบลเสม็ด อ. เมืองบุรีรัมย์ บวชแล้วย้ายไปศึกษาเล่าเรียนปริยัติธรรมที่วัดโคน อ. ประโคนชัย จ. บุรีรัมย์ ได้ศึกษาทางธรรมที่วัดโคนจน สอบได้เป็นนักธรรมชั้นเอก เมื่อปี ๒๕๑๔ ด้วยความสนใจที่จะศึกษาต่อวิชาทางพุทธศาสนา จึงย้ายมาอยู่ที่วัด

เพลงวิปัสสนา กรุงเทพฯ และเข้าวิปัสสนากรรมฐาน ต่อมาได้รับเลือกให้เข้าร่วมอบรมหลักสูตรครูสอนปริยัติธรรม และเผยแพร่พุทธศาสนาที่ศูนย์การเผยแพร่พระอภิธรรม วัดปทุมคงคา กรุงเทพฯ

ปี ๒๕๑๕ นั่นเองย้ายมาอยู่วัดโบสถ์ สามเสน กรุงเทพฯ อีก เพื่อศึกษาทางธรรม ในแผนกอภิธรรมและบาลี ที่โรงเรียนโชติกะวิทยาลัย วัดมหาธาตุ กรุงเทพฯ ๒๕๑๕ สอบได้อภิธรรมชั้นจุฬตรี ๒๕๑๖ สอบอีกสองครั้งได้อภิธรรมชั้นจุฬเอก ๒๕๑๗ สอบได้อภิธรรมชั้นมัชฌิมะตรี และ ๒๕๑๘ ได้อภิธรรมชั้นมัชฌิมะโท

ช่วงชีวิตสมณเพศในกรุงเทพฯนี้ นอกจากศึกษาเล่าเรียนพุทธศาสนาอย่างจริงจังแล้วยังได้ปฏิบัติศาสนกิจอย่างเต็มที่มาตลอด อาทิ เช่น เป็นครูสอนปริยัติธรรมและสอนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นกรรมการคุมสอบนักธรรมสนามหลวงประจำปี และออกอบรมสั่งสอนศีลธรรมแก่ชาวพุทธเสมอ ฯลฯ

๒๕๑๙ กำลังศึกษาอภิธรรมชั้นมัชฌิมะเอกที่โรงเรียนโชติกะวิทยาลัยวัดมหาธาตุ และเรียนชั้น มศ. ๓ โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่วัดวิเศษการ กรุงเทพฯ ไปด้วยนั้น แม้จิตใจจะรักและประสงค์ศึกษาต่อรวมทั้งยังปรารถนาจะใช้ชีวิตอย่างสมณเพศเพื่อ เผยแพร่พระ พุทธศาสนา ต่อไปแต่ ฐานะทางบ้านตกอยู่ในสภาพที่ยากจนมาก ฝนไม่ตกแห้งแล้งหนัก ทำนาไม่ได้ผล ความยากจนมากจนกระทั่งพ่อแม่ไม่สามารถส่งเงินให้เรียนต่อไปได้อีก จึงตัดสินใจลาสิกขาบทเมื่อ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๙ เพื่อหางานทำช่วยเหลือครอบครัว และเป็นทุนเรียนศึกษาผู้ใหญ่ต่อไปอีกด้วย

เมื่อลาเพศบรรพชิตแล้วได้เข้าทำงานเป็นลูกจ้างที่ร้านขายยาศรีไทยฟาร์มาซี แต่ทำอยู่ได้เดือนเศษ ก็ถูกจับที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และถูกตั้งข้อหาว่ามีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เมื่อ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ เช่นเดียวกับคนอื่น

กล่าวได้ว่าตลอดชีวิต ๒๗ ปีนี้ บวชเป็นภิกษุผู้เคร่งครัดในพระธรรมวินัยถึง ๘ ปีเต็ม ในวัยเด็กเป็นสามเณร ๒ ปี นอกนั้นทำนาอยู่ที่บ้าน ใช้ชีวิตอย่างฆราวาสในกรุงเทพฯไม่ทันเต็ม ๔ เดือนก็ถูกจับและตั้งข้อหาเป็นคอมมิวนิสต์ ขังอยู่ที่เรือนจำบางเขนจนถึงปัจจุบันนี้

สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล

จำเลยที่ ๑๕

เกิดที่กรุงเทพฯ เมื่อ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๐๑ เป็นบุตรคนที่ ๓ ในจำนวน ๕ คน เข้าเรียนชั้นประถมต้นที่โรงเรียนโอภาสวิทยา โรงเรียนไทยประสาทวิทยา และโรงเรียนบรรจงวัฒนา มีระดับการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี สอบได้ที่ ๑ ที่ ๒ ของชั้นตลอดมา เคยได้รับเลื่อนชั้นจากประถม ๑ ขึ้นประถม ๒ หลังจากเรียนได้เพียงครึ่งปี

ปี ๒๕๑๑ เข้าเรียนชั้นประถมปลายที่โรงเรียนวัดพลับพลาชัย จบการศึกษาระดับนี้ โดยสอบได้เป็นที่ ๑ ของห้อง

ปี ๒๕๑๔ สอบเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมที่โรงเรียนกุหลาบวิทยาลัย

เริ่มเข้าทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรตั้งแต่อยู่ มศ. ๑ โดยเป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดชุมนุมภาษาอังกฤษ เมื่อเรียนอยู่ชั้น มศ. ๒ ได้รับเลือกเป็นประธานจัดทำหนังสือกาพย์กลอนของนักเรียนในระดับชั้น และเข้าร่วมจัดนิทรรศการในงานวิทยาศาสตร์สัมพันธ์ครั้งที่ ๗ (ปี ๒๕๑๕)

ระหว่างเรียนอยู่ชั้น มศ. ๓ เป็นสารานียกรชุมนุมวิทยาศาสตร์จัดพิมพ์หนังสือ และเป็นสารานียกรของงานวิทยาศาสตร์สัมพันธ์ครั้งที่ ๘ (ปี ๒๕๑๖)

ได้รับแต่งตั้งจากกรรมการนักเรียนเป็นกรรมการร่างธรรมนูญนักเรียน เตรียมจัดตั้งสภานักเรียน ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงวิธีการในการร่างธรรมนูญนักเรียนใหม่ โดยให้กรรมการมาจากการเลือกตั้ง จึงสมัครเข้ารับเลือกตั้ง และได้รับเลือกจากนักเรียนในระดับชั้น โดยมีคะแนนเป็นที่ ๑ (ธันวาคม ๒๕๑๖)

เป็นตัวแทนของคณะกรรมการนักเรียน เข้าร่วมประชุมศูนย์กลางนัก

เรียนแห่งประเทศไทย และได้รับเลือกจากที่ประชุมตัวแทนนักเรียนต่าง ๆ เป็นกรรมการร่างธรรมนูญของศูนย์กลางนักเรียนแห่งประเทศไทย (ปี ๒๕๑๖)

เข้าร่วมสัมนา "เยาวชนกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย" ของสมาคมนิสิตนักศึกษาสัมนาโดยความอนุเคราะห์ของสำนักงานเยาวชนแห่งชาติ (ปี ๒๕๑๖)

เป็นกรรมการนักเรียนฝ่ายเอกสารและสิ่งพิมพ์ จัดทำหนังสือสวนกุหลาบ (ปี ๒๕๑๖-๒๕๑๗) เรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในแผนกศิลป (ฝรั่งเศส)

เป็นกรรมการฝ่ายเวทีในงานวิทยาศาสตร์สัมพันธ์ครั้งที่ ๕ (ปี ๒๕๑๗)

ได้รับเลือกตั้งจากนักเรียนทั้งโรงเรียนให้เป็นประธานนักเรียน (ปี ๒๕๑๗-๒๕๑๘)

ปี ๒๕๑๕ เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ได้รับเลือกตั้งจากนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ เป็นสมาชิกสภานักศึกษา องค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยได้รับคะแนนมาเป็นอันดับที่ ๑

เป็นกรรมาธิการสภานักศึกษา ฝ่ายกิจการภายนอก

โอริสสา ไอราวัณวัฒน์

จำเลยที่ ๑๖

เกิดเมื่อ ๒๓ กันยายน ๒๔๕๕ ที่บ้านพักค่ายสุรนารี จ. นครราชสีมา เป็นลูกชายคนที่ ๔ ในจำนวนพี่น้อง ๕ คน ปัจจุบันแต่งงานแล้วกับคุณขจีรัตน์ ข้าราชการครูชั้นโท มีบุตรสาวตัวเล็ก ๆ ๒ คนน่ารักทั้งคู่ ชื่อว่า เกี้ยวดาว กับ พีร์พลา

ชีวิตในวัยเด็กศึกษาชั้นมูลจนถึง ป. ๔ ที่โรงเรียนชุณหวัณวิทยานุสรณ์ จ. นครราชสีมา ย้ายโรงเรียนไปศึกษา ป. ๕-ป. ๗ ที่โรงเรียนโยธินนุกูล นครราชสีมา ตั้งแต่เด็กจนถึง ป. ๗ เป็นลูกเสือสามัญของโรงเรียน เช่นเดียวกับเด็กชายอื่น ๆ ทั่วไป ช่วงประถมปลายได้เป็นนักร้องของโรงเรียนและเฉพาะอยู่ ป. ๗ เป็นนักแสดงละครและหัวหน้าเด็กนักเรียนเชิญธงชาติสู่ยอดเสาทุกเช้า

ปี ๒๕๐๘-๒๕๑๓ ศึกษาชั้น มศ. ๑-๕ ที่โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ได้รับมอบหมายเป็นหัวหน้าชั้นทุกปีและยังรักที่จะเป็นลูกเสือสามัญเช่นเดิม มศ. ๓ เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ช่วยเหลือกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะชนและการกุศลมากมาย กระทั่งปี มศ. ๕ จึงได้รับเลือกเป็นประธานนักเรียนของโรงเรียนด้วย

ปี ๒๕๑๔ เข้าศึกษาต่อที่กรุงเทพ ฯ ที่โรงเรียนช่างกลสยาม แผนกช่างยนต์ เป็นหัวหน้าชั้นเรียนทุกปี และยังรักกิจกรรมลูกเสือ จนได้เป็นลูกเสือวิสามัญ ปี ๒๕๑๖ ขณะอยู่ปีที่ ๓ ได้รับเลือกเป็นรองประธานนักศึกษา และหลังเหตุการณ์ ๑๔ ตุลา ได้รับเลือกเป็นประชาสัมพันธ์พิเศษศูนย์กลางนักเรียนอาชีวศึกษาแห่งประเทศไทยรุ่นแรก ในช่วงนี้ทั้ง ๆ ที่ช่วยเหลือกิจกรรมมากมายก็พยายามรักษาการเรียนไว้ ได้รับใบประกาศเกียรตินิยมในการเรียนของโรงเรียนด้วย ย้ายไปศึกษาต่อ ปี ๔ ปี ๕ แผนกช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ ในปี ๒๕๑๗ ปีนี้ได้เป็นผู้ดำเนินการประชุมสัมนาประธานนักเรียนอาชีวศึกษาทั่วประเทศ

ปี ๒๕๑๘ ศึกษาอยู่ปี ๕ ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานสภานักศึกษาของวิทยาลัย ในช่วงนี้ยังออกดำเนินกิจกรรมนอกโรงเรียน โดยไปสอนหนังสือเด็ก ๆ ที่สลัมคลองเตยทุกวันเสาร์

ก่อนถูกจับ เหลือวิชาที่ต้องเรียนอีกเพียงวิชาเดียวก็จะสำเร็จการศึกษาได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งที่จริงวิชานี้เรียนและสอบได้คะแนนผ่านไปแล้ว แต่ขาดเรียนไปช่วยเหลือกิจกรรมของวิทยาลัยมาก จึงถือเป็นเกณฑ์ต้องสอบใหม่ ปี ๒๕๑๙ จึงยังศึกษาต่อและได้รับเลือกตั้งเป็นเลขาธิการแนวร่วมอาชีวะเพื่อประชาชนแห่งประเทศไทยอีกด้วย

๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ถูกตำรวจ จ่อยิงขณะอยู่ในน้ำที่ท่าพระจันทร์และกำ-

สังกะจี๋ไปใช้รับแก๊สโดยตรง กระสุนนัดหนึ่งทะลุเข้าโคนขาพับแล้วล่าง หักกระดูกแข้งในตำแหน่งที่กระดูกแตกเป็นหลายส่วน อีกนัดหนึ่งเฉียดไปเป็นแผลที่ริมฝีปากด้านล่าง

รักษาตัวที่โรงพยาบาลศิริราช และได้รับการประกันตัวไปเพียงเดือนเดียว ซึ่ง ๆ ที่แผลยังไม่หาย พันธนังปากยังถูกลวดยึดอยู่ กินอาหารปกติไม่ได้ และต้องไปรับการรักษาด้วยน้ำเกลือตลอดเวลา แต่กลับถูกตำรวจลอบประกันไปขังไว้ที่เรือนจำบางเขน ทำให้เดือดร้อนในการขอไปหาหมอมาก อาหารของเรือนจำก็กินไม่ได้เลย เพราะช่วงนั้นต้องกินแต่อาหารเหลวและนมเท่านั้น

มกราคม ๒๕๒๐ บาดแผลที่ผ่าตัดไว้ไม่หาย แพทย์ศิริราชพยายามขอตัวไปรักษาและขอให้พักที่โรงพยาบาลราวครึ่งเดือน แต่ตำรวจไม่อนุญาตให้ประกันตัว จึงขอแต่เพียงออกไปรักษาการผ่าตัดรักษาด่วน ก็ยังไม่ได้รับอนุญาตอีก ถูกขังอยู่โดยไม่ได้รับการดูแลเลย อาการเริ่มหนักขึ้นในปากมีหนองและปวดมาก

ถูกส่งตัวไปโรงพยาบาลเรือนจำคลองเปรม (ลาดยาว) แพทย์ลงความเห็นว่ารักษาไม่ได้ เพราะขาดอุปกรณ์และผู้ชำนาญ ให้รีบส่งตัวไปผ่าตัดที่โรงพยาบาลนอกเรือนจำด่วน แต่กลับถูกขังอยู่คลองเปรมถึง ๒ เดือนเศษ จึงส่งตัวกลับมาบางเขนแล้วส่งไปโรงพยาบาลในเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร (ลหุ) อีกทั้ง ๆ ที่รักษาไม่ได้ ตลอดเวลาที่ส่งตัวไปมาหลายเดือนไม่ได้รับการดูแลรักษาใด ๆ เลย บาดแผลรุนแรงกว่าเดิมเรื่อย ๆ ในที่สุดหลังจากข่าวได้แพร่ออกไปทั้งในและต่างประเทศ พากันเรียกร้องให้ดูแลรักษาบาดแผลโดยด่วน ให้ดูแลผู้ต้องหา ๖ ตุลาดีกว่านี้ มีการพูดถึงเป็นข่าว และถึงกับมีการประท้วงจากบุคคลหลายฝ่าย จึงได้ไปรับการรักษาที่คณะทันตแพทย์ศาสตร์ จุฬา ฯ เมื่อกลางเดือนมิถุนายน รวมเวลานับแต่แพทย์ศิริราชขอให้ส่งตัวไปรักษาด่วนจนถึงเวลาที่ได้รับการรักษาจริงนานถึง ๕ เดือนเศษ หลังจากรับการรักษาดูแลอย่างดีจากแพทย์ ปัจจุบันอาการจึงดีขึ้นมาก

ขณะนี้ถูกขังอยู่ที่เรือนจำบางเขน โดยไปรับการรักษาจากแพทย์คณะทันตแพทย์ศาสตร์จุฬา ฯ เป็นคราว ๆ ตามนัด แต่มีบ่อยครั้งที่กว่ากรมราชทัณฑ์จะอนุญาตให้ออกไปรับการรักษาได้ก็เลยกำหนดเวลานัดเสียแล้ว จึงพลาดไปและต้องดำเนินเรื่องขออนุญาตใหม่ทุกที

ปัจจุบันเหลือฟันในปาก ๒๔ ซี่ และอาการบางอย่างไม่สามารถรักษาเป็นปกติได้แล้ว เช่นตาข้างซ้ายขาดลอดเวลาเพราะเส้นประสาทรับความรู้สึกถูกกระสุนตัดขาด สุขภาพทั่วไปแข็งแรงดี

เสงี่ยม แจ่มดวง
จำเลยที่ ๑๗

เกิดเมื่อ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๔๕๕
เป็นบุตรคนที่ ๗ ในจำนวนพี่น้อง ๑๔ คน ของนายมา นางชิด แจ่มดวง บิดามารดา อาชีพทำนา

การศึกษา

- จบชั้นประถมปีที่ ๔ จากโรงเรียนวัดจตุพิธวราวาส อ. หนองเสือ จ. ปทุมธานี
- จบชั้นประถมปีที่ ๗ จากโรงเรียนหนองเสือ อ. หนองเสือ จ. ปทุมธานี สอบได้เป็นที่ ๑ ของจังหวัด
- จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากโรงเรียนคณะราษฎร์บำรุง จ. ปทุมธานี สอบได้เป็นที่ ๑ ของจังหวัด
- จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จากโรงเรียนปทุมวิไล จ. ปทุมธานี
- จบวิทยาศาสตร์บัณฑิต (สาขาพยาบาลและผดุงครรภ์) มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘

ได้รับทุนการศึกษาประเภทเรียนดีของกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ ๕ ตลอดจนจบชั้นปริญญาตรี

หลังจากจบการศึกษาได้เข้าทำงานในตำแหน่งพยาบาลของโรงพยาบาลเซ็นต์หลุยส์ ได้ ๕ วันก็ถูกจับในกรณี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙

กิจกรรมนักศึกษา

ปี ๒๕๑๕ คณะกรรมการนักศึกษาพยาบาลรามาธิบดี ปีที่ ๑
ปี ๒๕๑๖ ประธานนักศึกษาพยาบาลรามาธิบดี ปีที่ ๒
ปี ๒๕๑๗ อุปนายกสโมสรนักศึกษาพยาบาลรามาธิบดี
ปี ๒๕๑๘ (ต้นปี-กันยายน) สมาชิกสภาองค์การบริหารนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล
ปี ๒๕๑๘ (กันยายน-ปลายปี) นายกสโมสรนักศึกษาพยาบาลรามาธิบดี

เสรี ศิรินุพงศ์

จำเลยที่ ๑๘

เป็นชาวพัทลุง เกิดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓
ที่ ต. ทะเลน้อย อ. ควนขนุน
จ. พัทลุง ปัจจุบันอายุ ๓๔ ปี

เข้าศึกษาชั้นประถมที่โรงเรียนสินประชา ต. ทะเลน้อย บ้านเกิดนั่นเอง เมื่อปี ๒๔๙๔ ก็สำเร็จ จึงเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนประจำจังหวัด โรงเรียนมัธยมพัทลุง จ. พัทลุง สำเร็จเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐

เข้าศึกษาต่อที่กรุงเทพฯ ที่วิทยาลัยเพาะช่าง ด้วยใจรักศิลปความงดงาม แม้ระหว่างเรียนจะประสบปัญหาการเงิน ก็พยายามดิ้นรนต่อสู้กับชีวิตอย่างไม่ท้อถอย เรียนไปรับจ้างทำงานสุจริตอย่างไม่รังเกียจจนในที่สุดครบ ๕ ปี สำเร็จได้ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิจิตรศิลป์ เมื่อปี ๒๕๐๕

จบเพาะช่างหางานทำเป็นครูสอนวิชาศิลปอยู่หลายปี เพราะรักทั้งผลงานและรักเด็กและอยากช่วยเหลือรับใช้เด็กที่บ้านเกิด จึงมุ่งลงเป็นครูตามท้องถิ่นต่าง ๆ ในภาคใต้ถึง ๓ แห่งคือ รร. ราษฎร์บำรุง อ. ระโนด จ. สงขลา

รร. มัธยมพัทลุงวิทยา อ. เมือง จ. พัทลุง รร. วัดควนวิเศษ อ. เมือง จ.ตรัง

ฐานะทางบ้านไม่ดีนักจึงต้องหางานที่ดีกว่าเพื่อช่วยเหลือทางบ้าน จึงเข้ามาเป็นครูที่ รร. อิสระนุกูล อ. บางรัก กรุงเทพฯ ในที่สุดเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๙ จึงเข้ารับราชการที่กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม มาจนถึงปัจจุบัน รวม ๑๐ ปีแล้ว งานที่กรมเจ้าท่าต้องทำการสำรวจและสร้างแผนที่ตามที่กำหนดของกรมเจ้าท่าทุกปี ปีละ ๗-๘ เดือน ต้องเดินทางทำงานตามจังหวัดในเขตงานพัฒนาขุดลอกร่องน้ำและวางเครื่องหมายการเดินเรือภายในประเทศ ของกรมเจ้าท่า เช่นภูเก็ต สงขลา สุราษฎร์ธานี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม อยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี อ่างทอง สิงห์บุรี ชัยนาท นครสวรรค์ ฯลฯ

เคยอุปสมบทเช่นเดียวกับชายไทยทั่วไป ที่วัดควนพนางตุง ต. ทะเลน้อย อ. ควนขนุน จ. พัทลุง สมรสแล้วกับคุณนันทนา ศิรินุพงศ์ เมื่อต้นปี ๒๕๑๙ นี่เอง ถูกจับกุมที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และถูกกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ ถูกขังอยู่ที่เรือนจำบางเขนจนถึงปัจจุบันนี้

เมื่อกล่าวถึงจำเลยคดี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เรามักจะคิดถึงแต่สุธรรมแสงประทุมกับพวกรวม ๑๙ คนเท่านั้น แท้จริงยังมีจำเลยอีกคนหนึ่งซึ่งถูกจับกุมในกรณีเดียวกันนี้และถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานดูหมิ่นองค์รัชทายาท จำเลยที่กล่าวถึงนี้คือ นายบุญชาติ เสถียรธรรมณี นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และศูนย์ฝึกการบินพลเรือน.

นายบุญชาติ เสถียรธรรมณีได้ถูกจับกุมตัวเมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๑๙ โดยอาจารย์ในศูนย์การบินเป็นคนโทรศัพท์แจ้งให้ตำรวจมาจับกุมตัว เพราะมีรูปปรากฏอยู่ในหน้าหนังสือพิมพ์ว่าเป็นผู้หนึ่งที่ได้ร่วมในการแสดงละครที่ลานโพธิ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๑๙ ด้วย.

เจ้าพนักงานสอบสวนได้ตั้งข้อหานายบุญชาติ เสถียรธรรมณีเฉพาะข้อหาดูหมิ่นองค์รัชทายาทกระทงเดียว นายบุญชาติ เสถียรธรรมณีจึงถูกแยกฟ้องต่อศาลอาญาคนเดียว เพราะไม่มีข้อหาคอมมิวนิสต์ด้วย จึงไม่ต้องพิจารณาในศาลทหารในเวลาไม่ปรกติ (ใช้กฎ ๖ ตค. ๑๙) เช่นเพื่อนฟ้องอีก ๑๙ คน.

การพิจารณาคดีของนายบุญชาติ เสถียรธรรมณีที่ศาลอาญา ในชั้นแรกศาลดำเนินการพิจารณาทุกวันศุกร์ ต่อมาพิจารณาศุกร์เว้นศุกร์ อัยการโจทก์ระบุพยานทั้งหมด ๒๔ คน อย่างไรก็ดีเมื่อได้ดำเนินการสืบพยานมาถึงเดือนเมษายน ๒๕๒๑ หลังจากสืบพยานไปแล้ว ๑๑ คน อัยการโจทก์ก็แถลงว่าโจทก์ยังติดใจสืบพยานอีกเพียงคนเดียวคือ พ.ต.อ. สง่า ดวงอัมพร พนักงานสอบสวน ซึ่งศาลอาญานัดสืบพยานโจทก์ปากสุดท้ายในวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๒๑ นี้ จากนั้นก็จะเป็นการสืบพยานฝ่ายจำเลย.

ทนายความของนายบุญชาติ เสถียรธรรมณีมี ๓ คนคือ นายวสันต์ พาณิช นายสุริยัน วรศิริและนายทองใบ ทองเปาด์.

ในการพิจารณาคดีนายบุญชาติ เสถียรธรรมณีครั้งหนึ่งได้มีคำถามอย่างฉงนสนเท่ห์ขึ้นมาว่าคดีนี้ทราบว่ามีจำเลยหลายคน แล้วพวกนั้นไปฟ้องที่ไหน ทำไมไม่ฟ้องที่ศาลนี้ ทำไมจึงฟ้องคนเดียว ก็ได้รับคำตอบว่า จำเลยอื่นฟ้องต่อศาลทหารในเวลาไม่ปรกติ เพราะมีข้อหาคอมมิวนิสต์ด้วย ส่วนจำเลยนี้ไม่มีข้อหาคอมมิวนิสต์ จึงฟ้องที่ศาลนี้คนเดียว.

มีเสียง "อ้อ" ดังขึ้น

และมีเสียงพึมพำขึ้นอีกว่า "ก็ไหนว่าจะนิรโทษกรรม ทำไมจึงไม่นิรโทษเสียที"

ก็มีคำตอบข้อข้องใจอีกว่า "มีข้อหาหมิ่นพระบรมเดชานุภาพอยู่ด้วย นิรโทษกรรมไม่ได้"

แล้วความเงียบสงบก็ปกคลุมห้องพิจารณา ภายใต้แรงลมจากพัดลมที่ติดบนเพดานพัดอยู่อ้อยอิ่ง.

บุญชาติ เสถียรธรรมณี นับว่าเป็นจำเลยที่อาภัพและถูกลืมเสมือนหนึ่งว่าเขาไม่ได้ถูกจับกุมและไม่ได้ถูกฟ้องร้องเกี่ยวกับ "คดี ๖ ต.ค." ฉะนั้น

แท้จริงจำเลย ๖ ต.ค. มิได้มีเพียง ๑๙ คน หากมีถึง ๑๙ คนและคนที่ ๑๙ ก็คือบุญชาติ เสถียรธรรมณี นี้ เขาถูกคุมขังอยู่ที่เรือนจำกลางบางขวางร่วมกับสุธรรมและเพื่อน ๆ และทุกครั้งที่มาศาลเขาจะถูกตีตรวนและลากตรวนมาศาลโกร่งกร่าง ๆ ทุกครั้ง เขาจะปรากฏตัวที่ศาลอาญา บัลลังก์ ๘.

๔๔ ทนายจำเลย

คดีนี้ จัดว่าเป็นคดีที่มีทนายจำเลยมากที่สุดในประวัติศาสตร์การพิจารณาคดีเมืองไทย หนังสือพิมพ์บางฉบับถึงกับกล่าวว่า "กองทัพทนาย" ซึ่งความจริง ยังมิได้แต่งตั้งทั้งหมดตามที่มีทนายความอาสาแก้ต่างจำเลย ต่อไปนี้คือ บัญชีทนายความและทนายทำหน้าที่แก้ต่างจำเลยแต่ละคน ทั้ง ๑๘ คน.

รายชื่อทนายความที่เป็นทนายคดี นายสุธรรม แสงประทุม จำเลยที่ ๑ กับพวกรวม ๑๘ คน

ลำดับจำเลย	จำเลย	จำนวนทนายของจำเลย	รายชื่อทนายความ	หมายเหตุ
๑.	นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑			
		๑.	นายทองใบ ทองเปาด์	
		๒.	พล.ต.ต. ชนะ สมุทวณิช	
		๓.	นายมารุต บุนนาค	
		๔.	นายวิชา กันตามระ	
		๕.	นายยงยุทธ มติวัฒน์	
๒.	นายอนุพงษ์ พงษ์สุวรรณ ที่ ๒	๑.	นายทองใบ ทองเปาด์	
		๒.	นายเกริก ระวังภัย	
		๓.	นายปรีชา ธนะศิลป์	
		๔.	นายสมบัติ นิลจินดา	
๓.	นายอภินันท์ บัวหภักดี ที่ ๓	๑.	นายทองใบ ทองเปาด์	
		๒.	นายวสันต์ พานิช	
		๓.	นายประเสริฐ เจนศิริวานิช	
๔.	นายสุรชาติ บำรุงสุข ที่ ๔	๑.	นายทองใบ ทองเปาด์	
		๒.	นายสุธี ภูวพันธ์	
		๓.	นายชาญชัย สัตยาประเสริฐ	
		๔.	นายพิทักษ์ ภัทรกานต์	
๕.	นายประพนธ์ วังศิริพิทักษ์ ที่ ๕	๑.	นายทองใบ ทองเปาด์	
		๒.	นายไพศาล พืชมงคล	
		๓.	นายบุญไท นามประกาย	
๖.	นายวิโรจน์ ตั้งวาณิชย์ ที่ ๖	๑.	นายทองใบ ทองเปาด์	
		๒.	นายวิรัช ชาครียานุโยค	

๓. นาสุทธิพงษ์ เล้าเจริญ
๔. นายนิวัฒน์ พัดวิจิตร

๗. นายมหินทร์ ตันบุญเพิ่ม ที่ ๗
๑. นายทองใบ ทองเปาด์
๒. นายวิบูลย์ คุณพงษ์ลิขิต
๓. นายอภิชาติ เจริญผล
๔. นายเชาวลิต เมธยะประภาษ

๘. นายอารมณ์ พงศ์พงัน ที่ ๘
๑. นายทองใบ ทองเปาด์
๒. นายชาญ แก้วชูใส
๓. นายนรินทร์ ศรันยสุนทร
๔. นายมารุต บุนนาค

๙. นายประยูร อัครบวร ที่ ๙
๑. นายทองใบ ทองเปาด์
๒. นายชาญ แก้วชูใส
๓. นายอนุชิต เจริญผล

๑๐ นางสาวสุชีลา ตันชัยนันท์ ที่ ๑๐
๑. นายทองใบ ทองเปาด์
๒. นายขจรศักดิ์ ทองมิตร
๓. นายวิบูลย์ คุณพงษ์ลิขิต
๔. นายสงบ สุริยินทร์
๕. นายวรเชษฐ์ พูนทิพยานนท์

๑๑. นายอรรถการ อุปถัมภากุล ที่ ๑๑
๑. นายทองใบ ทองเปาด์
๒. นายปราโมทย์ วานิชานนท์

๑๒. นายสุชาติ พัชรสรวุฒิ ที่ ๑๒
๑. นายทองใบ ทองเปาด์
๒. นายมลรัฐ ผานิชชัย
๓. นายดุสิต นาสมใจ
๕. นายสมพล จีระพัฒน์
๕. นายอรุณ ถาวรรัตน์

๑๓. นายชงชัย วินิจจะกุล ที่ ๑๓
๑. นายทองใบ ทองเปาด์
๒. นายณัตรชัย จันทร์พรายศรี
๓. นายสุรชัย บุญสม

๔. นายบันเทิน ขำประสิทธิ์
๕. นายไพศาล พืชมงกล

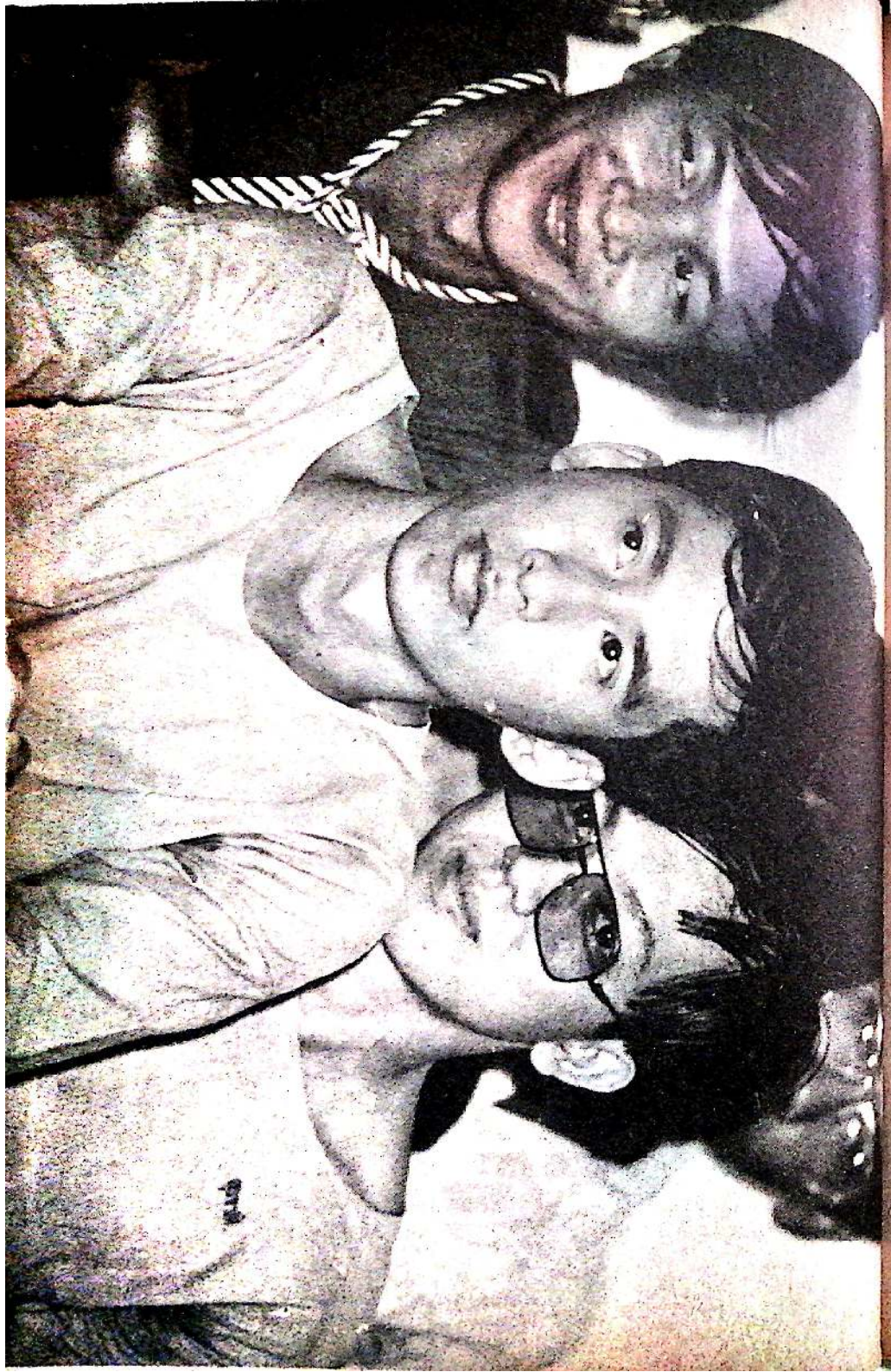
๑๔. นายคงศักดิ์ อาษาภักดิ์ ที่ ๑๔
๑. นายทองใบ ทองเปาด์
๒. นายสุริยัน วรศิริ
๓. นายสุวัตร อภัยภักดิ์
๔. นายประพฤทธิ์ ปราบพาล
๕. นายมานะ สันติกาล

๑๕. นายสมศักดิ์ เจียมธีระสกุล ที่ ๑๕
๑. นายทองใบ ทองเปาด์
๒. นายปราโมทย์ เธียรฐิติธัช
๓. นายสุทัศน์ เงินหมื่น
๔. นายวสันต์ พานิช

๑๖. นายโอริสสา ไอราวัณวัฒน์ ที่ ๑๖
๑. นายทองใบ ทองเปาด์
๒. นายพงษ์ศักดิ์ บัญยาชีวะ
๓. นายอนุชาติ วุฒาธิวงษ์ ณ หนองคาย
๔. นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ

๑๗. นางสาวเสงี่ยม แจ่มดวง ที่ ๑๗
๑. นายทองใบ ทองเปาด์
๒. นายสุทธิพงษ์ เล้าเจริญ

๑๘. นายเสรี ศิรินุพงศ์ ที่ ๑๘
๑. นายทองใบ ทองเปาด์
๒. นายมารุต บุนนาค

ภาค ๒

คำร้องขอฝากขัง

คำพ้อง

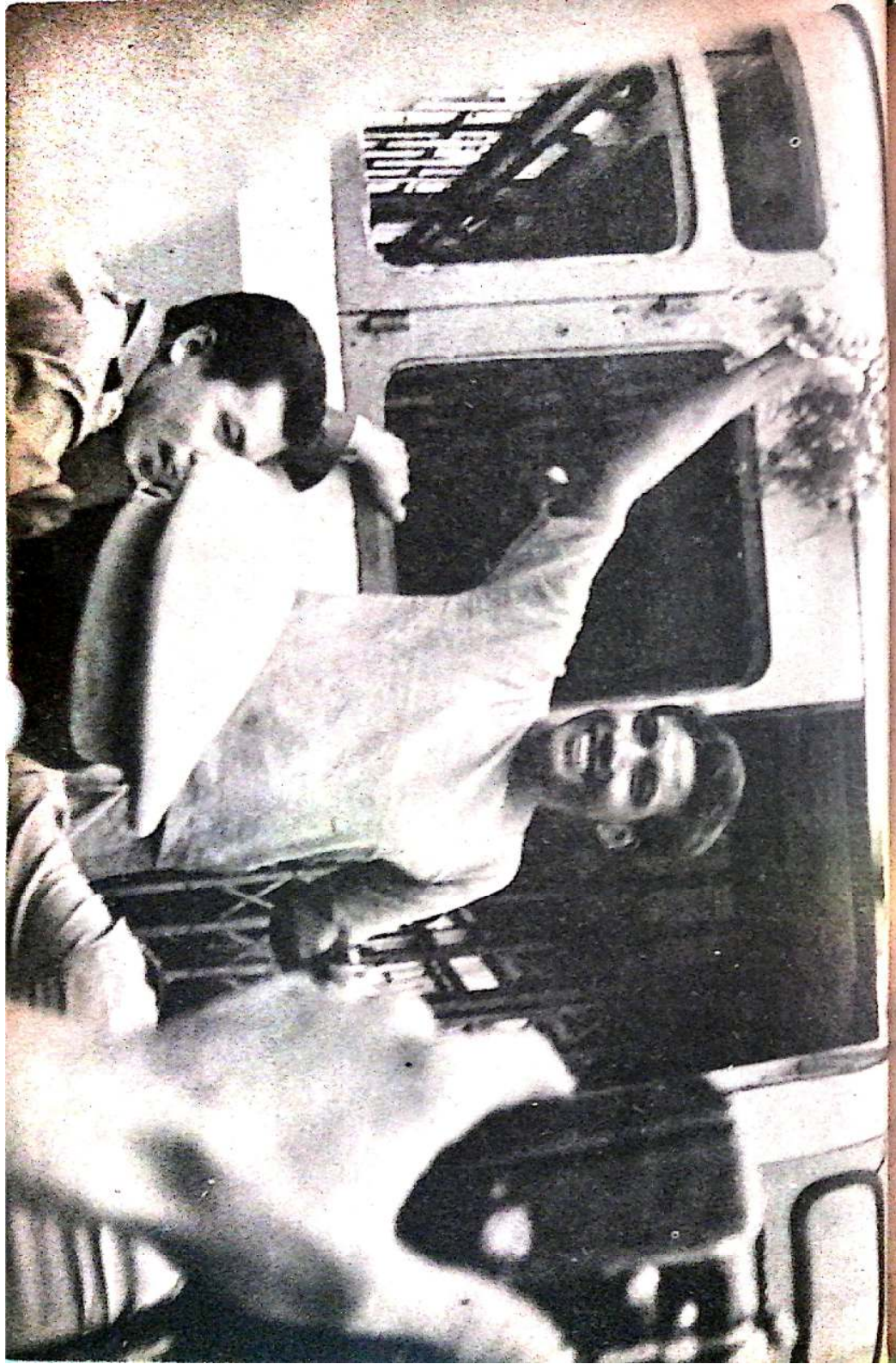
คำให้การ

บัญชีพยานโจทก์

คำให้การลายลักษณ์อักษร

คำร้องขอให้ชี้ขาดข้อกฎหมาย

คำร้องค้านย้ายศาลไปปากเกร็ด,นนทบุรี

การควบคุมก่อนฟ้อง

สุธรรมกับพวกถูกจับกุมเช้าตรู่วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ถูกแจ้งข้อหาครั้งแรกเมื่อถูกนำมาควบคุมตัวที่กองปราบเพียงข้อหาดูหมิ่นองค์รัชทายาทตามคำสั่งของ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในขณะนั้น

ต่อมาภายหลังสุธรรมกับพวกจึงถูกแจ้งข้อหากบฏ ก่อการจลาจล ต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงาน ฆ่าและพยายามฆ่าเจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติการตามหน้าที่บุกรุก มีอาวุธไว้ในครอบครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย.

ขั้นแรกสุธรรมกับพวกถูกนำไปขออนุญาตต่อศาลอาญาขอฝากขัง เพราะยังสอบสวนไม่เสร็จแต่แล้วต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๑๙ ได้มีประกาศใช้คำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๙ แก้ไขอำนาจเรื่องการควบคุมผู้ต้องหากรณี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เสียใหม่ ให้ศาลมีอำนาจสั่งขังได้ครั้งละ ๓๐ วัน รวมแล้วไม่เกิน ๑๘๐ วัน.

สุธรรมกับพวก ซึ่งมีจำนวนผู้ถูกจับทั้งหมด ๓,๐๙๔ คน จึงถูกควบคุมโดยคำสั่ง ฉบับที่ ๒๙ นี้ต่อมา จนถึงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ เจ้าพนักงานสอบสวนจึงได้แจ้งข้อหาว่ามีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์อีกข้อหาหนึ่ง อันมีผลให้สุธรรมและเพื่อน หลุดพ้นการควบคุมตามคำสั่ง ฉบับที่ ๒๙ มาอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติคอมมิวนิสต์อีก.

ตามกฎหมายคอมมิวนิสต์ พนักงานสอบสวนมีอำนาจควบคุมตัวได้ ๓๐ วัน หากสอบสวนไม่เสร็จก็ขออนุมัติอธิบดีกรมตำรวจขังได้อีก ๖๐ วัน (เขตแทรกซึม ๙๐ วัน) จากนั้นหากสอบสวนไม่เสร็จก็ขออนุญาตศาลขังได้อีกครั้งละ ๙๐ วัน ไม่เกิน ๓ ครั้ง.

การควบคุมและฝากขัง

คุณสุธรรม แสงประทุม กับพวก ๖คน ถูกจับคุมเช้าวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เวลาประมาณ ๐๗.๓๐ น. ถูกนำมาขออำนาจศาลอาญาขอฝากขังครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๑๙ หลังจากถูกควบคุมจะครบกำหนด ๗ วัน ซึ่งศาลอาญาอนุญาตให้ขังได้ตามที่พนักงานสอบสวนขอมีกำหนด ๑๒ วัน โดยอนุญาตให้ขังได้ตั้งแต่วันที่ ๑๒ ตุลาคม ถึงวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๑๙.

แต่ต่อมาเพื่อความเหมาะสมและความสะดวกในการควบคุมและสอบสวน คณะปฏิรูปได้มีคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๙ ให้ควบคุมผู้ต้องหากรณี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ได้ครั้งละ ๓๐ วัน รวมแล้วไม่เกิน ๑๘๐ วัน คุณสุธรรมกับพวก จึงถูกนำมาขอฝากขังต่อศาลอาญาต่ออีก ๖ ครั้งคือ

คำร้องขอฝากขังครั้งที่ ๒ ต่อศาลอาญา วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ฝากขัง ๓๐ วัน

คำร้องขอฝากขังครั้งที่ ๓ ต่อศาลอาญา วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๙ ฝากขัง ๓๐ วัน

คำร้องขอฝากขังครั้งที่ ๔ ต่อศาลอาญา วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๑๙ ฝากขัง ๓๐ วัน

คำร้องขอฝากขังครั้งที่ ๕ ต่อศาลอาญา วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๒๐ ฝากขัง ๓๐ วัน

คำร้องขอฝากขังครั้งที่ ๖ ต่อศาลอาญา วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ ฝากขัง ๓๐ วัน

ในระหว่างนี้ พนักงานสอบสวนได้ตั้งข้อหาว่ากระทำผิดต่อพระราชบัญญัติคอมมิวนิสต์เพิ่มขึ้นอีก คุณสุธรรมกับพวกจึงถูกนำไปขออำนาจศาลทหารกรุงเทพฯ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙) ขังต่ออีก ๒ ครั้งเป็นครั้งที่ ๗ และที่ ๘

คำร้องขอฝากขังครั้งที่ ๗ หรือครั้งที่ ๑ ต่อศาลทหารกรุงเทพ วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๐ ฝากขัง ๖๐ วัน

คำร้องขอฝากขังครั้งที่ ๘ หรือครั้งที่ ๒ ต่อศาลทหารกรุงเทพ วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๒๐ ฝากขัง ๖๐ วัน

คุณสุธรรมกับพวกจึงถูกขึ้นพ้องเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๐.

ต่อไปนี้คือ คำร้องขอฝากขังของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม บางฉบับ.

(ตราครุฑ)

(คำร้อง)
คำร้องฝากขังครั้งที่ ๑

คดีหมายเลขดำที่ พ. ๑๐๕๑๘/๒๕๑๖
คดีหมายเลขแดงที่...../๒๕.....

ศาลอาญา
วันที่ ๑๒ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

ความอาญา

ระหว่าง พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม (พ.ต.ท. ธวัช ทัพโกทยา) ผู้ร้อง
นายสุธรรม แสงประทุม ไทย/ไทย กับพวกรวม ๖ คน (รายชื่อด้านหลังคำร้อง) ผู้ต้องหา

ข้าพเจ้าพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่จะกล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. ด้วยเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ เวลากลางวันและกลางคืนต่อเนื่องกัน ผู้ต้องหาทั้ง ๖ คนนี้ ได้บังอาจร่วมกับพวกอีกหลายคนที่ยังจับกุมตัวไม่ได้ กระทำการดูหมิ่นและแสดงความอาฆาตมาดร้ายต่อองค์รัชทายาทในรัชกาลปัจจุบัน แล้วต่อมาเจ้าพนักงานตำรวจจึงจับกุมตัวผู้ต้องหาทั้ง ๖ คนนี้ไว้ในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๖ เวลาประมาณ ๐๗.๓๐ น. แล้วนำตัวมาสอบสวนดำเนินคดี

เหตุเกิดที่ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

การกระทำของผู้ต้องหาทั้ง ๖ คนนี้ เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓,๑๑๒

ข้อ ๒.พ นักงานสอบสวนได้ควบคุมตัวผู้ต้องหานี้ทั้ง ๖ คนไว้ในระหว่างสอบสวน จะครบกำหนด ๗ วัน ในวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๑๖ นี้แล้ว แต่การสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้น เนื่องจากยังไม่ได้สอบสวนพยานบุคคลอีกหลายปาก และยังไม่ได้รับผลการตรวจพิสูจน์วัตถุพยานจากกองพิสูจน์หลักฐาน กรมตำรวจ อยู่อีก ด้วยความจำเป็นดังกล่าว จึงใคร่ขอประทานศาลที่เคารพนี้ได้โปรดออกหมายขังผู้ต้องหาทั้งหมดนี้ไว้ระหว่างสอบสวนต่อไปอีกมีกำหนด ๑๒ วัน นับแต่วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๑๖ ถึงวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๑๖

อนึ่ง เนื่องจากคดีนี้ ผู้ต้องหากับพวกได้ร่วมกันกระทำความผิดโดยมีแผนการณ์ และเป็นมูลเหตุให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในบ้านเมือง และเป็นคดีที่ประชาชนสนใจเป็นพิเศษ ฉะนั้น หากผู้ต้องหาทั้ง ๖ คนนี้ได้ยื่นคำร้องขอประกันตัวต่อศาลที่เคารพนี้แล้ว พนักงานสอบสวนใคร่ขอประทานศาลที่เคารพนี้ได้โปรดพิจารณาไม่อนุญาตให้ประกันตัวไป ทั้งนี้เพราะผู้ต้องหาทั้ง ๖ คนนี้ เป็นผู้มีสมัครพรรคพวกมาก หากให้ประกันตัวไปแล้วอาจจะไปยุ่งเหยิงกับพยานบุคคลซึ่งอาจทำให้เสียรูปคดีได้ ขอประธานศาลที่เคารพนี้ ได้โปรดอนุญาตตามคำร้องฉบับนี้ด้วย

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

(ลงชื่อ) พ.ต.ท. ธวัช ทัพโกทยาน ผู้ร้อง, เรียง และพิมพ์ ธวัช ทัพโกทยาน

รายชื่อผู้ต้องหาที่ขอฝากขังในคดีนี้

๑. นายสุธรรม	แสงประทุม	ไทย/ไทย	ผู้ต้องหาที่ ๑
๒. นายสุรชาติ	บำรุงสุข	ไทย/ไทย	ผู้ต้องหาที่ ๒
๓. นายประพนธ์	วังศิริพิทักษ์	ไทย/ไทย	ผู้ต้องหาที่ ๓
๔. นายวิโรจน์	ตั้งวานิช	ไทย/ไทย	ผู้ต้องหาที่ ๔
๕. นายอภินันท์	บัวหภักดี	ไทย/ไทย	ผู้ต้องหาที่ ๕
๖. นายอนุพงษ์	พงษ์สุวรรณ	ไทย/ไทย	ผู้ต้องหาที่ ๖

รวม ๖ คน

(ลงชื่อ) พ.ต.ท. ธวัช ทัพโกทยาน ผู้ร้อง, เรียง และพิมพ์ ธวัช ทัพโกทยาน

(คำร้อง) (ตราครุฑ)

ฝากขังผู้ต้องหาครั้งที่ ๕

คดีหมายเลขดำที่ พ. ๑๐๕๔๔/๒๕๑๙

คดีหมายเลขแดงที่... ...../๒๕๒๐

ศาลอาญา

วันที่ ๒๑ เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๒๐

ความอาญา

ระหว่าง พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม (พ.ต.ต. อุไร สีอุไรย์) ผู้ร้อง

นายธงชัย วินิจจะกุล กับพวกรวม ๒๗ คน ไทย-ไทย ผู้ต้องหา

ข้าพเจ้าพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่จะกล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. ตามคำร้องที่ พ. ๑๐๕๔๔/๒๕๑๙ ลง ๒๒ ธันวาคม ๒๕๑๙ ซึ่งศาลได้ประทานอนุญาตให้ฝากขังผู้ต้องหานี้กับพวกไว้มีกำหนด ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๑๙ ถึงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๒๐ นั้น

ข้อ ๒. พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนคดีนี้ตลอดมา จะครบ ๓๐ วันในวันนี้ แต่การสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้น โดยจะต้องทำการสอบสวนพยานเพิ่มเติมอีก ๖๐ ปาก ด้วยความจำเป็นดังกล่าวจึงขอประทานศาลได้โปรดอนุญาตให้ฝากขังผู้ต้องหานี้กับพวกต่อไปอีกมีกำหนด ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๒๐ ถึงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ ขอประทานศาลได้โปรดอนุญาตให้ฝากขังผู้ต้องหานี้กับพวกตามที่ขอนี้ด้วย.

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ พ.ต.ต. อุไร สีอุไรย์ ผู้ร้อง

คำร้องฉบับนี้ ข้าพเจ้า พ.ต.ต. อุไร สีอุไรย์ ตำแหน่ง สารวัตรใหญ่ เป็นผู้เรียงพิมพ์

ลงชื่อ พ.ต.ต. อุไร สีอุไรย์ ผู้เรียงพิมพ์

(คำร้อง) ผู้ต้องหาประกันตัวชั้นศาล นัดส่งตัวครั้งต่อไปในวันอังการที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๐ เวลา ๐๘.๓๐ น.

ฝากขังผู้ต้องหาครั้งที่ ๖ (ตราครุฑ) คดีหมายเลขดำที่ ๑๐๕๒๕/๒๕๑๙

คดีหมายเลขแดงที่ ...../๒๕....

ศาลอาญา

วันที่ ๑๙ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๐

ความอาญา

ระหว่าง พ.ต.ต. อุไร สีอุไรย์ พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม ผู้ร้อง

นายฉลาด จำปาทอง กับพวกปรากฏตามบัญชีรายชื่อผู้ต้องหาท้ายคำร้องนี้

ข้าพเจ้าพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม ขอยื่นคำร้องมีข้อความตามที่จะกล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. ตามคำร้องที่ พ. ๑๐๕๒๕/๒๕๑๙ ลง ๒๑ มกราคม ๒๕๒๐ ซึ่งศาลได้ประทานอนุญาตให้ฝากขังผู้ต้องหานี้กับพวกไว้มีกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๒๐ ถึงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ ซึ่งเป็นวันหยุดราชการแล้วนั้น

ข้อ ๒. พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนคดีนี้ตลอดมา จะครบกำหนด ๓๐ วัน ในวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ ซึ่งเป็นวันหยุดราชการ แต่ยังทำการสอบสวนไม่เสร็จสิ้น โดยจะต้องทำการสอบสวนพยานอีก ๓๐ ปาก ด้วยความจำเป็นดังกล่าว จึงขอศาลได้โปรดอนุญาตให้ฝากขังผู้ต้องหานี้กับพวกไว้ต่อไปอีกมีกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ จนถึงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๐ ด้วย

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ พ.ต.ต. อุไร สีอุไรย์ ผู้ร้อง

คำร้องฉบับนี้ข้าพเจ้า พ.ต.ต. อุไร สีอุไรย์ ตำแหน่ง สารวัตรใหญ่ เป็นผู้เรียงพิมพ์

ลงชื่อ พ.ต.ต. อุไร สีอุไรย์ ผู้เรียงพิมพ์

(ตราครุฑ)

คำร้องที่ ๑/๒๕๒๐ (ธน. ๕๓)

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๕)

๒๒ มีนาคม ๒๕๒๐

อัยการศาลทหารกรุงเทพ ผู้ร้อง

ความอาญาระหว่าง นายสุธรรม แสงประทุม กับพวกตามบัญชี ผู้ต้องหา

รายชื่อท้ายคำร้อง

ข้าพเจ้า พันตรี ชาญพิชญ์ พรหมปรีชาวุฒิ ตำแหน่ง อัยการผู้ช่วยศาลทหารกรุงเทพ ขอทำคำร้องยื่นต่อศาลดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ด้วยเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๒๐ เวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกา พนักงานสอบสวนได้ส่งสำนวนการสอบสวนคดีนี้เรื่อง นายสุธรรม แสงประทุม กับพวกรวม ๑๐๖ คน ผู้ต้องหา สังกัดเป็นบุคคลพลเรือน มาถึงที่ทำการอัยการศาลทหารกรุงเทพ ในข้อหาว่ากระทำความผิดตามข้อหาในบัญชีท้ายคำร้องนี้ เหตุเกิดเมื่อระหว่างวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๑๖ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๖ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ที่แขวงพระราชวังเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร และท้องที่อื่น ๆ ดังปรากฏตามบัญชีท้ายคำร้อง ซึ่งเป็นความผิดตามกฎหมาย พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๕๕ มาตรา ๓,๕,๑๒ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๐,๘๓,๑๑๓,๑๑๔, ๑๑๖,๒๑๕,๒๑๖,๒๘๘,๒๘๙ (๒), ๓๖๒,๓๖๕

ข้อ ๒. ได้ทำการสอบสวนคดีนี้ตลอดมาแล้ว และผู้ต้องหานี้ต้องถูกควบคุมตัวมาจะครบกำหนดเวลาที่พนักงานสอบสวนได้ยื่น คำร้อง ขอฝากขังผู้ต้องหาต่อศาลอาญาตามคำร้องที่ พ. ๑๐๕๒๕/๒๕๑๖, พ. ๑๐๕๔๔/๒๕๑๖, พ. ๑๐๕๗๐/๒๕๑๖ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ และศาลได้สั่งควบคุม ๑๖๘ วันแล้ว แต่การสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้น เพราะอัยการศาลทหารกรุงเทพยังตรวจพิจารณาสำนวนอยู่และยังมีความจำเป็นจะต้องสั่งให้ พนักงาน สอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมในบางประเด็น จำเป็นจะต้องควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ต่อไปอีก

ข้อ ๓. ด้วยเหตุผลตามข้อ ๒ จึงขอประทานศาลโปรดสั่งขังผู้ต้องหานี้ไว้ต่อไปอีก กำหนด ๘๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๐ จนถึงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๒๐ ตามพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒

อนึ่ง เนื่องจากผู้ต้องหาเหล่านี้ ประชาชนยังมีความเคืองแค้นในพฤติการณ์ที่ผู้ต้องหาร่วมกันกระทำความผิดขึ้น อาจเข้าทำร้ายผู้ต้องหาระหว่างคุมตัวเดินทางมาศาลซึ่งอาจจะเกินกำลังเจ้าหน้าที่ที่จะให้ความคุ้มกันได้ทั่วถึง จึงขอประทานกราบเรียนต่อศาลขอให้ศาลไปเผชิญสืบใต่สวนการขอฝากขังที่เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจนครบาลแขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ด้วย เพราะพนักงานสอบสวนจะนำผู้ต้องหามารวมไว้ที่เรือนจำชั่วคราวดังกล่าว

ข้อ ๔. เนื่องจากผู้ต้องหาตามบัญชีท้ายคำร้องนี้เป็นบุคคลชั้นหัวหน้าและเป็นตัวการสำคัญในการกระทำผิด และพนักงานสอบสวนได้คัดค้านการประกัน เนื่องจากหากให้ประกันตัวไปอาจเสียหายแก่รูปคดีได้ หากผู้ต้องหายื่นขอประกันตัวผู้ร้องจึงขอคัดค้านการขอประกันด้วย

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

(ลงชื่อ) พ.ต. ชาญพิชญ์ พรหมปรีชาวุฒิ ผู้ร้อง

คำร้อง ฉบับนี้ ข้าพเจ้า พันตรี ชาญพิชญ์ พรหมปรีชาวุฒิ อัยการผู้ช่วยศาลทหารกรุงเทพ สังกัดกระทรวงกลาโหม เป็นผู้เรียง.

(ลงชื่อ) พ.ต. ชาญพิชญ์ พรหมปรีชาวุฒิ ผู้เรียง

คำร้อง ฉบับนี้ ข้าพเจ้า สิบเอก เปรม บางกรวย เสมียนอัยการศาลทหารกรุงเทพ สังกัดกรมพระธรรมนูญ เป็นผู้พิมพ์.

(ลงชื่อ) ส.อ. เปรม บางกรวย ผู้พิมพ์.

บัญชีรายชื่อผู้ต้องหาแนบท้ายคำร้อง

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ขณะนี้ควบคุมตัวอยู่ที่
	ผู้ต้องหาชาย	
๑.	นายสุธรรม แสงประทุม	เรือนจำกลางบางขวาง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
๒.	นายอนุพงษ์ พงษ์สุวรรณ	เรือนจำกลางบางขวาง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
๓.	นายอภินันท์ บัวหภักดี	เรือนจำกลางบางขวาง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
๔.	นายสุรชาติ บำรุงสุข	เรือนจำกลางบางขวาง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
๕.	นายประพนธ์ วังศิริพิทักษ์	เรือนจำกลางบางขวาง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
๖.	นายวิโรจน์ ตั้งวาณิชย์	เรือนจำกลางบางขวาง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
๗.	นายประยูร อัครบวร	เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
๘.	นายอรรถการ อุปลัมภากุล หรือ อุปลัมภาค	เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
๙.	นายสุชาติ พัชรสรวุฒิ หรือ เพชรวุฒิ	เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
๑๐.	นายธงชัย วินิจจะกุล	เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

๑๑.	นายประสิทธิ์ ติมารักษ์ หรือ ติมารักษ์	เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
๑๒.	นายคงศักดิ์ อาษาภักษ์ หรือ อาษาภักดิ์	เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
๑๓.	นายเชาวลิต หรือ ชวลิต วินิจจะกุล	เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
๑๔.	นายสมศักดิ์ เจียมจิระสกุล หรือ เจียมธีระสกุล	เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
๑๕.	นายโอริสสา ไอราวัณวัฒน์	เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
๑๖.	นายสนธิ หรือ สม ชมดี	เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
๑๗.	นายสมชาย หอมละออ	เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
๑๘.	นายเสรี ศิรินุพงศ์	เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
๑๙.	นายวิรัตน์ เตรัน	เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ผู้ต้องหาหญิง

๑. นางสาวสุชีลา หรือสุธีรา ตันชัยนันท์ — ทัณฑสถานหญิง แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

๒. นางสาวพัฒนจันทร์ หรือ พัฒนจรินทร์ แสงแก้วมณี หรือสวนแก้วมณี — ทัณฑสถานหญิง แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

๓. นางสาวเสงี่ยม แจ่มดวง — ทัณฑสถานหญิง แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ทนายความ ชาญพิชญ์ พรหมปรีชาวุฒิ ผู้ร้อง

บัญชีข้อหาแนบท้ายคำร้อง

ข้อหา ๑. ร่วมกันมีการกระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์

๒. ร่วมกันฆ่าและพยายามฆ่าเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่

๓. ร่วมกันฆ่าและพยายามฆ่าผู้อื่น

๔. ร่วมกันสะสมกำลังพลหรืออาวุธเพื่อเป็นกบฏ

๕. ร่วมกันกระทำให้ ปรากฏ แก่ ประชาชน เป็น หนังสือ หรือ วิธีอื่นใด เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินหรือรัฐบาล โดยใช้กำลังข่มขืนใจหรือ ใช้กำลัง ประทุษร้าย หรือเพื่อให้ เกิดความ ปั่นป่วนหรือ กระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชนถึงขนาดที่จะก่อให้เกิดความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักร

๖. ร่วมมั่วสุมกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ใช้กำลังประทุษร้ายขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายโดยมีอาวุธและเจ้าพนักงานสั่งให้เลิกแล้วไม่ยอมเลิก

๗. ร่วมมั่วสุมสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปเป็นซ่องโจรเพื่อประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายผู้อื่น

๘. ร่วมกัน บุกรุกเข้าไป หรือซ่อน ตัวอยู่ใน สำนักงาน สถานที่ ราชการ โดยไม่มีเหตุอันสมควร โดยมีอาวุธและร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปในเวลากลางคืนและทำให้เสียทรัพย์

๙. ร่วมกันต่อสู้ ขัดขวางเจ้าพนักงานในการปฏิบัติการตามหน้าที่โดยใช้กำลังประทุษร้าย

๑๐. ร่วมกันมีอาวุธปืนเครื่องกระสุนปืนวัตถุระเบิดชนิดธรรมดา และชนิดที่ใช้แต่เฉพาะในการสงครามไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต

ทนายความ ชาญพิชญ์ พรหมปรีชาวุฒิ ผู้ร้อง

สถานที่เกิดเหตุแนบท้ายคำร้อง

๑. แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
๒. แขวงบวรนิเวศน์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
๓. แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
๔. แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
๕. แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
๖. แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
๗. ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
๘. ตำบลกุดชุม อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ
๙. ตำบลบ้านแปลง อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา
๑๐. แขวงและเขตต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร
๑๑. ตำบลและอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่
๑๒. ตำบลและอำเภอต่าง ๆ เขตจังหวัดนครราชสีมา

ทนายความ ชาญพิชญ์ พรหมปรีชาวุฒิ ผู้ร้อง

ตราครุฑ

คำร้องที่ ๒/๒๕๒๐

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙)

๑๖ มิถุนายน ๒๕๒๐

อัยการศาลทหารกรุงเทพ ผู้ร้อง

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม กับพวกตามบัญชี ผู้ต้องหา
รายชื่อท้ายคำร้อง

ข้าพเจ้า พันเอก อุทัย ปะละคามิน ตำแหน่ง อัยการศาลทหารกรุงเทพขอทำคำร้องยื่นต่อศาลดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ด้วยเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๒๐ เวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกา พนักงานสอบสวนได้ส่งสำนวนการสอบสวนคดีเรื่อง นายสุธรรม แสงประทุม กับพวกรวม ๑๐๖ คน ผู้ต้องหา สังกัดเป็นบุคคลพลเรือน มาถึงที่ทำการอัยการศาลทหารกรุงเทพ ในข้อหาว่ากระทำความผิดตามข้อหาในบัญชีท้ายคำร้องนี้ เหตุเกิดเมื่อระหว่างวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๑๖ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ที่แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร และท้องที่อื่นๆดังปรากฏตามบัญชีท้ายคำร้อง ซึ่งเป็นความผิดตามกฎหมาย พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ มาตรา ๓,๕,๑๒ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๐,๘๓,๑๑๓,๑๑๔, ๑๑๖,๒๑๕,๒๑๖,๒๘๘,๒๘๙ (๒), ๓๖๒,๓๖๕

ข้อ ๒. ได้ทำการสอบสวนคดีนี้ตลอดมาแล้ว และผู้ต้องหานี้ต้องถูกควบคุมตัวระหว่างสอบสวนตามที่ พนักงานสอบสวนได้ยื่นคำร้อง ขอฝากขังผู้ต้องหาต่อศาลอาญาตามอำนาจในคำสั่ง ของ คณะ ปฏิรูปการ ปกครอง แผ่นดิน ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๑๙ มาแล้วรวม ๑๖๗ วัน และขณะนี้จะครบกำหนดเวลาที่อัยการศาลทหารกรุงเทพได้ยื่นคำร้องขอฝากขังผู้ต้องหาต่อศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙) ตามคำร้องที่ ๑/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๐ ในวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๒๐ แต่การสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้น เพราะอัยการศาลทหารกรุงเทพยังตรวจพิจารณาสำนวนอยู่ ซึ่งมีเอกสารเป็นจำนวนมากและยังมีความจำเป็นอาจจะต้องสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบ

สวนเพิ่มเติมในบางประเด็น จำเป็นจะต้องควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ต่อไปอีก

ข้อ ๓. ด้วยเหตุผลตามข้อ ๒ จึงขอประทานศาลโปรดสั่งขังผู้ต้องหานี้ไว้ต่อไปอีก กำหนด ๘๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๐ จนถึงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๒๐ ตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒ มาตรา ๑๒ และคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๕ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๙ ข้อ ๑๐

อนึ่ง เนื่องจากวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๒๐ เป็นวันหยุดราชการ ขอศาลได้โปรดออกหมายเบิกตัวผู้ต้องหามาศาลเพื่อไต่สวนคำร้องในวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๒๐ ด้วย

ข้อ ๔. เนื่องจากผู้ต้องหาตามบัญชีท้ายคำร้องนี้เป็นบุคคลชั้นหัวหน้าและเป็นตัวการสำคัญในการกระทำผิด และพนักงานสอบสวนได้คัดค้านการประกัน เนื่องจากหากให้ประกันตัวไปอาจเสียหายแก่รูปคดีได้ หากผู้ต้องหายื่นขอประกันตัวผู้ร้องจึงขอคัดค้านการขอประกันด้วย.

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด.

(ลงชื่อ) พ.อ. อุทัย ปะถะคามิน ผู้ร้อง

คำร้องฉบับนี้ ข้าพเจ้า พันตรี ชาญพิชญ์ พรหมปรีชาวุฒิ อัยการผู้ช่วยศาลทหารกรุงเทพ สังกัดกระทรวงกลาโหม เป็นผู้เรียง, พิมพ์.

(ลงชื่อ) พ.ต. ชาญพิชญ์ พรหมปรีชาวุฒิ ผู้เรียง, พิมพ์.

บัญชีรายชื่อผู้ต้องหาแนบท้ายคำร้อง

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ขณะนี้ควบคุมตัวอยู่ที่
	ผู้ต้องหาชาย	
๑.	นายสุธรรม แสงประทุม	เรือนจำกลางบางขวาง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
๒.	นายอนุพงษ์ พงษ์สุวรรณ	เรือนจำกลางบางขวาง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
๓.	นายอภินันท์ บัวหภักดี	เรือนจำกลางบางขวาง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
๔.	นายสุรชาติ บำรุงสุข	เรือนจำกลางบางขวาง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
๕.	นายประพนธ์ วังศิริพิทักษ์	เรือนจำกลางบางขวาง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
๖.	นายวิโรจน์ ตั้งวาณิชย์	เรือนจำกลางบางขวาง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
๗.	นายประยูร อัครบวร	เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจนครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
๘.	นายอรรถการ อุปถัมภากุล หรือ อุปถัมภาค	เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจนครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
๙.	นายสุชาติ พัชรสรวุฒิ หรือ เพชรวุฒิ	เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจนครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
๑๐.	นายธงชัย วินิจจะกุล	เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจนครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

๑๑. นายประสิทธิ์ ติมารักษ์ หรือ ติมารักษ์ เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

๑๒. นายคงศักดิ์ อาษาภักษ์ หรือ อาษาภักดิ์ เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

๑๓. นายเชาวลิต หรือ ชวลิต วินิจจะกุล เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

๑๔. นายสมศักดิ์ เจียมจิระสกุล หรือ เจียมธีระสกุล เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

๑๕. นายโอริสสา ไอราวัณวัฒน์ เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

๑๖. นายสนธิ์ หรือ สม ชมดี เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

๑๗. นายสมชาย หอมละออ เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

๑๘. นายเสรี ศิรินุพงศ์ เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

๑๙. นายวิรัตน์ เตรียน เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจ นครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ผู้ต้องหาหญิง

๑. นางสาว สุชีลา หรือ สุธีรา ตันชัยนันท์ ทัณฑสถานหญิง แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

๒. นางสาว เสงี่ยม แจ่มดวง ทัณฑสถานหญิง แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

พันเอก อุทัย ปะถะคามิน ผู้ร้อง

บัญชีข้อหาแนบท้ายคำร้อง

ข้อหา ๑. ร่วมกันมีการกระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์

๒. ร่วมกันฆ่าและพยายามฆ่าเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่

๓. ร่วมกันฆ่าและพยายามฆ่าผู้อื่น

๔. ร่วมกันสะสมกำลังพลหรืออาวุธเพื่อเป็นกบฏ

๕. ร่วมกันกระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนเป็นหนังสือหรือวิธีอื่นใด เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินหรือรัฐบาล โดยใช้กำลังข่มขืนใจหรือใช้กำลังประทุษร้ายหรือเพื่อให้เกิดความปั่นป่วนหรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชนถึงขนาดที่ก่อให้เกิดความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักร

๖. ร่วมมั่วสุมกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไปใช้กำลังประทุษร้ายขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายโดยมีอาวุธและเจ้าพนักงานสั่งให้เลิกแล้วไม่ยอมเลิก

๗. ร่วมมั่วสุมสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปเป็นซ่องโจรเพื่อประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายผู้อื่น

๘. ร่วมกันบุกรุกเข้าไปหรือซ่อนตัวอยู่ในสำนักงานสถานที่ราชการโดยไม่มีเหตุอันสมควร โดยมีอาวุธและร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปในเวลากลางคืนและทำให้เสียทรัพย์

๙. ร่วมกันต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานในการปฏิบัติการตามหน้าที่โดยใช้กำลังประทุษร้าย

๑๐. ร่วมกันมีอาวุธปืนเครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ชนิดธรรมดาและชนิดที่ใช้แต่เฉพาะในการสงครามไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต

พันเอก อุทัย ปะถะคามิน ผู้ร้อง

สถานที่เกิดเหตุแนบท้ายคำร้อง

๑. แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
๒. แขวงบวรนิเวศน์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
๓. แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
๔. แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
๕. แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
๖. แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
๗. ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
๘. ตำบลกุดชุม อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ
๙. ตำบลบ้านแปลง อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา
๑๐. แขวงและเขตต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร
๑๑. ตำบลและอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่
๑๒. ตำบลและอำเภอต่าง ๆ ในเขตจังหวัดนครราชสีมา

พันเอก อุทัย ปะละคามิน ผู้ร้อง

โจทก์

โจทก์ในคดี ๖ ตุลาคม คืออัยการศาลทหารกรุงเทพ และมีอัยการผู้ช่วยร่วมรับผิดชอบ ดังนี้

พันเอกอุทัย ปะละคามิน เป็นโจทก์
พันตรีชาญพิชญ์ พรหมปรีชาวุฒิ อัยการผู้ช่วย ทำหน้าที่ถามพยาน
ร.อ. วิรัตน์ บรรเลง ผู้ช่วย

หลังจากที่ขออำนาจศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙) ฝากขังธรรมกับพวกเป็นครั้งที่ ๒ เป็นเวลา ๙๐ วันนับแต่วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๒๐ งวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๒๐ และศาลอนุญาตให้ขังต่อได้ตามที่ขอแล้ว ในนที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๐ ก่อนครบกำหนดฝากขัง อัยการศาลทหารกรุงเทพ ได้ยื่นฟ้องสุธรรม กับพวก ๑๘ คน เป็นจำเลยต่อศาล ส่วนผู้ต้องหาอื่นนอกปล่อยพ้นข้อหาไป รายละเอียดคำฟ้องของโจทก์ดังนี้

(ตราครุฑ)

พ้อง

คดีดำที่ ๒๕๓ ก. / ๒๕๒๐

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙)

๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๐

อัยการศาลทหารกรุงเทพ ....โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม กับพวกรวม ๑๘ คน จำเลย

ตามบัญชีรายชื่อท้ายพ้อง

หาว่ากระทำผิดฐาน

ร่วมกันกระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ กระทำผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร ดูหมิ่นองค์รัชทายาท มั่วสุมกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไปใช้กำลังประทุษร้ายและกระทำให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมืองโดยมีอาวุธ บุกรุกในเวลากลางคืน ต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ฆ่าและพยายามฆ่าเจ้าพนักงาน ซึ่งกระทำการตามหน้าที่ มีอาวุธปืนเครื่องกระสุนปืนและวัตถุระเบิดไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาตและ โดยฝ่าฝืน

กฎหมาย

ข้าพเจ้าอัยการศาลทหารกรุงเทพ..... .....เจทก์

สังกัดกระทรวงกลาโหม ขอยื่นพ้องต่อศาล มีข้อความดังต่อไปนี้.-

ข้อ ๑. จำเลยทั้ง ๑๘ คนตามบัญชีรายชื่อท้ายพ้อง เป็นบุคคลพลเรือน ได้ร่วมกันกระทำผิดต่อกฎหมายหลายบทหลายกระทงต่างกรรมกันในข้อหาว่ากระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ และข้อหาอื่น ๆ อีกหลายข้อหา ซึ่งความฐานมีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เป็นความผิดที่มีเหตุพิเศษอันเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศและความสงบเรียบร้อยของประชาชน ที่หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้สั่งให้ดำเนินคดีในศาลทหารในเวลาไม่ปกติตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร ไม่ว่าจะมีข้อหาว่ากระทำผิดอย่างอื่นหรือไม่และไม่ว่ากระทำความผิดนั้นจะได้กระทำขึ้นในวันหรือก่อนวันหรือ วันประกาศใช้กฎอัยการศึกลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ตามคำสั่งของคณะ

ปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๘ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ และฉบับที่ ๑๔ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๙ กล่าวคือ.-

ก. เมื่อระหว่างวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๑๖ ถึงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ทั้งเวลากลางวันและกลางคืนจำเลยทั้ง ๑๘ คนกับพวกอีกหลายคนที่หลบหนียังจับตัวไม่ได้ ได้ร่วมกันบังอาจจัดตั้งกลุ่มบุคคลหรือคณะบุคคลขึ้น ซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะกระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อเลิกล้มการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจของประเทศอันทำให้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินหรือปัจจัยในการผลิตของเอกชนตกเป็นของรัฐโดยการริบ โดยมิได้มีการชดใช้ค่าทดแทนอันเป็นธรรมอันเป็นองค์การอันเป็นคอมมิวนิสต์ และมีความมุ่งหมายที่จะกระทำการอันเป็นกบฏ โดยใช้กำลังประทุษร้ายเพื่อล้มล้างอำนาจบริหารยึดอำนาจปกครองของรัฐบาล จำเลยทั้ง ๑๘ คน เป็นสมาชิกกลุ่มบุคคลหรือคณะบุคคลดังกล่าว

ข. เพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของจำเลยกับพวกดังกล่าวในพ้องข้อ ๑ ก. เมื่อระหว่างวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๑๖ ถึงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ทั้งเวลากลางวันและกลางคืน จำเลย ทั้ง ๑๘ คนกับพวกอีกหลายคนที่หลบหนียังจับตัวไม่ได้ ได้ร่วมกันบังอาจยุยง แนะนำ เสี้ยมสอน โฆษณาชวนเชื่อต่อประชาชน ทั้งด้วยวาจาและหนังสือมีใจความสำคัญโดยสรุปว่ารัฐบาลไม่ดี ทำการปกครองแบบกดขี่ขูดรีดประชาชน เป็นพวกนายทุน พวกศักดินา ทำให้ชาวนา กรรมกรและคนจนไม่ได้รับความเป็นธรรม และความสมอภาค ให้ประชาชนผนึกกำลังต่อสู้ และจำเลยทั้ง ๑๘ คน กับพวกอีกหลายคนที่หลบหนียังจับตัวไม่ได้ ได้ร่วมกันบังอาจเผยแพร่ภาพเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวัฒนธรรม การเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งปกครองตามระบอบคอมมิวนิสต์ให้ปรากฏแก่ประชาชนทั่วไป วิทยาลัยธรรมศาสตร์ อันเป็นการโฆษณาชวนเชื่อให้เห็นว่าประเทศที่ปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์มีความเจริญก้าวหน้ากว่าประเทศไทยที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ด้วยความมุ่งหมายที่จะให้ประชาชนเกลียดชังรัฐบาล ให้ประชาชนเลื่อมใสในลัทธิคอมมิวนิสต์ และเพื่อล่อให้

ปั่นป่วนกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชนถึงขนาดที่จะก่อความไม่สงบขึ้นใน
ราชอาณาจักรและเพื่อให้ประชาชนล่วงละเมิดกฎหมายแผ่นดิน เปลี่ยนแปลง
รัฐบาลโดยใช้กำลังประทุษร้าย เข้ายึดอำนาจของรัฐ อันมิใช่เป็นการกระทำ
ภายในความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อแสดงความคิดเห็นหรือติชม
โดยสุจริตและจำเลยทั้ง ๑๘ คน กับพวกอีกหลายคนที่หลบหนียังจับตัวไม่ได้
ได้ร่วมกันบังอาจยุยงและจัดให้กรรมกรโรงงานต่าง ๆ เช่น โรงงานอุตสาห-
กรรมสิ่งทอ โรงงานฮาร่า โรงแรมดุสิตธานี เป็นต้น เกิดการร่วมกันหยุด
งานเพื่อให้เศรษฐกิจของประเทศเกิดการปั่นป่วนและเกิดการเปลี่ยนแปลงใน
กฎหมายแผ่นดิน และร่วมกันบังอาจจัดหาสมาชิกสะสมกำลังคนกำลังอาวุธ
ม็วสุมชุมนุมกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไปเพื่อใช้กำลังประทุษร้ายเจ้าพนักงานตำรวจ
เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลประชาชน และเจ้าพนักงานได้สั่งให้เลิกม็วสุมชุมนุมกัน
จำเลยกับพวกดังกล่าวไม่เลิกจำเลยกับพวกดังกล่าวได้ร่วมกันใช้อาวุธปืนและ
ลูกระเบิด ยิง ขว้าง ปา เจ้าพนักงานตำรวจ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลและ
ประชาชน กระทำให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง การกระทำของจำเลย
กับพวกดังกล่าวมาก็โดยมีจุดประสงค์เพื่อล้มล้างหรือเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ
ล้มล้างอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร อำนาจตุลาการแห่งรัฐธรรมนูญ อัน
เป็นกบฏ ทั้งนี้ด้วยความมุ่งหมายที่จะเลิกล้มการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจของ
ประเทศ อันทำให้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินหรือปัจจัยในการผลิตของเอกชนตก
เป็นของรัฐโดยการริบ หรือโดยวิธีอื่นอันมิได้มีการชดใช้ค่าทดแทนอันเป็น
ธรรม ซึ่งเป็นการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ เจ้าพนักงานจับเอกสารและ
หนังสือเกี่ยวกับการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์ได้จากจำเลย และที่ในมหา-
วิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นจำนวนมาก

เหตุตามฟ้องข้อ ๑ ก., ข. เกิดระหว่าง แขวงพระบรมมหาราชวัง
แขวงบวรนิเวศน์ เขตพระนคร แขวงปทุมวัน แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน
แขวงพญาไท เขตพญาไท แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
กับ ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ตำบลกุดชุม
อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ตำบลบ้านแปลง อำเภอด่านขุนทด

จังหวัดนครราชสีมา แขวงและเขตต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร ตำบลและ
อำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดนครราชสีมา

ข้อ ๒. เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๑๙ เวลากลางวัน จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๖
กับนายบุญชาติ เสถียรธรรมณี ซึ่งขณะนี้ถูกฟ้องเป็นจำเลยในความผิดเดียว
กันกับฟ้องข้อ ๒ นี้ คดีอยู่ระหว่างพิจารณาของศาลอาญาได้ร่วมกันบังอาจจัด
แสดงละครล้อเลียนเหตุการณ์ที่นายชุมพร ทุมไมย กับนายวิชัย เกตุศรีพงษา
ถูกคนร้ายฆ่าแล้วแขวนคอศพที่จังหวัดนครปฐมให้ประชาชนชม โดยจำเลยที่
๓ กับจำเลยที่ ๖ แสดงเป็นตัวถูกแขวนคอ ซึ่งจำเลยกับพวกร่วมกันจัดให้
จำเลยที่ ๓ แต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีกากีแกมเขียวคล้ายเครื่องแบบทหารชุดผึกและ
แต่งใบหน้าจำเลยที่ ๓ ให้ดูคล้ายกับพระพักตร์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช
เจ้าพ้ามหาวชิราลงกรณสยามมกุฎราชกุมาร องค์รัชทายาท เพื่อให้ผู้ชม
เห็นคล้ายกับว่าสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าพ้ามหาวชิราลงกรณ สยาม
มกุฎราชกุมารในฉลองพระองค์ ชุดเครื่องแบบนักเรียนนายร้อยตรันทูนอูก
แขวนคอทั้งนี้โดยจำเลยเจตนาให้เป็นที่เสื่อมเสียพระเกียรติยศของสมเด็จพระ
บรมโอรสาธิราช เจ้าพ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร อันเป็นการ
ดูหมิ่นองค์รัชทายาทในรัชกาลปัจจุบัน เหตุเกิดที่แขวงพระบรมมหาราชวัง
เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ข้อ ๓. เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๑๙ เวลากลางคืน จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๖
จำเลยที่ ๘ ถึงที่ ๑๓ และจำเลยที่ ๑๕ รวม ๑๒ คน กับพวกอีกหลายคนที่หลบ
หนียังจับตัวไม่ได้ ได้ร่วมกันบังอาจทำลายโซ่กุญแจประตูรั้วมหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ แล้วบุกรุกเข้าไปในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อันเป็นสำนักงาน
ในความครอบครองของนายป่วย อึ้งภากรณ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรม-
ศาสตร์ โดยจำเลยไม่มีเหตุอันสมควรเข้าไปได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เหตุ
เกิดที่แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ข้อ ๔. เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เวลากลางคืนก่อนเที่ยง และเวลา
กลางวันต่อเนื่องกันขณะที่สิบตำรวจโทปิยะศักดิ์ เพลินหัด พลตำรวจสมพงษ์
จันทร์เทศ สิบตำรวจโท ลำยอง อ่วมปริก จ่าสิบตำรวจ อารีย์ มนตรีวัตร

พลตำรวจ สุริยะ กุ้ยชุ้ย พลตำรวจ ศรชัย ทองสุข พลตำรวจ ประสาท
ชูสาร พลตำรวจ ประดิษฐ์ แสงจันทร์ พลตำรวจ เกษม รักษาราษฎร์
สิบตำรวจโท นัฐวุฒิ เนื่องกลาง สิบตำรวจเอก สุดใจ บุตรสี พลตำรวจ
สมบัติ แย้มเกตุ พลตำรวจ สมศักดิ์ พุทธชาติ สิบตำรวจโท อากาศ
ชมภูจักร สิบตำรวจโท ณรงค์ เปลี่ยนสังคม พลตำรวจ สงวน เมืองถ้ำ
สิบตำรวจโท ขจาย บัวศิริชัย กับพวกอีกหลายคนซึ่งเป็นเจ้าพนักงานได้ร่วม
กันเข้าจับกุมจำเลยกับพวกดังกล่าวตามหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายในข้อหา
ว่ากระทำความผิดตามฟ้องข้อ ๑ ก. ข้อ ๒. และข้อ ๓ จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๖
และจำเลยที่ ๘ ถึงที่ ๑๘ รวม ๑๖ คน กับพวกอีกหลายคนที่หลบหนียังจับตัว
ไม่ได้ ได้ร่วมกันบังอาจต่อสู้ขัดขวางโดยใช้อาวุธปืนชนิดและขนาดต่าง ๆ ยิง
และใช้ลูกระเบิดขว้างสิบตำรวจโท บียะศักดิ์ เพลินหัด กับพวกดังกล่าว ทั้ง
นี้โดยจำเลยกับพวกอีกหลายคนที่หลบหนีอยู่จับตัวไม่ได้มีเจตนาจะฆ่า สิบ
ตำรวจโท บียะศักดิ์ เพลินหัด กับพวกดังกล่าวให้ตาย กระสุนปืนถูกสิบ
ตำรวจโท บียะศักดิ์ เพลินหัด กับพลตำรวจ สมพงษ์ จันทร์เทศ ถึงแก่ความ
ตาย ดังปรากฏตามรายงานการชันสูตรพลิกศพ ๒ ฉบับท้ายฟ้อง และกระสุน
ปืนถูก สิบตำรวจโท ลำยอง อ่วมปริก จ่าสิบตำรวจ อารีย์ มนตรีวัตร
พลตำรวจ สุริยะ กุ้ยชุ้ย พลตำรวจ ศรชัย ทองสุข พลตำรวจ ประสาท
ชูสาร เป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กายสาหัสบาดเจ็บจนประกอบกรณียกิจ
ตามปกติไม่ได้เกินกว่ายี่สิบวัน ดังปรากฏตามรายงานการชันสูตรบาดแผล
ของแพทย์รวม ๕ ฉบับท้ายฟ้อง และกระสุนปืนถูกพลตำรวจ เกษม รักษา-
ราษฎร์ สิบตำรวจโท นัฐวุฒิ เนื่องกลาง สิบตำรวจเอก สุดใจ บุตรสี สิบ
ตำรวจโท สมศักดิ์ พุทธชาติ สิบตำรวจโท อากาศ ชมภูจักร สิบตำรวจโท
ณรงค์ เปลี่ยนสังคม พลตำรวจ สงวน เมืองถ้ำ สิบตำรวจโท ขจาย บัวศิริ-
ชัย ได้รับอันตรายแก่กายดังปรากฏตามรายงานการชันสูตรบาดแผลของ
แพทย์ รวม ๘ ฉบับ ท้ายฟ้อง กับสะเก็ดระเบิดและแรงระเบิดถูก พลตำรวจ
ประดิษฐ์ แสงจันทร์ พลตำรวจ สมบัติ แย้มเกตุ ได้รับอันตรายแก่กาย
ปรากฏตามรายงานการชันสูตรบาดแผลของแพทย์ ๒ ฉบับ ท้ายฟ้อง
แพทย์ได้ทำการรักษาพยาบาลเจ้าหน้าที่ตำรวจดังกล่าวได้ทันท่วงที สิบตำร

โท ลำยอง อ่วมปริก จ่าสิบตำรวจ อารีย์ มนตรีวัตร พลตำรวจ สุริยะ กุ้ยชุ้ย
พลตำรวจ ศรชัย ทองสุข พลตำรวจ ประสาท ชูสาร พลตำรวจ เกษม
รักษาราษฎร์ สิบตำรวจโท นัฐวุฒิ เนื่องกลาง สิบตำรวจเอก สุดใจ บุตรสี
สิบตำรวจโท สมศักดิ์ พุทธชาติ สิบตำรวจโท อากาศ ชมภูจักร สิบตำรวจ
โท ณรงค์ เปลี่ยนสังคม พลตำรวจ สงวน เมืองถ้ำ สิบตำรวจโท ขจาย
บัวศิริชัย พลตำรวจ ประดิษฐ์ แสงจันทร์ พลตำรวจ สมบัติ แย้มเกตุ ไม่
ถึงแก่ความตาย การกระทำของจำเลยกับพวกจึงไม่บรรลุผลสมดังเจตนาของ
จำเลย เจ้าพนักงานจับจำเลยได้ กับยึดอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุ
ระเบิดของกลางตามบัญชี หมายเลข ๑, ๒, ๓ ท้ายฟ้อง เจ้าพนักงานเก็บ
รักษาของกลางดังกล่าวไว้ที่กองบัญชาการตำรวจนครบาลเหนือ และกองทัพ
ภาคที่ ๑ เหตุเกิดที่แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

ข้อ ๕. เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เวลากลางคืนก่อนเที่ยง และเวลา
กลางวันต่อเนื่องกัน จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๖ และจำเลยที่ ๘ ถึงที่ ๑๘ รวม ๑๖ คน
กับพวกอีกหลายคนที่หลบหนียังจับตัวไม่ได้ได้ร่วมกันบังอาจมีอาวุธปืน เครื่อง
กระสุนปืน และวัตถุระเบิดชนิดและขนาดต่าง ๆ ตามบัญชีหมายเลข ๑ ท้าย
ฟ้อง ไว้ในครอบครองโดยมิได้รับใบอนุญาตจากทะเบียนท้องที่ เหตุเกิดที่
แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
พนักงานสอบสวนได้สอบสวนคดีนี้แล้ว

ำท้ายฟ้อง

การที่จำเลยได้กระทำตามข้อความที่กล่าวมาในฟ้องนั้น โจทก์ถือว่า
นความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ.
๔๙๕ มาตรา ๓, ๔, ๕, ๖, ๑๒ พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็น
มมิวนิสต์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒ มาตรา ๖ คำสั่งของคณะปฏิรูปการ
ครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๕ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๑ ข้อ ๓ ประมวล
หมายอาญา มาตรา ๑๑๒, ๑๑๓, ๑๑๔, ๑๑๖, ๑๑๗, ๑๓๘, ๑๔๐, ๒๑๕, ๒๑๖
๘, ๒๘๖, ๓๖๔, ๓๖๕, ๘๐, ๘๓, ๘๑ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลง
ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ข้อ ๒ ข้อ ๓ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่อง
สุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา

๗๒ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนวัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง
และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓ กับขอศาลได้โปรด
วินิจฉัยเอกสาร อาวุธปืนเครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิด ของกลางที่จำเลยใช้
ในการกระทำผิดและมีไว้เป็นความผิดเสียด้วย
ขอศาลได้ออกหมายเรียกจำเลยมาพิจารณาพิพากโทษ และนอกจากนี้ขอศาล
บังคับให้จำเลย

(ลงชื่อ) พ.อ. อุทัย ปะถะคามิน โจทก์

จำเลยสังกัด พลเรือน
การควบคุม จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๖ ถูกควบคุมตัวตั้งแต่วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙
ตลอดมา ขณะนี้อยู่ที่เรือนจำกลางบางขวาง อำเภอเมือง
นนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จำเลยที่ ๗ และที่ ๘ ถูกควบคุม
ตัวตั้งแต่วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๒๐ ตลอดมา ขณะนี้อยู่ที่
เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจนครบาล แขวงลาดยาว
เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
จำเลยที่ ๕ จำเลยที่ ๑๑ ถึง ๑๖ และจำเลยที่ ๑๘ ถูกควบคุม
ตัวตั้งแต่วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ตลอดมา ขณะนี้อยู่ที่เรือน
จำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจนครบาล แขวงลาดยาว เขต
บางเขน กรุงเทพมหานคร
จำเลยที่ ๑๐ และที่ ๑๗ ถูกควบคุมตัวตั้งแต่วันที่ ๖ ตุลาคม
๒๕๑๙ ตลอดมาขณะนี้อยู่ที่ทัณฑสถานหญิง แขวงลาดยาว
เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ข้าพเจ้า พันตรี ชาญพิชญ์ พรหมปรีชา
อัยการผู้ช่วยศาลทหารกรุงเทพ
กระทรวงกลาโหม

สังกัด
เป็นผู้เรียง (ลงชื่อ) พ.ต. ชาญพิชญ์ พรหมปรีชาวุฒิ

ข้าพเจ้า สิบเอก เปรม บางกรวย
เสมียนอัยการศาลทหารกรุงเทพ
กรมพระธรรมนูญ

สังกัด
เป็นผู้พิมพ์ (ลงชื่อ) ส.อ. เปรม บางกรวย

บัญชีรายชื่อจำเลย

นายสุธรรม	แสงประทุม	จำเลยที่ ๑
นายอนุพงษ์	พงษ์สุวรรณ	จำเลยที่ ๒
นายอภินันท์	บัวหภักดี	จำเลยที่ ๓
นายสุรชาติ	บำรุงสุข	จำเลยที่ ๔
นายประพนธ์	วังศิริพิทักษ์ หรือ วงศ์ศิริพิทักษ์	จำเลยที่ ๕
นายวิโรจน์	ตั้งวาณิชย์	จำเลยที่ ๖
นายมหินทร์	ตันบุญเพ็ม	จำเลยที่ ๗
นายอารมณ์	พงศ์พงัน	จำเลยที่ ๘
นายประยูร	อัครบวร	จำเลยที่ ๙
นางสาวสุชีลา	ตนชัยนันท์	จำเลยที่ ๑๐
นายอรรถการ	อุปถัมภากุล	จำเลยที่ ๑๑
นายสุชาติ	พัชรสรวุฒิ	จำเลยที่ ๑๒
นายชงชัย	วินิจจะกุล	จำเลยที่ ๑๓
นายคงศักดิ์	อาษาภักดิ์	จำเลยที่ ๑๔
นายสมศักดิ์	เจียมธีระสกุล	จำเลยที่ ๑๕
นายโอริสสา	ไอราวัณวัฒน์	จำเลยที่ ๑๖
นางสาวเสงี่ยม	แจ่มดวง	จำเลยที่ ๑๗
นายเสรี	ศิรินุพงศ์	จำเลยที่ ๑๘

(ลงชื่อ) พ.อ. อุทัย ปะถะคามิน โจทก์

บัญชีหมายเลข ๑
อาวุธปืนเครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิด

ลำดับที่	ชื่อชนิดขนาด	จำนวน	หมายเหตุ
๑	ปืนยาวลูกซองเดี่ยว (เรมิงตัน) ชนิดปั๊มแอคชั่น (บรรจุ ๕ นัด) ขนาด ๑๒ เครื่องหมายทะเบียน กท. ๑๘๘๗๗๓๘ เลขหมายประจำปืน ท. ๑๘๘๒๘ วี	๑ กระบอก	ตามทะเบียนเป็นของนายเอนก เลาหเพียงศักดิ์ สั่งเข้ามาจำหน่าย
๒	ปืนพกรีวอลเวอร์ (สมิทแอนเวสสัน) ขนาด .๓๘ นิ้ว (พิเศษ) เครื่องหมายทะเบียน กท. ๓๘๖๕๓๖ หมายเลขประจำปืน เจ. ๔๖๕๕	๑ กระบอก	ตามทะเบียนเป็นของร้าน พ. พานิชย์สั่งเข้ามาจำหน่ายและจำหน่ายให้ นาย สมนึก ทองรุ่งโรจน์
๓	ปืนพกรีวอลเวอร์ชนิดประกอบขึ้นเองขนาด .๒๒ นิ้ว	๑ กระบอก	
๔	ปืนพกรูปร่างคล้ายไฟแช็กชนิด ๓ ลำกล้องขนาด .๒๒ นิ้ว (แมกนัม)	๑ กระบอก	
๕	ปืนยาวลูกซองเดี่ยว (วินเชสเตอร์) ชนิดปั๊มแอคชั่น (บรรจุ ๕ นัด) ขนาด ๑๒ เลขหมายประจำปืน ๕๓๕๔๖๒	๑ กระบอก	
๖	ปืนยาวลูกซองเดี่ยว (วินเชสเตอร์) ชนิดปั๊มแอคชั่น (บรรจุ	๑ กระบอก	

ลำดับที่	ชื่อชนิดขนาด	จำนวน	หมายเหตุ
	๕ นัด) ขนาด ๑๒ เลขหมายประจำปืน ๕๖๑๑๔๓		
๗	ปืนพกรีวอลเวอร์ (โคลท์) ขนาด .๓๘ นิ้ว (พิเศษ) เลขหมายประจำปืน ๕๓๒๒๘๑	๑ กระบอก	
๘	ปืนพกรีวอลเวอร์ (โคลท์) ขนาด .๓๘ นิ้ว (พิเศษ) เครื่องหมายทะเบียน กท. ๑๕๑๕๘๗๐ เลขหมายประจำเอ็ม ๒๑๔๔๓	๑ กระบอก	ตามทะเบียนเป็นของนายตา เพียรอภิธรรม ผู้ต้องหาที่หลบหนี
๙	ปืนพกออโตเมติก (วอลเทอร์) ขนาด .๒๒ นิ้ว (ชอตท์) เครื่องหมายทะเบียน กท. ๖๖๓๔๕๐ เลขหมายประจำปืน ๐๖๑๖๔	๑ กระบอก	ตามทะเบียนเป็นของนายหยุด แสงอุทัย
๑๐	ปืนพกออโตเมติก ขนาด .๒๒ นิ้ว (ลองไรเฟิล) เครื่องหมายทะเบียน กท. ๑๗๐๘๐๐ เลขประจำปืน ๖๕๕	๑ กระบอก	
๑๒	ปืนพกลูกซองชนิดประกอบขึ้นเอง ขนาด ๑๒	๒ กระบอก	
๑๓	ซองกระสุนปืนออโตเมติกชนิดและขนาดต่าง ๆ	๒๒ อัน	
๑๔	กระสุนปืนรีวอลเวอร์ขนาด .๓๘ นิ้ว (พิเศษ)	๑๖๒ นัด	ผู้ชำนาญใช้ยิงทดลอง ๓๐ นัดคงเหลือ ๑๓๒ นัด

ลำดับที่	ชื่อชนิดขนาด	จำนวน	หมายเหตุ
๑๕	กระสุนปืนรีวอลเวอร์ขนาด .๓๒ นิ้ว (ชอตท์)	๑ นัด	ผู้ชำนาญใช้ยิงทดลองหมด
๑๖	กระสุนปืนออโตเมติกขนาด .๓๘๐ นิ้ว	๙ นัด	,,
๑๗	กระสุนปืนลูกซอง ขนาด ๑๒	๘ นัด	,,
๑๘	กระสุนปืนลูกกอดขนาด .๒๒ นิ้ว (แมกนั่ม)	๕๐ นัด	ผู้ชำนาญใช้ยิงทดลอง ๓๐ นัด คงเหลือ ๒๐ นัด
๑๙	กระสุนปืนลูกกรดขนาด .๒๒ นิ้ว (ลองไรเฟิล)	๒๒ นัด	ผู้ชำนาญใช้ยิงทดลอง ๑๐ นัด คงเหลือ ๑๒ นัด
๒๐	กระสุนปืนอัดลมเบอร์ ๑ ขนาด .๑๗๗ นิ้ว	๒ ซอง	
๒๑	ปลอกกระสุนปืนลูกซองขนาด ๑๒	๓ ปลอก	
๒๒	ปลอกกระสุนปืนลูกซองขนาด ๔๑๐	๑๑ ปลอก	
๒๓	ปลอกกระสุนปืนออโตเมติก ขนาด .๓๒ นิ้ว	๒ ปลอก	
๒๔	ปลอกกระสุนปืนลูกกรดขนาด .๒๒ นิ้ว (แมกนั่ม)	๒ ปลอก	
๒๕	ปลอกกระสุนปืนรีวอลเวอร์ ขนาด .๓๘ นิ้ว (พิเศษ)	๔๒ ปลอก	
๒๖	วัตถุระเบิดชนิดคลอเรตและก้อนหินขนาดเล็กบรรจุรวมไว้ในถุงพลาสติก ๒ ชั้นใช้หนังสติก	๒ ห่อ	

ลำดับที่	ชื่อชนิดขนาด	จำนวน	หมายเหตุ
	และเทปพลาสติกพันไว้อยู่ในสภาพใช้ทำการระเบิดได้โดยการขว้างปา หรือได้รับแรงกระทบกระแทก สามารถทำอันตรายต่อร่างกายและชีวิตได้ เป็นไปในลักษณะที่เรียกว่าระเบิดพลาสติก หนักห่อละ ๖๘ กรัม และ ๗๓ กรัม		

บัญชีหมายเลข ๑
อาวุธสำหรับใช้เฉพาะในการสงคราม

ลำดับที่	ชื่อชนิดขนาด	จำนวน	หมายเหตุ
	ปืนเล็กกล (อาก้า) ขนาด ๗.๖๒ มม. เลขหมายประจำปืน ๐๘๖๗๘	๑ กระบอก	
	ปืนเล็กกล (อาก้า ขนาด ๗.๖๒ มม. เลขหมายประจำปืน ๑๗๐๒๘๑๗๒	๑ กระบอก	
	ปืนเล็กกล (อาก้า) ขนาด ๗.๖๒ มม. เลขหมายประจำปืน ๑๓๐๓๖๐๐๖	๑ กระบอก	
	ปืนยาวคาไบน์ เอ็ม ๑,๒ ขนาด .๓๐ นิ้ว เลขหมายประจำปืน ๒๕๘๗๗๘๒	๑ กระบอก	
	ซองกระสนปืนเล็กกล (อาก้า)	๔ อัน	

(ลงชื่อ) พ.อ. อุทัย ปะละคามิน โจทก์

บัญชีหมายเลข ๓

เครื่องกระสุนปืนสำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงคราม

ลำดับที่	ชื่อชนิดขนาด	จำนวน	หมายเหตุ
๑	ลูกระเบิดขว้างชนิดสังหาร แบบ ๘๘ ป. ๒	๒ ลูก	สำรอกดินระเบิดออกแล้ว และชนวนลูกทำลาย
๒	ลูกระเบิดขว้างชนิดสังหาร แบบ ๘๘ ป. ๒	๑ ลูก	
๓	ลูกระเบิดขว้างชนิดสังหาร แบบ ๘๘ ป. ๒๖.	๔ ลูก	
๔	กระสุนปืนเล็กแบบ ๘๘ ขนาด ๗.๖ มม.	๗ นัด	ผู้ชำนาญใช้ทดลองยิง ๔ นัด เหลือ ๓ นัด
๕	กระสุนระเบิดเอ็ม ๗๕ ขนาด ๔๐ มม.	๑ นัด	ผู้ชำนาญใช้ทดลองยิงหมด
๖	กระสุนปืนรัสเซี่ยนคาร์ไบน์ขนาด ๗.๖๒ มม.	๕ นัด	,,
๗	กระสุนปืนคาร์ไบน์ ขนาด .๓๐ นิ้ว	๒ นัด	,,
๘	ปลอกกระสุนปืนรัสเซี่ยนคาร์ไบน์ ขนาด ๗.๖๒ มม.	๒ ปลอก	
๙	ปลอกกระสุนปืนเล็กกล ขนาด .๒๒๓ นิ้ว	๑๑ ปลอก	
๑๐	ปลอกกระสุนปืนคาร์ไบน์ ขนาด .๓๐ นิ้ว	๔ ปลอก	

(ลงชื่อ) พ.อ. อุทัย ปะถะคามิน

กรมตำรวจ

รายงานการชันสูตรพลิกศพ

ที่ ๑๖๒/๑๙ สถานีตำรวจ นครบาลปทุมวัน อำเภอ ปทุมวัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร วันที่ ๖ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ผู้ตายชื่อ ส.ต.ท. ปิยะศักดิ์ เพลินหัด อายุ ๓๑ ปี เพศ ชาย เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย ศาสนา พุทธ ชื่อบิดา นายเสริมศักดิ์ เพลินหัด ชื่อมารดา นางบุญยงค์ เพลินหัด ที่อยู่ สน. ปทุมวาราม หมู่ที่ - ตำบล วัดกัลยา อำเภอ ธนบุรี จังหวัดกรุงเทพมหานคร วันเวลาที่ตาย ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เวลา ๐๘.๐๐ น. วันเวลาที่พบศพ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เวลา ๐๘.๐๐ น. ที่ที่ตาย รพ. ตำรวจ ตำบล ปทุมวัน อำเภอ ปทุมวัน จังหวัด กรุงเทพมหานคร ที่ที่พบศพ รพ. ตำรวจ ตำบล ปทุมวัน อำเภอ ปทุมวัน จังหวัด กรุงเทพมหานคร ชื่อผู้ที่ทำให้ตาย (ถ้ามี)

ชื่อผู้พบศพ พ.ต.อ. ไพฑูรย์ หลิมรัตน์ แพทย์โรงพยาบาลตำรวจ ชื่อและตำแหน่งพนักงานผู้ทำการชันสูตรพลิกศพ ๑. นายแพทย์ พ.ต.อ. ไพฑูรย์ หลิมรัตน์ แพทย์ โรงพยาบาลตำรวจ ร.ต.อ. จักรทิพย์ กุญชร ณ อยุธยา สวส. สน. ชนะสงคราม ร.ต.อ. เอนก แสงฉาย สวส. สน. ปทุมวัน เหตุและพฤติการณ์ที่ตาย ถูกกลุ่มบุคคลที่ชุมนุมในบริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ยิง ในขณะเข้าไปปฏิบัติการตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

ได้จัดการแก่ศพนั้นอย่างไร มอบให้ญาติรับไปปฏิบัติตามประเพณี

ลงชื่อ นายแพทย์ พ.ต.อ. ไพฑูรย์ หลิมรัตน์
ผู้ชันสูตรพลิกศพ

ลงชื่อ
ผู้ชันสูตรพลิกศพ

ลงชื่อ
ผู้ชันสูตรพลิกศพ

ความเห็นของแพทย์หรือพนักงานแยกธาตุ

๑. สภาพของศพ หรือส่วนของศพตามที่พบเห็น หรือตามที่ปรากฏจากการตรวจ พร้อมทั้งความเห็น

บริเวณหน้าผากริมชายผมแถบซ้ายแผล ๒ แห่งแรกเป็นรูปสี่แฉก ขนาดยาว ๖ ซ.ม กว้าง ๖ ซ.ม รวมแผลกระรุ่งกระริ่ง ติดกระโหลกศีรษะแตกมันสมองเละโลหิตไหลออกมา และอีกหนึ่งแห่งแผลยาว ๔ ซ.ม กว้าง ๒ ซ.ม ตัวกระโหลกศีรษะแตก มันสมองเละโลหิตไหลออกมาก

๒. แสดงเหตุที่ตายเท่าที่ทำได้

สมองส่วนหน้าเป็นแผลใหญ่ มีเลือดออกในสมองมาก

วันที่ ๑๓ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๑๙

ลงชื่อ แพทย์

หมายเหตุ แต่ถ้ามีรายงานของแพทย์หรือพนักงานแยกธาตุทำไว้ต่างหาก ก็ไม่ต้องกรอกข้อความข้างบนนี้ ให้เอารายงานนั้นติดรายงานนี้

กรมตำรวจ

รายงานการชันสูตรพลิกศพ

ที่ ๑๒๖/๑๙ สถานีตำรวจ นครบาลสามเสน อำเภอ ดุสิต จังหวัด กรุงเทพฯ วันที่ ๗ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ผู้ตายชื่อ พล ฯ สมพงษ์ จันทร์เทศ อายุ ๒๐ ปี เพศ ชาย เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย ศาสนา พุทธ ชื่อบิดา นายหยด ชื่อมารดา นางชั้น ที่อยู่ บ้าน กก. ๒ หมู่ที่ แผนก ๕ ตำบล ลาดพร้าว อำเภอ บางกระบือ จังหวัด กรุงเทพฯ วันเวลาที่ตาย ๗ ต.ค. ๑๙ เวลา ๑๐.๑๕ น. วันเวลาที่พบศพ ๗ ต.ค. ๑๙ เวลา ๑๐.๑๕ น. ที่ที่ตาย ร.พ. วชิร ตำบล วชิร อำเภอ ดุสิต จังหวัด กรุงเทพฯ ที่ที่พบศพ ร.พ. วชิร ตำบล วชิร อำเภอ ดุสิต จังหวัด กรุงเทพฯ ชื่อผู้ที่ทำให้ตาย (ถ้ามี)

ชื่อผู้พบศพ นายแพทย์ บำรุง สมประสงค์ แพทย์เวร วชิรพยาบาล ชื่อและตำแหน่งพนักงานผู้ทำการชันสูตรพลิกศพ นายแพทย์ บำรุง สมประสงค์ ร.ต.ท. สิทธิชัย สุวรรณสัมฤทธิ์ รอง สวส. สน. สามเสน ร.ต.อ. จักรทิพย์ กุญชร ณ อยุธยา สวส. สน. ชนะสงคราม

เหตุและพฤติการณ์ที่ตาย ถูกยิง

ได้จัดการแก่ศพนั้นอย่างไร มอบให้ญาตรับไปจัดการตามประเพณี

ลงชื่อ นายแพทย์ บำรุง สมประสงค์ ผู้ชันสูตรพลิกศพ
ลงชื่อ ร.ต.ท. ผู้ชันสูตรพลิกศพ
ลงชื่อ ผู้ชันสูตรพลิกศพ

ความเห็นของแพทย์หรือพนักงานแยกธาตุ

๑. สภาพของศพ หรือส่วนของศพตามที่พบเห็น หรือตามที่ปรากฏจากการตรวจ พร้อมทั้งความเห็น

ศพชายไทย ถึงแก่กรรมที่ รพ. ตำรวจ นุ่งกางเกงชั้นในผ้าเยอรซีสีฟ้า รูปร่างอ้วนท้วม ปรากฏบาดแผล -.

(๑) บริเวณหน้าผากข้างซ้ายห่างกึ่งกลาง ๓ ซ.ม. ห่างคิ้ว ๓ ซ.ม. ผิวหนังถูกกระสุนปืนเป็นรูกลม เย็บไว้ขนาด ๐.๕ ซ.ม.

(๒) ใต้หางตาขวาช้ำฉลอกขนาด ๑.๕×๑.๕ ซ.ม.

๒. แสดงเหตุที่ตายเท่าที่ทำได้

กระสุนปืนทะลุกระโหลกศีรษะทำลายสมอง.

วันที่ ๖ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

ลงชื่อ พ.ต.อ. ไพฑูรย์ หลิมรัตน์ แพทย์
(ไพฑูรย์ หลิมรัตน์)

หมายเหตุ แต่ถ้ามีรายงานของแพทย์หรือพนักงานแยกธาตุทำไว้ต่างหาก ก็ไม่ต้องกรอกข้อความข้างบนนี้ ให้เอารายงานนั้นติดรายงานนี้

ผลการตรวจชันสูตรบาดแผลหรือศพของแพทย์

เลขที่ ๑๖๓๐๑/๑๙ ตำบลที่แพทย์ตรวจ รพ. ตำรวจ ชื่อของผู้บาดเจ็บ ส.ต.ท. ลำยอง อ่วมปริก
สถานีตำรวจที่นำส่ง สน. ชนะสงคราม รับไว้วันที่ ๖ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ เวลา ๙.๐๐ น.

รายการที่แพทย์ได้ตรวจและความเห็น

(๑) บริเวณแขนขวาเหนือข้อพับมีแผลถูกกระสุนปืนโตกลมประมาณ ๑ ซม.
(๒) บริเวณหน้าท้องมีรอยแผลกระสุนเข้าโตกลมประมาณ ๐.๕ ซม. และทะลุออกทางแถบซ้ายโตกลมประมาณ ๒ ซม.
(๓) บริเวณเหนือข้อเท้าขวาแผลโตกลมประมาณ ๑ ซม.
(๔) บริเวณเหนือต้นขาซ้ายมีแผลกลมประมาณ ๑.๕ ซม. กระสุนฝังใน
(๕) ผลเอ็กซเรย์ปรากฏว่า กระดูกหน้าแข้งอันใหญ่ข้างซ้ายหัก และมีเศษกระสุนฝังใน
(๖) ผลเอ็กซเรย์ปรากฏว่า พบกระสุนปืนฝังบริเวณ สะโพกข้างขวา

โดยถูกกระสุนปืน
รักษาประมาณ ๕๐ วัน (เก้าสิบวัน)

ลงชื่อ นายแพทย์
พัลลภ เหมศาสตร์
๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙

ขณะลงความเห็นผู้ป่วยยังนอนพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลตำรวจ

ใบนำส่งผู้บาดเจ็บหรือศพให้แพทย์ตรวจชันสูตร

คดีที่
สถานีตำรวจ ชนะสงคราม
วันที่ ๑๘ เดือน ต.ค. พ.ศ. ๒๕๑๙

ส่งที่ รพ. ตำรวจ
ชื่อผู้บาดเจ็บ ส.ต.ท. ลำยอง อ่วมปริก
วันเวลาเกิดเหตุ ๖ ต.ค. ๑๙ เวลา ๐๘.๓๐ น.

วันเวลาส่งผู้บาดเจ็บหรือศพ ๖ ตค. ๑๙ เวลา ๐๙.๐๐ น.
ชื่อผู้นำส่ง
เหตุที่ต้องบาดเจ็บหรือตายด้วยประการใดโดยย่อ ถูกยิง

ลงชื่อ
ตำแหน่ง สวส.สน. ชนะสงคราม

ขณะลงความเห็นผู้ป่วยยังนอนพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลตำรวจ

ใบนำส่งผู้บาดเจ็บหรือศพให้แพทย์ตรวจชันสูตร

คดีที่
สถานีตำรวจ ชนะสงคราม
วันที่ ๑๘ เดือน ต.ค. พ.ศ. ๒๕๑๙

ส่งที่ รพ. ตำรวจ
ชื่อผู้บาดเจ็บ จ.ส.ต. อารีย์ มนตรีวัตร
วันเวลาเกิดเหตุ ๖ ต.ค. ๑๙ เวลา ๐๗.๐๐ น.
วันเวลาส่งผู้บาดเจ็บ ๖ ต.ค. ๑๙ เวลา ๐๗.๒๕ น.
ชื่อผู้นำส่ง รถรพ. ตำรวจ นำส่ง
เหตุที่ต้องบาดเจ็บหรือตายด้วยประการใดโดยย่อ ถูกยิง

ลงชื่อ
ตำแหน่ง สวส. สน. ชนะสงคราม

ผลการตรวจชันสูตรบาดแผลหรือศพของแพทย์

เลขที่ ๑๖๒๒๒/๑๙ ตำบลที่แพทย์ตรวจ รพ. ตำรวจ ชื่อของผู้บาดเจ็บ จ.ส.ต. อารีย์ มนตรีวัตร สถานีตำรวจที่นำส่ง สน. ชนะสงคราม รับไว้วันที่ ๖ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ เวลา ๐๗.๒๕ น.

รายการที่แพทย์ได้ตรวจและความเห็น

(๑) บริเวณนิ้วชี้และนิ้วกลางมือซ้ายแผลนิ้วละแห่ง ๆ ละยาวประมาณ ๖ ซม. กว้าง ๔ ซม. ลึกถึงกระดูกหัก
(๒) ผลเอกซ์เรย์ปรากฏว่า กระดูกนิ้วมือ นิ้วชี้และนิ้วกลางข้างซ้ายหัก

โดยถูกกระสุนปืน
รักษาประมาณ ๔๕ วัน (สี่สิบห้าวัน)
ลงชื่อ นายแพทย์ผู้ตรวจ
พัลลภ เหมศาสตร์
๒๑ ต.ค. ๒๕๑๙

ผลการตรวจชันสูตรบาดแผลหรือศพของแพทย์

เลขที่ ๑๖๒๓๗/๑๙ ตำบลที่แพทย์ตรวจ รพ. ตำรวจ ชื่อของผู้บาดเจ็บ พลฯ สุริยะ กุ้ยชุ้ย สถานีตำรวจที่นำส่ง สน. ชนะสงคราม รับไว้วันที่ ๖ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ เวลา ๙.๓๕ น.

รายการที่แพทย์ได้ตรวจและความเห็น

(๑) ชายโครงซ้ายแผลโตกลมประมาณ ๑ ซม.
(๒) แขนซ้ายแผลรอยขีดหนังขาด ๔ แห่ง ๆ ละ ๓ ซม.
(๓) กลางหลังแถบซ้ายแผลโตกลมประมาณ กระสุนทะลุออก
(๔) ต้องทำผ่าตัดเข้าไปในช่องท้อง เพื่อตัดม้ามออก และตัดไตข้างซ้ายออก และเย็บลำไส้ใหญ่

โดยถูกกระสุนปืน
รักษาประมาณ ๔๕ วัน (สี่สิบห้าวัน)
ลงชื่อ นายแพทย์ผู้ตรวจ
พัลลภ เหมศาสตร์
๒๑ ต.ค. ๒๕๑๙

ขณะลงความเห็นผู้ป่วยยังนอนพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลตำรวจ

ใบนำส่งผู้บาดเจ็บหรือศพให้แพทย์ตรวจชันสูตร

คดีที่ สถานีตำรวจ ชนะสงคราม
วันที่ ๑๙ เดือน ต.ค. พ.ศ. ๒๕๑๙

ส่งที่ รพ. ตำรวจ
ชื่อผู้บาดเจ็บ พลฯ สุริยะ กุ้ยชุ้ย

วันเวลาเกิดเหตุ ๖ ต.ค. ๑๙ เวลา ๐๙.๐๐ น.
วันเวลาส่งผู้บาดเจ็บ ๖ ต.ค. ๑๙ เวลา ๐๙.๓๐ น.
ชื่อผู้นำส่ง
เหตุที่ต้องบาดเจ็บหรือตายด้วยประการใดโดยย่อ ถูกยิง
ลงชื่อ
ตำแหน่ง สวส. สน. ชนะสงคราม

วชิรพยาบาล
กรุงเทพมหานคร

รายการความเห็นของแพทย์เรื่องการชันสูตรบาดแผล

ที่ ๙๘๐๕/๑๙ แผนกอุบัติเหตุ
ชื่อผู้บาดเจ็บ พลฯ ศรชัย ทองสุข เลขที่ผู้ป่วยคดี ๙๘๐๕/๑๙
ที่อยู่ของผู้บาดเจ็บ เลขที่ภายนอก ๙๔๑๕๔/๑๙
สถานีตำรวจนำส่ง สน. ชนะสงคราม วันที่มารับการตรวจ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เวลา ๙.๔๐ น.
รายการที่แพทย์ ตรวจพบ

๑. หลังเท้าซ้ายแผลรูกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๐.๕ ซม. โลหิตไหลทะลุออกด้านหลัง
๒. กระดูกนิ้วเท้าหัก

ความเห็นแพทย์ ลักษณะบาดแผล ถูกกระสุนปืน
รับไว้รักษาตัวในโรงพยาบาล -๖- วัน
กลับไปรักษาและพักผ่อนต่อประมาณ -๒๔- วัน
รวมเวลาการรักษาประมาณ -๓๐- วัน
ทั้งนี้ต้องอยู่ในการแนะนำรักษาของแพทย์และไม่มีโรคแทรกซ้อนอื่นอีก
หมายเหตุ ในวันออกใบชันสูตรบาดแผล ผู้บาดเจ็บ ไม่ได้มาพบแพทย์

ลงนาม แพทย์ผู้ตรวจ
(นายแพทย์บำรุง สมประสงค์)
ออกใบชันสูตรวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๙

วชิรพยาบาล

กรุงเทพมหานคร

รายการความเห็นของแพทย์เรื่องการชันสูตรบาดแผล

ที่ ๕๘๐๐/๑๕ แผนกอุบัติเหตุ

ชื่อผู้บาดเจ็บ พลฯ ประสาท ชูสาร เลขที่ผู้ป่วยคดี ๕๘๐๐/๑๕

ที่อยู่ของผู้บาดเจ็บ เลขที่ภายนอก ๕๔๑๕๗/๑๕

สถานีตำรวจนำส่ง สน. ชนะสงคราม วันที่มารับการตรวจ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙

เวลา ๘.๓๐ น.

รายการที่แพทย์ตรวจพบ

(๑) บริเวณหัวไหล่ซ้าย แผลรูกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๐.๕ ซม. โลหิตไหลกระสุนฝังในความเห็นแพทย์ ลักษณะบาดแผล ถูกกระสุนปืน รับไว้รักษาตัวในโรงพยาบาล -๑๓- วัน

กลับไปรักษาและพักผ่อนต่อประมาณ -๑๗- วัน รวมเวลาการรักษาประมาณ ๓๐ วัน ทั้งนี้ต้องอยู่ในการแนะนำรักษาของแพทย์และไม่มีโรคแทรกซ้อนอื่นอีก

ลงนาม แพทย์ผู้ตรวจ

(นายแพทย์บำรุง สมประสงค์)

ออกใบชันสูตรวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๙

ผลการตรวจชันสูตรบาดแผลหรือศพของแพทย์

เลขที่ ๑๖๒๓/๑๕ ตำบลที่แพทย์ตรวจ รพ. ตำรวจ

ชื่อของผู้บาดเจ็บ พลฯ เกษม รักษาราษฎร์ สถานีตำรวจที่นำส่ง สน. ชนะสงคราม

รับไว้วันที่ ๖ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ เวลา ๗.๓๕ น.

รายการที่แพทย์ได้ตรวจและความเห็น

(๑) บริเวณสันหลังแถบขวาแผลโตกลมประมาณ ๑ ซม. ลึกกระสุนฝังใน

(๒) ผ่าเอกซ์เรย์ ปรากฏว่า กระดูกเชิงกราน ไขสันหลังซี่โครง ปกติ

รับตัวไว้รักษาใน รพ. ตำรวจ

โดยถูกกระสุนปืน

รักษาประมาณ -๑๕- วัน (สิบห้าวัน)

ลงชื่อ พ.ต.อ. นายแพทย์ผู้ตรวจ

(บุญทรง วีสกุล)

หน.ผ. ผู้ป่วยนอก ๒๖ ต.ค. ๒๕๑๙

ให้เวลาการรักษาตามบาดแผลหรืออาการที่ตรวจพบครั้งแรกเพราะเจ้าหน้าที่ไม่สามารถนำตัวมาที่ตรวจสอบอาการอีกครั้งได้

ใบนำส่งผู้บาดเจ็บหรือศพให้แพทย์ตรวจชันสูตร

คดีที่ สถานีตำรวจ ชนะสงคราม

วันที่ ๑๘ เดือน ต.ค. พ.ศ. ๒๕๑๙

ส่งที่ รพ. ตำรวจ

ชื่อผู้บาดเจ็บ พลฯ เกษม รักษาราษฎร์

วันเวลาเกิดเหตุ ๖ ต.ค. ๑๙ เวลา ๐๗.๐๐ น.

วันเวลาส่งผู้บาดเจ็บ ๖ ต.ค. ๑๙ เวลา ๐๗.๓๕ น.

ชื่อผู้นำส่ง รถ รพ. ตำรวจ นำส่ง

เหตุที่ต้องบาดเจ็บหรือตายด้วยประการใดโดยย่อ ถูกยิง

ลงชื่อ

ตำแหน่ง สวส. สน. ชนะสงคราม

ผลการตรวจชันสูตรบาดแผลหรือศพของแพทย์

เลขที่ ๑๖๒๓๓/๑๕ ตำบลที่แพทย์ตรวจ รพ. ตำรวจ

ชื่อของผู้บาดเจ็บ ส.ต.ท. นัฐวุฒิ เนื่องกลาง

สถานีตำรวจที่นำส่ง สน. ชนะสงคราม

รับไว้วันที่ ๖ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ เวลา ๐๘.๕๐ น.

รายการที่แพทย์ได้ตรวจและความเห็น

(๑) บริเวณเหนือข้อมือขวาแผลยาวประมาณ ๓ ซม. กว้าง ๑ ซม. ลึกเข้าใต้ผิวหนังแผลเย็บ

(๒) ผลเอ็กซเรย์ปรากฏว่า กระดูกปลายแขนข้างขวาไม่หักทั้งอันใหญ่และอันเล็ก

โดยถูกกระสุนปืน

รักษาประมาณ ๑๕ วัน (สิบห้าวัน)

ลงชื่อ นายแพทย์ผู้ตรวจ

พัลลภ เหมศาสตร์

๒๑ ต.ค. ๒๕๑๙

ขณะลงความเห็นผู้ป่วยยังนอนพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลตำรวจ

ใบนำส่งผู้บาดเจ็บหรือศพให้แพทย์ตรวจชันสูตร

คดีที่ สถานีตำรวจ ชนะสงคราม

วันที่ ๑๘ เดือน ต.ค. พ.ศ. ๒๕๑๙

ส่งที่ รพ. ตำรวจ

ชื่อผู้บาดเจ็บ ส.ต.ท. นัฐวุฒิ เนื่องกลาง

วันเวลาเกิดเหตุ ๖ ต.ค. ๑๙ เวลา ๐๘.๐๐ น.

วันเวลาส่งผู้บาดเจ็บ ๖ ต.ค. ๑๙ เวลา ๐๘.๐๕ น.

ชื่อผู้นำส่ง

เหตุที่ต้องบาดเจ็บหรือตายด้วยประการใดโดยย่อ ถูกยิง

ลงชื่อ

ตำแหน่ง สวส. ชนะสงคราม

ผลการตรวจชันสูตรบาดแผลหรือศพของแพทย์

เลขที่ ๑๖๒๓๔/๑๙ ตำบลที่แพทย์ตรวจ รพ. ตำรวจ

ชื่อของผู้บาดเจ็บ ส.ต.อ. สุดใจ บุตรลี

สถานีตำรวจที่นำส่ง สน. ชนะสงคราม

รับไว้วันที่ ๖ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ เวลา ๐๙.๐๐ น.

รายการที่แพทย์ได้ตรวจและความเห็น

(๑) บริเวณหลังมือซ้ายแผลโตกลมประมาณ ๐.๕ ซม. ลึกเข้าใต้ผิวหนังแผลเย็บ

(๒) เหนือข้อมือซ้ายแผลยาวประมาณ ๑ ซม. ลูกกระสุนผึ่งใน แผลเย็บ

โดยถูกกระสุนปืน

รักษาประมาณ ๑๕ วัน (สิบห้าวัน)

ลงชื่อ นายแพทย์ผู้ตรวจ

พัลลภ เหมศาสตร์

๑๒ ต.ค. ๒๕๑๙

ขณะลงความเห็นผู้ป่วยยังนอนพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลตำรวจ

ใบนำส่งผู้บาดเจ็บหรือศพให้แพทย์ตรวจชันสูตร

คดีที่ สถานีตำรวจ ชนะสงคราม

วันที่ ๑๘ เดือน ต.ค. พ.ศ. ๒๕๑๙

ส่งที่ รพ. ตำรวจ

ชื่อผู้บาดเจ็บ ส.ต.อ. สุดใจ บุตรลี

วันเวลาเกิดเหตุ ๖ ต.ค. ๑๙ เวลา ๐๘.๐๐ น.

วันเวลาส่งผู้บาดเจ็บ ๖ ต.ค. ๑๙ ๐๙.๐๐ น.

ชื่อผู้นำส่ง

เหตุที่ต้องบาดเจ็บหรือตายด้วยประการใดโดยย่อ ถูกยิง

ลงชื่อ

ตำแหน่ง สวส. สน. ชนะสงคราม

ผลการตรวจชันสูตรบาดแผลหรือศพของแพทย์

เลขที่ ๑๖๓๐๓/๑๙ ตำบลที่แพทย์ตรวจ รพ. ตำรวจ
ชื่อของผู้บาดเจ็บ ส.ต.ท. สมศักดิ์ พุทธชาติ
สถานีตำรวจที่นำส่ง สน. ชนะสงคราม
รับไว้วันที่ ๖ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ เวลา ๙.๐๐ น.

รายการที่แพทย์ได้ตรวจและความเห็น

(๑) บริเวณข้อศอกขวาด้านหน้ามีแผลถูกกระสุนปืนกลมประมาณ ๑ ซม.
(๒) บริเวณต้นขาขวามีแผลรอยกระสุนปืนเข้ากลมประมาณ ๑ ซ.ม. ทะลุบริเวณข้างลูกอัณฑะขวากลมประมาณ ๒ ซม. ๒ แห่ง
(๓) ผลเอ็กซเรย์ ปรากฏว่า สะโพกข้างขวาปกติ และพบกระสุนบริเวณ ข้อศอกข้างขวา

โดยถูกกระสุนปืน
รักษาประมาณ ๑๕ วัน (สิบห้าวัน)
ลงชื่อ นายแพทย์ผู้ตรวจ
พัลลภ เหมศาสตร์
๒๑ ต.ค. ๒๕๑๙

ขณะลงความเห็นผู้ป่วยยังนอนพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลตำรวจ

ใบนำส่งผู้บาดเจ็บหรือศพให้แพทย์ตรวจชันสูตร

คดีที่ สถานีตำรวจ ชนะสงคราม
วันที่ ๑๙ เดือน ต.ค. พ.ศ. ๒๕๑๙
ส่งที่ รพ. ตำรวจ ชื่อผู้บาดเจ็บ ส.ต.ท. สมศักดิ์ พุทธชาติ
วันเวลาเกิดเหตุ ๖ ต.ค. ๑๙
วันเวลาส่งผู้บาดเจ็บ ๖ ต.ค. ๑๙ เวลา ๐๙.๐๐ น.
ชื่อผู้นำส่ง
เหตุที่ต้องบาดเจ็บหรือตายด้วยประการใดโดยย่อ ถูกยิง
ลงชื่อ
ตำแหน่ง สวส. สน. ชนะสงคราม

ขณะลงความเห็นผู้ป่วยยังนอนพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลตำรวจ

ใบนำส่งผู้บาดเจ็บหรือศพให้แพทย์ตรวจชันสูตร

คดีที่ สถานีตำรวจ ชนะสงคราม
วันที่ ๑๙ เดือน ต.ค. พ.ศ. ๒๕๑๙
ส่งที่ รพ. ตำรวจ
ชื่อผู้บาดเจ็บ ส.ต.ท. อากาศ ชมภูจักร
วันเวลาเกิดเหตุ ๖ ต.ค. ๑๙ ๐๙.๐๐ น.
วันเวลาส่งผู้บาดเจ็บ ๖ ต.ค. ๑๙ ๐๙.๑๕ น.
ชื่อผู้นำส่ง
เหตุที่ต้องบาดเจ็บหรือตายด้วยประการใดโดยย่อ ถูกยิง
ลงชื่อ
ตำแหน่ง สวส. สน. ชนะสงคราม

ผลการตรวจชันสูตรบาดแผลหรือศพของแพทย์

เลขที่ ๑๖๓๐๕/๑๙ ตำบลที่แพทย์ตรวจ รพ. ตำรวจ
ชื่อของผู้บาดเจ็บ ส.ต.ท. อากาศ ชมภูจักร
สถานีตำรวจที่นำส่ง สน. ชนะสงคราม รับไว้วันที่ ๖ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ เวลา ๙.๑๕ น.

รายการที่แพทย์ได้ตรวจและความเห็น

(๑) กดเจ็บบริเวณศีรษะแถบขวาไม่มีบาดแผล
(๒) มีแผลถลอกที่เหนือข้อนิ้วหัวแม่มือซ้ายกลมประมาณ ๐.๕ ซม. ๒ แห่ง
(๓) บริเวณศีรษะแถบขวามีแผลฉีกขาดยาวประมาณ ๓ ซม. กว้าง ๐.๕ ซม. แผลเย็บ
(๔) ผลเอ็กซเรย์ ปรากฏว่ากระโหลกศีรษะ ไม่แตก และกระดูกนิ้วมือ ข้างซ้ายไม่หัก

โดยถูกกระสุนปืน
รักษาประมาณ ๑๕ วัน (สิบห้าวัน)
ลงชื่อ นายแพทย์ผู้ตรวจ
พัลลภ เหมศาสตร์
๒๑ ตค. ๒๕๑๙

วชิรพยาบาล

กรุงเทพมหานคร

รายการความเห็นของแพทย์เรื่องการชันสูตรบาดแผล

ที่ ๙๗๕๔/๑๙ แผนกอุบัติเหตุ
ชื่อผู้บาดเจ็บ ส.ต.ท. ณรงค์ เปลี่ยนสังคม เลขที่ผู้ป่วยคดี ๙๗๕๔/๑๙
ที่อยู่ของผู้บาดเจ็บ เลขที่ภายนอก ๙๔๑๓๕/๑๙
สถานีตำรวจนำส่ง สน.ชนะสงคราม วันที่มารับการตรวจ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เวลา ๐๖.๔๐ น. รายการที่แพทย์ตรวจพบ

๑. น่องขวาแผลเบี่ยนรูกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑ ซม. ลึกเข้าภายในกระสุนฝังในโลหิตไหลความเห็นแพทย์ ลักษณะบาดแผล ถูกกระสุนปืน รับไว้รักษาตัวในโรงพยาบาล-วัน

กลับไปรักษาและพักผ่อนต่อประมาณ ๑๐ วัน (สิบวัน)
รวมเวลาการรักษาประมาณ ๑๐ วัน (สิบวัน)
ทั้งนี้ต้องอยู่ในการแนะนำรักษาของแพทย์และไม่มีโรคแทรกซ้อนอื่นอีก
หมายเหตุ ในวันออกใบชันสูตรบาดแผล ผู้บาดเจ็บไม่ได้มาพบแพทย์

ลงนาม แพทย์ผู้ตรวจ
(แพทย์หญิง เกยูร ใจภักดี)
ออกใบชันสูตรวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๑๙

วชิรพยาบาล
กรุงเทพมหานคร

รายการความเห็นของแพทย์เรื่องการชันสูตรบาดแผล

ที่ ๙๗๕๗/๑๙ แผนกอุบัติเหตุ
ชื่อผู้บาดเจ็บ พล ฯ สงวน เมืองถ้ำ เลขที่ผู้ป่วยคดี ๙๗๕๗/๑๙
ที่อยู่ของผู้บาดเจ็บ เลขที่ภายนอก ๙๔๑๔๐/๑๙
สถานีตำรวจนำส่ง สน. ชนะสงคราม วันที่มารับการตรวจ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เวลา ๐๗.๒๐ น. รายการที่แพทย์ตรวจพบ

๑. เหนือเข่าซ้ายแผลยาว ๓ ซม. กว้าง ๑ ซม. โลหิตไหล
ความเห็นแพทย์ ลักษณะบาดแผล ถูกกระสุนปืน รับไว้รักษาตัวในโรงพยาบาล-วัน

กลับไปรักษาและพักผ่อนต่อประมาณ ๑๐ วัน (สิบวัน)
รวมเวลาการรักษาประมาณ ๑๐ วัน (สิบวัน)
ทั้งนี้ต้องอยู่ในการแนะนำรักษาของแพทย์และไม่มีโรคแทรกซ้อนอื่นอีก
หมายเหตุ ในวันออกใบชันสูตรบาดแผล ผู้บาดเจ็บไม่ได้มาพบแพทย์

ลงนาม แพทย์ผู้ตรวจ
(แพทย์หญิง เกยูร ใจภักดี)
ออกใบชันสูตรวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๑๙

โรงพยาบาลศิริราช

ที่ ๕๐๖๒๓

รายงานความเห็นการตรวจชันสูตรบาดแผลของแพทย์

เลขที่ทั่วไป ๑๖๕๓๒๗/๑๙ เลขที่ภายใน ๑-๓๕๕๗๖/๑๙
ชื่อของผู้บาดเจ็บ ส.ต.ท. ขจาย บัวศิริชัย อายุ ๒๗ ปี
ตำบลที่ สถานีตำรวจที่นำส่ง สน. ชนะสงคราม
ตรวจครั้งแรกวันที่ ๖ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ เวลา น.
วันออกใบชันสูตรบาดแผล วันที่ ๑๙ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

รายการที่แพทย์ได้ตรวจ บาดแผลทางเข้าของกระสุนปืนที่ช่องซี่โครงซ้ายที่ ๕ ชิดกับกระดูกหน้าอกห่างออกจากชายโครงซ้าย จากการผ่าตัดฉุกเฉินพบว่าวิถีกระสุนผ่านเยื่อหุ้มหัวใจผนังห้องหัวใจล่างซ้ายและกระบังลม

ความเห็น รับตัวไว้รักษาในโรงพยาบาลหกวัน ผู้ป่วยจะเป็นอันตรายถึงชีวิตถ้าไม่ได้รับการรักษาทันท่วงที

(ลงชื่อ) นายแพทย์

วชิรพยาบาล
กรุงเทพมหานคร

รายการความเห็นของแพทย์เรื่องการชันสูตรบาดแผล

ที่ ๙๘๐๖/๑๙ แผนกอุบัติเหตุ
ชื่อผู้บาดเจ็บ พล ฯ ประดิษฐ์ แสงจันทร์ เลขที่ผู้ป่วยคดี ๙๘๐๖/๑๙
ที่อยู่ของผู้บาดเจ็บ เลขที่ภายนอก ๙๔๕๙๓/๑๙
สถานีตำรวจนำส่ง สน. ชนะสงคราม วันที่มารับการตรวจ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เวลา ๙.๔๐ น.

รายการที่แพทย์ตรวจพบ ๑. ปวดแสบตาขวามาก และมีสะเก็ดระเบิดขังอยู่ในนัยน์ตาขวา

๒. กลางฝ่ามือขวาถลอก โลหิตซิบ

ความเห็นแพทย์ ลักษณะบาดแผล ถูกวัตถุระเบิด รับไว้รักษาตัวในโรงพยาบาล ๑ วัน กลับไปรักษาและพักผ่อนต่อประมาณ ๑๔ วัน รวมเวลาการรักษาประมาณ ๑๕ วัน

ทั้งนี้ต้องอยู่ในการแนะนำรักษาของแพทย์และไม่มีโรคแทรกซ้อนอื่นอีก

ลงนาม แพทย์ผู้ตรวจ
(นายแพทย์บำรุง สมประสงค์)
ออกใบชันสูตรวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๙

ผลการตรวจชันสูตรบาดแผลหรือศพของแพทย์

เลขที่ ๑๖๒๔๔/๑๙ ตำบลที่แพทย์ตรวจ รพ. ตำรวจ
ชื่อของผู้บาดเจ็บ พล ฯ สมบัติ แย้มเกตุ
สถานีตำรวจที่นำส่ง สน. ชนะสงคราม
รับไว้วันที่ ๖ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ เวลา ๑๐.๑๕ น.
รายการที่แพทย์ได้ตรวจและความเห็น

(๑) ตามร่างกายไม่ปรากฏบาดแผล

โดยถูกแรงอัดระเบิด
รักษาประมาณ ๑๕ วัน (สิบห้าวัน)

ลงชื่อ นายแพทย์ผู้ตรวจ
พัลลภ เหมศาสตร์
๒๑ ตค. ๒๕๑๙

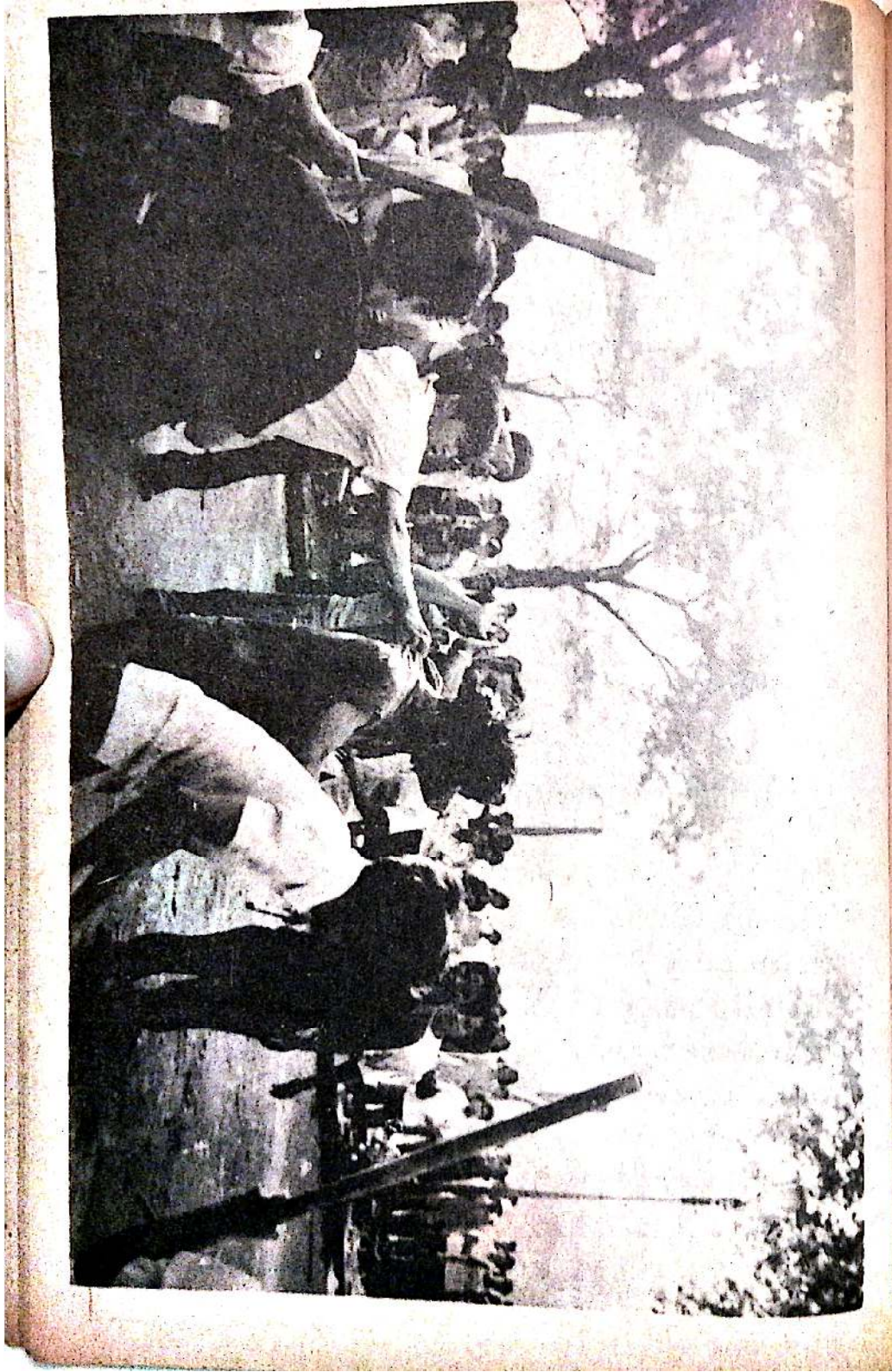
ขณะลงความเห็นผู้ป่วยยังนอนพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลตำรวจ

ใบนำส่งผู้บาดเจ็บหรือศพให้แพทย์ตรวจชันสูตร

คดีที่ สถานีตำรวจ ชนะสงคราม
วันที่ ๑๘ เดือน ต.ค. พ.ศ. ๒๕๑๙

ส่งที่ รพ. ตำรวจ
ชื่อผู้บาดเจ็บ พล ฯ สมบัติ แย้มเกตุ
วันเวลาเกิดเหตุ ๖ ต.ค. ๑๙
วันเวลาส่งผู้บาดเจ็บ ๖ ต.ค. ๑๙ เวลา ๑๐.๑๕ น.
ชื่อผู้นำส่ง
เหตุที่ต้องบาดเจ็บหรือตายด้วยประการใดโดยย่อ ถูกแรงอัดระเบิด

ลงชื่อ
ตำแหน่ง สวส.สน. ชนะสงคราม

องค์คณะตุลาการ

กระทรวงกลาโหมได้ประกาศแต่งตั้งคณะตุลาการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ จาก ๓ เหล่าทัพ คือ

ประธานตุลาการ - พลอากาศตรี สรรเสริญ วานิช กองทัพอากาศ

ตุลาการ - นาวาเอกบุญเอก ผลประไพ กองทัพเรือ

ตุลาการพระธรรมนูญ - พันเอกพิบูลย์ จันทโรจวงศ์ กองทัพบก

นัดชี้

เมื่อศาลได้สั่งประทับรับฟ้องแล้ว ศาลได้ออกหมายเรียกจำเลยมาศาลเป็นการนัดพร้อมในวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๒๐ เวลา ๙.๐๐ น.

วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๒๐ เป็นวันแรกที่ศาลทหารกรุงเทพ ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙ มีหมายเบิกตัวจำเลยทั้ง ๑๘ คนมาศาล วันนั้น ปรากฏว่า ห้องพิจารณาของศาลทหาร กระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นห้องพิจารณาที่ใหญ่ที่สุดแน่นไปด้วยผู้สื่อข่าว ช่างภาพหนังสือพิมพ์ ช่างภาพโทรทัศน์และภาพยนตร์ทั้งไทยและต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีผู้สังเกตการณ์จากสถานทูตต่างๆ ในประเทศไทย ผู้สื่อข่าวต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ มาร่วมสังเกตการณ์การพิจารณาคดีอย่างคับคั่ง.

จัดว่าเป็นการพิจารณาคดีที่เปิดเผยต่อสาธารณะชนที่สุด และครั้งแรกและดูจะเป็นครั้งเดียวสำหรับช่างภาพ เพราะหลังจากการพิจารณาครั้งนี้แล้ว ช่างภาพหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ก็ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในบริเวณศาลอีกเลย อย่าว่าแต่บริเวณศาลเลย แม้แต่กับจำเลยก็ไม่ได้มีโอกาสพบสัมภาษณ์ สิ่งเดียวที่นักข่าวจะทำได้ก็คือสัมภาษณ์ด้วยสายตาและโบกไม้โบกมือกับจำเลยเท่านั้น.

การพิจารณานัดแรกนั้น เป็นการอ่านคำฟ้องและอธิบายคำฟ้องของโจทก์ให้จำเลยฟัง ซึ่งพันเอกพิบูลย์ จันทร์โรจน์วงศ์ เป็นผู้อ่านและอธิบายคำฟ้องให้จำเลยทั้ง ๑๘ คนฟัง เสร็จแล้วถามจำเลยเป็นรายตัวว่าจะรับหรือปฏิเสธคำฟ้องของโจทก์ ซึ่งจำเลยทุกคนได้แถลงปฏิเสธคำฟ้องของโจทก์ทั้งสิ้น และแถลงค้านว่าศาลทหารไม่มีอำนาจพิจารณาคดีของจำเลย คดีของจำเลยต้องพิจารณาในศาลพลเรือน คือศาลอาญา.

ศาลได้จดคำให้การของจำเลยทั้ง ๑๘ คนไว้เป็นรายตัว มีข้อความทำนองเดียวกันดังคำให้การของนายสุธรรม แสงประทุม จำเลยที่ ๑ และนัดพิจารณาสืบพยานโจทก์ในวันที่ ๗ และ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๒๐.

อนึ่ง โดยที่คดีของจำเลยต้องขึ้นศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ห้ามการแต่งตั้งทนายว่าต่างแก้ต่าง ในชั้นแรกจำเลยจึงมีได้แต่ที่ปรึกษากฎหมาย ซึ่งศาลก็ให้ปรึกษาได้นอกศาลเท่านั้น นอกจากนี้ การพบระหว่างที่ปรึกษากฎหมายกับจำเลยก็กระทำมิได้ เพราะทางเรือนจำ โดยเฉพาะเรือนจำที่คุมขังจำเลยหญิงไม่ยอมให้ที่ปรึกษาพบจำเลยในฐานะทนายความเลย อ้างว่า คดีนี้ห้ามมิทนายความ ที่ปรึกษากฎหมายจะพบจำเลยได้ก็ในฐานะคนเยี่ยมธรรมดา พบได้ครั้งละ ๑๐ นาทีภายใต้การยืนฟังอย่างใกล้ชิดของเจ้าหน้าที่เรือนจำ.

เนื่องจากการพิจารณาคดีนี้ มีประชาชนสนใจฟังการพิจารณาคดีจำนวนมาก จำเลยจึงแถลงขอให้จัดพิจารณาในที่ที่ประชาชนสามารถเข้าฟังการพิจารณาได้สะดวกและกว้างขวางกว่าห้องพิจารณาในกระทรวงกลาโหม เช่นที่ศาลอาญา หรือห้องประชุมโรงเรียนพลตำรวจบางเขน หรือที่อื่นที่สะดวกแก่การไปมาและเข้าฟังของประชาชน.

คำให้การจำเลย
คดีดำที่ ๒๕๓ ก./๒๕๒๐ ตราครุฑ

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙)

๕ กันยายน ๒๕๒๐

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม กับพวกรวม ๑๘ คน จำเลย

ข้าพเจ้า นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ จำเลย

เกิดปี....พ.ศ.....๒๔๙๖.... วันที่ .....-..... อายุ ....๒๖....ปี

เชื้อชาติ....ไทย....สัญชาติ....ไทย....ศังกัด.....-.....อาชีพ เป็นนิสิต

อยู่บ้านเลขที่....๑๙๐.... หมู่ที่.....-.....ถนน ....สามเสน.....

ตรอกหรือซอย .....-.....ใกล้เคียง.....-.....

ตำบล .....วชิระ ....อำเภอ..... ดุสิต.....

จังหวัด.....กรุงเทพมหานคร.....

ได้ทราบฟ้องตลอดแล้ว ขอให้การดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ข้า ฯ เข้าใจฟ้องโจทก์ตลอดแล้ว ขอให้การปฏิเสธว่ามิได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาของโจทก์ ทั้งศาลทหารไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้ ข้า ฯ ถูกคุมจำคุมขังตั้งแต่วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙

/อ่านแล้ว

สุธรรม แสงประทุม จำเลยที่ ๑
พ.อ. พิบูลย์ จันทโรจน์วงศ์ จดอ่าน
พ.ต. ชาญพิชญ์ พรหมปรีชาวุฒิ โจทก์

จำเลยทั้ง ๑๘ คนให้การทำนองเดียวกัน.

อัยการโจทก์ได้ยื่นบัญชีระบุพยานดังต่อไปนี้ :

บัญชีระบุพยาน
คดีดำที่ ๒๕๓ ก./๒๕๒๐

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙)
ความอาญา

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ กับพวกรวม ๑๘ คน จำเลย

ข้าพเจ้า อัยการศาลทหารกรุงเทพ

ขอระบุพยานตามบัญชีข้างล่างนี้

๑. พันตำรวจโทสกล สุวรรณา กองกำกับการ ๒
กองบังคับการตำรวจ
สันติบาล กรมตำรวจ
แขวงปทุมวัน เขต
ปทุมวัน กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑

๒. นายทนง เหล่าวานิช บ้านเลขที่ ๒๘/๑๓
ถนนแจ้งวัฒนะ
ต. บางตลาด
อ. เมืองนนทบุรี
จ. นนทบุรี หมายครั้งที่ ๒

๓. นายประเสริฐ พงษ์ประพันธ์ บ้านเลขที่ ๕๔๕
ถนนนครสวรรค์
แขวงนางเลิ้ง เขตดุสิต
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒

๔. นายผัน วงษ์ดี บ้านเลขที่ ๑๖๖ หมู่ ๓
ต. บางจาก

	อ. พระประแดง จ. สมุทรปราการ	หมายครั้งที่ ๒
๕. นายประสิทธิ์ ไชยทองพันธ์	บ้านเลขที่ ๒๓๐ ซอยสุขสันต์ ๕ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๓
๖. พันตำรวจตรีสมภูมิ ฉันทรางกูร	กองกำกับการ ๕ กองบังคับการตำรวจ สันติบาล แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพ- มหานคร	หมายครั้งที่ ๓
๗. นายเสริมยศ เรืองศรีสังข์	บ้านเลขที่ ๓๑ หมู่ ๘ แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๔
๘. นายทรงเดช นิ่มเจริญสุข	บ้านเลขที่ ๓๑๒ หมู่บ้านแฮปปี้แลนด์ แขวงคลองจั่น เขต- บางกะปิ กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๔
๙. พันตำรวจตรีธวัช เทพสาร	สถานีตำรวจนครบาล- ปทุมวัน แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๕
๑๐. ร้อยตำรวจตรีปรีชา จปานนท์	สถานีตำรวจนครบาล- ปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๕
๑๑. นางสาวราตรี ธันวารชร	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	

	แขวงพระราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๖
๑๒. นางพรพรรณ ธารานุมาศ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แขวงพระบรม- มหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๖
๑๓. นางจารุวรรณ สินธุโสภณ	มหาวิทยาลัยธรรม- ศาสตร์ แขวงพระบรม- มหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๖
๑๔. นางวิภาวรรณ ทองโสภิต	มหาวิทยาลัยธรรม- ศาสตร์ แขวงพระบรม- มหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๗
๑๕. นางนัดดา ไกรณรงค์	มหาวิทยาลัยธรรม- ศาสตร์ แขวงพระบรม- มหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๗
๑๖. นางระเบียบ ณ กาฬสินธุ์	มหาวิทยาลัยธรรม- ศาสตร์ แขวงพระบรม- มหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๗
๑๗. นางสัจจาภรณ์ สิงหฬลิน	มหาวิทยาลัยธรรม- ศาสตร์ แขวงพระบรม มหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๗
๑๘. นางนงเยาว์ ชัยเสรี	มหาวิทยาลัยธรรม- ศาสตร์ แขวงพระบรม

	มหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๘
๑๙. นายบรรล้อ คงจันทร์	มหาวิทยาลัยธรรม-ศาสตร์ แขวงพระบรม มหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๘
๒๐. นางมุกดา สุขสมาน	มหาวิทยาลัยธรรม-ศาสตร์ แขวงพระบรม มหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๘
๒๑. นางเตือนใจ ถาวรพานิช	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๙
๒๒. นางศรีสุรางค์ พูลทรัพย์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๙
๒๓. นายชิน คล้ายปาน	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๙
๒๔. นายพินิจ รื่นเริง	มหาวิทยาลัยรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๑๐
๒๕. นายสมบูรณ์ งาม...เษณ์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง แขวงหัวหมาก	

	เขตบางกะปิ กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๑๐
๒๖. นายจันทร์ ผ่องศรี	จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๑๐
๒๗. แพทย์หญิงจิรพรรณ มัธยมจันทร์	โรงพยาบาลรามาธิบดี เขตพญาไท กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๑๑
๒๘. นางประไพพรรณ จิรันธร	โรงพยาบาลรามาธิบดี เขตพญาไท กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๑๑
๒๙. หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช	บ้านเลขที่ ๒๑๔ ถนนเอกมัย แขวงคลองตัน เขตพระโขนง กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๑๒
๓๐. นายเจริญ คันธวงศ์	บ้านเลขที่ ๖๘ ของกองทุนที่ดินไทย แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๑๒
๓๑. นายณรงค์ เนรมิตรวันชัย	บ้านเลขที่ ๑๒๕๔/๑๖ แขวงบางลำภูล่าง เขตคลองสาน กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๑๓
๓๒. นายปรีชา การสมพจน์	บ้านเลขที่ ๘๗ ตรอกจัดเกษม แขวงบางซื่อ เขตดุสิต กรุงเทพ ฯ	หมายครั้งที่ ๑๓
๓๓. นายรุ่งเรือง จินากุล	บ้านเลขที่ ๔๘/๑ ถนนราชดำเนินกลาง	

แขวงบวรนิเวศน์
เขตพระนคร กรุงเทพฯ หมายครั้งที่ ๑๓

๓๔. นายทรงศิลป์ ยาโยภา
บ้านเลขที่ ๘๒/๓๑๔
ถนนประชาชื่น
แขวงลาดยาว
เขตบางเขน กรุงเทพฯ หมายครั้งที่ ๑๕

๓๕. นายบุญเลิศ พุ่มภักดี
บ้านเลขที่ ๒๓
ถนนอิสสระภาพ
(ซอยวัดหงษ์)
แขวงวัดอรุณ
เขตบางกอกใหญ่
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๔

๓๖. พันตำรวจโทอรุณ มนตรีวัตร
กองกำกับการสืบสวน
สอบสวนตำรวจ
นครบาลใต้กองบัญชา
การตำรวจนครบาล
เขตพญาไท
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๕

๓๗. นายวสันต์ กฤษณสมิต
บ้านเลขที่ ๒๒๓/๑
ซอยหลังโรงเรียน
เพชรบุรี
แขวงพญาไท
เขตพญาไท
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๕

๓๘. นายสง่า ทิพยวัฒน์
บ้านเลขที่ ๒๔๑๖
ถนนดินแดง แขวง
สามเสนใน

เขตพญาไท
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๕

๓๙. พันตำรวจโทธีรชัย เหรียญเจริญ
สถานีตำรวจนคร
บาลชนะสงคราม
แขวงพระบรมมหา
ราชวัง เขตพระนคร
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๖

๔๐. พันตำรวจตรีอุไร สีอุไรย์
สถานีตำรวจนครบาล
ชนะสงคราม แขวง
พระบรมมหาราชวัง
เขตพระนคร
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๖

๔๑. พันตำรวจตรีดงเดช ชูศรี
สถานีตำรวจนครบาล
ชนะสงคราม
แขวงพระบรมมหา
ราชวัง เขตพระนคร
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๖

๔๒. สิบตำรวจเอกวานิช บัณฑิตเดช
สถานีตำรวจนครบาล
ชนะสงคราม
แขวงพระบรมมหา-
ราชวัง เขตพระนคร
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๖

๔๓. สิบตำรวจเอกสมคิด แสงโพธิ์
สถานีตำรวจนครบาล
ชนะสงคราม
แขวงพระบรมมหา-
ราชวัง เขตพระนคร
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๖

๔๔. ร้อยตำรวจเอกชาลี เวชรัชต์พิมล สถานีตำรวจนครบาล ชนะสงคราม แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๖

๔๕. ร้อยตำรวจโทชลภัท ภักดีไทย สถานีตำรวจนครบาล ชนะสงคราม แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๗

๔๖. พันตำรวจตรีประมวล นิละคุปต์ สถานีตำรวจนครบาล ชนะสงคราม แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๗

๔๗. ร.ต.อ. จักรทิพย์ กุญชร ณ อยุธยา สถานีตำรวจ นครบาลชนะสงคราม แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๗

๔๘. สิบตำรวจเอกชำนาญ โตวงศ์ สถานีตำรวจ นครบาลชนะสงคราม แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๘

๔๙. สิบตำรวจเอกลำยอง อ่วมปริก สถานีตำรวจ นครบาลชนะสงคราม แขวงพระบรมมหาราชวัง

เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๘

๕๐. สิบตำรวจเอกสันต์ เทียนสว่าง สถานีตำรวจ นครบาลชนะสงคราม แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๘

๕๑. พลตำรวจเกษม รักษาราษฎร์ สถานีตำรวจ กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๘

๕๒. พลตำรวจสงวน เมืองถ้ำ สถานีตำรวจ นครบาลชนะสงคราม แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๙

๕๓. สิบตำรวจโทณรงค์ เปลี่ยนสังคม สถานีตำรวจ นครบาลชนะสงคราม แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๙

๕๔. สิบตำรวจเอกดิลก น้ำฟ้า สถานีตำรวจ นครบาลชนะสงคราม แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๑๙

๕๕. ร้อยตำรวจโทวิทยา บุญเถลิม สถานีตำรวจ นครบาลชนะสงคราม แขวงพระบรมมหาราชวัง

เขตพระนคร
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๐

๕๖. ร้อยตำรวจเอกสมหวัง ร่วมวงศ์ สถานีตำรวจ
นครบาลชนะสงคราม
แขวงพระบรมมหาราชวัง
เขตพระนคร
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๐

๕๗. ร้อยตำรวจโทวิวัฒน์ ศิริสุนทร สถานีตำรวจ
นครบาลชนะสงคราม
แขวงพระบรมมหาราชวัง
เขตพระนคร
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๐

๕๘. พันตำรวจเอกเวทย์ เพชรบรม กองบังคับการสายตรวจ
และปฏิบัติการพิเศษ
กองบัญชาการตำรวจ
นครบาล เขตพญาไท
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๑

๕๙. พันตำรวจโทวิทยา สมรไกรสรกิจ กองบังคับการ
และปฏิบัติการพิเศษ
กองบัญชาการตำรวจ
นครบาล เขตพญาไท
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๑

๖๐. พันตำรวจตรีสำเริง อิ่มสำราญ กองบังคับการสายตรวจ
และปฏิบัติการพิเศษ
กองบัญชาการตำรวจ
นครบาล เขตพญาไท
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๑

๖๑. ร้อยตำรวจโทสุรศักดิ์ ศานุจารย์ กองบังคับการสายตรวจ
และปฏิบัติการพิเศษ
กองบัญชาการตำรวจ
นครบาล เขตพญาไท
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๑

๖๒. ร้อยตำรวจโทไพโรจน์ บรรจงสถิตย์ กองบังคับการสายตรวจ
และปฏิบัติการพิเศษ
กองบัญชาการตำรวจ
นครบาล เขตพญาไท
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๒

๖๓. พลตำรวจประสาท ชูสาร กองบังคับการสายตรวจ
และปฏิบัติการพิเศษ
กองบัญชาการตำรวจ
นครบาล เขตพญาไท
กรุงเทพ ฯ หมายเลขที่ ๒๒

๖๔. พลตำรวจสุริยะ ทุ้ยชุ้ย กองบังคับการสายตรวจ
และปฏิบัติการพิเศษ
กองบัญชาการตำรวจ
นครบาล เขตพญาไท
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๒

๖๕. ร้อยตำรวจเอกสพรั่ง อุลปาธรณ์ กองบังคับการตำรวจ
และปฏิบัติการพิเศษ
กองบัญชาการตำรวจ
นครบาล พญาไท
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๒

๖๖. ร้อยตำรวจเอกวิรัตน์ รัตนทัศนีย์ กองบังคับการสายตรวจ
และปฏิบัติการพิเศษ
กองบัญชาการตำรวจ

นครบาล พญาไท
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๒

๖๗. จ่าสิบตำรวจเอกวิรัตน์ มนตรีวัตร กองปราบปราม กรมตำรวจ
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๓

๖๘. พันตำรวจโทสล้าง บุนนาค กองปราบปราม กรมตำรวจ
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๓

๖๙. สิบตำรวจโทอากาศ ชมภูจักร กองบัญชาการตำรวจ
ตระเวณชายแดน
ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๔

๗๐. สิบตำรวจโทณัทวุฒิ เนื่องกลาง กองบัญชาการตำรวจ
ตระเวณชายแดน
ถนนพหลโยธิน
เขตพญาไท กรุงเทพฯ หมายครั้งที่ ๒๔

๗๑. สิบตำรวจเอกสุคใจ บุกลี กองบัญชาการตำรวจ
ตระเวณชายแดน
ถนนพหลโยธิน
เขตพญาไท กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๔

๗๒. สิบตำรวจเอกขจาย บัวศิริชัย กองบัญชาการตำรวจ
ตระเวณชายแดน
ถนนพหลโยธิน
เขตพญาไท กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๔

๗๓. พันตำรวจโทสาโรจน์ บัญญา กองบัญชาการตำรวจ
ตระเวณชายแดน
ถนนพหลโยธิน
เขตพญาไท กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๕

๗๔. ร้อยตำรวจเอกบุญชัย นุชประยูร กองบัญชาการตำรวจ
ตระเวณชายแดน

ถนนพหลโยธิน
เขตพญาไท กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๕

๗๕. ร้อยตำรวจโทเสวี ฐิตะฐาน กองบัญชาการตำรวจ
ตระเวณชายแดน
ถนนพหลโยธิน
เขตพญาไท กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๕

๗๖. สิบตำรวจเอกดำรงค์ ศรีสุพรรณ กองบัญชาการตำรวจ
ตระเวณชายแดน
ถนนพหลโยธิน
เขตพญาไท กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๕

๗๗. พันตำรวจเอกไพบูลย์ หลิมรัตน์ โรงพยาบาลตำรวจ
แขวงปทุมวัน
เขตปทุมวัน
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๖

๗๘. พันตำรวจเอกพัลลภ เหมศาสตร์ โรงพยาบาลตำรวจ
แขวงปทุมวัน
เขตปทุมวัน
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๖

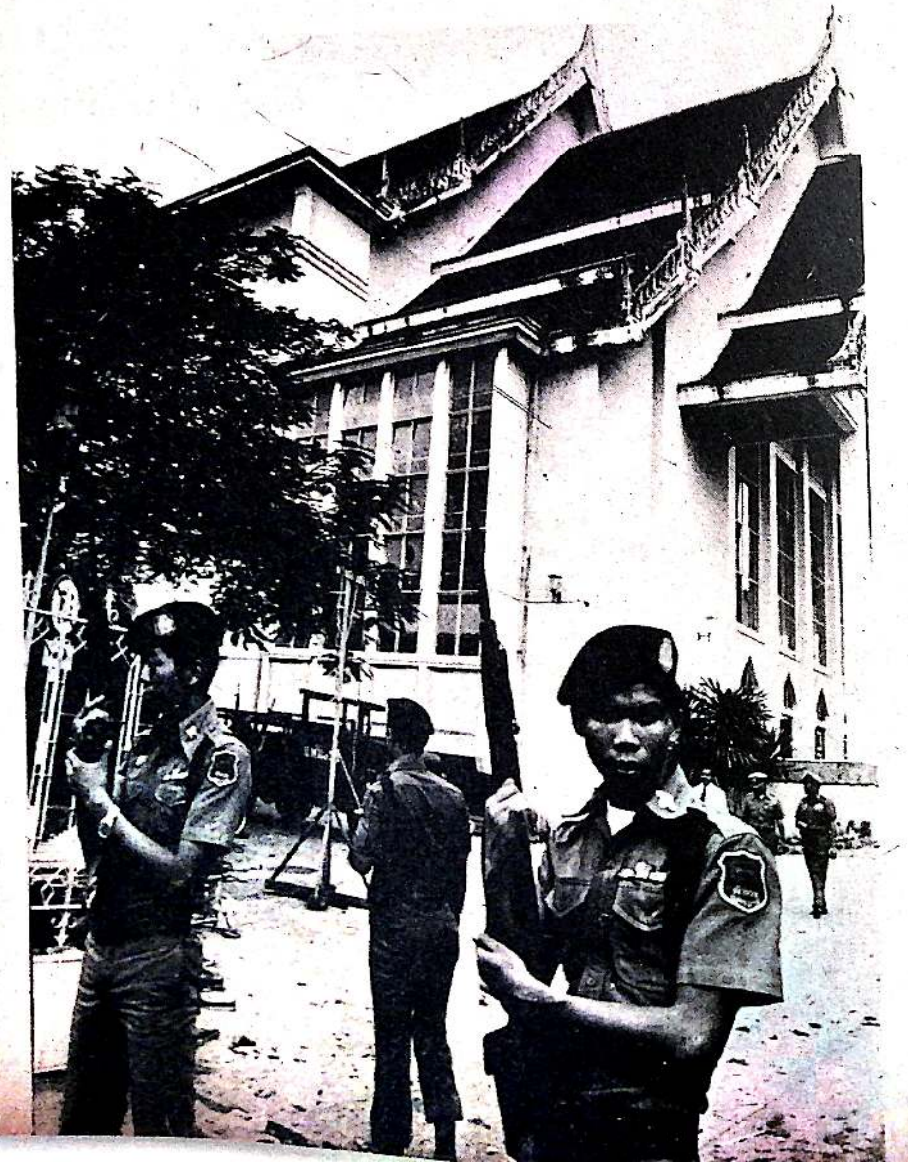
๗๙. พันตำรวจเอกบุญทรง วีสกุล โรงพยาบาลตำรวจ
แขวงปทุมวัน
เขตปทุมวัน
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๖

๘๐. นายแพทย์บำรุง สมประสงค์ โรงพยาบาลวชิระ
เขตดุสิต
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๖

๘๑. แพทย์หญิงเกยูร ใจภักดี โรงพยาบาลวชิระ
เขตดุสิต
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๗

๘๒. พลตำรวจตรีจำรัส จันทรขจร กรมตำรวจ
แขวงปทุมวัน
เขตปทุมวัน
กรุงเทพ ฯ หมายครั้งที่ ๒๗

๘๓. เอกสาร และวัตถุพยาน นำ

จำเลยขอให้ขังรวมกัน

เพราะถูกฟ้องในข้อหาฉกรรจ์และมีอัตราโทษถึงประหารชีวิต และไม่มีสิทธิตั้งทนายความว่าต่างแก้ต่างทั้งไม่มีสิทธิอุทธรณ์ฎีกาตามปกติ จำเลยคือนายสุธรรม แสงประทุมกับพวก จึงดิ้นรนที่จะขออยู่ร่วมกันระหว่างจำเลยด้วยกัน เพื่อประโยชน์แห่งคดีโดยสามารถปรึกษาหารือกันได้ เพราะขณะถูกฟ้องนั้น จำเลยทั้ง ๑๘ คน ถูกแยกควบคุมอยู่ ๓ แห่งด้วยกัน ไม่สามารถติดต่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับคดีกันได้ จะพบหน้ากันก็เฉพาะวันพิจารณาคดีเท่านั้น ซึ่งไม่มีโอกาสปรึกษาหารือกันเลย.

ดังนั้น สุธรรม กับพวก จึงยื่นคำร้องต่อศาลเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๒๐ เพื่อขอให้ศาลสั่งควบคุมตัวไว้ ณ ที่คุมขังแห่งเดียวกัน รายละเอียดและเหตุผลปรากฏตามคำร้อง ดังนี้

คำ ร้อง
คดีดำที่ ๒๕๓ ก./๒๕๒๐ ตราครุฑ
คดีแดงที่

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙)
๑๖ กันยายน ๒๕๒๐

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์
ความอาญาระหว่าง
นายสุธรรม แสงประทุม กับพวกรวม ๑๘ คน จำเลย

ข้าพเจ้า นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ กับพวกรวม ๖ คน จำเลย อายุ ๒๔ ปี ตั้งบ้านเรือนอยู่เลขที่ เรือนจำกลางบางขวาง ถนน ตำบล อำเภอ เมืองนนทบุรี จังหวัด นนทบุรี ขอทำคำร้อง ขึ้นต่อศาล ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. คดีนี้ศาลนัดพิจารณาสืบพยานฝ่ายโจทก์ในวันที่ ๗ และ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๒๐ เวลา ๘.๓๐ น. โจทก์มีพยานบุคคล ๒๐๐ คนเศษและเอกสารอีกจำนวนมาก

ข้อ ๒. โจทก์พ้องจำเลยทั้ง ๑๘ คน ร่วมกันกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายบทหลายกระทง ขอให้ลงโทษจำเลยสูงสุดถึงขั้นประหารชีวิต อันนับว่าเป็นโทษร้ายแรงที่สุดที่สังคมมนุษย์ได้บัญญัติขึ้น

ข้อ ๓. โดยที่คดีนี้ พิจารณาพิพากษาในศาลทหารในเวลาไม่ปรกติตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๘ และฉบับที่ ๑๔ และตามพระธรรมนูญศาลทหาร ซึ่งจำกัดตัดสิทธิจำเลยที่จะมีทนายความว่าต่างแก้ต่าง ทั้งจำกัดตัดสิทธิไม่ให้จำเลยอุทธรณ์ฎีกาอีกด้วย จำเลยทุกคนเพียงแต่เป็นนักศึกษาและประชาชนธรรมดา ไม่มีความรู้หรือเคยปฏิบัติการทางกฎหมายมาก่อน แต่จะต้องต่อสู้คดีด้วยตนเองกับฝ่ายอัยการซึ่งเป็นฝ่ายที่รู้กฎหมายและปฏิบัติหน้าที่ทางกฎหมายแต่เพียงฝ่ายเดียว จำเลยย่อมอยู่ในฐานะเสียเปรียบอย่างมาก ผลการพิจารณา หากศาลมีคำพิพากษาอย่างไรแล้วย่อมเป็นไปตาม

นั้น ไม่มีทางแก้ไขได้อีกจำเลยทั้ง ๑๘ คนมีชตากรรมร่วมกัน มีความจำเป็นต้องปรึกษาหารือกันในการต่อสู้คดีนี้

ข้อ ๔. ขณะนี้ จำเลยถูกควบคุมอยู่โดยหมายขังศาลนี้ แยกควบคุมอยู่หลายแห่งไม่ได้อยู่ที่เดียวกัน ทำให้ไม่สามารถปรึกษาหารือและเตรียมคดีกันได้ กล่าวคือ จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๖ ถูกควบคุมตัวอยู่ที่เรือนจำกลางบางขวาง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จำเลยที่ ๗, ๘, ๙, ๑๑, ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖, และ ๑๘ ถูกควบคุมอยู่ที่เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนพลตำรวจนครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ส่วนจำเลยที่ ๑๐ และ ๑๗ ซึ่งเป็นหญิงถูกควบคุมอยู่ที่ทัณฑสถานหญิง แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร การถูกแยกควบคุมอยู่คนละแห่งเช่นนี้ทำให้จำเลยไม่มีโอกาสได้ปรึกษาหารือและเตรียมคดีที่ถูกกล่าวหาว่าร่วมกระทำผิดทำให้จำเลยซึ่งต่างก็ไม่รู้กฎหมายและเสียเปรียบอยู่แล้วต้องตกอยู่ในฐานะที่แพ้เปรียบยิ่งขึ้นไปอีก

ข้อ ๕. เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม เพื่อให้จำเลยได้รับโอกาสเท่าที่มีหลงเหลืออยู่ได้ต่อสู้คดีที่มีชีวิตของจำเลยเป็นเดิมพัน จำเลยจึงขอบารมีศาลเป็นที่พึ่ง ขอศาลได้โปรดสั่งให้ควบคุมตัวจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๕ และที่ ๖ ซึ่งขณะนี้ถูกแยกควบคุมอยู่ที่เรือนจำกลางบางขวาง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ย้ายไปควบคุมตัวไว้ที่เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนพลตำรวจบางเขน แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ร่วมกับจำเลยที่ ๗ ถึง ๑๘ ซึ่งควบคุมตัวอยู่ที่นั่นแล้ว และหากจะกรุณาสั่งย้ายจำเลยที่ ๑๐ นางสาวสุชีลา ตันชัยนันท์ และจำเลยที่ ๑๗ นางสาวเสงี่ยม แจ่มดวง ซึ่งถูกควบคุมตัวอยู่ที่ทัณฑสถานหญิง แขวงลาดยาว เขตบางเขน ไปควบคุมไว้ที่เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนตำรวจนครบาล แขวงลาดยาว เขตบางเขน ซึ่งมีสถานที่แยกควบคุมผู้ต้องขังหญิงอยู่เป็นสัดส่วนและมีผู้ต้องขังหญิงถูกควบคุมอยู่แล้ว ก็จะเป็นพระคุณอันยิ่งใหญ่และผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรม ให้โอกาสแก่จำเลยในการเตรียมและการปรึกษาหารือเกี่ยวกับคดีได้ตามควรแก่สภาพและเหมาะสมแก่ฐานะของจำเลยที่อยู่ในฐานะนิสิต นักศึกษา ที่เพียงถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดได้อยู่ในสถานที่อันเหมาะสมที่ไม่ใช่เรือนจำอันเป็นที่ควบคุมผู้ที่ศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดแล้วอีกด้วย

ขอศาลได้โปรดพิจารณาและมีคำสั่งย้ายข้าพเจ้าจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๕ ที่ ๖ และจำเลยที่ ๑๐ และที่ ๑๗ จากเรือนจำกลางบางขวางและทัณฑสถานหญิงไปควบคุมไว้ที่เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนพลตำรวจบางเขนแขวงลาดยาวเขตบางเขน กรุงเทพมหานครด้วย

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ สุธรรม แสงประทุม จำเลยที่ ๑
ลงชื่อ อนุพงษ์ พงษ์สุวรรณ จำเลยที่ ๒
ลงชื่อ อภินันท์ บัวหภักดี จำเลยที่ ๓
ลงชื่อ สุรชาติ บำรุงสุข จำเลยที่ ๔
ลงชื่อ ประพนธ์ วังศิริพิทักษ์ จำเลยที่ ๕
ลงชื่อ วิโรจน์ ตั้งวาณิชย์ จำเลยที่ ๖

คำร้องฉบับนี้ ข้าพเจ้านายสุธรรม แสงประทุม จำเลยที่ ๑ อยู่เรือนจำกลางบางขวาง อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เป็นผู้เรียงและพิมพ์

ลงชื่อ สุธรรม แสงประทุม ผู้เรียงและพิมพ์

ทราบ. ๑. สุธรรม แสงประทุม
๒. อนุพงษ์ พงษ์สุวรรณ
๓. อภินันท์ บัวหภักดี
๔. สุรชาติ บำรุงสุข
๕. ประพนธ์ วังศิริพิทักษ์
๖. วิโรจน์ ตั้งวาณิชย์

ต่อคำร้องนี้ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค.) มีคำสั่งชั้นแรกว่า

คำสั่งศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙)
"สอบโจทก์ คัดค้านหรือไม่"
(ลงชื่อ) พ.อ. พิบูลย์ จันทโรจนวงศ์
ตุลาการพระธรรมนูญ
๒๗ ก.ย. ๒๐

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โดย พันตรี ชาญพิชญ์ พรหมปรีชาวุฒิ ได้มีบันทึกตอบศาลดังนี้

"จำเลยถูกขังระหว่างพิจารณาตามหมายของศาล จะควรประการใดแล้วแต่ศาลจะพิจารณา"
(ลงชื่อ) พ.ต. ชาญพิชญ์ พรหมปรีชาวุฒิ
อกช. ศาลทหารกรุงเทพ
๒๘ ก.ย. ๒๐

เมื่ออัยการศาลทหารกรุงเทพ บันทึกมาเช่นนั้น ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙) จึงมีคำสั่งคำร้องของจำเลยว่า-

"ศาลไม่ขัดข้องที่จะขังจำเลยไว้รวมกัน แต่แม้จะสั่งขังที่เรือนจำใด แต่เนื่องจากเรือนจำมีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการราชทัณฑ์ที่จะย้ายผู้ขังได้ การที่ศาลจะสั่งขังจำเลยไว้รวมกัน จึงจะไม่เกิดผลทางปฏิบัติ จึงให้ยกคำร้องของจำเลยเสีย ให้จำเลยทราบ"
พ.อ. พิบูลย์ จันทโรจนวงศ์
ตุลาการพระธรรมนูญ
๕ ต.ค. ๒๐

เป็นอันว่าทำร้องของจำเลยที่เพียงขอโอกาสให้ขังรวมกันเพียงเพื่อจะได้ปรึกษาหารือกันมีร่วมชะตากรรมเดียวกันได้ถูกยกไปเพราะศาลเห็นว่าสั่งไปแล้วจะไม่มีผลในทางปฏิบัติ จำเลยทั้ง ๑๘ คนจึงถูกแยกควบคุมอยู่ ๓ แห่งตราบเท่าทุกวันนี้ คือจำเลยที่ ๑ ถึง ๖ ถูกควบคุมอยู่เรือนจำกลางบางขวาง จำเลยที่ ๑๐ และ ๑๗ คือนางสาวสุธีลา ตันชัยนันท์ และนางสาวสดใจ แจ่มดวง ถูกควบคุมอยู่ที่ทัณฑสถานหญิงสวนดุสิต ส่วนจำเลยอื่นนอกนั้น ๑๑ คนถูกควบคุมอยู่ที่เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนพลตำรวจบางเขน

ค้านย้ายศาลไปปากเกร็ด

เมื่อเจ้ากรมพระธรรมนูญ พลโทสมิง ได้แถลงแก่หนังสือพิมพ์ว่าทางราชการจะย้ายที่พิจารณาคดี ๖ ตุลาคม จากห้องพิจารณาของศาลทหารกรุงเทพ กระทรวงกลาโหมไปทำการพิจารณาที่ห้องสโมสรนายทหาร กรมพลาธิการทหารบก อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ทางไปสนามบินน้ำ ซึ่งอยู่ไกลจากแหล่งกลาง อ้างว่า สถานที่ดังกล่าวกว้างขวางกว่า บรรจุคนฟังได้มากกว่า ทั้งยังมีสนามล้อมรับคนที่ล้นจากห้องพิจารณาได้อีกเป็นจำนวนมากด้วย.

สุธรรม กับพวกได้ยื่นคำแถลงเกี่ยวกับการนี้ เห็นว่าที่จะย้ายห้องพิจารณาจากห้องพิจารณาในกระทรวงกลาโหมไปที่อื่นที่กว้างขวางกว่าสะดวกแก่ประชาชนที่จะเข้าฟังการพิจารณามากกว่า โดยเสนอให้ย้ายไปพิจารณาที่ศาลอาญา กระทรวงยุติธรรม ซึ่งเคยพิจารณาคดีใหญ่ ๆ มาแล้ว หรือหากขัดข้องก็ให้ใช้ห้องพิจารณาที่ห้องประชุมโรงเรียนพลตำรวจบางเขน ซึ่งการไปมาสะดวกเพราะมีรถเมล์โดยสารประจำทางผ่านหลายสาย รายละเอียดปรากฏตามคำแถลงของสุธรรมกับพวกจำเลย ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๒๐ ดังนี้

คำ แถลง
คดีดำที่ ๒๕๓ ก./๒๕๒๐
คดีแดงที่

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๕)

๒๓ กันยายน ๒๕๒๐

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์
ความอาญาระหว่าง
นายสุธรรม แสงประทุม กับพวกรวม ๑๘ คน จำเลย

ข้าพเจ้า นายสุธรรม แสงประทุม กับพวกรวม ๑๘ คน จำเลย อายุ ๒๔ ปี ตั้งบ้านเรือนอยู่เลขที่ เรือนจำกลางบางขวาง, เรือนจำชั่วคราว โรงเรียนพลตำรวจนครบาลบางเขนและทัณฑสถานหญิง ลาดยาว ถนน ตำบล อำเภอเมืองนนทบุรี, บางเขน จังหวัด นนทบุรี, กรุงเทพมหานคร ขอทำคำ แถลง ยื่นต่อศาล ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ตามที่ปรากฏข่าวว่า ทางการจะย้ายศาลพิจารณาคดีนี้ ไปตั้งศาลที่กรมพลาธิการทหารบก สนามบินน้ำ จังหวัดนนทบุรี นั้น ข้าพเจ้าไม่ทราบว่า ข่าวนี้จะเป็นความจริงหรือไม่ หากว่าทางการจะพิจารณาย้ายที่พิจารณาคดีนี้จริง ข้าพเจ้าก็ใคร่กราบเรียนต่อศาลว่า พวกข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับความดำรินั้น ด้วยเหตุผลหลายประการ กล่าวคือ กรมพลาธิการทหารบก สนามบินน้ำ จังหวัดนนทบุรี เป็นกรมทหาร ย่อมไม่เหมาะสมด้วยประการทั้งปวง ที่จะตั้งเป็นศาลพิจารณาคดีในกรมทหารเช่นนั้น

ประการที่สอง กรมพลาธิการทหารบก สนามบินน้ำ จังหวัดนนทบุรี อยู่ห่างไกล การเดินทางไปมาไม่สะดวกทางคมนาคมไม่สะดวกมีรถโดยสารประจำทางสายเดียว ย่อมจะก่อให้เกิดความยากลำบากแก่ญาติมิตรและประชาชนที่สนใจฟังการพิจารณาคดีจะเดินทางไปยังศาล และย่อมจะเสียค่าใช้จ่ายสูงอีกด้วย

ข้อ ๒ พวกข้าพเจ้าขอกราบเรียนว่า หากจะมีการย้ายที่พิจารณาใหม่ ก็ควรเป็นที่ที่สะดวกแก่ทั้งศาล จำเลย ญาติมิตรและประชาชนผู้สนใจฟังการพิจารณาคดี ซึ่งควรจะเป็นที่ประชาชนเข้าออกได้สะดวกพอสมควร และไม่ไกลชุมชนเกินไปและการคมนาคมไปมาสะดวก ซึ่งพวกข้าพเจ้าได้อ้างถึงเช่น ที่ศาลอาญาบริเวณกระทรวงยุติธรรมแห่งชาติ ที่ตั้งอยู่ในเขตชุมชน ใกล้กระทรวงกลาโหม สะดวกแก่การไปมาและเป็นที่ตั้งศาลสถิตยุติธรรมแห่งชาติอยู่แล้ว ย่อมจะก่อความอบอุ่นใจแก่ทุกฝ่ายและสร้างบรรยากาศที่ดีด้วย หรือ

ข้อ ๓. หากกระทรวงยุติธรรมขัดข้อง และทางการจะย้ายที่พิจารณาไปจากศาลทหารกรุงเทพจริงพวกข้าพเจ้าก็เห็นว่า ที่โรงเรียนพลตำรวจนครบาลบางเขน ใกล้เรือนจำชั่วคราวที่จำเลยคดีนี้ ถูกควบคุมอยู่ มีห้องประชุมและสนามหญ้า สะดวกพอที่เปิดเป็นห้องพิจารณาชั่วคราวของศาลทหารกรุงเทพได้ ซึ่งจะมีความสะดวกกว่าที่กรมพลาธิการทหารบก สนามบินน้ำ จังหวัดนนทบุรี เพราะเป็นที่ที่มีรถยนต์โดยสารประจำทางผ่านหลายสาย เป็นที่ชุมชนไปมาสะดวกพอสมควร และไม่ไกลเกินไป อีกประการหนึ่งพวกจำเลยก็ถูกขังอยู่ที่เรือนจำชั่วคราวตำรวจนครบาลบางเขนนั้นเอง การควบคุมการไปมาก็สะดวกแก่เจ้าพนักงานและตัวจำเลยเอง ทั้งสถานที่ก็กว้างขวางด้วย พวกข้าพเจ้าจึงขอกราบเรียนเสนอมาเพื่อศาลได้โปรดพิจารณา หากศาลมีการพิจารณาย้ายที่พิจารณาคดีนี้จริง แต่ถ้าข่าวการย้ายนี้ไม่เป็นความจริง พวกข้าพเจ้าก็เห็นว่าหากแม้จะใช้ที่ศาลทหารกรุงเทพ กระทรวงกลาโหมพิจารณาแต่อำนวยความสะดวกแก่ญาติมิตร และประชาชนหรือสื่อมวลชนที่จะเข้าฟังการพิจารณาคดีมากขึ้นบ้าง ก็จะเป็นพระคุณ

พวกข้าพเจ้าจึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา.

ควรมีควรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ สุธรรม แสงประทุม จำเลยที่ ๑ ลงชื่อ อนุพงษ์ พงษ์สุวรรณ จำเลยที่ ๒

ลงชื่อ อภินันท์ บัวหภักดี จำเลยที่ ๓ ลงชื่อ สุรชาติ บำรุงสุข จำเลยที่ ๔

ลงชื่อ ประพนธ์ วังศิริพิทักษ์ จำเลยที่ ๕ ลงชื่อ วิโรจน์ ตั้งวาณิชย์ จำเลยที่ ๖

ลงชื่อ มหินทร ตันบุญเพิ่ม จำเลยที่ ๗ ลงชื่อ อารมณ์ พงศ์พงัน จำเลยที่ ๘

ลงชื่อ ประยูร อัครบวร จำเลยที่ ๙ ลงชื่อ สุชีลา ตันชัยนันท์ จำเลยที่ ๑๐

ลงชื่อ อรรถการ อุปถัมภากุล จำเลยที่ ๑๑ ลงชื่อ สุชาติพัชรสรวุฒิ จำเลยที่ ๑๒

ลงชื่อ ธงชัย วินิจจะกุล จำเลยที่ ๑๓ ลงชื่อ คงศักดิ์ อาษาภักดี จำเลยที่ ๑๔

ลงชื่อ สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล จำเลยที่ ๑๕ ลงชื่อ โอริสสา ไชยราวัณวัฒน์ จำเลยที่ ๑๖

ลงชื่อ เสงี่ยม แจ่มดวง จำเลยที่ ๑๗ ลงชื่อ เสรี ศิรินุพงษ์ จำเลยที่ ๑๘

คำแถลงฉบับนี้ ข้าพเจ้านายสุธรรม แสงประทุม จำเลยที่ ๑ เป็นผู้เรียง/พิมพ์

ลงชื่อ สุธรรม แสงประทุม ผู้เรียง/พิมพ์

คำแถลงนี้ ศาลรับไว้ แต่คงย้ายห้องพิจารณาไปที่กรมพลาธิการตามที่ทางฝ่ายธุรการเสนอเพื่อความสะดวกด้วยประการทั้งปวง.

เลื่อนการพิจารณานัดแรก

เพราะการย้ายห้องพิจารณาดังกล่าวแล้วนี้เอง การพิจารณาสืบพยานโจทก์ตามที่นัดไว้เดิมในวันที่ ๗ และ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๒๐ จึงกระทำมิได้ เพราะการตบแต่งห้องพิจารณายังทำไม่แล้วเสร็จ ดังนั้นในวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๒๐ ก่อนวันนัดเดิม ๒ วัน ศาลทหารกรุงเทพ จึงมีหมายเบิกตัวจำเลยทั้ง ๑๘ คนมาศาลอีกครั้งหนึ่ง แจ้งเรื่องการย้ายที่พิจารณาคดีใหม่และเลื่อนการพิจารณาคดีไปเป็นนัดพิจารณาสืบพยานโจทก์ ไปเป็นวันที่ ๑๗ และ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ ณ ที่ทำการศาลชั่วคราว กรมพลาธิการทหารบก เวลา ๙.๐๐ น. ปรากฏตามรายละเอียดในรายงานการพิจารณาของศาล

รายงานพิจารณา
คดีดำที่ ๒๕๓ ก/.๒๐ (ตราครุฑ)
ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙)
๕ ตุลาคม ๒๕๒๐

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุมกับพวกรวม ๑๙ คน จำเลย

ตุลาการได้ออกนั่งพิจารณาคดีเรื่องนี้ในวันนี้เวลา ๑๐.๒๐ นาฬิกา ด้วยในการพิจารณาคดีนัดที่แล้ว (๕ กันยายน ๒๕๒๐) จำเลยได้แถลงต่อศาลว่ามีประชาชนสนใจจะเข้าฟังการพิจารณาคดีนี้จำนวนมาก แต่ห้องพิจารณามีขนาดจำกัด ทำให้ยังมีผู้เข้าฟังการพิจารณาไม่ได้อีกจำนวนมาก ขอให้ศาลพิจารณาย้ายห้องพิจารณาไปที่อื่นซึ่งสามารถจัดให้ผู้รับฟังการพิจารณาได้มากขึ้น เนื่องจากเหตุดังกล่าว จ่าศาลจึงได้รายงานต่อศาลว่ากระทรวงกลาโหมจัดให้ใช้อาคารส่วนหนึ่งของกรมพลาธิการทหารบกเป็นห้องพิจารณาคดีนี้แทนแทนห้องพิจารณาเดิม แต่มีความจำเป็นต้องดัดแปลงห้องพิจารณานั้นก่อน แม้จะดำเนินการด้วยความเร่งรีบก็แล้วเสร็จไม่ทันวันนัด พิจารณาวันหน้า ซึ่งได้นัดไว้วันที่ ๗ และ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๒๐ อนึ่ง จำเลยก็ได้ยื่นคำแถลงมาด้วยว่าถ้าศาลจะย้ายห้องพิจารณาไปที่อื่นก็ขอให้ย้ายไปใช้ห้องพิจารณาของศาลอาญา หรือใช้โรงเรียนพลตำรวจนครบาล เป็นต้น บัจจุบันขอให้ใช้ห้องพิจารณาเดิม

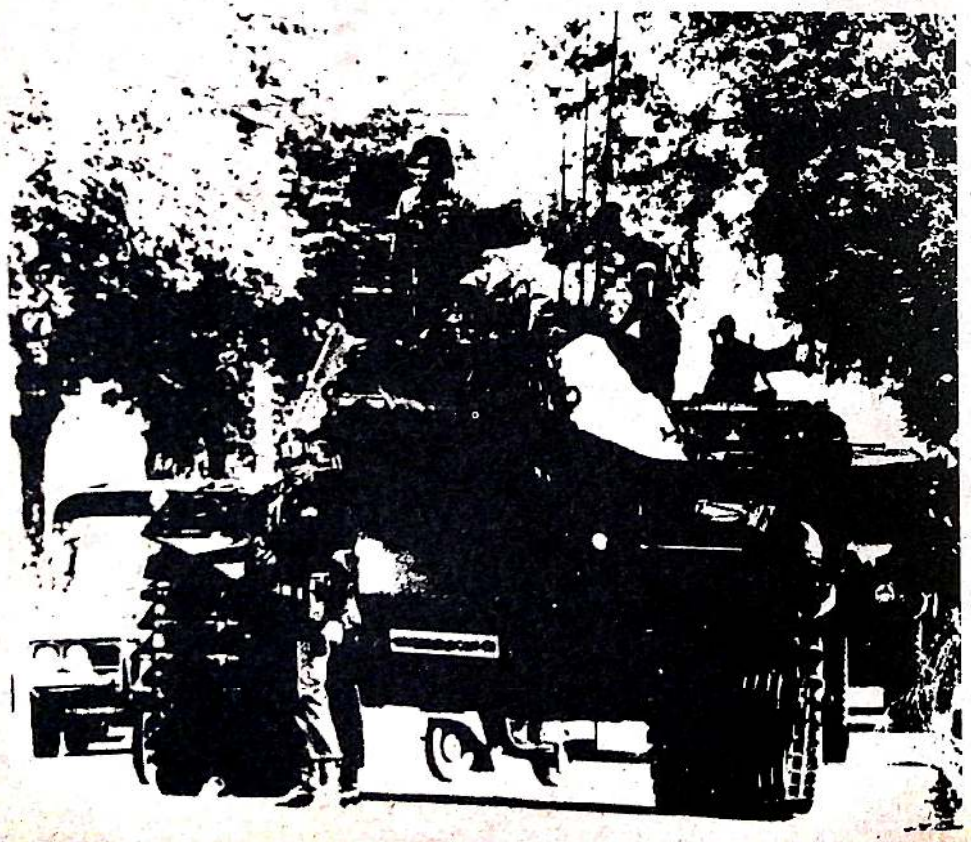
ดังนั้นศาลจึงได้นัดคู่ความมาพร้อมกันวันนี้เพื่อฟังคำสั่งศาลในเรื่องนี้ ศาลเห็นว่าจะทำการพิจารณาคดีนี้ต่อไปที่ห้องพิจารณาคดีเดิม เนื่องจากการเป็นห้องที่มีขนาดจำกัด ทั้งพวกห้องพิจารณาก็มีแต่เพียงระเบียงซึ่งไม่กว้างขวางและแข็งแรงพอที่จะให้ผู้ที่เข้ามาในห้องพิจารณาไม่ได้สามารถฟังอยู่นอกห้องพิจารณาด้วยความเรียบร้อยและปลอดภัยได้ จึงให้งดพิจารณาคดีนี้ ณ ห้องพิจารณาเดิมตั้งแต่นัดหน้าเป็นต้นไป เพื่อย้ายไปห้องพิจารณาใหม่ที่เหมาะสมกว่า ส่วนการที่จะใช้สถานใดเป็นห้องพิจารณาแทนห้องพิจารณาเดิมนั้น ตามที่จำเลยแถลงขอให้ใช้สถานที่หลายแห่งปรากฏว่าไม่ใช่สถานที่ของส่วนราชการสังกัดกระทรวงกลาโหมซึ่งศาลทหารสามารถไปใช้สถานที่ดังกล่าวได้ ทั้งกระทรวงกลาโหมซึ่งมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ในการจัดการทางธุรการของศาลทหารให้เรียบร้อยก็ได้จัดอาคารกรมพลาธิการทหารบกให้เป็นห้องพิจารณาด้วยแล้ว โดยเปิดเป็นห้องพิจารณา ๔ ของศาลทหารกรุงเทพ จึงให้พิจารณาคดีนี้ในนัดต่อ ๆ ไป ณ ห้องพิจารณาดังกล่าวแทนที่ห้องพิจารณาเดิม

และโดยที่การแปลงสถานที่เพื่อให้เป็นห้องพิจารณาดังกล่าวดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ไม่ทันวันนัดพิจารณานัดหน้า คือวันที่ ๗ และ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๒๐ จึงให้เลื่อนวันนัดพิจารณาดังกล่าวไปเป็นวันที่ ๑๗ และ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ เวลา ๐๙.๐๐ น. ตามที่คู่ความตกลงกัน ให้งดหมายเบิกตัวจำเลยในวันนัดเดิมนั้นด้วย ส่วนพยานโจทก์ที่นัดไว้นั้นโจทก์ก็รับจะติดต่อไม่ให้พยานต้องมาศาลในวันที่นัดไว้เดิมนั้น.

อ่านแล้ว

พล.อ.ท. สรรเสริญ วานิช	ประธานตุลาการ
น.อ. บุญเอก ผลประไพ	ตุลาการ
พ.อ. พิบูล จันทโรจนวงศ์	ตุลาการพระธรรมนูญ จด/อ่าน
พ.อ. อุทัย ปะละคามิน	โจทก์
นายสุธรรม แสงประทุม	จำเลยที่ ๑
นายอนุพงษ์ พงษ์สุวรรณ	,, ๒
นายอภินันท์ บัวหภักดี	,, ๓
นายสุรชาติ บำรุงสุข	,, ๔
นายประพันธ์ วังศิริพิทักษ์	,, ๕
นายวิโรจน์ ตั้งวาณิชย์	,, ๖
นายมหินทร์ ตันบุญเพิ่ม	,, ๗
นายอารมณ์ พงศ์พงัน	,, ๘
นายประยูร อัครบวร	,, ๙
นางสาวสุชีลา ตันชัยนันท์	,, ๑๐

นายอรรถการ อุปลัมภากุล ,, ๑๑
นายสุชาติ พัชรสรวุฒิ ,, ๑๒
นายธงชัย วินิจจะกุล ,, ๑๓
นายคงศักดิ์ อาษาภักดิ์ ,, ๑๔
นายสมศักดิ์ เจียมธีรสกุล ,, ๑๕
นายโอริสสา ไอราวัณวัฒน์ ,, ๑๖
นางสาวเสงี่ยม แจ่มดวง ,, ๑๗
นายเสรี ศิรินุพงศ์ ,, ๑๘

ปฏิวัติ ๒๐ ตุลา

ขณะที่รอการพิจารณาคดีอยู่นั้นเอง วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๐ ก็เกิดการปฏิวัติขึ้นอีกครั้งหนึ่ง อันมีผลให้รัฐบาลพลเรือนของนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ถูกล้มไป.

การปฏิวัติ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๐ มีผลต่อคดี ๖ ตุลาคม ที่สำคัญประการหนึ่งคือ คณะปฏิวัติได้แก้ไขกฎหมายพระธรรมนูญศาลทหาร ยอมให้จำเลยของศาลทหารแต่งตั้งทนายความแก้ต่างว่าต่างได้ แต่ยังคงตัดสิทธิในการอุทธรณ์ ฎีกาอยู่เช่นเดิม กระนั้นก็เป็นการเปิดโอกาสให้เห็นแสงสว่างขึ้นบ้าง.

การพิจารณาวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๐

จำเลยและญาติเริ่มวิ่งหาทนายความมาว่าต่างแก้ต่างจำเลยตามโอกาสที่กฎหมายเปิดให้ อย่างไรก็ดี ปรากฏว่าในวันนัดพิจารณา จำเลยยังแต่งทนายความได้ไม่ครบทุกคน กล่าวคือในวันนัดพิจารณามีจำเลยเพียง ๗ คนที่แต่งตั้งทนายความ มีนายสุธรรม แสงประทุม จำเลยที่ ๑ นายประยูร อัครบวร นายมหินทร ตันบุญเพิ่ม นายอรรถการ อุปถัมภากุลและนายสุชาติ พัชรสรวุธ แต่งตั้งนายทองใบ ทองเปาด์ เป็นทนาย นายอภินันท์ บัวหภักดี จำเลยที่ ๓ แต่งตั้งนายวสันต์ พานิช เป็นทนาย และนายคงศักดิ์ อาษาภักดี แต่งตั้งนายสุริยัน วรศิริเป็นทนายความ นายอารมณ์ พงศ์พงัน ตั้งนายชาญ แก้วชูใส และนายนรินทร์ ศรัณยสุนทร เป็นทนาย และนายธงชัย วินิจจะกุล ตั้งนายฉัตรไชย จันทรพรายศรี เป็นทนาย

ในวันนั้น ศาลจึงดำเนินการพิจารณาไม่ได้ เพราะจำเลยอีก ๕ คนยังไม่มีทนายความว่าต่าง ตามกฎหมายคดีที่มีอัตราโทษจำคุกเกินกว่าสิบปีขึ้นไป ก่อนการพิจารณาให้ศาลถามจำเลยก่อนว่ามีทนายหรือไม่ หากไม่มีต้องการหรือไม่ หากจำเลยต้องการก็ให้ศาลจัดหาให้.

ปรากฏว่า ศาลถามจำเลยที่เหลือที่ยังไม่มีทนายว่าจะหาทนายเองหรือให้ศาลหาให้ จำเลยทุกคนแถลงว่า จะหาทนายความเอง.

ศาลจึงสั่งเลื่อนการพิจารณาทั้งสองวัน ไปนัดพิจารณาใหม่ในวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๒๑ กำชับให้จำเลยทุกคนแต่งตั้งทนายความให้เรียบร้อยก่อนวันนัดพิจารณา เพื่อคดีจะได้ดำเนินไปได้ ไม่ต้องเลื่อนอีก จำเลยทุกคนรับจะแต่งตั้งทนายความก่อนวันนัดพิจารณา.

ยื่นคำให้การลายลักษณ์อักษร

วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๒๐ นายทองใบ ทองเปาด์ ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นทนายของจำเลยทั้ง ๑๘ คน พร้อมด้วยนายวสันต์ พานิช นายสุทธิพงษ์ เล้าเจริญและนายสุริยัน วรศิริ จึงได้ยื่นคำให้การเป็นลายลักษณ์อักษรแก้ข้อกล่าวหาโดยละเอียดอีกครั้งหนึ่ง คำให้การนี้ภายหลังศาลขอให้ตัดคำบางคำออกและได้ยื่นใหม่เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๒๑ ดังลายละเอียด คือ -

คำให้การจำเลย

(ตราครุฑ)

คดีดำที่ ๒๕๓ ก./๒๕๒๐

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๕)

๕ มีนาคม ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ กับพวกรวม ๑๘ คน จำเลย

ข้าพเจ้า นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ กับพวกรวม ๑๘ คน จำเลย
เกิดปี ๒๔๖๖ วันที่ อายุ ๒๔ ปี
เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย สังกัด-อาชีพ นักศึกษา
อยู่บ้านเลขที่ เรือนจำบางขวาง หมู่ที่ - ถนน
ตรอก หรือ ซอย - ใกล้เคียง -
ตำบล - อำเภอ เมือง
จังหวัด นนทบุรี
ได้ทราบฟ้องมาตลอดแล้ว ขอให้การดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ จำเลยทั้ง ๑๘ คน เห็นว่าศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๕) นี้ไม่มีอำนาจพิจารณาและพิพากษาคดีนี้ คำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๘ และฉบับที่ ๑๔ จะนำมาใช้บังคับแก่กรณีของจำเลยไม่ได้เพราะขัดต่อหลักกฎหมายทั่วไปและขัดต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน รวมทั้งประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นการบังคับใช้กฎหมายย้อนหลังเพื่อเป็นโทษแก่บุคคล จำเลยทั้ง ๑๘ คนเป็นบุคคลพลเรือน ขณะที่โจทก์อ้างว่า จำเลยกระทำความผิดเป็นช่วงระยะเวลาที่ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ยังคงใช้บังคับอยู่ มีสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนและมีคณะรัฐมนตรีที่มาจากประชาชน กรณีของจำเลยจะต้องได้รับการพิจารณาในศาลพลเรือน ซึ่งจำเลยมีสิทธิที่จะมีทนายความว่าต่างแก้ต่าง มีสิทธิอุทธรณ์และฎีกาคัดค้านคำพิพากษาของศาล แต่คำสั่งของ

คณะปฏิรูป ฯ ฉบับที่ ๘ และฉบับที่ ๑๔ ที่ออกมาภายหลังเวลาที่อ้างว่าจำเลยกระทำความผิดและให้มีผลย้อนหลังไปจำกัดตัดสิทธิของจำเลยดังกล่าวเสียสิ้น (ภายหลังคณะปฏิวัติแก้ไขคำสั่งคณะปฏิรูป ฯ ยอมให้จำเลยแต่งตั้งทนายความว่าต่างแก้ต่างได้ แต่ก็ยังไม่ได้แก้ไขสิทธิในการอุทธรณ์และฎีกา) คำสั่งคณะปฏิรูป ฯ เช่นนี้จึงขัดต่อกฎหมายและประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย เพราะ **มีผลเสมือนเป็นการจัดตั้งศาลขึ้นใหม่เพื่อพิจารณาคดีใดคดีหนึ่งหรือความผิดฐานใดฐานหนึ่งโดยเฉพาะ** คือความผิดฐานมีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์

ประการที่ ๒ การฟ้องจำเลยต่อศาลนี้ไม่ชอบด้วยกฎหมายและธรรมนูญศาลทหารอีกเพราะในเวลาไม่ปกติ คือในเวลาที่มีประกาศใช้กฎอัยการศึกตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ ๑ ให้ศาลอาญาและศาลจังหวัดเป็นศาลทหาร **อันมีผลให้ศาลทหาร (ศาลอาญาหรือศาลจังหวัดที่เป็นศาลทหารตามคำสั่งนี้) มีฐานะเป็นศาลทหารในเวลาไม่ปกติไปทันที โดยคำสั่งคณะปฏิรูป ฯ ฉบับที่ ๘ คดีของจำเลยก็ต้องฟ้องและพิจารณาในศาลทหาร (ศาลอาญา) ไม่ใช่ศาลทหารกรุงเทพ (สังกัดกระทรวงกลาโหม)** คือศาลนี้ แม้คำสั่งคณะปฏิรูป ฯ ฉบับที่ ๑๔ ออกมาอธิบายคำว่า "ศาลทหาร" ตามคำสั่งคณะปฏิรูป ฯ ฉบับที่ ๘ ว่าหมายถึงศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ก็ไม่มีผลแตกต่างแต่อย่างใด **เพราะศาลทหารกรุงเทพ (ศาลอาญา) ก็เป็นศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ตามคำสั่งคณะปฏิรูป ฯ ฉบับที่ ๒๙ และโดยผลแห่งการประกาศใช้กฎอัยการศึกเช่นกัน**

และถ้าหากจะยึดคำสั่งคณะปฏิรูป ฯ ฉบับที่ ๑๔ ว่า "ศาลทหารในเวลาไม่ปกติ" คือศาลทหารกรุงเทพก็เท่ากับยอมรับประกาศคณะปฏิรูป ฯ ฉบับที่ ๑๔ ตั้งศาลทหารกรุงเทพเป็นศาลพิเศษเพื่อพิจารณาพิพากษาคดีที่มีความผิดฐานมีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ โดยเฉพาะซึ่งจะกระทำมิได้ด้วยเป็นการขัดต่อกฎหมายดังกล่าวแล้ว.

ฉะนั้นหากคดีของจำเลยจะต้องฟ้องร้องต่อศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ศาลนั้นก็คือ ศาลทหารกรุงเทพ (ศาลอาญา) ซึ่งกลายเป็นศาลทหารในเวลาไม่ปกติโดยผลแห่งการประกาศใช้กฎอัยการศึกดังกล่าวแล้ว แต่ดังที่จำเลยได้

ให้การมาแล้วแต่ต้น คดีของจำเลยไม่อยู่ในอำนาจศาลทหารใด ๆ ที่จะพิจารณาพิพากษาทั้งสิ้นเพราะขัดต่อนิติกฎหมายมีแต่ศาล สถิตย์ ยุติธรรม แห่งชาติคือศาลอาญาแต่ศาลเดียวเท่านั้นมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของจำเลยได้โดยไม่ฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมาย และไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน การพิจารณาคดีในศาลทหาร แม้จะยินยอมให้มีทนายแก้ต่างได้ แต่ก็ยังมิชอบเพราะผิดศาลและจำเลยยังถูกตัดสิทธิในการอุทธรณ์และฎีกาอันเป็น สิทธิ พื้นฐาน ที่จำเลยมีอยู่.

ข้อ ๓. จำเลยขอตัดพ้องอีกว่า โจทก์จะนำพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ มาตรา ๓,๔,๕,๖,๑๒ พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๖ และคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๕ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๑, ข้อ ๓ มากล่าวอ้างและขอให้ลงโทษจำเลยไม่ได้เพราะขัดต่อหลักกฎหมายและเป็นการตรากฎหมายย้อนหลังให้เป็นโทษต่อบุคคล คดีนี้โจทก์พ้องว่าจำเลยกระทำความผิดระหว่างวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๖ ถึงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ แต่คำสั่งของคณะปฏิรูป ฯ ที่โจทก์ขอให้ศาลใช้บังคับนั้น ตราขึ้นเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๑๙ โดยได้กำหนดลักษณะการกระทำและเปลี่ยนแปลงอัตราโทษให้เป็นโทษแก่จำเลยยิ่งกว่ากฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ขณะจำเลยถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด.

ข้อ ๔. จำเลยทั้ง ๑๙ คนปฏิเสธว่าไม่ได้กระทำความผิดตามพ้องของโจทก์ ข้อ ๑ และขอตัดพ้องว่าพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ๒๔๙๕ พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ฉบับที่ ๒ รวมทั้งคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ ๒๕ ขัดต่อหลักการแห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญและประเพณีการปกครองประเทศไทย ในระบอบประชาธิปไตยและขัดต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ทั้งกำหนดคำจำกัดความคำว่า "คอมมิวนิสต์" และ "การกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์" ไว้โดยไม่สอดคล้องต่อหลักวิชาและวาดวงกว้างเกินขอบเขต ทำให้ผู้มีอำนาจใช้กฎหมายนี้เป็นเครื่องมือกำจัดผู้ที่มีความคิดเห็นขัดแย้งกับตน เป็นกฎหมายที่ตราออกมาเพื่อเป็นเครื่องมือของเผด็จการในการปราบปราม ประชาชน เป็น อุปสรรค ขัด

ขวางการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตย แบ่งแยกสร้างความแตกแยกในหมู่ประชาชน.

จำเลยทั้ง ๑๙ คนขอให้การว่า ระหว่างปี ๒๔๙๕ จนถึงวันเกิดเหตุประเทศไทยได้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขหลายครั้ง และก็ได้ถูกเลิกล้มไปโดยที่กฎหมายฉบับนี้ไม่เคยใช้บังคับแก่บุคคลผู้กระทำการละเมิดกฎหมายโดยการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขนั้นเลย กฎหมายนี้คงใช้บังคับกับประชาชนนับหมื่นนับแสนผู้ซึ่งไม่เคยล้มล้างหรือมีส่วนร่วมในการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น

กฎหมายนี้ทั้งโดยเจตนารมย์และการใช้บังคับจึงขัดต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขัดต่อธรรมนูญราชอาณาจักรไทย ๒๕๑๗ ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่อ้างว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้น จำเลยจึงขอให้ศาลได้พิจารณาว่าจะยังคงรับรองบังคับใช้กฎหมายเช่นนี้ต่อไปหรือสั่งเป็นโมฆะ.

เพื่อประกอบการพิจารณาอย่างแจ่มชัด จำเลยให้การว่าก่อนวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ประเทศไทยตกอยู่ภายใต้การปกครองระบอบเผด็จการประชาชนไร้สิทธิและเสรีภาพจึงได้ลุกขึ้นต่อสู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เรียกร้องการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยสันติแต่กลับถูกปราบปรามอย่างโหดร้าย นักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชนจึงได้เคลื่อนไหวต่อสู้ครั้งใหญ่เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ เป็นผลให้ประเทศไทยกลับมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขอีกวาระหนึ่ง

ประชาชนไทยทุกหมู่เหล่าล้วนรักและหวงแหนระบอบประชาธิปไตย เพราะบุคคลทั้งหลายทราบและเข้าใจดีว่าภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยเท่านั้นที่พวกเขาจักมีสิทธิ เสรีภาพ และความมั่นคง ปลอดภัย แห่งชีวิตได้ และประชาธิปไตยนั้นพวกเขาได้มาด้วยการต่อสู้ด้วยเลือดเนื้อและชีวิตของพวกเขาอันเป็นประวัติการณ์ในประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้กับอำนาจเผด็จการของชาติไทย

ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยหนึ่งที่รวมกันขึ้นภายใต้การปกครองของเผด็จการที่ได้เข้าร่วมกับประชาชนในการต่อสู้ให้ได้มา

ซึ่งระบอบประชาธิปไตย ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยจึงมีความรักและหวงแหนระบอบประชาธิปไตยเช่นเดียวกับประชาชนไทยผู้รักชาติ รักประชาธิปไตยทั้งปวง

ไม่เพียงแต่หวงแหนเท่านั้น ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยยังตระหนักถึงภาวะหน้าที่ในฐานะประชาชนไทยตามรัฐธรรมนูญที่จะต้องปกป้องคุ้มครองระบอบประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญนั้นด้วย ประชาชนวงการต่าง ๆ ก็ล้วนตระหนักถึงภัยของเผด็จการที่ยังหลงเหลืออยู่ในองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน เหตุนี้ ประชาชนที่รักชาติรักประชาธิปไตยวงการต่าง ๆ จึงได้รวมตัวกันเป็นองค์กรในระบอบประชาธิปไตยมากมาย โดยมีเจตจำนงแน่วแน่ร่วมกันในอันที่จะพิทักษ์ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและต่อต้านการฟื้นระบอบเผด็จการขึ้นในประเทศไทย ทั้งนี้เป็นการกระทำภายในความมุ่งหมายและเจตรมย์แห่งรัฐธรรมนูญมิได้มีขึ้นเพื่อจะล้มล้างรัฐบาลของประชาชนและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขดังที่โจทก์บรรยายฟ้องข้อ ๑ แต่อย่างใด

จำเลยขอให้การว่านับแต่ช่วงหลังของวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ เป็นต้นมาถึงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ มีการต่อสู้มากมาย ซึ่งล้วนแต่เป็นการต่อสู้ของฝ่ายพิทักษ์ระบอบประชาธิปไตยตามความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญ กับฝ่ายที่ต้องการทำลายระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญทั้งสิ้น จำเลยขอให้การว่าการต่อสู้เพื่อพิทักษ์ระบอบประชาธิปไตยนี้ได้กระทำไปตามความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญ คือ การชุมนุมโดยสงบ โดยเปิดเผยและปราศจากอาวุธและก็ได้ถูกฝ่ายที่เป็นปฏิปักษ์ต่อระบอบประชาธิปไตย ลอบสังหาร ลอบทำร้าย ทั้งแก่ชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินหลายครั้งหลายหน ทั้งต่อหน้าและลับหลังเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รักษากฎหมาย แต่ไม่เคยมีการจับกุมหรือขัดขวางทั้ง ๆ ที่การกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายอย่างชัดแจ้ง

จำเลยทั้ง ๑๘ คนขอให้การว่า มิได้ทำการล้มล้างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ มิได้ล้มล้างรัฐบาลและสภาผู้แทนราษฎรที่ได้เลือกตั้งโดยประชาชนและมิได้ล้มล้างการ ปกครอง ระบอบประชาธิปไตย

ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ หรือมีส่วนในการเลิกล้มนั้นแต่อย่างใด แต่เพราะมีการล้มล้างรัฐธรรมนูญและระบอบประชาธิปไตยต่างหากที่ทำให้จำเลยทั้ง ๑๘ คนถูกจับกุมและถูกฟ้องเป็นกบฏดังนี้ คือ

กบฏพิทักษ์ประชาธิปไตย-ต่อต้านเผด็จการ

ข้อ ๕. จำเลยจำต้องให้การด้วยว่า จำเดิมตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ อันเป็นการตั้งต้นการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขขึ้น ได้ทรงกำหนด ภาระหน้าที่สำคัญของบรรดาข้าราชการ ทหาร พลเรือนและประชาชนทั่วไปว่า จักต้องช่วยกันรักษาและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญนั้นเพื่อให้เป็นหลักสถาพรสถิตย์ประดิษฐานสมรรถภาพประเสริฐ เป็นบ่อเกิดความผาสุขสันติคุณวิบูลย์ราศีและอาณาประชาราษฎร์ตลอดจำเนียรกาล บรรดาผู้สูงศักดิ์และผู้มีหน้าที่ชั้นสูงทั้งหลายเป็นอันมากต่างก็ได้กราบปฏิญาณต่อหน้าเศวตฉัตร ที่จะสนองการปฏิบัติตามพระบรมราชโองการ แต่แล้ว กลับปรากฏว่ามีการละเมิดตระบัดสัตย์ครั้งแล้วครั้งเล่าสืบต่อกันมาอยู่เสมอแม้ในหลักการเรื่อง ฐานะอันเป็นที่สักการะต่อองค์พระมหากษัตริย์ ก็ปรากฏว่ามีการบิดเบือนไม่ปฏิบัติหลักที่ถูกต้อง พฤติการณ์เช่นแอบแฝงอ้างพระบารมี ตามความ เคยชิน ผิดวิสัย ของผู้จงรักภักดี สนองการปฏิบัติตามหลักทศพิธราชธรรมของพระมหากษัตริย์ก็มีการปฏิบัติเสมอ เช่นการประกาศใช้กฎหมายและการนับถือกฎหมายที่มิได้มีการประกาศโดยพระปรมาภิไธย มีการละเมิดซ้ำแล้วซ้ำเล่ามีการแสวงหาและรักษาผลประโยชน์ของตนเองเป็นสำคัญยิ่ง เมื่อเห็นว่าประชาชนรู้เท่าเห็นความชั่วร้ายของตน ก็มักแอบอ้างเอาพระบารมีพระมหากษัตริย์มาช่วยปกป้องบิดเบือนหันเหความสนใจของประชาชนผู้จงรักภักดีมิให้พิเคราะห์ความชั่วร้ายของตน

จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๖ และนายบุญชาติ เสถียรธรรมมณี ซึ่งถูกฟ้องเป็นจำเลยต่อศาลอาญา มิได้กระทำการใดให้เป็นที่เสื่อมเสียพระเกียรติยศของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ์ สยามมกุฎราชกุมาร ดังคำฟ้องของโจทก์ จำเลยขอเรียนศาลว่าจำเลยทุกคนมีความเคารพและจงรัก

ภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นสถาบันสูงสุดของชาติ ซึ่งทรงมีฐานะอยู่เหนือการเมือง จำเลยไม่เคยคิดหรือฉุดดึงเอาสถาบันสูงสุดของชาติลงมาให้เป็นที่ระคายเคืองเบื่องยุคลบาทหรือเสื่อมเสียพระเกียรติยศ ตามที่โจทก์กล่าวพ้องเป็นผลจากการแตกแยกทางความคิดในหมู่ประชาชนและเป็นแผนงานส่วนหนึ่งของผู้ต้องการฟื้นฟูระบอบเผด็จการ ในความพยายามที่จะทำลายขบวนการนักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชนซึ่งเป็นพลังรักชาติรักประชาธิปไตยที่คัดค้านเผด็จการ ซึ่งเป็นปฏิปักษ์ต่อระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จำเลยทุกคนขอให้การว่าความจริงมิได้เป็นดังข่าวและภาพที่ผู้ประโคมให้แพร่หลายนั้นเลย อีกทั้งในค่ำวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๑๙ จำเลยได้พร้อมกันแถลงถึงความจงรักภักดี และความจริงมาแล้วก่อนเกิดกรณีสังหารหมู่เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ และขอเรียนยืนยันความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ไว้อีก ณ ที่นี้ และขอปฏิเสธสิ้นเชิงว่าจำเลยมิได้กระทำการหรือมีเจตนาที่กระทำการดังโจทก์พ้อง และไม่เคยเผยแพร่ประโคมข่าวหรือภาพต่อสาธารณชนให้เป็นที่เสื่อมเสียพระเกียรติของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ์ สยามมกุฎราชกุมารแต่อย่างใดทั้งสิ้น

ข้อ ๖. จำเลยขอให้การว่า จำเลยมิได้กระทำหรือมีส่วนในการล้อมสังหารหมู่นักเรียน นักศึกษา นิสิตและประชาชนในบริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ นั้น และการนั้นก็มิใช่เป็นการกระทำของรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข หากเป็นการกระทำของบุคคลบางกลุ่มบางพวกที่มีเจตนาร้ายก่อขึ้น อันเป็นส่วนหนึ่งของแผนการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและต้องการฟื้นฟูสถาปนาการปกครองเผด็จการขึ้น นั่นคือ ฝ่ายที่ต้องการล้มล้างระบอบประชาธิปไตยได้ก่อกรณีสังหารหมู่ขึ้นอย่างโหดร้าย ป่าเถื่อนที่สุดอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์ชาติไทย โดยที่นักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชนที่ร่วมชุมนุมมีแต่มือเปล่า.

ข้อเท็จจริงและความพยายามของฝ่ายที่ต้องการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยและทำลายกำลังต่อต้านเผด็จการส่วนหนึ่งได้ปรากฏในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ มีบุคคลบางคนรายงาน

เกี่ยวต่อคณะรัฐมนตรีไล่ว่าย นักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชน รวมทั้งขออนุญาตฆ่านักเรียนนิสิต นักศึกษาและประชาชนด้วย แม้ว่าคำขอจะได้รับการปฏิเสธและแม้ว่ารัฐบาลในขณะนั้นได้สั่งดำเนินการเป็นอย่างอื่นไปแล้ว ก็ระนั้นการล้อมสังหารหมู่อย่างโหดเหี้ยมก็ได้เกิดขึ้นอย่างอุกอาจที่สุด ความจริง รายละเอียด ภาพยนตร์ และสไลด์ภาพของการสังหารนั้นจำเลยจะนำแสดงต่อศาลในชั้นพิจารณา

จำเลยขอให้การว่า นอกจากจำเลยจะมิได้กระทำความผิดตามฟ้องแล้ว จำเลยทุกคนไม่ได้มีส่วนร่วมในการฆ่า การแขวนคอ การทุบและตอกอกทั้งเป็น การฆ่าและข่มขืน รวมทั้งการสังหารอย่างเลือดเย็นและโดยอาวุธที่ใช้ในราชการสงครามทั้งปวงอารยธรรมที่เกิดขึ้นในบริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นั้นเลย การกระทำทั้งหลายเป็นของฝ่ายปราบปรามทั้งสิ้น

ข้อ ๗. ฟ้องของโจทก์ข้อ ๔ ที่ว่า จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๖ และจำเลยที่ ๘ ถึงที่ ๑๘ ได้ร่วมกันต่อสู้ขัดขวางการจับกุมโดยใช้อาวุธปืนและใช้ลูกระเบิดทำให้เจ้าพนักงานบาดเจ็บและตายนั้นเป็นความเท็จ จำเลยทั้ง ๑๖ คนไม่เคยมีอาวุธ ไม่เคยมีลูกระเบิด และไม่เคยใช้อาวุธดังกล่าวเลย เฉพาะจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๖ ถูกควบคุมตัวที่หน้าบ้าน ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรีก่อนเกิดเหตุการณ์ล้อมสังหาร ทั้งความจริงการจับกุมกรณี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ก็มิใช่เป็นการจับกุมตามคัลลองของกฎหมาย หากเป็นการล้อมสังหารแล้วจับกุมผู้รอดตายต่างหาก อีกทั้งเจ้าพนักงานที่ตายและบาดเจ็บก็มิใช่เกิดจากการกระทำของพวกจำเลย.

ข้อ ๘. จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๖ และจำเลยที่ ๘ ถึงที่ ๑๘ ปฏิเสธว่า อาวุธของกลางทั้งหมดตามบัญชีท้ายฟ้องมิใช่ของจำเลย หากเป็นของร้ายที่ถูกนำมายัดเยียดให้แก่จำเลย เช่นเดียวกับกรณีการสร้างข่าวเท็จ เรื่องอุโมงค์ใต้ดินออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยา หรือห้องบัญชาการปรับอากาศบนดาดฟ้าในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นการสร้างข่าว สร้างหลักฐานเท็จ เพื่อโน้มน้าวจิตใจประชาชนให้เกิดความเข้าใจผิดโกรธแค้น เพื่อสร้างความชอบธรรมในการฆ่าและการล้อมสังหารหมู่ผู้บริสุทธิ์.

ข้อ ๙. นอกจากที่ให้การมานี้แล้ว จำเลยขอปฏิเสธฟ้องของโจทก์ทั้งสิ้น

ความจริงพยานหลักฐาน ภาพถ่าย ภาพยนตร์ข่าวเหตุการณ์ที่เป็นจริงอันโหดร้ายสยดสยอง จำเลยจะนำแสดงต่อศาลในชั้นพิจารณา

ด้วยหลักกฎหมายและจริยธรรมดังเรียนมานี้ ขอศาลซึ่งตระหนักในหลักรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ได้โปรดพิจารณาเห็นความจริงดังได้กราบเรียนมานี้ และพิจารณายกฟ้องของโจทก์ ปล่อยตัวจำเลยทั้งหมดพ้นข้อหาไป.

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ สุธรรม แสงประทุม จำเลยที่ ๑ ยื่น
ลงชื่อ อนุพงษ์ พงษ์สุวรรณ จำเลยที่ ๒ ยื่น
ลงชื่อ อภินันท์ บัวหภักดี จำเลยที่ ๓ ยื่น
ลงชื่อ สุรชาติ บำรุงสุข จำเลยที่ ๔ ยื่น
ลงชื่อ ประพนธ์ วังศิริพิทักษ์ จำเลยที่ ๕ ยื่น
ลงชื่อ วิโรจน์ ตั้งวานิช จำเลยที่ ๖ ยื่น
ลงชื่อ มหินทร์ ตันบุญเพิ่ม จำเลยที่ ๗ ยื่น
ลงชื่อ อารมณ์ พงศ์พงัน จำเลยที่ ๘ ยื่น
ลงชื่อ ประยูร อัครบวร จำเลยที่ ๙ ยื่น
ลงชื่อ สุชีลา ตันชัยนันท์ จำเลยที่ ๑๐ ยื่น
ลงชื่อ อรรถการ อุปถัมภากุล จำเลยที่ ๑๑ ยื่น
ลงชื่อ สุชาติ พัชรสรวุฒิ จำเลยที่ ๑๒ ยื่น
ลงชื่อ ธงชัย วินิจจะกุล จำเลยที่ ๑๓ ยื่น
ลงชื่อ คงศักดิ์ อาษาภักดิ์ จำเลยที่ ๑๔ ยื่น
ลงชื่อ สมศักดิ์ เจียมธีรสกุล จำเลยที่ ๑๕ ยื่น
ลงชื่อ โอวิสสา ไอราวัณวัฒน์ จำเลยที่ ๑๖ ยื่น
ลงชื่อ เสงี่ยม แจ่มดวง จำเลยที่ ๑๗ ยื่น
ลงชื่อ เสรี ศิรินุพงศ์ จำเลยที่ ๑๘ ยื่น

คำให้การฉบับนี้ข้าพเจ้า นายทองใบ ทองเปาด์ ทนายจำเลยที่ ๑ ถึง ๑๘ เป็นผู้เรียงและพิมพ์

ลงชื่อ ทองใบ ทองเปาด์ ผู้เรียงและพิมพ์

คำให้การจำเลยฉบับนี้ได้ยื่นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๒๐ แต่ศาลขอให้แก้ไขข้อความบางตอน และให้พิมพ์ใหม่จึงได้แก้ไขและพิมพ์เสนอใหม่ในวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๒๑"

ขอให้ชี้ข้อกฎหมาย

เพราะจำเลยได้ปฏิเสธอำนาจศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙) ว่าไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้ เพราะเป็นการใช้กฎหมายย้อนหลัง ซึ่งหากศาลได้ชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมายเสียแต่ต้นก็จะทำให้คดีเสร็จลง โดยไม่ต้องดำเนินการพิจารณาสืบพยานต่อไป จำเลยจึงได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวแล้ว ดังคำร้องลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๒๑ ซึ่งทนายจำเลยได้ยื่นต่อศาลก่อนวันนัดพิจารณาวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๒๑ ซึ่งจำเลยหวังว่าศาลจะได้ชี้ในวันนัดพิจารณาเป็นอย่างช้า.

คำร้อง
คดีดำที่....๒๕๓ ก./๒๕๒๐
คดีแดงที่.....

ศาลทหารกรุงเทพ....(ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๕)

สำเนาถูกต้อง ๔ มกราคม ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ กับพวกรวม ๑๘ คนจำเลย

ข้าพเจ้า....นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ กับพวกรวม ๑๘ คนจำเลย อายุ.....ปี ตั้งบ้านเรือนอยู่เลขที่..... ...เรือนจำกลางบางขวาง ถนน..... ตำบล..... อำเภอ....เมืองนนทบุรี.....จังหวัด.....นนทบุรี..... ขอทำคำร้อง.....ยื่นต่อศาล ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. คดีนี้จำเลยยื่นคำให้การต่อสู้ในปัญหาข้อกฎหมาย ด้วยการปฏิเสธอำนาจศาลนี้ว่าไม่มีอำนาจพิจารณาและพิพากษาคดีนี้ ด้วยความเคารพในความยุติธรรมของศาลและเชื่อมั่นในหลักการที่ว่า ศาลมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายแต่เพราะว่า จำเลยได้ยกข้อกฎหมายเป็นประเด็นข้อต่อสู้เบื้องต้น จำเลยจึงใคร่ขอเรียนศาลเพื่อขอรับดุลยพินิจในประเด็นข้อกฎหมาย โดยมีหลักกฎหมายและเหตุผลดังนี้ –

หมายเหตุ ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

ลงชื่อ.....ทองใบ ทองเปาด์.....ผู้ร้อง

๑.๑ จำเลยทุกคนเป็นบุคคลพลเรือน – ขณะเกิดเหตุที่กล่าวหาว่า กระทำความผิด ประเทศไทยอยู่ในภาวะปกติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๑๗ ยังคงใช้บังคับอยู่ รัฐสภาและคณะรัฐมนตรี ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนตามวิถีทางประชาธิปไตยก็ยังปฏิบัติหน้าที่อยู่.

คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้ทำการรัฐประหาร ยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน ประกาศใช้กฎอัยการศึกปกครองประเทศ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เวลา ๑๙.๑๐ น. ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๑๗ ยุบรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนตามวิถีทางประชาธิปไตย.

การกระทำผิดที่จำเลยถูกกล่าวหาและการจับกุมจำเลยเกิดก่อนการประกาศใช้กฎอัยการศึก คดีของจำเลยจะต้องได้รับการพิจารณาและพิพากษาในศาลยุติธรรมแห่งชาติซึ่งเป็นศาลธรรมดาที่มีอยู่ ตามกฎหมายสำหรับพิจารณาและพิพากษาคดีนี้.

แม้ความผิดที่เจ้าพนักงานจับกุมฟ้องศาลอันเป็นกรณีเดียวกับที่จำเลยถูกจับกุมและฟ้องร้องต่อศาลนี้ ก็ยังฟ้องต่อศาลอาญาคือ **นายบุญชาติ เสถียรธรรมมณี** ซึ่งคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอาญา แต่กรณีของจำเลยกลับถูกนำมาฟ้องและดำเนินคดีในศาลนี้ **ทั้งที่เป็นความผิดอันเดียวกัน.**

หากกรณีของจำเลยถูกดำเนินคดีตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย จำเลยย่อมทรงสิทธิบรรดาที่พลเมืองไทยในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข พึงมีทุกประการคือ สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีในศาลยุติธรรม (ศาลอาญา) สิทธิในการมีทนายความว่าต่างแก้ต่าง สิทธิในการอุทธรณ์และสิทธิในการฎีกาคัดค้านคำพิพากษาของศาลชั้นต้น.

แต่เพราะจำเลยถูกนำมาฟ้องร้อง พิจารณาในศาลนี้ จำเลยถูกตัดสิทธิของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นการไม่ชอบด้วยหลักกฎหมายทั่วไปและหลักการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข.

คดีของจำเลย จึงอยู่นอกอำนาจของศาลนี้ ที่จะพิจารณาพิพากษา

๑.๒ การใช้คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๙ และ

ฉบับที่ ๑๔ บังคับแก่คดีของจำเลย จะกระทำมิได้ เพราะเป็นการบังคับใช้กฎหมายย้อนหลัง มีผลเสมือนเป็นการจัดตั้งศาลขึ้นใหม่ เพื่อพิจารณาและพิพากษาคดีใดคดีหนึ่ง หรือความผิดฐานใดฐานหนึ่งโดยเฉพาะ และเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลและวิธีพิจารณาเพื่อใช้แก่คดีใดคดีหนึ่งหรือความผิดฐานใดฐานหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งต้องห้ามตามหลักกฎหมายทั่วไปและตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอันเป็นกฎหมายสูงสุด ดังนี้ -

ก. ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๒๐ มาตรา ๓๐ ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะปัจจุบันนี้

ข. ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๒๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่เจ้าพนักงานสอบสวนตั้งข้อกล่าวหา ควบคุมกักขังและยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลนี้.

ค. ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งใช้บังคับอยู่ขณะที่จำเลยถูกกล่าวหาว่ากระทำการอันเป็นความผิดและถูกจับกุมตัว ตามมาตรา ๒๐๔ ห้ามมิให้จัดตั้งศาลขึ้นใหม่เพื่อพิจารณาคดีใดคดีหนึ่งหรือความผิดฐานใดฐานหนึ่ง **แทนศาลธรรมดาที่มีอยู่ตามกฎหมายสำหรับพิจารณาพิพากษาคดีนั้น** และมาตรา ๒๐๕ ห้ามการบัญญัติกฎหมายให้มีผลเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลหรือวิธีพิจารณาเพื่อใช้แก่คดีใดคดีหนึ่ง โดยเฉพาะ.

การประกาศใช้คำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๘ และที่ ๑๔ เป็นการบัญญัติกฎหมายเพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมาย **โดยการบัญญัติกฎหมายใช้ศาลที่มีอยู่ทำหน้าที่ศาลพิเศษแทนการจัดตั้งศาลพิเศษ หรือตั้งคณะกรรมการขึ้นมาทำหน้าที่ศาลพิเศษพิจารณาคดี** ซึ่งเป็นการละเมิดกฎหมายชัดแจ้งเกินไป และในอดีตการจัดตั้งศาลพิเศษได้เคยถูกคัดค้านประนามมาแล้ว และการตรากฎหมายพิเศษย้อนหลัง เช่น พระราชบัญญัติอาชญากรสงครามได้ถูกศาลสูงแห่งรัฐคือศาลฎีกาชี้ว่าเป็นโมฆะ ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นการตรากฎหมายย้อนหลังเป็นโทษแก่บุคคล.

คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๘ และฉบับที่ ๑๔ ประกอบกัน **มีผลเสมือนเป็นการจัดตั้งศาลพิเศษขึ้นมาเพื่อพิจารณาคดีแทนศาลธรรมดาที่มีอยู่แล้วสำหรับพิจารณาพิพากษาคดีที่ต้องหาว่ากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕** โดยเฉพาะศาลธรรมดาที่มีอยู่แล้วตามกฎหมายสำหรับพิจารณาและพิพากษาคดี ดังกล่าว คือ **ศาลอาญา**

การใช้คำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๘ และฉบับที่ ๑๔ แก่คดีของจำเลย จึงเป็นการไม่ชอบด้วยหลักการแห่งกฎหมายและประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นการตรากฎหมายย้อนหลังเป็นโทษแก่จำเลยไม่ควรมีผลใช้บังคับสำหรับคดีนี้.

๑.๓ แม้ตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑ ที่สั่งให้ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาตามบัญชีท้ายประกาศ ซึ่งกระทำความผิดเกิดขึ้นในหรือหลังวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เวลา ๑๙.๑๐ น. อยู่ในอำนาจศาลทหาร ที่จะพิจารณาพิพากษา.

ศาลทหารที่ว่านี้ ก็คือ ศาลทหารกรุงเทพหรือศาลอาญาเดิมหรือศาลจังหวัดทุกศาลที่กลายเป็นศาลทหารตามคำสั่งฉบับนี้.

๑.๔ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๘ ที่กำหนดให้บรรดาคดีที่มีข้อหาว่ากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นก่อนหรือหลังวันประกาศใช้คำสั่งนี้ อยู่ในอำนาจของศาลทหารที่จะพิจารณาและพิพากษานั้น.

คำว่า "ศาลทหาร" ตามคำสั่งนี้ เป็นคำที่มีความหมายทั่วไป และโดยที่คำสั่งนี้ออกมาภายหลังคำสั่งของคณะปฏิรูปฉบับที่ ๑ ประกาศใช้กฎอัยการศึกกำหนดให้ศาลอาญาหรือศาลจังหวัดเป็นศาลทหาร และมีประกาศบัญชีความผิดท้ายประกาศกำหนดให้คดีตามบัญชีนั้นอยู่ในอำนาจของศาลทหารที่จะพิจารณาและพิพากษา โดยไม่มีข้อหาว่ากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ อยู่ด้วย จึงต้องตรากฎหมายเพิ่มเติมเพื่อให้คดีดังกล่าวอยู่ในอำนาจของศาลทหารด้วย ดังปรากฏใน

คำสั่งฯ ฉบับที่ ๘ ว่าการกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ เป็นความผิดที่มีเหตุพิเศษเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศและความสงบเรียบร้อยของประชาชน และโดยที่บัดนี้ได้มีประกาศให้ใช้กฎอัยการศึกแล้ว หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินจึงมีคำสั่งให้บรรดาคดีที่มีข้อหาว่ากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ ไม่ว่าจะมีข้อหาว่ากระทำความผิดอย่างอื่นด้วยหรือไม่ และไม่ว่าผู้ต้องหาจะถูกควบคุมตัวอยู่แล้วในวันหรือก่อนหรือหลังวันประกาศนี้ ให้อยู่ในอำนาจของศาลทหารที่จะพิจารณาพิพากษา.

เห็นได้ชัดว่า ตามคำสั่งนี้ เจตนาเพียงให้คดีที่ต้องหาว่ากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ อยู่ในอำนาจศาลทหาร เพราะเป็นความผิดที่มีเหตุพิเศษเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศและความสงบเรียบร้อยของประชาชนและเพราะได้มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกแล้ว

คำว่า "ศาลทหาร" ในคำสั่งนี้ย่อมตีความว่า ศาลทหารทั่วไป ซึ่งอาจเป็นศาลทหารตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ก็ได้ หรืออาจเป็นศาลทหารที่หมายถึงศาลอาญาและศาลจังหวัดที่ได้ถูกยกฐานะให้เป็นศาลทหาร เพราะการประกาศใช้กฎอัยการศึกแล้วก็ได้.

โดยคำนึงถึงข้อความในคำสั่งนี้ที่เน้นว่า "โดยที่บัดนี้ได้มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกแล้ว" ก็ดี พิจารณาจากบัญชีท้ายประกาศคดีที่มีข้อหาว่ากระทำความผิดต่อประมวลกฎหมายอาญาที่ไม่มีความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ รวมอยู่ด้วยในบรรดาคดีที่ให้อยู่ในอำนาจของศาลทหารที่จะพิจารณาพิพากษาก็ดี ประกอบกับความสำนึกรับผิดชอบที่จะไม่ให้มีการกล่าวหาว่าตั้งศาลพิเศษขึ้นมาเพื่อพิจารณาและพิพากษาคดี

๑.๕ จำเลยเห็นว่า คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๔ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๙ ที่ออกมาอธิบายว่า "ศาลทหาร" ตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๘ ว่า หมายถึงศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ นั้น อาจตีความ

ได้หลายนัย –

มาตรา ๓๖ บัญญัติว่า "ในเวลาไม่ปกติ คือในเวลาที่มีการรบหรือการสงคราม หรือ ประกาศใช้กฎอัยการศึก" จำเลยเห็นว่า เมื่อประกาศใช้กฎอัยการศึก ศาลอาญาหรือศาลจังหวัดที่ได้กลายเป็นศาลทหารแล้วนั้นก็มีฐานะเดียวกัน คือ เป็นศาลทหารในเวลาไม่ปกติ หรือศาลทหารเพราะใช้กฎอัยการศึก ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙

หากจะตีความว่า ศาลทหารตามคำสั่งคณะปฏิรูป ฉบับที่ ๘ หมายถึงศาลทหารกรุงเทพเดิมเท่านั้น ก็ไม่มีบัญญัติไว้ในพระธรรมนูญศาลทหารว่าศาลทหารมีความหมายเฉพาะศาลทหารกรุงเทพนี้ เพราะตามมาตรา ๓๖ กล่าวถึงศาลทหารทั่วไปเป็นคำสามัญ เพียงแต่ว่าเมื่อมีการรบการสงครามหรือในเวลาประกาศใช้กฎอัยการศึก ศาลทหาร (ธรรมดา) มีฐานะเป็นศาลทหารในเวลาไม่ปกติตามกฎหมาย หาได้มีความหมายถึงศาลทหารแห่งใดแห่งหนึ่งโดยเฉพาะไม่.

ถ้าเป็นในภาวะปกติ ศาลทหารกรุงเทพ คือศาลนี้ก็เป็นศาลทหารธรรมดาศาลหนึ่งเช่นเดียวกับศาลอาญาและศาลจังหวัด ต่างแต่ว่าศาลทหารพิจารณาพิพากษาคดีทหาร ส่วนศาลอาญาหรือศาลจังหวัดพิจารณาพิพากษาคดีพลเรือน แต่เมื่อประกาศใช้กฎอัยการศึกทั้งศาลทหารเดิม และศาลอาญาหรือศาลจังหวัดต่างก็ถูกยกฐานะเป็นศาลทหารใช้กฎอัยการศึก กรณีต่างก็เป็นศาลทหารใช้กฎ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เช่นเดียวกัน.

ดังนั้น เมื่อสามารถตีความได้เป็นหลายนัย ไม่แน่นอนเช่นนี้ ต้องตีความตามนัยที่เป็นคุณต่อจำเลยตามหลักกฎหมายทั่วไป เพราะตามที่เป็นมาในกระบวนการยุติธรรมต้องยึดหลักว่า ศาลธรรมดาที่มีอยู่ตามกฎหมายสำหรับพิจารณาพิพากษาคดีที่บุคคลพลเรือนต้องหาว่ากระทำความผิดต่อประมวลกฎหมายอาญาหรือต่อพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ ก็คือศาลอาญา หรือศาลจังหวัดในท้องที่เกิดเหตุ

การตรากฎหมายหรือคำสั่งว่า ศาลทหารในเวลาไม่ปกติคือศาลทหารกรุงเทพนี้ดังที่ปฏิบัติกันมาในคราวปฏิวัติและให้กฎอัยการศึก ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ ก็ดี และมาใช้ซ้ำอีกในคราวนี้ก็ดี น่าจะไม่ถูกต้องและตลอดเวลาที่นำ

ผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ มาพ้องร้องที่ศาลนี้ ก็ปรากฏว่าได้รับการประท้วงคัดค้านจากจำเลยตลอดมาทุกคดีว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย และขัดต่อประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย

จำเลยเห็นว่า หากฟังว่า คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๔ หมายถึงศาลทหารกรุงเทพนี้แต่ศาลเดียว เป็นศาลทหารในเวลาไม่ปกติมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้ ก็มีผลเสมือนเป็นการตรากฎหมายจัดตั้งศาลพิเศษหรือจัดตั้งศาลขึ้นใหม่เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งหรือความผิดฐานใดฐานหนึ่งโดยเฉพาะแทนศาลธรรมดาที่มีอยู่แล้วตามกฎหมายสำหรับพิจารณาพิพากษาคดีนั้น ซึ่งจะกระทำมิได้เพราะขัดต่อประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย และย่อมขัดต่อเจตนารมณ์ของคณะปฏิรูปที่ประกาศเจตนาจำนงค์ว่าจะให้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เว้นเสียแต่ว่าจะละเมิดเจตนานั้นเสียเท่านั้น

๑.๖ เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๑๙ ได้มีคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๕ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ โดยเพิ่มเติมและขยายขอบเขตความหมายของคำว่า "คอมมิวนิสต์" และ "การกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์" ทั้งแก้ไขเพิ่มเติมบทลงโทษให้หนักขึ้น กว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้เดิมขณะที่จำเลยถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๑๙ เป็นต้นไป แต่อัยการศาลทหารกรุงเทพโจทก์ก็ได้นำกฎหมายนี้มาขอให้ศาลบังคับใช้แก่คดีของจำเลย ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดระหว่างวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๑๖ ถึงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ อันเป็นการขอให้ศาลบังคับใช้กฎหมายย้อนหลังให้เป็นโทษแก่จำเลย ซึ่งเป็นการขัดต่อหลักกฎหมายทั่วไป และขัดต่อประเพณีการปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

๑.๗ จำเลยขอเรียนศาลอีกว่า การควบคุมตัวจำเลยนี้ได้มีการกระทำที่ไม่ยุติธรรมตลอดมา หลังจากพ้นอำนาจควบคุมของพนักงานสอบสวนเสร็จแล้ว พนักงานสอบสวนได้นำตัวจำเลยมาขออำนาจศาลอาญาฝากขังตามกฎหมาย ตามมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งศาลอาญามีอำนาจให้ควบคุมระหว่างสอบสวนได้หลายครั้งติด ๆ กัน ครั้งหนึ่งไม่เกิน ๑๒ และรวมแล้วไม่เกิน ๘๔ วัน

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๑๙ หลังจากที่ศาลอาญาอนุญาตให้ควบคุมจำเลยตามคำร้องขอฝากขังจำเลยแล้ว หัวหน้าคณะปฏิรูปก็มีคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๑๙ แก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้เป็นโทษแก่จำเลยอีก โดยแก้ไขกำหนดระยะเวลาควบคุมตัวจำเลยและผู้ถูกจับกุมในกรณี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้ยาวนานกว่าที่กำหนดไว้เดิมในกฎหมายขณะที่จำเลยถูกจับกุมตัวโดยขยายอำนาจให้ศาลสั่งขังได้หลายครั้งติดต่อกันครั้งหนึ่งไม่เกิน ๓๐ วัน และทั้งหมดไม่เกิน ๑๘๐ วัน

จึงเห็นได้ว่า มีการใช้อำนาจตรากฎหมายให้มีผลเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหารหรือวิธีพิจารณาเพื่อใช้แก่คดี "๖ ตุลาคม" โดยเฉพาะเพื่อให้เป็นโทษแก่จำเลย ซึ่งขัดต่อหลักกฎหมายทั่วไป และขัดต่อประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และละเมิดปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนอย่างชัดแจ้ง.

๑.๘ ต่อมา **วันที่ ๑ กุมภาพันธ์** ๒๕๒๐ หลังจากควบคุมตัวจำเลยมาได้ ๑๑๘ วัน พนักงานสอบสวนจึงได้แจ้งข้อกล่าวหาเพิ่มเติมแก่จำเลยอีกว่า **จำเลยได้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕** โดยการตั้งข้อกล่าวหาเพิ่มเติมนี้ ทำให้ระยะเวลาควบคุมตัวจำเลยที่ขยายมาแล้วครั้งหนึ่งจากคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๘ ต้องขยายต่อมาอีกตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ มาตรา ๑๙ ซึ่งพนักงานสอบสวนมีอำนาจควบคุมจำเลยไว้ระหว่างสอบสวน ๓๐ วัน อธิบดีกรมตำรวจมีอำนาจอนุมัติให้ควบคุมได้อีก ๖๐ วัน หลังจากนี้ หากยังสอบสวนไม่เสร็จก็ให้ขออนุญาตศาลควบคุมต่อไปอีกครั้งละ ๙๐ วัน ไม่เกิน ๓ ครั้ง

จำเลยจึงถูกควบคุมตัวตามพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์นี้มาจนถูกนำมาพ้องต่อศาลนี้เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๐ รวม

ระยะเวลาที่ถูกควบคุมระหว่างสอบสวนยาวนานถึง ๓๒๒ วัน ผ่านการใช้อำนาจศาล ๓ ศาลคือ ศาลอาญา ศาลทหารกรุงเทพ (ศาลอาญา) และศาลทหารกรุงเทพนี้ และผ่านการใช้กฎหมายควบคุมตัว ๓ ฉบับเช่นกันคือ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๘ และพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕

เห็นได้ชัดว่า หลักการแห่งกฎหมายทั่วไปประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รวมทั้งสิทธิมนุษยชนของจำเลยได้ถูกเหยียดหยาม เหยียบย่ำอย่างเป็นขั้นตอนทั้งโดยการตรากฎหมายแก้ไขกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลและกฎหมายวิธีพิจารณาความเพื่อใช้แก่กรณีของจำเลยโดยเฉพาะและโดยการกลั่นแกล้งควบคุม กล่าวหาที่ไม่เป็นธรรมทำให้จำเลยถูกควบคุมตัวยาวนานกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอันเป็นกฎหมายหลักที่ประกันความยุติธรรมและเสรีภาพของบุคคลอันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป.

ข้อ ๒. จำเลยใคร่ขอเรียนศาลว่า ในอดีตที่เคยมีการกระทำที่ผิดพลาดมาแล้วโดยการจัดตั้งศาลพิเศษหรือการใช้วิธีการที่ขัดหลักยุติธรรมที่รับรองกันทั่วไปขึ้นมาพิจารณาและพิพากษาตัดสินความผิดในทางการเมือง ซึ่งประวัติศาสตร์ได้จารึกความขมขื่นปวดร้าวไว้ทั้งแก่พสกนิกรและแก่พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาประชาธิปก พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ องค์ปฐมกษัตริย์ของประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย ดังปรากฏในพระราชหัตถเลขาลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๔๗๗ ตามคำแปลโทรเลขของเจ้าพระยาศรีธรรมาธิเบศถึงพันเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา หัวหน้าคณะราษฎร์และนายกรัฐมนตรีในขณะนั้นตอนหนึ่งว่า

"อนึ่ง รัฐบาลได้ออกกฎหมายปราบปรามผู้ต้องหาว่ากระทำผิดในทางการเมือง โดยใช้วิธีพิจารณาขัดกับหลักยุติธรรมที่รับรองกันทั่ว ๆ ไป ผู้ต้องหาเหล่านั้นได้ถูกตัดโอกาสที่จะแก้คดีในศาลยุติธรรม ได้ถูกชำระเป็นการลับ โดยมีคณะกรรมการพิจารณาด้วยวิธีที่ข้าพเจ้าไม่เคยใช้ในเมื่อข้าพเจ้ายังมีสมบูรณาญาสิทธิราชอยู่ ข้าพเจ้าได้ขอให้เลิกวิธีพิจารณาเช่นนี้เสีย แต่รัฐบาลก็ไม่ยอม ข้าพเจ้าเห็นว่า รัฐบาลผู้สนับสนุนใช้วิธีปกครองซึ่งไม่ชอบด้วยเสรีภาพของบุคคลและหลักยุติธรรมตามที่ข้าพเจ้าคิดเห็นและเชื่อถือ ข้าพเจ้าไม่สามารถที่จะยินยอมให้บุคคลใดหรือคณะใดดำเนินการปกครองวิธีนี้ในนามของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าพร้อมที่จะสละอำนาจซึ่งข้าพเจ้ามีอยู่แต่ก่อนให้แก่ประชาชนทั่ว ๆ ไป แต่ข้าพเจ้าจะไม่ยอมสละให้แก่บุคคลหรือคณะบุคคลใด ๆ เพื่อที่จะใช้อำนาจนั้นด้วยสมบูรณาญาสิทธิโดยไม่ฟังเสียงแท้จริงของประชาชน บัดนี้ ข้าพเจ้ามีความเห็นว่า ความมุ่งหมายของข้าพเจ้าที่จะให้ประชาชนได้มีเสียงอันแท้จริงในนโยบายของบ้านเมืองเป็นอันไร้ผลแล้ว และโดยข้าพเจ้ารู้สึกอยู่ ณ บัดนี้ว่าไม่มีทางใดที่ข้าพเจ้าจะช่วยเหลือคุ้มครองประชาชนได้อีกต่อไปแล้ว ข้าพเจ้าจึงสละราชสมบัติโดยหนังสือฉบับนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป"

พระราชหัตถเลขานี้ ถึงเป็นข้อเตือนใจแก่บรรดาผู้จงรักภักดีทั้งหลายหลักการที่พระราชทานในพระราชหัตถเลขาดังที่ได้ปรากฏนี้ เป็นหลักการและเสนอทางที่บรรดาข้าราชบริพารและผู้ที่จงรักภักดีต่อราชบัลลังก์ ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ต่อประชาชน และต่อระบอบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข พึงยึดถือและสังวรเป็นอย่างยิ่ง มิบังควรกระทำการใด ๆ อันเป็นการละเมิดหรือฝ่าฝืนหลักการนี้ จึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่จงรักภักดีอย่างแท้จริง มิฉะนั้น ก็เท่ากับเป็นการตระบัดสัตย์แอบอ้างความจงรักภักดี แต่หาได้จงรักภักดีอย่างแท้จริงและสุจริตไม่

ข้อ ๓. โดยที่จำเลยได้ยกข้อกฎหมายดังกล่าวแล้วสู้คดี เพื่อความรวดเร็วในการพิจารณา จำเลยเห็นว่า คดีนี้ หากศาลจะได้ชี้ขาดในประเด็นเบื้องต้นที่จำเลยได้แย้งเสียก่อน เรื่องอำนาจศาล ก็จะทำให้เกิดความเป็นธรรมในเบื้องต้น ทำให้คดีเสร็จสิ้นลงโดยไม่ต้องดำเนินการพิจารณาต่อไป

เพราะหากศาลไม่มีอำนาจพิจารณาและพิพากษาแล้วถึงจะดำเนินกระบวนพิจารณาต่อไปก็ไม่มีผลตามกฎหมายทั้งยังเป็นผลร้ายต่อเสรีภาพของของจำเลยที่ถูกควบคุมกักขังโดยปราศจากเหตุอันควร

ดังนั้น โดยอาศัยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๙ ประกอบบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ เพื่อให้การเป็นไปตามกฎหมาย จำเลยจึงขอให้ศาลได้โปรดวินิจฉัยข้อกฎหมายเป็นเบื้องต้นว่าศาลนี้ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ....ทองใบ ทองเปาด์ ทนายจำเลยยื่น
ลงชื่อ....ชาญ แก้วชูใส ทนายจำเลยยื่น
ลงชื่อ....สุธี ภูวพันธ์ ทนายจำเลยยื่น
ลงชื่อ ..มารุต บุนนาค ทนายจำเลยยื่น
ลงชื่อ....สุรชัย วรศิริ ทนายจำเลยยื่น
ลงชื่อ....วสันต์ พานิช ทนายจำเลยยื่น
ลงชื่อ....โพศาล พืชมงคล ทนายจำเลยยื่น
ลงชื่อ....คุสิต นาสมใจ ทนายจำเลยยื่น
ลงชื่อ....ฉัตรไชย จันทร์พรายศรี ทนายจำเลยยื่น
ลงชื่อ....สมพล จีระพัฒน์ ทนายจำเลยยื่น
ลงชื่อ....วิบูลย์ คุณทรงษ์ลิขิต ทนายจำเลยยื่น
ลงชื่อ....นรินทร์ ศรัณยสุนทร ทนายจำเลยยื่น
ลงชื่อ....ประพฤทธิ์ ปราบพาล ทนายจำเลยยื่น
ลงชื่อ ...สุทธิพงษ์ เล้าเจริญ ทนายจำเลยยื่น
ลงชื่อ ฯลฯ ทนายจำเลยยื่น

คำร้องฉบับนี้ข้าพเจ้า นายทองใบ ทองเปาด์เป็นผู้เรียงและพิมพ์
ลงชื่อ....ทองใบ ทองเปาด์ ผู้เรียงและพิมพ์

ภาค

๓

การพิจารณาคดี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙

คำเบิกความของ พ.ต.ท. สกล สุวรรณา

ทนายจำเลยประท้วงการดูกคาม

ประท้วงเรือนจำกีดกันการเตรียมคดี

คำเบิกความของนายทนง เหล่าวานิช

คำเบิกความของนายผัน วงษ์ดี

พยานโจทก์อันดับ ๑
พ.ต.ท. สกล สุวรรณา

พันตำรวจโทสกล สุวรรณา แห่งกองบังคับการตำรวจสันติบาลได้เข้าเบิกความเป็นพยานโจทก์ปากแรกเป็นผู้เปิดคดี โดยเข้าเบิกความครั้งแรกในวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๒๑ ซึ่งการพิจารณาคดีนี้ ในชั้นแรกศาลตกลงนัดพิจารณาทุกวันจันทร์เพื่อให้คดีเสร็จโดยเร็ว

พันตำรวจโทสกล สุวรรณามาเบิกความ ๔ ครั้ง คือวันที่ ๙ ที่ ๒๓ และที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๑ และวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ จึงเสร็จสิ้นการเบิกความของพยานโจทก์ปากนี้ ระหว่างสืบพยานได้ส่งเอกสารคือรายงานของตำรวจสันติบาลเกี่ยวพฤติการณ์การเคลื่อนไหวของนักเรียน นิสิต นักศึกษา รวม ๗๓ รายการ เป็นหนังสือยาว ๓๕๔ หน้า

เฉพาะคำเบิกความของพยานโจทก์ปากนี้มีดังต่อไปนี้

คำให้การพยาน

คดีดำที่ ๒๕๓ ก./๒๕๒๐ (ตราครุฑ)

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๕)

๙ มกราคม ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม กับพวกรวม ๑๘ คน

ข้าพเจ้าพยานได้สาบานหรือปฏิญาณตัวแล้ว ขอให้การตามความสัตย์จริงดังต่อไปนี้

ข้าพเจ้า พ.ต.ท. สกล สุวรรณา

เกิดปี พ.ศ. ๒๔๗๒ ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ ๓๕๕ ซอย ๑๕ ถนนสุขาภิบาล ๑ ตำบลคลองจั่น อำเภอบางกะปิ จังหวัด กรุงเทพมหานคร

อาชีพ รับราชการ เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย ไม่เกี่ยวกับคู่ความ

ตอบโจทก์

ข้า ๆ เริ่มรับราชการครั้งแรกที่โรงเรียนนายร้อยตำรวจพิเศษ ต่อมาได้รับราชการที่กองตำรวจสันติบาล เมื่อ พ ศ. ๒๕๐๓ ในตำแหน่งรองสารวัตร แผนก ๓ กองกำกับการ ๒ กองตำรวจสันติบาล ต่อมาได้เลื่อนเป็นสารวัตร แผนก ๑ กองตำรวจสันติบาล แล้วย้ายไปเป็นสารวัตรแผนก ๓ กองตำรวจสันติบาล ขณะนี้เป็นรองผู้กำกับการ ๒ กองตำรวจสันติบาล ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๘ จนถึงปัจจุบัน

ระหว่างรับราชการในกองตำรวจสันติบาล ข้า ๆ ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสำรวจพฤติการณ์ของบุคคล นิสิต นักศึกษา และนักเรียน เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวต่าง ๆ

นิสิต นักศึกษาได้จัดตั้งศูนย์กลางขึ้น ชื่อศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย มีอักษรย่อว่า "ศ.น.ท." ศูนย์นี้ก่อตั้งเมื่อประมาณปี ๒๕๑๒-๒๕๑๓ เริ่มแรกสถาบันมาร่วมจัดตั้งรวม ๑๑ สถาบัน มีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศิลปากร มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร วิทยาลัยการศึกษาปทุมวัน วิทยาลัยการศึกษาบางแสน ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้มีการตั้งสถาบันขึ้นอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น คือมหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำหรับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมวิทยาลัยการศึกษาทุกแห่งเข้าด้วยกัน จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้สถาบันที่เคยมี ๑๑ สถาบันคงเหลือ ๑๐ สถาบัน โดยเพิ่มมหาวิทยาลัยรามคำแหงเข้ามา ส่วนวิทยาลัยวิชาการศึกษาเดิมก็มีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเข้ามาแทน โดยวิทยาลัยการศึกษาประสานมิตรซึ่งเป็นสำนักงานใหญ่ของมหาวิทยาลัยดังกล่าวเป็นตัวแทน ศูนย์ดังกล่าวตั้งขึ้นโดยมิได้จดทะเบียนตามกฎหมาย การบริหารงานของศูนย์ดำเนินการโดยคณะกรรมการ ซึ่งมีนายกองค์การนิสิต นักศึกษา นายกสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย และตัวแทนนิสิตนักศึกษาจากทุกมหาวิทยาลัยเป็นกรรมการ นอกจากนั้นมีการเลือกตั้งตำแหน่งเลขาธิการศูนย์ รองเลขาธิการซึ่งมี ๓ คน มีฝ่ายเศรษฐกิจ การเมือง และฝ่ายสังคมและการศึกษา การเลือกตั้งกรรมการศูนย์ ฯ ได้เลือกตั้งเป็นปี ๆ ตามปีการศึกษา กรรมการที่ได้รับเลือกตั้งมีอายุครั้งละ ๑ ปีการศึกษา ตามปกติเลขาธิการศูนย์เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานของศูนย์

ในปี ๒๕๑๕ นายธีรยุทธ บุญมีเป็นเลขาธิการ รองเลขาธิการ ๓ คน ข้า ๆ จำชื่อไม่ได้

การเลือกตั้งกรรมการ ในปี ๒๕๑๖ นายสมบัติ ธำรงธัญญวงศ์ เป็นเลขาธิการ นายบุญส่ง ชเลธรเป็นรองเลขาธิการฝ่ายสังคมและการศึกษา นายธเนศ เจริญเมือง เป็นรองเลขาธิการฝ่ายไหน ข้า ๆ จำไม่ได้ รองเลขาธิการอีกคนหนึ่ง จำชื่อไม่ได้ การเลือกตั้งครั้งที่ ๒ ของปีนั้น นายสมบัติคงเป็นเลขาธิการต่อไป นายกนก วงศ์ตระหง่าน เป็นรอง ๆ ฝ่ายเศรษฐกิจ นายวิรัติ ศักดิ์จิระภาพงษ์ เป็นรอง ๆ ฝ่ายการเมือง นายภิญพงษ์ สุดวานิชกุล เป็นรอง ๆ ฝ่ายสังคมและการศึกษา

ในปี ๒๕๑๗ นายคำนูณ สิทธิสมาน เป็นเลขาธิการ รองเลขาธิการฝ่ายการเมือง ได้แก่ นายพินิจ จารุสมบัติ นายภราดร พงษ์สุวรรณ เป็น

รอง ฯ ฝ่ายเศรษฐกิจ นายศิลปชัย โพธิแก้ว เป็นรอง ฯ ฝ่ายสังคมและการศึกษา

ในปี ๒๕๑๘ นายเกรียงกมล เลาหไพโรจน์ เป็นเลขาธิการ นายชีรชัย มฤคพิทักษ์ เป็นรอง ฯ ฝ่ายการเมือง นายสวาย อุดมเจริญชัยกิจ เป็นรอง ฯ ฝ่ายไหน จำไม่ได้ นายสมบูรณ์ สิมะแสนยากร เป็นรอง ฯ ฝ่ายไหน จำไม่ได้

ในปี ๒๕๑๙ นายสุธรรม แสงประทุม เป็นเลขาธิการ ซึ่งได้แก่จำเลยที่ ๑ ในศาลนี้ (พยานชี้) รอง ฯ ๓ คนได้แก่ นายประยูร อัครบวร เป็นรอง ฯ ฝ่ายการเมือง นายจาตุรนต์ บุญยรัตนสุนทร เป็นรอง ฯ ฝ่ายเศรษฐกิจ และนางสาวสุชีลา ตันชัยนันท์ เป็นรอง ฯ ฝ่ายสังคมและการศึกษา

การติดตามการเคลื่อนไหวในปี ๒๕๑๕ พบว่าที่สำคัญก็คือ เรื่องต่อต้านสินค้าญี่ปุ่น วัน เวลา สถานที่ ที่ดำเนินการ ข้า ฯ จำไม่ได้ แต่ได้ทำรายงานไว้เป็นเอกสารถ้าเห็นเอกสารดังกล่าวอีก จำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลรับไว้ หมายเอกสาร จ. ๑ (๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว

ในปี ๒๕๑๖ เริ่มชักชวนให้ประชาชนเลิกซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยจากต่างประเทศ วัน เวลา สถานที่ ที่ดำเนินการ จำไม่ได้ แต่ข้า ฯ ได้ทำรายงานไว้ ข้า ฯ เห็นอีกจำได้เช่นเดียวกัน โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลรับไว้ เอกสาร จ. ๒ (๒๐ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ในปีนี้ยังมีการชุมนุมเรียกร้องให้นำตัวข้าราชการที่นำเฮลิคอปเตอร์ของทางราชการไปล่าสัตว์ที่ทุ่งใหญ่ จังหวัดกาญจนบุรีมาลงโทษ รายละเอียดในการดำเนินการดังกล่าว ข้า ฯ ได้ทำรายงานไว้ทำนองเดียวกัน เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๓ (๕ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ปีเดียวกันนี้ศูนย์ ฯ ยังได้ร่วมกับนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงคัดค้าน ดร. ศักดิ์ ผาสุขนิรันดร์ อธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหงซึ่งลบชื่อนักศึกษาออกจากทะเบียน ๘ คน รายละเอียดเรื่องนี้ได้ทำรายงานไว้แล้ว เห็นอีกจำได้เช่นเดียวกัน โจทก์ขอให้พยานดูเอกสารดังกล่าวแล้วส่งศาล รับไว้หมาย จ. ๔ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ปีเดียวกันนั้นยังได้ร่วมกับนิสิตจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ประท้วงรัฐบาล

กรณีส่งนักเรียนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ รายละเอียดยังได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๕ (๑๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมายังได้มีการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ รายละเอียดจำได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๖ (๑๐ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว

ต่อมาได้มีการดำเนินการขับไล่รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร ซึ่งเรียกว่า "กรณี ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖" กรณีนี้มีการชุมนุมกันในบริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เริ่มตั้งแต่เมื่อใดจำไม่ได้ ได้ทำบันทึกไว้ หากเห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๗ (๑๘ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว

ในปี ๒๕๑๗ มีเหตุการสำคัญที่ศูนย์ดำเนินประการแรกคือชุมนุมขับไล่ฐานทัพอเมริกา รายละเอียดมีอยู่ในรายงาน เห็นอีกจำได้ โจทก์ให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๘ (๕ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีการเคลื่อนไหวชำแหละรัฐธรรมนูญ รายละเอียดจำไม่ได้ปรากฏอยู่ในรายงานเช่นเดียวกัน เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๙ (๑๐ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว

ในปี ๒๕๑๘ ความเคลื่อนไหวของศูนย์ ฯ ที่สำคัญ คือชุมนุมประท้วงเจ้าหน้าที่ กอ. รมน. มีการอภิปรายเรื่องถีบลงเขา เผาลงถังแดง รายละเอียดมีในรายงาน เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๑๐ (๖ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ปีเดียวกันยังได้จัดนักศึกษาไปเชียงใหม่ พฤติการณ์ดังกล่าวเหล่านี้ไปปรากฏในรายงาน เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๑๑ (๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีการชุมนุมอภิปรายคัดค้านการขึ้นราคาสินค้าและเรื่องเกี่ยวกับบริษัทเทมโก้รายละเอียดปรากฏในรายงาน ถ้าเห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๑๒ (๖ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว

ในปี ๒๕๑๙ ความเคลื่อนไหวที่สำคัญ คือ คัดค้านการขึ้นราคาข้าวสารและน้ำตาล รายละเอียดปรากฏตามรายงาน ซึ่งเห็นอีกจำได้โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๑๓ (๖ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามี

การชุมนุมอภิปราย วิเคราะห์ข้อตกลงระหว่างรัฐบาลกับสหภาพแรงงาน รายละเอียดปรากฏตามรายงาน ซึ่งเห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๑๔ (๕ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้วต่อมามีการชุมนุมประท้วงนายลีกวนยู นายกรัฐมนตรีสิงคโปร์ ซึ่งเดินทางมาประเทศไทย รายละเอียดปรากฏตามรายงาน เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๑๕ (๑๑ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีการเปิดอภิปราย เปิดประชุมสภาประชาชน ที่ท้องสนามหลวง รายละเอียดปรากฏตามรายงาน เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๑๖ (๑๘ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีการอภิปราย เรื่อง "ทำไมจึงต้องเดินขบวน เมื่อ ๒๑ มีนาคม" รายละเอียดปรากฏในรายงานซึ่งเห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๑๗ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีการชุมนุมต่อต้านการกลับมาของจอมพลประภาส รายละเอียดปรากฏอยู่ในรายงาน ถ้าเห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๑๘ (๕ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมาได้มีการชุมนุมต่อต้านการกลับมาของจอมพลถนอม กิตติขจร ได้ทำกันที่สนามหลวงและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เริ่มดำเนินการตั้งแต่เมื่อไร จำไม่ได้ จากการชุมนุมดังกล่าว ทำให้เกิดกรณี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ซึ่งได้แก่คดีนี้ขึ้น รายละเอียดปรากฏตามรายงาน ข้าฯ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๑๙ (๑๗ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว

นอกจากนิสิตนักศึกษา จะมีการเคลื่อนไหวของศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแล้ว ยังได้เคลื่อนไหวทางองค์การ และสโมสรนิสิตนักศึกษาด้วย โดยแต่ละสถาบันได้จัดตั้งให้มีองค์การหรือสโมสรขึ้นในแต่ละสถาบัน องค์การนิสิตนักศึกษาและสโมสรต่างก็มีนายกและรองนายกฯ เป็นผู้บริหาร และยังมีกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ด้วย นายกฯ และรองนายกฯ ได้มาจากการเลือกตั้งของแต่ละสถาบัน

ข้าฯ ได้เคยรวบรวมรายชื่อนายกฯ รองนายกฯ และกรรมการบริหารขององค์การ และสโมสรนิสิตนักศึกษาดังกล่าวไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๒๐ (๑๑ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว

ความเคลื่อนไหวของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการเปิดการอภิปรายเรื่อง เสรีภาพของนักศึกษาไทยในปี ๒๕๑๖ ข้าฯ ได้บันทึกความเคลื่อนไหวดังกล่าวไว้ ข้าฯ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาล ๆ รับไว้ หมายเอกสาร จ. ๒๑ (๖ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีการจัดนิทรรศการวันระพี มีการอภิปรายเรื่อง การเดินขบวนกับอุดมการประชาธิปไตย รายละเอียดปรากฏในบันทึก ซึ่งเห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย ๒๒ (๘ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อจากนั้นมีการจัดอภิปรายเรื่อง "ความรู้สึกของคนไทยต่อรัฐธรรมนูญ" ข้าฯ ได้บันทึกรายละเอียดเรื่องนี้ไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูเอกสารดังกล่าวแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลรับไว้หมายเอกสาร จ. ๒๓ (๑๐ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว และมีการอภิปรายเรื่อง "เยาวชนกับอนาคตของชาติ" ข้าฯ ได้ทำบันทึกเรื่องนี้ไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๒๔ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว

ในปี ๒๕๑๗ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้จัดนิทรรศการจีนแดงขึ้นที่หอประชุมของมหาวิทยาลัย รายละเอียดได้ทำรายงานไว้ และได้ให้เจ้าหน้าที่ถ่ายภาพเหตุการณ์ดังกล่าวไว้ด้วย รายงานและภาพถ่ายนั้นเห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูรายงานและภาพถ่าย พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลรายงานศาลหมาย จ. ๒๕ (๑๑ แผ่น) ส่วนภาพถ่าย ได้ทำเป็นสมุดรวบรวมภาพ ๑ เล่ม หมาย จ. ๒๖ ให้จำเลยดูแล้ว ในระหว่างการจัดนิทรรศการดังกล่าว ได้เปิดอภิปรายเรื่อง "สังคมจีนเป็นอย่างไร" ได้ทำบันทึกเรื่องการอภิปรายดังกล่าวไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๒๗ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีการอภิปรายเรื่อง "การกลับมาของ ดร. ศักดิ์" ได้ทำรายงานเรื่องการอภิปรายไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๒๘ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีการอภิปรายเรื่อง "ภาระกิจของรัฐบาลชุดใหม่" รายละเอียดจำไม่ได้ ปรากฏอยู่ในบันทึก ซึ่งเห็นอีกจำได้ โจทก์นำให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๒๙ (๕ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีการอภิปรายเรื่อง "นโยบายต่างประเทศกับฐานทัพอเมริกา" ข้าฯ ได้ทำราย

งานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๓๐ (๔ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีการอภิปรายเรื่อง "การปฏิรูปที่ดินกับรัฐบาลชุดใหม่" ข้าฯ ได้ทำบันทึกเรื่องนี้ไว้เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๓๑ (๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีการอภิปรายเรื่อง "ยึดทรัพย์ทรราชย์ชอบธรรมหรือไม่" ข้าฯ ได้บันทึกเรื่องนี้ไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๓๒ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีการอภิปรายเรื่อง "กรรมาชีพไทยในอนาคต" รายละเอียดมีในรายงานของข้าฯ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๓๓ (๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว และมีการอภิปรายเรื่อง "ทำไมจึงต้องสไตร์ค์" ข้าฯ ได้ทำรายงานเรื่องนี้ไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๓๔ (๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว และมีการอภิปรายเรื่อง "มาเป็นกบฏกันเถอะ" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๓๕ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว และมีการอภิปรายเรื่อง "ใครเป็นศัตรูของประชาชน" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๓๖ (๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว และมีอภิปรายเรื่อง "ก้าวต่อไปของขบวนการเยาวชน" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๓๗ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว และมีอภิปรายเรื่อง "บทบาทของจีนต่อโลกที่สาม" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๓๘ (๔ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว และมีอภิปรายเรื่อง "ความอยู่รอดของประเทศกับปัญหาสื่อมวลชน" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๓๙ (๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว

ในปี ๒๕๑๘ มีอภิปรายเรื่อง "ปัญหาไทย-ลาว" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๔๐ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว

ในปี ๒๕๑๙ มีการอภิปรายเรื่อง "ข้อตกลงของรัฐบาลกับสหภาพแรง

งาน" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๔๑ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีอภิปรายเรื่อง "ไทยกับสถานการณ์สงคราม" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๔๒ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมาได้จัดให้นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมาชี้แจงข้อเท็จจริง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๔๓ (๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีอภิปรายเรื่อง "นักกฎหมายกับอำนาจเผด็จการ" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๔๔ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีอภิปรายเรื่อง "รัฐบาลกับการแก้ปัญหาอีสาน" ข้าฯ ได้ทำบันทึกไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๔๕ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว

ความเคลื่อนไหวของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปี ๒๕๑๗ มีการอภิปรายคัดค้าน ดร. ศักดิ์ ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๔๖ (๔ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีการอภิปรายเรื่อง "นองเลือดที่พลับพลาไชย" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๔๗ (๖ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีอภิปรายเรื่อง "พัฒนาการของสังคมไทย" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๔๘ (๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีการอภิปรายเรื่อง "ยึดทรัพย์ทรราชย์" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ได้ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๔๙ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีอภิปรายเรื่อง "เหตุการณ์ในเกาหลี" ข้าฯ ได้ทำบันทึกไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๕๐ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีอภิปรายเรื่อง "การขึ้นค่ารถเมล์ กับปากท้องของประชาชน" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานรับรองแล้ว โจทก์ส่งศาล หมาย จ. ๕๑ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว

ในปี ๒๕๑๘ ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีอภิปรายเรื่อง "ชีวิตในมหา

วิทยาลัย" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ให้พยานดูรับรองแล้ว นำส่งศาล หมาย จ. ๕๒ (๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีอภิปรายเรื่อง "เรามีท่าทีต่อสหายอย่างไร" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูรับรองแล้ว นำส่งศาล หมาย จ. ๕๓ (๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีอภิปรายเรื่อง "การสังหารหมู่มุสลิม ๕ คน" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูรับรองแล้วส่งศาล หมาย จ. ๕๔ (๔ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีอภิปรายเรื่อง "ชนชั้นกรรมาชีพกับปัญหาความยากจนของประเทศ" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ ส่งศาลหมาย จ. ๕๕ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว

ปี ๒๕๑๕ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความเคลื่อนไหว คือ จัดให้นักศึกษาออกสู่ชนบทที่จังหวัดเชียงใหม่ ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๕๖ (๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว และได้จัดให้นักศึกษาออกสู่ชนบทที่จังหวัดศรีษะเกษด้วย ข้าฯ ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๕๗ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว นักศึกษาได้ออกสู่ชนบท ที่จังหวัดนครราชสีมาด้วย ข้าฯ ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๕๘ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับฐานทัพอเมริกา โดยจัดนิทรรศการฉลองชัยชนะ ที่ขับไล่ฐานทัพอเมริกาได้ ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๕๙ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีการอภิปรายเรื่อง "รัฐบาลกับปัญหาชนบท" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๖๐ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีจัดอภิปรายเรื่อง "สถานการณ์ทางการเมือง" เรื่องนี้นายอนุช อาภาภิรมย์ เป็นผู้อภิปราย รายละเอียดข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ให้พยานดูรับรองแล้ว ส่งศาลหมาย จ. ๖๑ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว

ความเคลื่อนไหวของนิสิตจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัยในปี ๒๕๑๖ มีเปิดอภิปรายเรื่อง "เสรีภาพของประชาชน" ข้าฯ ได้รายงานรายละเอียด เห็น

อีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๖๒ (๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว มีเปิดอภิปรายเรื่อง "เมืองไทยเรานี้แสนดีหนักหนา" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๖๓ (๑๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว

ในปี ๒๕๑๗ ที่จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย มีจัดงานและเล่าชีวิตของ "จิตร ภูมิศักดิ์" ข้าฯ ได้ทำรายงานรายละเอียด เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๖๔ (๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว

ในปี ๒๕๑๘ ความเคลื่อนไหวที่จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัยมีการอภิปรายเรื่อง "รัฐบาลผสม" ข้าฯ ได้ทำรายงานรายละเอียดไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๖๕ (๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีอภิปรายเรื่อง "สหพันธ์แรงงาน" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๖๖ (๖ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีอภิปรายเรื่อง "บริษัท เท็มโก้" ข้าฯ ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๖๗ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องบีตตานี ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๖๘ (๒ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว

ในปี ๒๕๑๙ มีอภิปรายเรื่อง "อเมริกากับความมั่นคงของชาติ" ข้าฯ ได้ทำรายงานเรื่องนี้ไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๖๙ (๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมามีอภิปรายเรื่อง "การคุกคามเสรีภาพในธรรมศาสตร์" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๗๐ (๓ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมีการอภิปรายเรื่อง "การกลับมาของทรราชย์ถนอม" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๗๑ (๔ แผ่น) ให้จำเลยดูแล้ว ต่อมาอภิปรายเรื่อง "เสนีย์ไปใครจะมา" ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาลหมาย จ. ๗๒ (๒ แผ่น ให้เลยดูแล้ว ต่อมามีอภิปรายคัดค้านการกลับมาของจอมพลถนอม ข้าฯ ได้ทำรายงานไว้ เห็นอีกจำได้ โจทก์ขอให้พยาน

ดูรับรองแล้วส่งศาลหมาย จ. ๗๑ ให้จำเลยดูแล้ว

การทำรายงานเอกสารต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น ข้า ๆ ทำขึ้นโดยได้ข้อเท็จจริงจากแหล่งข่าวต่าง ๆ คือ จากเจ้าหน้าที่ตำรวจบ้าง แหล่งข่าวอื่นบ้าง ซึ่งข้า ๆ เปิดเผยไม่ได้ เพราะอาจเกิดอันตรายกับแหล่งข่าวนี้ได้ ข้า ๆ จะไปสังเกตการณ์เป็นบางครั้ง ผู้ให้ข่าวนั้นส่วนมากเป็นนักศึกษาซึ่งเชื่อถือได้

จากการเคลื่อนไหวของนิสิตนักศึกษา ทำให้ประชาชนแบ่งเป็น ๒ พวก ซึ่งก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในประเทศ ข้า ๆ ไม่เคยมีเหตุโกรธเคืองกับจำเลยทั้ง ๑๘ คน

อ่านแล้ว

ลงชื่อ พ.ต.ท. สกล สุวรรณา พยาน

๑๖ มกราคม ๒๕๒๑
ทนายจำเลยประท้วงการคุกคาม

ปรากฏว่า ในการพิจารณาวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๒๑ นั้น ได้มีบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งคุ้นหน้าและรู้จักดีว่าเป็นผู้อยู่ใต้การบงการของใคร ได้พากันชุมนุมต่อต้าน คุกคามและขู่เข็ญทนายความของจำเลยด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่นคุกคามด้วยกิริยาท่าทาง ด้วยคำพูด และการติดตามคุกคาม ตลอดจนการส่งดอกไม้จันทน์ที่ใช้เผาศพไปให้ทนายความ การไปคุกคามถึงบ้าน และการใช้รถติดตามทนายความเป็นต้น

ทนายจำเลยจึงได้ทำหนังสือถึงศาลขอให้ศาลขจัดการคุกคามนี้ เพราะทำให้เสื่อมเสียความยุติธรรม พร้อมทั้งได้ร้องเรียนไปยังนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้บัญชาการทหารบกและผู้รักษาพระนคร อธิบดีกรมตำรวจ เนติบัณฑิตยสภาและสมาคมทนายความ เพื่อให้ความคุ้มครองและขจัดการคุกคามขู่เข็ญ

คำร้องของทนายจำเลยขอเลื่อนการพิจารณาและให้ศาลขจัดการคุกคามซึ่งนายสุธรรม แสงประทุมได้อ่านก่อนนำเสนอศาล มีรายละเอียด คือ -

คำร้อง
คดีดำที่ ๒๕๓ ก./๒๕๒๐
คดีแดงที่ (ตราครุฑ)

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ตุลาคม ๑๙)

วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม กับพวกรวม ๑๙ คน จำเลย

ข้าพเจ้า นายสุธรรม แสงประทุม กับพวกรวม ๑๙ คน จำเลย
อายุ ๒๖ ปี ตั้งบ้านเรือนอยู่เลขที่ เรือนจำบางขวาง
ถนน ตำบล
อำเภอ เมืองนนทบุรี จังหวัด นนทบุรี
ขอทำคำ ร้อง ยื่นต่อศาล ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คดีนี้ ศาลนัดสืบพยานโจทก์ต่อในวันนี้ เนื่องจากได้มีเหตุการณ์หลายอย่างเกิดขึ้น โดยมีลักษณะจงใจจะขัดขวางการดำเนินกระบวนพิจารณาดังนั้น จำเลยและทนายจำเลยจึงขอเรียนต่อศาล ดังต่อไปนี้

(๑) นับแต่เริ่มมีการพิจารณาคดีนี้ ก็ปรากฏชัดแจ้งว่า ได้มีบุคคลกลุ่มหนึ่ง จงใจจับกลุ่มอยู่หน้าประตูกรมพลาธิการทหารบก อันเป็นทางเข้าสู่ศาล เขียนป้ายมีข้อความเป็นการโจมตีคณะทนายความหลายประการเช่นมีข้อความว่า "๑๙ ผู้ต้องหาเป็นภัยต่อราชบัลลังก์" เป็นต้น ข้อความดังกล่าวนั้น เป็นข้อความที่ให้มีอิทธิพลเหนือศาล และเป็นการจูงใจประชาชนให้เห็นว่า จำเลยเป็นผู้กระทำผิดแล้วอย่างแน่ชัด ทั้งยังมีการกล่าวโจมตีคณะทนายความว่า "ทนายทาสไอ้คอม ฯ" "เฮ้ย มองหน้าเอาไว้จะได้จำหน้าได้" "ระวังตัวให้ดีเถิดมึง" ซึ่งเป็นการขัดขวางมิให้ทนายความทำหน้าที่ได้เต็มที่

(๒) นอกจากการเขียนป้ายโจมตีจำเลยดังกล่าวแล้ว ยังมีการข่มขู่คุกคามต่อทนายความโดยตรง คือเมื่อทนายความเดินผ่านบริเวณที่บุคคลกลุ่มดังกล่าวนี้นอยู่ บุคคลกลุ่มนี้ก็จะข่มขู่คุกคามและด่าว่าอย่างหยาบคายต่าง ๆ นานา เช่นว่า "ทนายทาสไอ้คอม ฯ" "ระวังตัวให้ดีเถิดมึง ช่วยพวกหนักแผ่นดิน"

เป็นต้น กับมีบางคนนำดอกซ่อนกลิ่นผูกโบว์ดำมาให้ แล้วกระซิบว่า "ใกล้วันตายแล้ว" นอกจากนั้น ทนายบางคนเช่นนายชาญ แก้วชูใส ได้รับดอกไม้จันทน์ที่ใช้ในพิธีเผาศพซึ่งส่งให้ถึงสำนักงาน.

(๓) ทนายจำเลยอีกหลายคน เช่นนายทองใบ ทองเปาด์, นายชาญ แก้วชูใส, นายไพศาล พืชมงคล, นายวสันต์ พานิช, นายสุทธิพงษ์ เล้าเจริญ, นายฉัตรไชย จันทรพรายศรี และนายวิบูลย์ คุณพงษ์ลิขิต ได้ถูกบุคคลลึกลับติดตามตลอดเวลา ทั้งด้วยรถจักรยานยนต์ ซึ่งนับได้ว่าเป็นการคุกคาม และเป็นอันตรายต่อชีวิตเป็นอย่างยิ่ง.

การข่มขู่และการคุกคามเช่นนี้ มิใช่เป็นเพียงการข่มขู่และคุกคามต่อทนายคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะหากแต่เป็นการคุกคามเพื่อให้มีผลต่อทนายความที่เป็นทนายจำเลยในคดีนี้ทุกคน.

ข้อ ๒ การที่บุคคลกลุ่มหนึ่งได้กระทำการ ดังกล่าวมาข้างต้น ทนายจำเลยได้พยายามที่จะหลีกเลี่ยงเหตุร้ายมิให้เกิดขึ้น โดยการขออนุญาตนำรถยนต์เข้าไปในบริเวณศาล ซึ่งก็ได้รับความกรุณาจากศาลว่าทางกรมพลาธิการทหารบกควรจะให้นำเข้าไปได้ แต่เมื่อทางทนายจำเลยได้ติดต่อขอไปจริง ๆ กรมพลาธิการทหารบกก็ไม่อนุญาตให้ทนายจำเลยนำรถยนต์เข้าไปในบริเวณศาลได้.

นอกจากนี้ ในขณะที่คณะทนายความจะมานั่งห้องพิจารณา จะต้องผ่านบริเวณที่ทำการของกรมพลาธิการทหารบกมาก่อน ก็ปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ทหารได้ทำการตรวจค้นร่างกายและกระเป๋าเอกสารของทนายความ แม้เมื่อทนายจำเลยออกจากห้องพิจารณาไปเพื่อบัสสาวะ จะกลับเข้าสู่ห้องพิจารณาเพื่อทำหน้าที่ทนายความต่อไปก็ยังถูกตรวจค้นจากเจ้าหน้าที่ทหาร ซึ่งถืออาวุธปืนที่ใช้ในยามสงครามอีก ลักษณะเช่นนี้ เป็นการข่มขู่ ทำลายขวัญ และไม่ให้เกียรติแก่ทนายความ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญแห่งกระบวนการยุติธรรม เช่นเดียวกับผู้พิพากษา และอัยการซึ่งเป็นการทำให้บรรยากาศของศาลในการดำเนินกระบวนพิจารณา เต็มไปด้วยความอึดอัด กับทหารบางคนก็ถืออาวุธปืนที่ใช้ในราชการสงคราม เดินผ่านห้องพิจารณา ซึ่งถือได้ว่า เป็นการขัดขวางต่อการดำเนินกระบวนการพิจารณาเป็นอย่างยิ่ง.

ข้อ ๓. การที่บุคคลกลุ่มหนึ่ง ได้กระทำการอันเป็นการหาเรื่อง และคอยต่อประชาชนผู้สนใจไปฟังการพิจารณา และต่อทนายความเช่นนี้ หากผู้รักษาความปลอดภัยได้สอดส่องดูแลและห้ามปรามเสียตลอดจะไม่มีอะไรเกิดขึ้น แต่ตำรวจที่รักษาการณ์อยู่ ก็หาได้กระทำการใด ๆ ในอันที่จะให้ความอบอุ่นแก่ประชาชน หรือทนายความไม่.

ทนายจำเลย ขอเรียนต่อศาลด้วยความเคารพ ว่า เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ อาจจักกลายเป็นเหตุใหญ่ขึ้นมาได้ อันจะเป็นอันตรายต่อชีวิตของประชาชน ทหาร ตำรวจ และทรัพย์สินของทางราชการ ตลอดจนทนายความได้ จึงได้ร้องขอให้ทางราชการ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ จัดการป้องกันเหตุร้าย ดังที่เรียนมาแล้ว แต่ยังไม่ทราบผล.

ข้อ ๔. จำเลยและ ทนายจำเลยขอเรียนต่อศาลที่เคารพว่า การที่มีคนกลุ่มหนึ่ง คอยจ้องยั่วเย้า เยาะเย้ย หาเหตุก่อเรื่อง และคุกคามอยู่เช่นนี้, หากไม่ดำเนินการแก้ไขเสียก่อนแล้ว อาจจักบานปลายกลายเป็นเหตุใหญ่ เช่นการเผชิญหน้ากันระหว่างประชาชนผู้สนใจไปฟังการพิจารณาคดี กับบุคคลกลุ่มนี้ อันจักผันเป็นเหตุแทรกซ้อน และทำให้แตกความสามัคคีในชาติ ทั้งอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตของทนายจำเลยได้ ทนายจำเลยจึงได้ยื่นหนังสือต่อทางราชการเพื่อขอให้แก้ไขในปัญหาเรื่องความปลอดภัย โดยเร็ว.

ข้อ ๕. ทนายจำเลยขอเรียนต่อศาล ด้วยความเคารพ ต่อไปว่า ทนายจำเลยได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบในวิชาชีพ "ทนายความ" เป็นอย่างดี, และตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้บังเกิดผลดีต่อความยุติธรรม อย่างสุดความสามารถ และให้การพิจารณาคดีนี้ได้ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว แต่โดยข้อเท็จจริงและเหตุผลข้างต้น จำเลยและทนายจำเลยเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ของทนายจำเลย ตกอยู่ในภาวะที่ล่อแหลมและเสี่ยงภัยเป็นอย่างยิ่ง สมควรที่จักได้มีการขจัดปัดเป่าผองภัยอันคุกคามนั้นเสียก่อน ที่จะเกิดเป็นอันตรายต่อชีวิต ต่อร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต่อชีวิตของประชาชน.

จึงจำเป็นต้องเรียนเพื่อขอบารมีศาลเป็นที่พึ่ง เป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้เหตุการณ์อันเป็นผองภัยดังกล่าวข้างต้นได้พ้นไป เพื่อประโยชน์แห่งการดำ

เนินกระบวนการพิจารณาให้ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว และยุติธรรม โดยเปิดโอกาสให้จำเลยได้ต่อสู้คดีอย่างเต็มภาคภูมิ จึงขอเลื่อนการพิจารณาไปสักนัดหนึ่ง ขอศาลได้โปรดอนุญาต.

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

(ลงชื่อ)	ประพฤทธิ์ ปราบพาล	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	สุริยัน วรศิริ	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	เกริก ระวังภัย	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	ไพศาล พืชมงคล	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	วรเชษฐ์ พูลทิพยานนท์	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	ขจรศักดิ์ ทองมิตร	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	วิรัช ชาครียานุโยค	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	ประเสริฐ เจนศิริวานิช	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	สุธี ภูวพันธ์	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	สมพล จิรพัฒน์	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	ชนะ สมุทรวณิช	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	สุทัศน์ เงินหมื่น	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	ชาญ แก้วชูใส	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	นรินทร์ ศรัณยสุนทร	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	วสันต์ พานิช	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	วิบูลย์ คุณพงษ์ลิขิต	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	ปราโมทย์ วานิชานนท์	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	ชาญชัย สัตยาประเสริฐ	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	พงษ์ศักดิ์ ปัณยาชีวะ	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	เชาวลิต เมธยะประภาส	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	ฉัตรไชย จันทร์พรายศรี	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	ปรีชา ธนศิลป์	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	สุทธิพงษ์ เล้าเจริญ	ทนายจำเลย
(ลงชื่อ)	ทองใบ ทองเปาด์	ทนายจำเลย

(ลงชื่อ) (๑) สุวรรณ (๒) ธนูพงษ์ (๓) สถิรวัฒน์
(๔) สุวราศี (๕) ประพนธ์ (๖) วิโรจน์
(๗) มหินทร์ (๘) ชาญณรงค์ (๙) ประยุทธ
(๑๐) สุชีวา (๑๑) ธรรมธาดา (๑๒) สุชาติ
(๑๓) ธงชัย (๑๔) ลงนามสัญชัย (๑๕) หมอดำ
(๑๖) ไชยวิสุทธา (๑๗) เสรีชม (๑๘) เสรี จำเลย

คำร้องนี้ นายทองใบ ทองปาด์ หมายจำเลยที่ ๑ ลงวันที่ ๑๔ เป็นผู้เรียงพิมพ์
(ลงชื่อ) ทองใบ ทองปาด์ ผู้เรียงพิมพ์

การพิจารณาวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๒๑

หลังจากที่คณะทนายความได้ยื่นคำร้องต่อศาลและผู้รับผิดชอบดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่าการคุกคามโดยเปิดเผยดังกล่าวได้หายไป การพิจารณาคดีจึงดำเนินไปเป็นปกติ โดยอัยการโจทก์ได้นำพันตำรวจโทสกล สุวรรณา มาสืบต่อจนจบคำให้การ ดังรายละเอียด คือ -

คำให้การพยาน

คดีดำที่ ๒๕๓ ก./ ๒๕๒๐

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙)

วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม จำเลยที่ ๑ กับพวก จำเลย

ข้าพเจ้า พ.ต.ท. สกล สุวรรณา พยาน

(เปิดความต่อจากนัดที่แล้ว)

ตอบทนายจำเลยที่ ๑ (นายทองใบ ทองเปาด์) ค้าน

ก่อนเข้ารับราชการในกรมตำรวจ ข้า ฯ ศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นธรรมศาสตร์บัณฑิต เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓

ข้า ฯ มีหน้าที่ดูความเคลื่อนไหวของนักศึกษาตลอดจนถึงนักเรียนอาชีวะอื่น ๆ ทั้งหมด แต่ข้า ฯ ไม่ต้องดูความเคลื่อนไหวของชาวนา กรรมกรและข้าราชการ ข้า ฯ ดูความเคลื่อนไหวของประชาชนด้วย

เมื่อ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ จอมพลสฤษฎ์ได้ยึดอำนาจล้มรัฐบาลกับการปกครองซึ่งเป็นประชาธิปไตย จอมพลสฤษฎ์ได้ใช้อำนาจปฏิวัติปกครองตลอดมาจนถึงอสัญญกรรม แล้วจอมพลถนอมก็ปกครองต่อมาจนถึง พ.ศ. ๒๕๑๑ จึงได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับถาวรอีกครั้งหนึ่ง และมีการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ ในช่วงนี้ปกครองโดยไม่มีรัฐธรรมนูญ ได้มีความเคลื่อนไหวของประชาชนและนักศึกษาเพื่อให้มีรัฐธรรมนูญเสมอมา

ศูนย์นิสิต ฯ ได้ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ ในช่วงนี้มีรัฐธรรมนูญแล้ว รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๑ ได้ใช้มาจนถึง พ.ศ. ๒๕๑๔ ในเดือนพฤศจิกายน จำวันที่ไม่ได้ก็ได้ถูกจอมพลถนอมยึดจำนาจเลิกล้มรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง

เมื่อศูนย์นิสิต ฯ ตั้งขึ้น ได้มีธรรมนูญของศูนย์เลย ธรรมนูญของศูนย์ได้กำหนดโครงร่างของศูนย์ไว้ ธรรมนูญนี้เชื่อว่าที่หน่วยงานของข้า ฯ คงมี คง

จะมีข้อความในธรรมนูญซึ่งอ้างว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความสัมพันธ์อันดีระหว่างนิสิตนักศึกษาระหว่างสถาบัน และระหว่างประเทศ ให้บริการและส่งเสริมการเมืองและส่งเสริมทางวิชาการ เพิ่มพูนความเข้าใจอันดีของนิสิตนักศึกษากับประชาชน และรักษาส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีของไทย รักษาบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่สังคม

ในปี ๒๕๑๖ คงจะได้มีการแก้ไขวัตถุประสงค์ของศูนย์จริง โดยแก้เป็นว่ามีวัตถุประสงค์คือ (๑) ธำรงไว้ซึ่งเอกราชอธิปไตย และความเป็นเอกราชของศาล (๒) พิทักษ์ระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (๓) ผดุงไว้ซึ่งความเป็นธรรมของสังคม (๔) จรรโลงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมอันดีของชาติ และ (๕) พิทักษ์ผลประโยชน์ สิทธิและเสรีภาพของประชาชน

วัตถุประสงค์ของศูนย์ดังกล่าว ไม่ขัดต่อกฎหมายและระบอบประชาธิปไตย

การก่อตั้งศูนย์ได้ก่อตั้งโดยเปิดเผย ตำแหน่งเลขาธิการ และรองเลขาธิการของศูนย์มีการเลือกตั้งตามแนวประชาธิปไตย และศูนย์ยังได้ร่วมมือกับรัฐบาลเป็นฝ่ายเผยแพร่ประชาธิปไตยในสมัยรัฐบาลอาจารย์สัญญา และได้รวบรวมหนี้สินชาวนา โดยร่วมมือกับ ก.ส.ส. มีอยู่ครั้งหนึ่งสมัยรัฐบาล ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ศูนย์นิสิต ฯ ได้ร่วมกับรัฐบาลในการทำงานเรื่องเกี่ยวกับราคาข้าว ราคาน้ำตาล

องค์การนักศึกษาของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ก็ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัยนั้น ๆ นายกองค์การนักศึกษาและตำแหน่งอื่น ๆ มีการเลือกตั้ง และมีการตั้งพรรคการเมืองในมหาวิทยาลัย การเปิดการอภิปรายในมหาวิทยาลัยจะได้ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยก่อนหรือไม่ ข้า ฯ ไม่ทราบ แต่เข้าใจว่าคงจะเปิดการอภิปรายได้โดยอิสระ การอภิปรายมักจะเปิดอภิปรายส่วนใหญ่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น บางครั้งก็เชิญนักการเมืองหรือผู้ที่รู้ปัญหานั้น ๆ มาให้ความเห็น การอภิปรายนั้นได้ทำโดยเปิดเผย

การเคลื่อนไหวของศูนย์ ฯ ในช่วงนี้ใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นการเคลื่อนไหวภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว

ข้า ฯ ได้ทราบจากรัฐบาลนั้นว่า ไทยเสียเปรียบดุลย์การค้าญี่ปุ่นมาก

ข้อความท้อกิปรายนี้มีว่า ไทยเสียเปรียบดุลย์การค้าญี่ปุ่นมากให้รัฐบาลแก้ไข รัฐบาลปัจจุบันจะได้เข้าไปแก้ดุลย์การค้ากับญี่ปุ่นหรือไม่ ข้าฯ ไม่ทราบตามทางจำเลยให้ข้าฯ อ่านข่าวในหนังสือพิมพ์ซึ่งมีข่าวเช่นนี้จริง แต่ความจริงจะเป็นเช่นตามข่าวหรือไม่ ข้าฯ ไม่ทราบ

ตามเอกสาร จ. ๑ มีว่า ขอให้คณะปฏิวัติเร่งให้ออกกฎหมายควบคุมแรงงาน เพื่อป้องกันมิให้คนต่างด้าวเข้ามาแย่งอาชีพคนไทย

ตามเอกสาร จ. ๒ ศูนย์เรียกร้องให้งดสินค้าฟุ่มเฟือยจากต่างประเทศ และเรียกร้องให้ใช้สินค้าที่ไทยทำ โดยใช้ชื่อการรณรงค์ครั้งนี้ว่า "ปักษ์เลิกซื้อสินค้าฟุ่มเฟือยจากต่างประเทศ" นโยบายดังกล่าวปรากฏตามหนังสือพิมพ์ซึ่งรัฐบาลปัจจุบันรับนโยบายดังกล่าว

ตามเอกสาร จ. ๓ เป็นการคัดค้านการนำเฮลิคอปเตอร์ของราชการไปใช้ในกิจการส่วนตัว การอภิปรายนี้เพื่อให้รัฐบาลสอบสวนการดำเนินการดังกล่าว

ศูนย์ได้ทำการคัดค้านการใช้ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๘ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอำนาจของข้าราชการตุลาการ แต่รายละเอียดจะเป็นอย่างไร ข้าฯ ไม่ทราบ

ตามเอกสาร จ. ๕ เป็นการคัดค้านการให้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยไม่ต้องสอบ

ตามเอกสาร จ. ๖ เป็นเอกสารที่เรียกร้องให้มีรัฐธรรมนูญ เนื่องจากขณะนั้นปกครองโดยมีธรรมนูญการปกครอง ซึ่งไม่มีการเลือกตั้ง รัฐธรรมนูญที่เรียกร้องนั้น คือ รัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การเรียกร้องดังกล่าวเป็นการเรียกร้องโดยสันติ ต่อมามีการจับกุมผู้เรียกร้อง ๑๓ คน และเกิดเหตุการณ์เมื่อ ๑๔ ตุลาคมขึ้น แล้วต่อมามีการร่างรัฐธรรมนูญปกครองประเทศขึ้นในที่สุด รัฐธรรมนูญที่ร่างขึ้นได้แก่ รัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๗

อเมริกาได้เข้ามาตั้งฐานทัพในประเทศไทย มีฐานทัพที่นครสวรรค์ นครราชสีมา อุบล อุดร อู่ตะเภา เหตุที่มีการคัดค้านเพราะสหรัฐอเมริกาใช้ฐานทัพในประเทศไทยไปทำสงครามอินโดจีน จะมีประชาชนรู้สึกว่าเป็นการ

ชักศึกเข้าบ้านหรือไม่ ข้าฯ ไม่ยืนยัน และประชาชนจะรู้สึกว่าไทยเสียเอกราชทางศาลหรือไม่ ข้าฯ จำไม่ได้

ข้าฯ ทราบว่ามีหน่วยสืบราชการลับของอเมริกา เรียกว่า ซี ไอ เอ จะมาหาข่าวในประเทศไทยหรือไม่ ข้าฯ ไม่ทราบ ข้าฯ ไม่ทราบว่า หน่วย ซี ไอ เอ ทำเอกสารปลอมเซ็นหนังสือของคอมมิวนิสต์ถึงรัฐบาลไทย ทั้งนี้กิจการดังกล่าวเป็นคนละหน่วยงานกับหน้าที่ของเรา

ข้าฯ ได้ทราบว่า มีการกล่าวกันว่า การที่อเมริกามาตั้งฐานทัพในประเทศไทย ทำให้เกิดปัญหาทางสังคม คือ มีเมียเช่าและปัญหาเด็กหัวแดงเกิดขึ้น จึงได้มีการเรียกร้องให้เลิกฐานทัพอเมริกาในประเทศไทย โดยคนบางกลุ่มเกิดขึ้น

เมื่อปี ๒๕๑๘ ข้าฯ ได้ทราบว่ารัฐบาลไทยขณะนั้นได้ประท้วงอเมริกาในกรณีเรื่องมายาเกซ ซึ่งอเมริกาจะส่งกำลังจากประเทศไทยข้ามไปในเขมรโดยไม่ขออนุญาตรัฐบาลไทย

เมื่อปี ๒๕๑๕ มีความเคลื่อนไหวของศูนย์เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญที่จะประกาศใช้ ตามเอกสาร จ. ๑ สาระสำคัญคือ ให้บัญญัติในรัฐธรรมนูญว่า การส่งทหารไปรบนอกประเทศก็ดี การอนุญาตให้ต่างชาติมาตั้งฐานทัพในประเทศก็ดี ควรให้สภาอนุญาตเสียก่อน ข้อเรียกร้องนี้ ข้าฯ ไม่แน่ใจว่าตอนใดจะดีหรือไม่ดีแก่ประเทศชาติอย่างไร

ตามเอกสาร จ. ๑๐ เป็นเอกสารที่หมายถึง เหตุการณ์ที่เรียกร้องให้ยุบหน่วยงาน กอ. รมน. ให้นำเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน กอ. รมน. ที่กระทำทารุณกับราษฎรมาลงโทษ ฯลฯ

ตามเอกสาร จ. ๑๒ การที่สินค้าขึ้นราคานั้น และรัฐบาลจะคัดค้านไม่ให้สินค้าขึ้นราคาโดยออกกฎหมายควบคุมราคาสินค้าด้วย การที่คัดค้านไม่ให้ข้าวสารและน้ำตาลขึ้นราคาก็เพื่อมิให้ประชาชนซื้อของแพง

การที่มีการคัดค้านกรณีบริษัท เท็มโก้ ก็เพราะผู้ที่คัดค้านเห็นว่ารัฐบาลเสียเปรียบบริษัทเท็มโก แต่ต่อมาจะมีการยกเลิกสัมปทานของบริษัท เท็มโก หรือไม่ จำไม่ได้

กรรมการสำรวจราคาข้าวนั้น ปรากฏตามเอกสาร จ. ๑๒ ในข้อ ๑.๕ ว่า

รัฐบาลตั้งกรรมการจากฝ่ายต่างๆ ฝ่ายละ ๕ คน มีกรรมการจากศูนย์นิสิต ฯ ด้วย

การคัดค้านนาย ลี เกวน ยู ตามเอกสาร จ. ๑๕ เป็นไปโดยสงบและสันติ

ตามเอกสาร จ. ๑๖ เป็นการชุมนุมเพื่อตรวจสอบผลงานของรัฐบาลในรอบ ๑๕ วันว่ารัฐบาลเป็นเผด็จการหรือไม่ การชุมนุมครั้งนี้ก็เป็นไปตามธรรมดา

วัตถุประสงค์การอภิปรายตามเอกสาร จ. ๗ ปรากฏอยู่ในเอกสารดังกล่าว ข้อ ๒.๑ แล้ว

จอมพลประภาสเป็นรองนายกรัฐมนตรีในสมัยรัฐบาลจอมพลถนอมซึ่งถือว่าเป็นการปกครองโดยเผด็จการ ผู้คัดค้านการกลับมาของจอมพลประภาส ตามเอกสาร จ. ๑๕ ก็เพราะเกรงไปว่า การกลับมาของจอมพลประภาสจะเป็นการรื้อฟื้นระบอบเผด็จการขึ้นมาอีก จอมพลถนอม กิตติขจร ก็เคยปกครองประเทศไทยมาในยุคที่ใช้ธรรมนูญการปกครอง นักศึกษาและผู้คัดค้านการกลับมาของจอมพลถนอม ก็อ้างว่าไม่ต้องการให้ระบอบเผด็จการกลับมาอีกเช่นเดียวกัน

การชุมนุมคัดค้านตามเอกสาร จ. ๑๕ เป็นการชุมนุมโดยเปิดเผย เพื่อให้ส่งตัวจอมพลถนอมออกนอกประเทศ หรือนำตัวขึ้นดำเนินคดีตามกฎหมายบ้านเมือง รัฐบาลในขณะนั้นคือ รัฐบาล ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช จะเห็นควรให้จอมพลถนอมออกไปนอกประเทศหรือไม่ จำไม่ได้ เท่าที่ปรากฏอยู่ในรายงาน คือ เอกสาร จ. ๑๕ แล้วในตอนที่กล่าวถึงเหตุการณ์เมื่อราวเดือนกันยายน ๒๕๑๕ ตามเอกสารดังกล่าวหน้า ๘ มีว่า สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์บางคนเสนอให้ออกกฎหมายจำกัดถิ่นที่อยู่ให้แก่จอมพลถนอมด้วยตามเอกสารดังกล่าวหน้า ๑๑ มีว่า "นายสุธรรม แสงประทุมกับพวก แถลงที่ตึกอมธ. ว่า ศูนย์จะเปิดประชุมประชาชนครั้งใหญ่ที่สนามหลวง" และว่า "เป็นการชุมนุมโดยสงบเปิดเผย ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ" ในรายงานดังกล่าวได้มีว่า นายสุธรรม แสงประทุม ได้ไปพบนายสุรินทร์ มาศดิตถ์ เพื่อยื่นหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี ขอให้สั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไปอำนวยความสะดวกและรักษาความปลอดภัยให้

แก่ผู้ร่วมชุมนุมที่สนามหลวง

ตามเอกสาร จ. ๒๑ การชุมนุมครั้งนี้ก็เปิดอภิปรายถึงสิทธิเสรีภาพของนิสิตนักศึกษา และประชาชน เอกสารนี้บางสถาบันได้ออกกฎเป็นที่จำกัดสิทธิ เสรีภาพ ของนิสิตนักศึกษา

ตามเอกสาร จ. ๒๒ ซึ่งมีการอภิปรายในวัน ระพี ผู้ที่ร่วมอภิปรายมี ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช นายชวนหลีกภัย ฯลฯ

ตามเอกสาร จ. ๒๓ ผู้ร่วมอภิปรายมี ดร. ลิขิต ธีระเวคินทร์ นายประพันธ์ศักดิ์ กมลเพชร นายประยูร พูนบำเพ็ญ อาจารย์รังสรรค์ ธนพรพันธุ์ การอภิปรายดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของความเคลื่อนไหว เพื่อให้มีรัฐธรรมนูญปกครองประเทศ

ตามเอกสาร จ. ๒๔ ผู้อภิปรายได้อภิปรายว่า ควรให้เยาวชนลุกขึ้นต่อสู้กับความอยุติธรรม ให้เลิกคติเก่าๆ ที่ให้เอาตัวรอดแต่ผู้เดียว ข้ออภิปรายดังกล่าว ถ้าทำไปโดยสุจริตก็ควรสนับสนุน

ตามเอกสาร จ. ๒๕ การแสดงนิทรรศการจีนแดงนั้น เนื่องจากการที่ไทยกับจีนมีสัมพันธ์ทางการทูตกันแล้ว เคยมีนักกีฬาไทยเดินทางไปแข่งขันในประเทศจีน และนักกีฬาหรือนักแสดงจีนแดง เคยเดินทางมาประเทศไทย แต่จะเป็นประเภทไหนข้าๆ จำไม่ได้ การแสดงนิทรรศการจีนแดงตามเอกสารดังกล่าว เป็นการแสดงให้เห็นประเทศจีนในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษาและวัฒนธรรมและมีการอภิปรายเรื่อง นโยบายต่อจีน โดยมี นายถนัด คอมันตร์ นายไพโรจน์ ชัยนาม นายสีบแสง พรหมบุญ รวมทั้ง นายสมัคร สุนทรเวช ก็มาร่วมอภิปรายด้วย เฉพาะนายสีบแสง ขณะนี้จะได้รับแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาของคณะรัฐมนตรีขณะนี้หรือไม่ จำไม่ได้ การแนะนำให้รู้จักประเทศที่เป็นมิตรกันเป็นสิ่งสมควร การจัดนิทรรศการครั้งนี้ น่าจะมีความมุ่งหมายเพื่อเร่งรัดให้รัฐบาลติดต่อความสัมพันธ์กับจีนต่อไป ซึ่งต่อมาในรัฐบาล ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ก็ได้มีความสัมพันธ์ต่อกัน

ตามเอกสาร จ. ๒๗ เป็นการอภิปรายเพื่อให้เห็นสภาพของจีนปัจจุบันว่าดีมาก

ตามเอกสาร จ.๒๘ การอภิปรายเกี่ยวกับ ดร. ศักดิ์ ผาสุกนิรันดร์

เป็นผลให้ในที่สุด ดร. ศักดิ์ต้องลาออกไป

ตามเอกสาร จ.๒๙ เป็นการอภิปรายเพื่อให้รัฐบาลฉงค์ช่วยชาวนา ซึ่งส่วนมากยากจนและมีหนี้สิน ส่วนมากไม่มีที่ทำกิน ต้องเช่านาเขาทำการ อภิปรายก็เพื่อให้รัฐบาลออกกฎหมายควบคุมค่าเช่านา ภาษีที่ดิน ให้ออกกฎหมายไม่ให้ผู้ที่ไม่มีอาชีพกสิกรรมซื้อที่ดินที่ใช้ในการทำนา เพาะปลูก ซึ่งต่อมารัฐบาลก็ได้ออกกฎหมายปฏิรูปที่ดินแห่งชาติ เพื่อให้ชาวไร่ ชาวนา มีที่ดินเป็นที่ทำกินของตนเอง

เอกสาร จ. ๓๐ เป็นการอภิปรายวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศของรัฐบาล ซึ่งในระบอบประชาธิปไตยย่อมทำได้

เอกสาร จ. ๓๑ เป็นการอภิปรายการใช้กฎหมายปฏิรูปที่ดิน มีผู้ร่วมอภิปราย คือ อจ. จารุบุตร เรืองสุวรรณ อจ. เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม ซึ่งเป็นการวิพากษ์วิจารณ์กฎหมายปฏิรูปที่ดินตามปกติ

เอกสาร จ. ๓๒ เป็นการอภิปรายแสดงความคิดเห็นของรัฐบาลว่า การออกกฎหมายยึดทรัพย์จอมพลถนอม จอมพลประภาส เป็นธรรมหรือไม่

เอกสาร จ. ๓๓ เป็นการอภิปราย โดยส่วนหนึ่งอภิปรายถึงปัญหากรรมกร โดยให้กรรมกรต่อสู้ด้วยกรรมกรเอง ให้ถึงจุดหมายปลายทางที่แน่นอน คือเป็นสังคมนิยมซึ่งตรงกับคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ว่า "ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน"

เอกสาร จ. ๓๔ หัวข้อว่า ทำไมจึงต้องสไตร์ค์ การอภิปรายชี้ว่าทำไมกรรมกรจึงต้องหยุดงาน กรรมกรสามารถหยุดงานได้ตามกฎหมายแรงงาน การอภิปรายเสนอให้กรรมกรได้ค่าแรงขั้นต่ำวันละ ๒๘ บาทด้วย ซึ่งรัฐบาลก็ได้ออกกฎหมายให้กรรมกรในเขตกรุงเทพ ฯ ได้ค่าแรงวันละ ๒๘ บาท

เอกสาร จ. ๓๕ ซึ่งมีความเห็นตามรายงานความเห็นของข้า ฯ ว่า การอภิปรายคราวนี้ไม่มีเจตนาเป็นกบฏนั้น เป็นความเห็นของ พ.ต.อ. อุทัย อัศวิไล ผู้บังคับบัญชาของข้า ฯ ขณะนี้ พ.ต.อ อุทัย เป็นรองผู้บังคับการตำรวจสันติบาล

เอกสาร จ. ๓๖ การอภิปรายเรื่อง ใครเป็นศัตรูของประชาชนนั้น ผู้อภิปรายให้ความเห็นว่า ศัตรูของประชาชน คือ ผู้กดขี่ประชาชน นายทุน

หน้าเลือด จักรวรรดินิยม

เอกสาร จ. ๓๗ หัวข้อ "ก้าวต่อไปของขบวนการเยาวชน" ผู้อภิปรายว่าเพื่อขจัดนโยบายตามหลังต่างชาติ การกระทำซึ่งเห็นแก่ตัว ให้เป็นเจ้าคนนายคนข้าเห็นว่ากระทรวงมหาดไทยก็มีนโยบายไม่ให้ข้าราชการทำตัวเป็นนายประชาชน ข้อความที่อภิปรายนอกเหนือจากนี้ ปรากฏอยู่ในรายงาน ข้า ฯ จำไม่ได้

การอภิปรายตามเอกสาร จ. ๓๘ เป็นการอภิปรายถึงบทบาทของจีนที่มีต่อประเทศโลกที่ ๓

การอภิปรายตามเอกสาร จ. ๓๙ ผู้ร่วมอภิปรายมี อาจารย์ลิขิต ธีรเวคินทร์ อาจารย์จารึก โสถิพันธุ์ ฯลฯ เป็นการวิจารณ์สื่อมวลชนของรัฐบาลว่า ไม่ควรเสนอข่าวของรัฐบาลเท่านั้น แต่ควรเสนอข่าวของประชาชนด้วย

การอภิปรายตามเอกสาร จ. ๔๐ หัวข้ออภิปรายปัญหาไทย-ลาว ซึ่งเสนอว่ารัฐบาลไทยน่าจะยอมปฏิบัติตามข้อเสนอของรัฐบาลลาวรวม ๓ ข้อ โดยน่าเห็นใจรัฐบาลลาว ข้อเรียกร้องของลาว ๓ ข้อ ได้แก่ ๑. ยกเลิกหน่วยปฏิบัติการลุ่มแม่น้ำโขง ๒. ให้ผู้ลี้ภัยลาวกับคืน ๓. ให้ไทยยกเลิกสนับสนุนพวกปฏิบัติการซึ่งรายละเอียดเป็นอย่างไรข้า ฯ ไม่เข้าใจ ข้า ฯ เห็นว่าขณะนี้ไทยกับลาวได้เข้าไปได้มีความสัมพันธทางการทูตกันเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขณะนี้ผู้แทนของรัฐบาลก็ห้ามมิให้เสนอข่าวซึ่งจะกระทบกระเทือนสัมพันธ์ของประเทศเพื่อนบ้าน

การอภิปราย จ. ๔๑ ซึ่งผ้อภิปรายว่า ชาวนาไม่ได้รับประโยชน์ ผู้ได้รับประโยชน์คือโรงสีซึ่งจะได้มีการจัดตั้งกรรมการเพื่อประกันราคาข้าวก่อนหรือหลังการอภิปรายคราวนี้ ข้า ฯ จำไม่ได้

การอภิปรายตามเอกสาร จ. ๔๒ เป็นการอภิปรายวิจารณ์สถานการณ์ของประเทศในขณะนั้น

ตามเอกสาร จ. ๔๓ ซึ่งเป็นรายงานการที่นำนักศึกษาขอนแก่นมาเล่าให้ฟังถึงเรื่อง นักศึกษาขอนแก่นถูกปาระเบิด เป็นการเสนอข้อเท็จจริง ฝ่ายที่นักศึกษาหามาได้ และเร่งให้ทางการจับกุมผู้กระทำผิด

การอภิปรายตามเอกสาร จ. ๔๕ เป็นการเสนอปัญหา ความเดือดร้อน

ของภาคอีสานและเสนอให้รัฐบาลแก้ไขปัญหานี้ ข้า ๆ เห็นว่าปัญหาการแห้งแล้ง ของอีสานได้เป็นที่สนใจของรัฐบาลปัจจุบันถึงกับจัดงบประมาณ พิเศษให้เพื่อแก้ไข

การอภิปรายตามเอกสาร จ. ๔๙ เป็นเรื่องที่เกิดจลาจลที่พลับพลาไชย โดยพูดถึงมูลเหตุที่เกิดขึ้น การปราบปราม และความเสียหาย

การอภิปรายตามเอกสาร จ. ๕๑ เป็นการอภิปราย ขึ้นค่ารถเมล์จาก ๗๕ สตางค์เป็น ๑ บาท โดยอ้างว่า ถ้าขึ้นคงจะเดือดร้อน จากการอภิปรายทำให้ค่ารถเมล์ ไม่ได้ขึ้นจนถึงปัจจุบันนี้

การอภิปรายตาม จ. ๕๓ ถึง ๕๖ เป็นรายงานเรื่องนักศึกษาออกไปสู่ชนบทจังหวัดต่าง ๆ เอกสาร จ. ๕๖ ไปบ้านกุดชุม อำเภอ หนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ นักศึกษาไปเพื่อศึกษาความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น คัดค้านการสร้างเขื่อนลำชีบน และให้คำแนะนำแก่ประชาชนในการออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎร ในการอภิปรายให้ประชาชนฟัง ได้มีพันโทช่วง หัวหน้า กอ.รมน. ชัยภูมิ ได้มาร่วมอภิปรายว่าอย่าเชื่อนักศึกษา อาจรับแผนคอมมิวนิสต์ มาก่อความวุ่นวายก็ได้ แต่ข้า ๆ ได้รายงานไว้ว่า ประชาชนไม่เชื่อเจ้าหน้าที่ กอ.รมน. ดังกล่าวได้เข้าเฉียงว่านักศึกษาเข้ามาอย่างลูกหลาน ไม่ได้ก่อความวุ่นวาย ไม่เหมือนพวก อส. กอ.รมน. ที่ตั้งอยู่ซึ่งมาตั้งบ่อนการพนันเมาสุราอาละวาด ถืออาวุธมาข่มขู่ประชาชน ฉะนั้นผู้คัดค้านการสร้างเขื่อนลำชีบน ก็เพราะจะทำให้น้ำท่วมถึง ๒๑ หมู่บ้าน ผู้คัดค้านว่าชาวบ้านไม่พอใจ ที่มาตัดไม้แล้วมาถูกจับแต่โรงเลื่อยตัดแล้วไม่ถูกตัด ปรากฏว่าเมื่อนักศึกษาบางส่วนเดินทางกลับมีชาวบ้านไปส่ง แต่นักศึกษาบางส่วนก็อยู่ช่วยชาวบ้านทำไร่ทำนา

การออกชนบทของนักศึกษาตามเอกสาร จ. ๕๗ เป็นการออกไปสำรวจเพื่อตั้งค่าย สัมมนาที่จังหวัดสระแก้ว

ตามเอกสาร จ. ๕๘ เป็นรายงานเรื่องนักศึกษาออกไปชนบท ณ บ้านแปรง อ. ด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ได้สัมผัสชีวิตในชนบทและอยู่เคียงข้างประชาชนในชนบทผู้ทุกข์ยาก สร้างภาพพจน์ของนักศึกษาแก่ประชาชนในชนบท การออกชนบท การนี้ ได้ไปช่วย ราษฎรสร้างกุฏิ

วัดบ้านดอนป่าโอษฐ จัดฉายสไลด์การ์ตูนให้เด็ก ๆ ดู แล้วสร้างความสามัคคี และออกไปช่วยชาวบ้านขนสัมภาระหลัง ตามรายงานปรากฏว่า ชาวบ้านกับนักศึกษาเข้ากันได้ดี , เพราะแหล่งน้ำได้มีผู้เข้าไปทำประโยชน์ นักศึกษาได้ช่วยร้องเรียนให้จนได้รับความสำเร็จ

ตามเอกสาร จ. ๖๐ เป็นการอภิปรายเน้นให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาชนบท ผู้อภิปรายว่านักศึกษาจะนิ่งดูดายไม่ได้ต้องออกไปช่วยเหลือ ปรับปรุง ชนบทให้ดีขึ้น

ตามเอกสาร จ. ๖๑ เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นการวิพากษ์วิจารณ์สถานการณ์ระหว่างประเทศ มีเกี่ยวกับประเทศไทยเล็กน้อย

ตามเอกสาร จ. ๖๒ การอภิปรายเรื่อง เสรีภาพของประชาชนผู้ร่วมอภิปรายมี นายสมัคร สุนทรเวช นายวีระ มุกสิกพงศ์ อาจารย์วารินทร์ วงศ์หาญเชาว์

ตามเอกสาร จ. ๖๓ เป็นการยอวาทีเรื่อง เมืองไทยเรานี้แสนดีหนักหนา มีผู้พูดหลายคน รวมทั้ง นายสมัคร สุนทรเวช เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ รัฐบาลในปี ๒๕๑๖

ตามเอกสาร จ. ๖๔ เป็นการเล่าชีวิตของนายจิตร ภูมิศักดิ์ อดีตนักศึกษา

ตามเอกสาร จ. ๖๖ เป็นการอภิปรายให้นักศึกษาฟัง ผู้อภิปรายมีอาจารย์ ศุภชัย มนัสไพบูลย์ นายอาหมัด ขามเทศทอง นายไพศาล ธวัชชัยนันท์ และนายอารีย์ โกคทวี อภิปรายเรื่องเกี่ยวกับกรรมกรและนายจ้าง อาจารย์ศุภชัยจะเป็นอาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์หรือไม่ จำไม่ได้ นายไพศาล จะเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติ ในปัจจุบัน

ตามเอกสาร จ. ๖๗ เป็นการอภิปรายเรื่อง การกลับมาของเท็มโก้ ผู้อภิปรายว่าบริษัทเท็มโก้ นี้ได้ถูกยกเลิกสัมปทานไป ได้กลับมาในรูปบริษัทใหม่ คือ บริษัทบิลลิงตัน

ตามเอกสาร จ. ๖๙ เป็นการอภิปรายเกี่ยวกับสหรัฐอเมริกากับความมั่นคงของชาติผู้ร่วมอภิปราย มีนายอารีย์ สุชาโต พันเอกทหาร พงษ์สิฏานนท์ ซึ่งขณะนี้จะออกจาก กอ.รมน. แล้วหรือไม่ข้า ๆ ไม่ทราบ การอภิปรายชี้ว่าการปกครองประชาธิปไตย เหมาะที่สุดกับประเทศไทย และมีผลการอภิปราย

ปรากฏอยู่ตามเอกสารดังกล่าวในข้อ ๔ แล้ว

ตามเอกสาร จ. ๗๐ เป็นการอภิปรายเรื่อง เหตุการณ์ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเกิดเหตุลุกลามเสรีภาพของนักศึกษา เป็นการแสดงความเห็นนักศึกษา ไม่เห็นด้วยกับการที่มหาวิทยาลัยออกข้อบังคับ บางคนนักศึกษาไม่เห็นด้วย ในตอนท้ายของการอภิปราย มีคนกล่าวว่าปัญญาชนจะร่วมกันต่อสู้กับระบอบเผด็จการที่จะกลับมาทุก ๆ แบบ

ตามเอกสาร จ. ๗๑ เป็นการอภิปรายเรื่องการกลับมาของจอมพลถนอม เพื่อให้ขับไล่จอมพลถนอมออกไป

ส่วน จ. ๗๒ คืออภิปรายว่า เสนีย์ไปใครจะมา ได้อภิปรายว่าการที่จอมพลถนอมมาครั้งนี้เพื่อที่จะให้เกิดรัฐประหารขึ้น ซึ่งรัฐบาลก็จะจัดการอะไรไม่ได้

เอกสาร จ. ๗๓ ก็ได้อภิปรายคัดค้านจอมพลถนอม เช่นเดียวกัน โดย ๑. ให้รัฐบาลรีบจัดการปัญหาจอมพลถนอมอย่างรีบด่วน ๒. ให้ปกป้องสถาบันศาสนาไม่ให้มีมลทิน ๓. ให้คัดค้านการปกครองเผด็จการทุกรูปแบบ ต่อมาในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ได้มีการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน

(ทนายจำเลยยังถามจำเลยไม่จบ) อ่านแล้ว

ลงชื่อ พ.ต.ท. สกล สุวรรณา พยาน

ประท้วงเรือนจำห้ามนำเอกสารในคดีเข้า

สืบเนื่องจากพันตำรวจโทสกล สุวรรณา ได้นำส่งเอกสารประกอบคำเบิกความถึง ๗๓ รายการมีความยาวถึง ๓๕๔ หน้าดังกล่าวแล้ว จำเลยจึงคัดคำเบิกความและถ่ายภาพเอกสารทั้งหมดเพื่อนำไปศึกษาในรายละเอียดเพื่อนำมาประกอบในการสามค้านพยาน ในวาระที่ทนายจำเลยถามค้าน ปรากฏว่าเรือนจำกลางบางขวาง เรือนจำชั่วคราวโรงเรียนพลตำรวจบางเขน ให้นำเอกสารดังกล่าวซึ่งเป็นเอกสารในคดีเข้าไปศึกษาได้ แต่ทัณฑสถานหญิงกลับยึดเอกสารนั้นไว้ตรวจเสียก่อน ทั้ง ๆ ที่จำเลยได้แจ้งแล้วว่าเป็นเอกสารในคดี เหตุนี้จำเลยจึงยื่นคำร้องต่อศาลแจ้งพฤติการณ์ ให้ทราบถึงการกระทำที่ขัดขวางกระบวนการยุติธรรม โดยยื่นคำร้องในวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๒๑ ทันทีที่ได้รับทราบการขัดขวางจากทางการเรือนจำในการพิจารณาวันที่ ๒๓ มกราคม เพราะเอกสารดังกล่าวได้นำไปให้จำเลยก่อนวันนัดพิจารณาเพื่อจำเลยศึกษา

ทางทัณฑสถานได้ยอมส่งเอกสารให้เมื่อ การสืบพยานโจทก์ปากนี้เกือบเสร็จแล้ว พร้อมทั้งทำหนังสือแจ้งศาลว่า มิได้กักแต่อย่างใด ได้ส่งให้จำเลยแล้ว ซึ่งเป็นการส่งให้ภายหลังจำเลยเลยร้องศาลและเมื่อสืบพยานโจทก์เสร็จแล้ว.

ความละเอียดของคำร้อง คือ..

คำร้อง
คดีดำที่ ๒๕๓ ก./๒๕๒๐ (ตราครุฑ)
คดีแดงที่..... ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙)

๒๘ มกราคม ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ กับพวกรวม ๑๙ คน จำเลย

ข้าพเจ้านางสาวสุชีลา ตันชัยนันท์ ที่ ๑๐ น.ส. เสงี่ยม แจ่มดวง ที่ ๑๗ จำเลย อายุ–ปี ตั้งบ้านเรือนอยู่เลขที่ ทัณฑสถานหญิง ลาดยาว ถนน – ตำบล ลาดยาว อำเภอบางเขน จังหวัดกรุงเทพ ฯ ขอทำคำร้อง ยื่นต่อศาล ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. คดีนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาสืบพยานโจทก์ ในการพิจารณาเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๒๑ ในการเบิกความของ พ.ต.ท. สกล สุวรรณา ในวันดังกล่าว โจทก์ได้ส่งเอกสารจำนวน ๗๓ รายการ ศาลหมายจ. ๑ ถึง จ.๗๓ จำเลยได้ขอคัดเอกสารดังกล่าวแล้ว และมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษารายละเอียดของเอกสารดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการถามค้านพยานโจทก์ แต่ปรากฏว่าเมื่อจำเลยจะนำเอกสารเข้าไปในเรือนจำ ทั้ง ๆ ที่เป็นเอกสารพยานในคดีที่จำเลยถูกฟ้องและกำลังดำเนินการพิจารณาสืบพยานโจทก์ และจำเป็นรีบด่วนที่จะได้ศึกษาเอกสารพยานนั้น กลับไม่ได้รับความสะดวกจากทางการ โดยแทนที่จะอนุญาตให้นำเข้าไปได้ในฐานะที่เป็นเอกสารพยานในคดี กลับจัดส่งไปให้เจ้าหน้าที่ในกรมราชทัณฑ์ตรวจสอบเสียก่อน ซึ่งไม่ทราบว่าจะกินเวลานานเท่าใด จำเลยจึงจะได้เอกสารนั้น จำเลยเห็นว่าการกระทำดังกล่าวนั้นเป็นการกระทำที่ไม่ชอบธรรม และไม่ให้ความร่วมมือกับศาลในการผดุงไว้ซึ่งความเป็นธรรม ไม่ให้โอกาสแก่จำเลยในการต่อสู้คดี กีดกัน หน่วงเหนี่ยวโอกาสของจำเลยที่จะได้ศึกษาข้อเท็จจริงของเอกสารพยาน จำเลยไม่มีทางใดอีกนอกจากขอบารมีศาลเป็นที่พึ่ง ให้ช่วยปัดเป่าการกระทำที่เกินจำเป็นนี้

เพื่อให้โอกาสแก่จำเลยได้ศึกษาเอกสารพยานโจทก์ ให้จำเลยได้รับเอกสารโดยเร็วด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

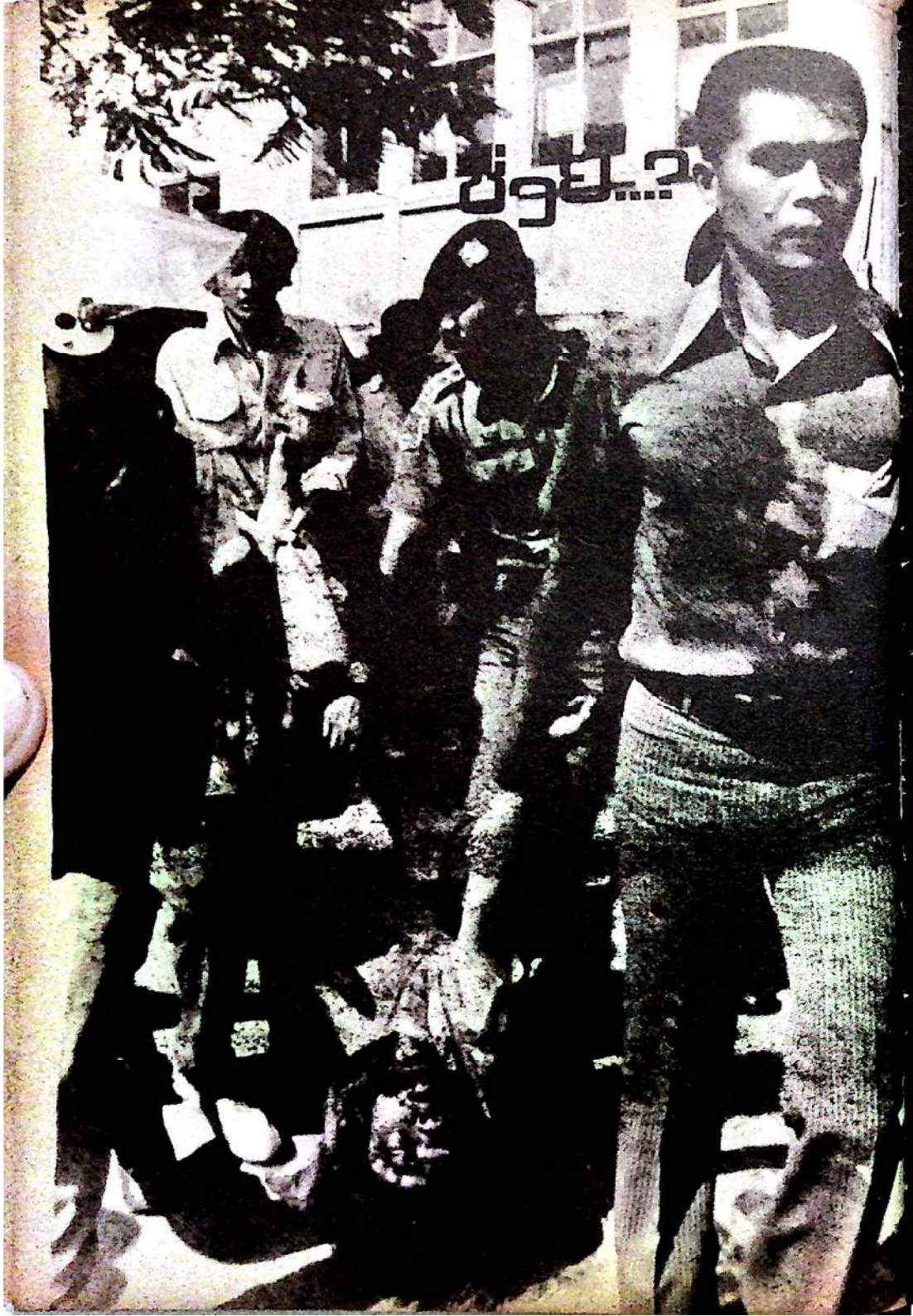
ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ ทองใบ ทองเปาด์ ทนายจำเลยขึ้น

คำร้องฉบับนี้ ข้าพเจ้านายทองใบ ทองเปาด์ ทนายจำเลยที่ ๑ ถึง ๑๙ เป็นผู้เรียงและพิมพ์

ลงชื่อ ทองใบ ทองเปาด์ ผู้เรียงและพิมพ์

คำร้องฉบับนี้ ศาลได้ส่งให้กรมราชทัณฑ์ทราบ ภายหลังกรมราชทัณฑ์ได้รายงานศาลทราบว่าได้ส่งเอกสารพยาน หมาย จ.๑ ถึง จ.๗๓ ให้จำเลยแล้ว.

การพิจารณาวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๑

การพิจารณาวันนี้ เป็นการที่ทนายจำเลยที่ ๑ คือนายทองใบ ทองเปาด์ ถามค้าน พ.ต.ท. สถล สุวรรณ ต่อจากนัดก่อน จากนั้นเป็นการถามค้านของนายเกริก ระวังภัย ทนายจำเลยที่ ๒ นายวสันต์ พานิช ทนายจำเลยที่ ๓ นายสุธี ภูวพันธ์ ทนายจำเลยที่ ๔ นายมารุต บุนนาค ทนายจำเลยที่ ๘ และที่ ๑๘ ส่วนทนายจำเลยอื่นไม่ถามรายละเอียดการเบิกความของพยานโจทก์ปากนี้ ปรากฏตามรายงานการพิจารณาของศาล ดังนี้

คำให้การพยาน

คดีดำที่ ๒๕๓ ก./ ๒๕๒๐ (ตราครุฑ)
ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙)
๓๐ มกราคม ๒๕๒๑
อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์
ความอาญาระหว่าง
นายสุธรรม แสงประทุม จำเลยที่ ๑ กับพวก จำเลย
ข้าพเจ้า พ.ต.ท. สกล สุวรรณา พยาน
(เบิกความต่อจากนัดที่แล้ว)

ตอบทนายจำเลยที่ ๑ (นายทองใบ ทองเปาด์) ค้าน (ต่อ)

การยึดอำนาจการปกครองแผ่นดิน ในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เป็นการยึดอำนาจโดยคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ซึ่งเป็นบุคคลคนละกลุ่มกับนักศึกษา เมื่อยึดอำนาจแล้วได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ. ๒๕๑๗ ทั้งได้ล้มเลิกคณะรัฐมนตรีและสภาผู้แทนราษฎรด้วย คณะปฏิรูปได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกเย็นวันนั้น ข้า ฯ จำเวลาไม่ได้ จำเลย ๑๘ คนในที่นี้และบุคคลอื่นๆ ถูกจับกุมจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ถูกจับกุมตั้งแต่ในเวลากลางวัน การชุมนุมของนิสิตนักศึกษาทุกครั้ง ก็มีความเรียบร้อยหรือไม่ ปรากฏอยู่ในรายงาน จ. ๑ ถึง จ ๗๓ แล้ว

ตามระบอบประชาธิปไตย มีทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน การแบ่งเป็นฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านจึงเป็นไปตามปกติของระบอบประชาธิปไตย

การที่มีการคัดค้านการกลับมาของจอมพลถนอมนั้น มีผู้คัดค้านหลายฝ่าย ไม่ใช่เฉพาะนักศึกษาเท่านั้น ทั้งนี้ปรากฏตามรายงานเอกสาร จ. ๑๙ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมชก็คัดค้านด้วยเช่นกัน นายเจริญ คันธวงศ์ก็คัดค้าน นักศึกษาก็ได้ ส่งตัวแทนเข้าพบรัฐบาลเพื่อขอให้จอมพลถนอมออกไปนอกประเทศ ผู้แทนนักศึกษาที่เข้าไปยื่นข้อเสนอดังกล่าว มีนายสุธรรม จำเลยที่ ๑ คดีนี้ด้วย นักศึกษาแสดงความมุ่งหมายในการเรียกร้องดังกล่าวก็เพื่อป้องกันมิให้เกิดการปฏิวัติรัฐประหารขึ้น

ตามเอกสาร จ. ๑๙ ไม่มีรายงานเหตุการณ์ในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ที่ไม่มีก็เพราะข้า ฯ ทำรายงานจากเจ้าหน้าที่ในบังคับบัญชาของข้า ฯ รายงานมาก่อน และข้า ฯ ก็มาสรุปเป็นรายงานของข้า ฯ อีกทีหนึ่ง เมื่อข้า ฯ ได้รับรายงานจากเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ข้า ฯ ไม่ได้ทำรายงานเหตุการณ์ในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ไว้ในเอกสาร จ. ๑๙ แต่ข้า ฯ ก็ได้ติดตามเหตุการณ์ตลอดมา

ข้า ฯ ได้ทราบว่า ในเช้าวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ นายสุธรรม จำเลยที่ ๑ กับพวกได้ไปที่บ้าน ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช แต่จะไปเองหรือใครรับไปข้า ฯ ไม่ทราบ และทราบว่าจำเลยที่ ๑ กับพวกได้ถูกควบคุมตัวตั้งแต่บัดนั้น โดยตั้งข้อกล่าวหาว่า ดูหมิ่นองค์พระบรมโอรสาธิราช ฯ

ตอบทนายจำเลยที่ ๒ (นายเกริก ระวังภัย) ค้าน

ในระยะที่ข้า ฯ ติดตามความเคลื่อนไหวของนักศึกษานั้น ปรากฏว่านักเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ มีสภานักเรียนด้วย สภานักเรียนมาจากการเลือกตั้งนักเรียนของแต่ละชั้นแต่ละห้อง มาประกอบกันเป็นสภานักเรียนสภานักเรียนตั้งผู้บริหารขึ้นมาบริหารเกี่ยวกับกิจกรรมของนักเรียน

โรงเรียนอาชีวะ ก็มีการตั้งรูปแบบการบริหารเช่นเดียวกับนักเรียนสามัญ มีนักเรียนอาชีวะบางกลุ่มได้แยกตัวไปเป็นกลุ่มพิเศษ เช่น กลุ่มกระทิงแดง ข้า ฯ ก็ได้ติดตามดูความเคลื่อนไหวของกลุ่มต่าง ๆ ด้วยข้า ฯ ไม่ทราบว่ากลุ่มกระทิงแดงมีธรรมนูญหรือไม่ กลุ่มกระทิงแดงจะมีใครเป็นที่ปรึกษาหรือไม่ ข้า ฯ ไม่ทราบ การที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เคยถูกเผาจากการกระทำของกลุ่มนักเรียนอาชีวะ มิใช่จากกลุ่มจำเลยคดีนี้ ทั้งว่าเป็นนักเรียนกลุ่มอาชีวะ ก็เป็นกลุ่มอาชีวะส่วนน้อย นักเรียนอาชีวะส่วนใหญ่เป็นคนดี ความเคลื่อนไหวของนักเรียน นิสิตนักศึกษา ปรากฏอยู่ในรายงานตามเอกสาร จ. ๑ ถึง จ. ๗๓ บางกรณีเป็นความเคลื่อนไหวปลีกย่อย ข้า ฯ ไม่มีรายงานไว้

ปรากฏข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ว่า รัฐบาลปัจจุบันได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับสินค้าอุปโภคเพื่อยังชีพแล้ว ข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ คือ หนังสือพิมพ์ฉบับที่ ทนายจำเลยที่ ๒ ให้ดู ใช่แล้ว ทนายจำเลยที่ ๒ ให้พยานดูแล้วนำส่ง

ตอบรับไว้ หมายเลขทาง ส. ๑ (หนังสือพิมพ์รายวัน ๑ ฉบับ) ให้ใจหก์ดูแล้ว

เมื่อนักศึกษา นักเรียนจะไปประท้วงรัฐบาลเพื่อต่อต้านสินค้าญี่ปุ่นเที่ยว จะได้ขออนุญาตเจ้าหน้าที่ของบ้านเมืองก่อนหรือไม่ ปรากฏอยู่ในรายงานแล้ว ข้าฯ จำไม่ได้

การเคลื่อนไหวของนักศึกษาคัดค้านการที่เจ้าหน้าที่ นำแอลิคอปเตอร์ไปล่าสัตว์ในเขต เจ้าหน้าที่ถูกดำเนินคดีหรือไม่ ข้าฯ จำไม่ได้

ในการจัดอภิปรายของนักศึกษา ได้เชิญบุคคลภายนอกเข้าอภิปรายด้วย ภายหลังการจัดอภิปรายเหล่านี้ ผู้จัดให้มีการอภิปราย ผู้อภิปราย และผู้ฟังไม่เคยถูกจับกุม ดำเนินคดีเลยในแต่ละครั้ง

การอภิปรายในการจัดนิทรรศการจันแดง ผู้อภิปราย ไม่ได้อภิปรายเพื่อให้คิดเป็นคอมมิวนิสต์

รัฐมนตรีช่วยว่าการมหาดไทย ที่ให้ภาพมาใช้ในการจัดนิทรรศการจันแดงจะเป็นรัฐมนตรีท่านไหน

ขณะนั้นใครจะเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการมหาดไทยบ้าง ข้าฯ ก็จำไม่ได้แน่

ขณะนี้ ไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนได้มีสัมพันธไมตรีต่อกัน โดยต่างก็มีเอกอัครราชทูตไปประจำซึ่งกันและกันแล้ว

จำได้ว่ามีการออกพระราชบัญญัติควบคุมการเช่านา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ แต่จำไม่ได้ว่านักศึกษาจะได้นำไปชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่ ถ้ามีการกระทำเช่นนั้นก็ย่อมปรากฏอยู่ในรายงานแล้ว ข้าฯ ไม่เข้าใจข้อความในพระราชบัญญัติดังกล่าว ข้าฯ ไม่เคยอ่าน

มีการออกพระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินจริง แต่จะออกเมื่อใดและอย่างไร ข้าฯ ไม่ทราบ

ข้าฯ จำได้ว่ามีการอภิปรายเกี่ยวกับน้ำมันมาตรา แต่รายละเอียดและขั้นอย่างไร รัฐบาลจะเข้าไปเกี่ยวข้องอย่างไร ขณะนี้ข้าฯ จำไม่ได้

การอภิปรายเรื่องการยึดครองที่ดินราชพัสดุ นักศึกษาจะอภิปรายเรื่องให้รัฐบาล ยึดครองที่ดินก่อนใช้รัฐธรรมนูญหรือไม่ ข้าฯ จำไม่ได้ ขณะนี้ข้าฯ จำไม่ได้

ข้าฯ ได้ทราบว่าในรัฐบาล ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ได้มีนโยบายให้ประชาชนบางส่วนไปสหรัฐอเมริกา แต่การดำเนินตามนโยบายดังกล่าวจะเกิดก่อนหรือหลังการที่นักศึกษาอภิปรายปัญหาอเมริกาหรือไม่ ข้าฯ จำไม่ได้

การอภิปรายเรื่อง รัฐบาลผสม นักศึกษาจะเรียกร้องการเปลี่ยนแปลงนโยบายหรืออย่างไร ข้าฯ จำไม่ได้

การที่นักศึกษาออกไปพบประชาชนไว้ ชาวนา เพื่อให้ชาวนาต่อสู้เรื่องความไม่เป็นธรรม ใช่หรือไม่ ข้าฯ จำไม่ได้

จุดประสงค์ของนักศึกษาที่อภิปราย เรื่อง ข้อพิพาทไทย-ลาว มีอย่างไร ข้าฯ จำไม่ได้ จะได้บันทึกไว้ว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสามัคคีระหว่างไทย-ลาว หรือไม่ ก็จำไม่ได้

นักศึกษาซึ่งไปที่นครราชสีมา ได้ไปที่ค่ายทหารหรือไม่ และนักศึกษาจะไปช่วยสอนหนังสือหรือไม่ จำไม่ได้ รายละเอียดนี้ข้าฯ ได้รายงานในครั้งนี้ไว้ ขณะนี้ข้าฯ จำข้อความในรายงานไม่ได้

การอภิปราย ท่าที่และแนวนโยบายของรัฐบาลนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อคัดค้านการข้าย ดร. ธวัช ออกไปจากจังหวัดหรือไม่ ข้าฯ จำไม่ได้

ที่จังหวัดชัยภูมิและศรีสะเกษ นักศึกษาจะไปครั้งเดียวหรือหลายครั้ง จำไม่ได้ แต่ที่รายงานไว้มีครั้งเดียว ที่นครราชสีมารายงานไว้ ๒ ครั้ง คือ ครั้งที่นายอมเรศ ไชยสะอาดถูกฆ่าตาย ครั้งหนึ่ง และครั้งไปที่บ้านเดิมอีกครั้งหนึ่ง

เมื่อมีการเคลื่อนไหวของนิสิต นักศึกษา ต้องมีข้าฯ หรือผู้ใต้บังคับบัญชาของข้าฯ ไปติดตามความเคลื่อนไหวหรือไม่ ความเคลื่อนไหวโดยนิสิตและของนิสิต นักศึกษาที่ข้าฯ และผู้ใต้บังคับบัญชาติดตามดูอยู่ข้าฯ ไม่พบว่า การกระทำผิดกฎหมาย

ลอบทนายจำเลยที่ ๑ (นายสันต์ พานิช) ค้าน

ระหว่างที่นักศึกษามีความเคลื่อนไหวตามรายงานของข้าฯ ดังกล่าวปรากฏว่าในระยะนั้นมีกลุ่มการเมืองต่าง ๆ เกิดขึ้นหลาย กลุ่มการเมืองดังกล่าว เช่น กลุ่มกระทิงแดง กลุ่มวิทยาลัยเกษตร กลุ่มกล้าไม้ไทย กลุ่มชาวบ้านสมาชิกกลุ่มชาวบ้านส่วนใหญ่จะเป็นทหารตำรวจ ทหาร หรือไม่

ข้า ฯ ไม่ทราบ นอกจากนี้กลุ่มพิทักษ์ไทย นวพล ความเคลื่อนไหวของนิสิต นักศึกษาซึ่งบางครั้งมีประชาชนร่วมด้วยนั้น กลุ่มการเมืองดังกล่าวมักจะเคลื่อนไหวในทางที่ตรงกันข้ามกับความเคลื่อนไหวของนิสิตนักศึกษา ประชาชน ดังกล่าว เมื่อนิสิต นักศึกษา มีการชุมนุมเคลื่อนไหว เคยมีการขว้างปาระเบิดจนถึงแก่ความตาย ในการเคลื่อนไหวชุมนุมนั้น เช่น มีการปาระเบิด เมื่อนักศึกษาเคลื่อนไหวคัดค้านฐานทัพอเมริกัน โดยปาระเบิดที่บริเวณถนนหน้าสยามสแควร์ มีผู้เสียชีวิตตรงนั้นหลายคน ข้า ฯ ไม่ทราบเรื่องที่มีผู้ทำร้ายนิสิตนักศึกษาที่ออกบัตโปสเตอร์ ข้า ฯ จำได้ว่า มีผู้ทำลอกบัตโปสเตอร์ที่นครปฐมแล้วถูกฆ่าตาย ๒ คน แต่ชื่ออะไรขณะนี้จำไม่ได้

ข้า ฯ ได้ทราบว่านายแสง รุ่งนิรันดรกุล ดร. บุญสนอง บุณโยทยาน และนายอมเรศ ไชยสะอาด ได้ถูกฆ่าตาย แต่จะเกิดจากสาเหตุอะไรข้า ฯ ไม่ทราบ

มีสถานีวิทยุต่าง ๆ รวบรวมกันตั้งเป็น ชมรมวิทยุเสรี ขึ้นด้วย พ.อ. อุทาร เป็นโฆษกของวิทยุยานเกราะ แต่จะเป็นผู้นำกลุ่มชมรมวิทยุเสรีหรือไม่ ข้า ฯ ไม่ทราบ วิทยุยานเกราะเคยจัดรายการเป็นกรณีพิเศษเวลามีความเคลื่อนไหวของนิสิตนักศึกษา ประชาชนหรือไม่ ข้า ฯ ไม่ทราบ

เมื่อมีการบุกเผาธรรมศาสตร์ วิทยุยานเกราะจะจัดรายการเรื่องนี้หรือไม่ ข้า ฯ ไม่ทราบ ข้า ฯ ฟังวิทยุยานเกราะในช่วงที่จอมพลถนอม หรือจอมพลประภาสเข้ามา ซึ่งสถานีวิทยุดังกล่าวก็ได้เสนอข่าวเรื่องนี้ด้วย แต่ข้า ฯ ไม่เคยได้ฟัง ว่าสถานีดังกล่าว ชักชวน ให้ประชาชน คัดค้าน การกระทำ ของศูนย์นิสิต ฯ และไม่ได้ฟังว่าสถานีวิทยุดังกล่าวชักชวนให้ข้า ฯ-คนบัตโปสเตอร์หรือฆ่าคนที่ชุมนุมอยู่ในธรรมศาสตร์

ข้า ฯ ได้รายงานไว้ว่ามีหนังสือพิมพ์ที่ลงภาพแขวนคออยู่ ๒ ฉบับ คือ ดาวสยาม บางกอกโพสต์ ส่วนฉบับอื่น ๆ ข้า ฯ ไม่ได้ดูจึงไม่ได้รายงานไว้ ก่อนเกิดเหตุการณ์นี้บางครั้ง หนังสือพิมพ์ดาวสยามจะลงข่าวไม่ตรงความจริงหรือไม่ ข้า ฯ จำไม่ได้ ข้า ฯ จำไม่ได้ว่านักศึกษาเคยนำหรีดสีดำไปวางที่หน้าสำนักงานหนังสือพิมพ์ดาวสยามหรือไม่ มีข่าวว่านายวัฒนา เขียววิมลเป็นสมาชิกกลุ่มนวพลด้วย แต่จะเป็นจริงตามข่าวหรือไม่ ข้า ฯ ไม่ทราบ ส่วน

ท่านกิตติวุฒิโชกว่าได้ข่าวท่านองเดียวกัน ข้า ฯ ได้ทราบข่าวจากหนังสือพิมพ์ว่าท่านกิตติวุฒิโชกว่าฆ่าคอมมิวนิสต์ไม่บาป แต่ท่านจะพูดเช่นนั้นจริงหรือไม่ข้า ฯ ไม่ทราบ

รายงานตามเอกสาร จ. ๑๘ เป็นเหตุการณ์สำคัญเท่าที่หน่วยงานของข้า ฯ จะสามารถสืบทราบได้เท่านั้น อาจมีเหตุสำคัญอื่น ๆ อีกที่ไม่ทราบก็ไม่ได้รายงานไว้

ตอบทนายจำเลยที่ ๔ (นายสุชี ภูวพันธ์) ค้าน

วิชาที่ข้า ฯ ศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ไม่มีวิชาที่ชื่อวิชาการเมืองโดยตรงจึงตอบไม่ได้ว่าได้ศึกษาวิชาการเมืองหรือไม่ ข้า ฯ ได้เรียนวิชารัฐธรรมนูญ ลัทธิเศรษฐกิจ ประวัติลัทธิเศรษฐกิจ กฎหมายปกครอง วิชาเหล่านี้เป็นวิชาที่เกี่ยวกับการเมือง

ความเข้าใจของข้า ฯ เกี่ยวกับวิชารัฐธรรมนูญมีว่า ประเทศที่ปกครองตามระบอบประชาธิปไตยต้องมีรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยจะต้องกำหนดสิทธิ หน้าที่ของประชาชนไว้อย่างแน่ชัดว่าอธิปไตยต้องมาจากปวงชน คำว่า "ประชาชนย่อมเป็นใหญ่ในแผ่นดิน" จึงน่าจะหมายถึง การปกครองระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญประชาธิปไตย การชุมนุมของประชาชนย่อมได้รับการคุ้มครอง รัฐบาลไม่จำเป็นต้องมาจากการเลือกตั้ง แต่รูปแบบต้องมาจากการเลือกตั้ง ผู้แทนจึงมาเลือกรัฐบาลอีกชั้นหนึ่ง รัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๑๗ เป็นไปตามรูปแบบดังที่ข้า ฯ เบิกความนั้น ความเคลื่อนไหวของนิสิตนักศึกษาตามที่ปรากฏในเอกสารต่าง ๆ ที่ได้ลำดับไว้เป็นการเคลื่อนไหวภายใต้รัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๑๗ ระบอบเผด็จการตรงข้ามกับระบอบประชาธิปไตย คือ ไม่มีการเลือกตั้ง แต่จะมีรัฐธรรมนูญหรือไม่ก็ได้ การปฏิวัติเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ แล้วใช้อำนาจคณะปฏิวัติออกประกาศของคณะปฏิวัติโดยยังไม่มีรัฐธรรมนูญ หรือธรรมนูญการปกครองทั้งสิ้นว่าขณะนั้นใช้อำนาจเผด็จการ ต่อมาได้มีการใช้ธรรมนูญการปกครอง มีสภาร่างรัฐธรรมนูญถือว่าขณะนั้นเป็นประชาธิปไตย เหตุที่เห็นว่าเป็นประชาธิปไตย เพราะมีเขียนไว้ในธรรมนูญการปกครองว่า อำนาจอธิปไตยมาจาก

ปวงชนชาวไทย อ้างอ่าการเลือกตั้งเป็นเครื่องชี้ขาดขณะนั้นก็ไม่เป็นประชาธิปไตย ขณะนั้นจึงเป็นประชาธิปไตยโดยตัวหนังสือ ประชาชนคนไทยมีความเห็นขัดแย้งกันทั้งในระบอบประชาธิปไตย และระบอบเผด็จการในระบอบประชาธิปไตย สามารถแสดงความขัดแย้งออกมาโดยเปิดเผย การชุมนุมก็เป็นการแสดงความต้องการที่ขัดแย้งกัน ถึงต้องการไม่ตรงกันก็ชุมนุมกันในขอบเขตของกฎหมาย

ตามที่ข้า ฯ แถลงความว่า การชุมนุมเคลื่อนไหวของศูนย์นิสิต ฯ ทำให้เกิดความแตกแยกนั้นก็ด้วยเหตุผลว่าในขั้นแรก เมื่อศูนย์นิสิต ฯ ไปที่ไหนก็มีผู้ต้อนรับขับสู้ แต่ต่อมาก็มีผู้ต่อต้าน ทำให้เกิดความไม่สงบขึ้น ถ้าการคัดค้านกระทำโดยไม่ผิดกฎหมาย ก็เป็นลักษณะประชาธิปไตย ในระบอบเผด็จการเมื่อมีความเห็นขัดแย้งกันจะชุมนุมแสดงความเห็นขัดแย้งโดยเปิดเผยไม่ได้

ในมหาวิทยาลัยก็ได้เรียนลัทธิคอมมิวนิสต์ ลัทธิสังคมนิยม ลัทธิทุนนิยม ลัทธิเสรีนิยม ข้า ฯ ทราบว่าลัทธิคอมมิวนิสต์ ต่างกับลัทธิสังคมนิยมไม่ใช่อันเดียวกัน ลัทธิคอมมิวนิสต์รับทรัพย์สินของเอกชนมาเป็นของรัฐโดยไม่มีค่าตอบแทน แต่ลัทธิสังคมนิยม เอกชนยังมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินอยู่ แต่จะทำงานโดยรวมกันเป็นหมู่หรือไม่ ข้า ฯ ไม่ทราบ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหนังสือเป็นแสน ๆ เล่ม ข้า ฯ เข้าใจว่าผิดกฎหมายจึงไม่ใช่การกระทำแบบคอมมิวนิสต์

ตลอดวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ไม่มีผู้ใต้บังคับบัญชาของข้า ฯ อยู่ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และจะมีไปที่ทำเนียบรัฐบาลหรือไม่ จำไม่ได้ การเรียกร้องให้เปลี่ยนตัวรัฐมนตรีในคณะรัฐบาล ข้า ฯ เห็นว่าเป็นการเรียกร้อง มิใช่การข่มขู่

ในตอนเย็นวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ได้มีคนกลุ่มหนึ่งใช้กำลังล้มล้างรัฐบาลเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย แม้จะทำสำเร็จก็ผิดกฎหมาย แต่เมื่อได้มีกฎหมายนิรโทษกรรมก็ทำให้การกระทำนั้นไม่ผิด เพราะฉะนั้น เมื่อการล้มล้างรัฐบาลทำสำเร็จยึดอำนาจได้ ได้รัฐาธิปัตย์ก็ไม่ผิดกฎหมาย

กลุ่มนิสิตนักศึกษาเรียกร้องไม่ให้ใครมายึดอำนาจรัฐ เพราะเขาต้อง

การประชาธิปไตย

สันติบาล กอง ๒ มีหน้าที่เกี่ยวกับการเมืองโดยเฉพาะ หน้าที่ของข้า ฯ คือ ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นประชาธิปไตยหรือเผด็จการ สันติบาลมีหน้าที่คุ้มครองนักการเมืองด้วย จับกุมนักการเมืองด้วยข้อปฏิบัติผิดกฎหมาย

ตอบทนายจำเลยที่ ๘ และ ๑๘ (นายมารุต บุนนาค) ค้าน

รายงานตามเอกสาร จ. ๑ ถึง จ. ๗๓ เป็นรายงานการสืบราชการลับไม่เปิดเผย ระหว่างไปสืบราชการลับ ถ้าปรากฏมีการกระทำผิดกฎหมายเกิดขึ้นต่อหน้าอย่างชัดเจน เจ้าหน้าที่ไปสืบราชการลับมีหน้าที่ต้องจับกุม เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชารายงานว่า ในการไปสืบราชการได้พบการกระทำผิดกฎหมาย ข้า ฯ ก็ต้องเสนอผู้บังคับบัญชาให้ดำเนินคดีแก่กรณีที่มีการกระทำผิดกฎหมายนั้น ถ้าไม่มีการกระทำผิดกฎหมาย ข้า ฯ ก็เสนอผู้บังคับบัญชาเพียงเพื่อทราบเท่านั้น

รายงานตามเอกสาร จ. ๑ ถึง จ. ๗๓ แบ่งเหตุการณ์ออกได้เป็น ๒ ระยะ คือ ก่อนมีรัฐธรรมนูญ ๒๕๑๗ กับหลังมีรัฐธรรมนูญ ๒๕๑๗ เหตุการณ์ก่อนมีรัฐธรรมนูญ ความเคลื่อนไหวของนักศึกษา กระทำในด้านความรักชาติ และเรียกร้องให้มีรัฐธรรมนูญ หลังมีรัฐธรรมนูญก็เป็นการเรียกร้องโดยใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ

รายงานตามเอกสาร จ. ๑ ถึง จ. ๗๓ ที่ข้า ฯ ได้ไปเห็นเหตุการณ์ด้วยตนเองก็มีหลายครั้ง รายงานดังกล่าวข้า ฯ เพียงรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบเท่านั้น ไม่มีการกระทำที่ผิดกฎหมาย จึงไม่ได้เสนอให้จับกุมผู้ใด

ทนายจำเลยอื่น ๆ ไม่ถามค้าน

ตอบโจทก์ติง

เมื่อจอมพลถนอมยึดอำนาจปกครองเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ แล้วได้ปกครองประเทศโดยใช้กฎหมายคือ ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร ปี ๒๕๑๕ ซึ่งธรรมนูญการปกครองฉบับดังกล่าว บัญญัติว่า อำนาจอธิปไตยมาจากปวงชนชาวไทย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ใช้อำนาจอธิปไตย

มีสภา การปกครองประเทศจึงมิได้อยู่ที่นายกรัฐมนตรีคนเดียว แม้รัฐธรรมนูญจะบัญญัติว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนชาวไทยแต่ชาวไทยทั้งประเทศจะเข้าไปบริหารประเทศย่อมเป็นไปไม่ได้ จึงต้องมีผู้บริหารในการใช้อำนาจปกครองนั้นประชาชนต้องเป็นผู้ถูกปกครอง

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร ปี ๒๕๑๕ ใช้มาจนถึงหลังเหตุการณ์เมื่อ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ คือ อาจารย์สัญญาเป็นรัฐบาล ก็ยังใช้ธรรมนูญการปกครองฉบับนี้อยู่ และใช้มีจนกระทั่ง ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๑๗

ที่ว่าศูนย์นิสิตฯ ไม่ผิดกฎหมาย ก็หมายความว่า วัตถุประสงค์ของศูนย์ไม่ผิดกฎหมาย แต่ก็ตั้งขึ้นโดยไม่มีกฎหมายรองรับ

ศูนย์ฯ มีบางอย่างไม่ได้ปฏิบัติไปตามวัตถุประสงค์ของศูนย์ฯ เช่น ด้านวัตถุประสงค์ที่ใช้สำหรับศิลปวัฒนธรรมไทย แต่ศูนย์กลับแสดงความประสงค์ให้ยกเลิกวรรณคดีไทย การขับไล่ฐานทัพอเมริกาโดยอ้างว่า การมีฐานทัพดังกล่าว ทำให้ไทยเสียเอกราช แต่ความจริง ฐานทัพดังกล่าวเข้ามาตั้งตามสนธิสัญญาซึ่งมิได้ทำให้เราเสียเอกราช ในการขับไล่ฐานทัพดังกล่าวศูนย์เรียกอเมริกาว่า จักรวรรดินิยมอเมริกา มีความหมายถึง ตัวแทนของสหรัฐฯ ทั้งหมด

ทหารอเมริกาที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทย เมื่อทำผิดก็ขึ้นศาลไทย

ในการที่ศูนย์ฯ ช่วยรัฐบาลในการช่วยเหลือชาวไร่ ชาวนานั้น ข้าฯ ทราบว่าการปฏิบัติจริงไม่ได้ผล

พรรคการเมืองในมหาวิทยาลัยมีหลายพรรค มีความคิดแบ่งออกได้เป็นซ้ายและขวา

การชุมนุมอภิปรายล้มล้างรัฐธรรมนูญนั้น ขณะนั้นรัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๗ ยังร่างอยู่ ยังไม่ได้ประกาศใช้ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ในการล้มล้างรัฐธรรมนูญมีโปสเตอร์เป็นภาพ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ อยู่ที่พื้นรองเท้า

จอมพลถนอมและจอมพลประภาส ย่อมมีสิทธิที่จะเข้ามาประเทศไทยได้ เพราะเป็นผู้มีสัญชาติไทยจอมพลถนอมและจอมพลประภาสเดินทางมาในสมัยรัฐบาล ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช ซึ่งเป็นรัฐบาลจากการเลือกตั้ง

ที่ว่าสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ จะเสนอกฎหมายกำหนดถิ่นที่อยู่ให้จอมพลถนอมและจอมพลประภาสนั้น ปรากฏว่าหาได้เสนอกฎหมายดังกล่าวให้เข้าสู่สภาไม่

การจัดนิทรรศการจิ๋นแดง ได้จัดให้เห็นในด้านดี ว่ามีความเจริญอย่างไร มีวัฒนธรรมดีอย่างไร เศรษฐกิจอย่างไร ให้เห็นว่าดีกว่าประเทศไทย

การอภิปรายเรื่อง ภารกิจของรัฐบาลชุดใหม่ ซึ่งจะต้องช่วยเหลือชาวไร่ชาวนา คนยากคนจนนั้น ความจริงก็เป็นนโยบายของรัฐบาลที่จะกระทำเช่นนั้นอยู่แล้ว

การหยุดงานของกรรมกรตามพระราชบัญญัติแรงงานนั้น ต้องหยุดตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติแรงงาน ต้องเป็นการกระทำของกรรมกรโดยเฉพาะ

การอภิปราย มีผู้อภิปรายว่า เพื่อขจัดนโยบายตามหลังต่างชาตินั้น ผู้อภิปรายหมายความถึงต่างชาติ คือ สหรัฐ

ที่ศูนย์นิสิตฯ จัดอภิปรายและให้ขจัดการทำตัวเป็นเจ้าคนนายคน กับที่กระทรวงมหาดไทย มีนโยบายไม่ให้ข้าราชการทำตัวเป็นนายประชาชน ก็มีความหมายทำนองเดียวกัน

รัฐบาลลาวที่เรียกร้องให้ไทยปฏิบัติ ๓ ข้อ แล้วศูนย์ฯ เปิดอภิปรายให้รัฐบาลไทย ยอมทำตามข้อเรียกร้องดังกล่าวนั้น รัฐบาลลาวที่เรียกร้องเป็นรัฐบาลในระบอบคอมมิวนิสต์ ไม่มีพระมหากษัตริย์

การที่รัฐบาลจัดทำงบประมาณพิเศษเพื่อแก้ไขความเดือนร้อน ในภาคอีสาน เป็นการจัดตามนโยบายของรัฐบาล

อ่านแล้ว

พ.ต.ท. สกล สุวรรณา พยาน

พ.ต.ท. สกล สุวรรณา เข้าเบิกความต่อในตอนเช้า วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ อีกครั้งหนึ่งจึงเสร็จรายละเอียดคำเบิกความของ พ.ต.ท. สกล สุวรรณานัดสุดท้าย มีดังนี้.

คำให้การพยาน (โจทก์)

(ตราครุฑ) คดีดำที่ ๒๕๓ก./๒๕๒๐

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙)

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม กับพวกรวม ๑๙ คน จำเลย

ข้าพเจ้า พ.ต.ท. สกล สุวรรณา (เบิกความต่อจากวันก่อน)

ตอบโจทก์ติง (ต่อ)

การที่ค่ารถเมล์มิได้ขึ้นจาก ๗๕ สตางค์เป็น ๑ บาทก็เนื่องจากรัฐบาลขณะนั้นมีนโยบายที่จะไม่ให้ขึ้นค่ารถเมล์อยู่แล้ว มิใช่จากกรณีประท้วงของนิสิตนักศึกษาจึงทำให้ไม่ขึ้นราคา

จิตร ภูมิศักดิ์ ข้าได้ยินเป็นอภิปรายเล่าถึงชีวิตของเขานั้น ได้เล่าว่า จิตร ภูมิศักดิ์เคยเป็นนิสิต ต่อมาได้เข้าไปร่วมกันต่อสู้ในป่าและถูกเจ้าหน้าที่ยิงตาย จำไม่ได้แน่ว่าตายที่สกลนครหรือนครพนมแต่ที่เล่านี้ไม่มีรายละเอียดปรากฏในรายงานเอกสาร จ. ๖๔

ผู้ยึดอำนาจปกครองแผ่นดินเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ คือพลเรือเอกสงัด ชลออยู่กับพวก

ตามระบอบประชาธิปไตยจะต้องมีกษัตริย์ด้วยและที่ว่ารัฐบาลมีฝ่ายค้านหมายความถึงฝ่ายค้านในรัฐสภา เมื่อมีการลงมติแล้วก็เป็นการสิ้นสุด

การที่รัฐบาลปัจจุบันให้ประหยัดในเรื่องสินค้าฟุ่มเฟือยนี้ ความจริงนโยบายเช่นนี้มีมาทุก ๆ รัฐบาล

ตามที่ข้าตอบจำเลยค้านไว้ว่า เมื่อเจ้าหน้าที่ไปติดตามความเคลื่อนไหวของบุคคลได้พบการกระทำความผิดจะต้องจับกุมเป็นไปโดยนิตินัย แต่ในทางปฏิบัติจริงเนื่องจากเป็นการไปหาข่าว แม้จะพบการกระทำผิดกฎหมายก็หาได้จับกุมไม่

ตามเอกสาร จ. ๑ ถึง จ. ๗๓ ซึ่งเป็นรายงานเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทราบนี้ ก็เนื่องจากหน่วยของข้ามีหน้าที่หาข่าว เมื่อได้ข่าวมาก็รายงานไป แต่รายงานไปแล้วก็มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่นเป็นผู้วิเคราะห์ข่าวนอกที่หนึ่ง ว่าได้มีการกระทำผิดหรือไม่ การวิเคราะห์ข่าวไม่ใช่หน้าที่ของหน่วยข้า ฯ

อ่านแล้ว.

พ.ต.ท. สกล สุวรรณา พยาน

พยานโจทก์อันดับ ๒
นายทนง เหล่าวานิช

นายทนง เหล่าวานิช ประธานสหภาพแรงงานบุญรอดบริวเวอรี่ มนตรีสภาแรงงานแห่งประเทศไทย สมาชิกพรรคกรรมกร และเคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตบางกอกน้อยในนามพรรคกรรมกร เมื่อการเลือกตั้งปี ๒๕๑๙ เข้าเบิกความเป็นพยานโจทก์ปากที่ ๒ แต่การสืบพยานโจทก์ปากนี้ อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์ ได้แถลงต่อศาลว่าคำเบิกความของพยานปากนี้มีพาดพิงถึงองค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อาจจะทำให้เสื่อมเสียต่อเบื้องยุคลบาทได้ จึงขอให้ดำเนินการพิจารณาเป็นการลับ ฝ่ายจำเลยได้แถลงไม่คัดค้าน ศาลจึงดำเนินการพิจารณาเป็นการลับทั้ง ๒ นัด ดังนั้นรายงานคำเบิกความของนายทนง เหล่าวานิช ในชั้นตอบอัยการศาลทหารกรุงเทพโจทก์จึงไม่สามารถเปิดเผยได้ เพราะศาลสั่งไม่ให้เปิดเผย

อย่างไรก็ดี หลังจากพยานปากนี้เบิกความจบแล้ว ทางฝ่ายทนายจำเลยได้คัดค้านว่าไม่สมควรจะให้พิจารณาลับ เพราะข้อความที่กล่าวอ้างนั้นไม่เกี่ยวกับคำฟ้อง ไม่เกี่ยวกับจำเลยนี้ ทั้งปรากฏความจริงว่าในการพิจารณาคดีนายบุญชาติ เสถียรธรรมณี ซึ่งถูกฟ้องในกรณีเดียวกันนี้ ศาลอาญาก็ดำเนินการพิจารณาโดยเปิดเผย ศาลทหารกรุงเทพเห็นด้วย จึงอนุญาตให้ดำเนินการพิจารณาคดีโดยเปิดเผยต่อไป ปรากฏคำถามค้านและตอบทนายจำเลยถามค้านของนายทนง เหล่าวานิช คือ -

คำให้การพยาน

คดีดำที่ ๒๕๓ก. /๒๕๒๐ (ตราครุฑ)

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙)

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุมกับพวกรวม ๑๘ คน จำเลย

ตุลาการได้ออกนั่งพิจารณาคดีเรื่องนี้ในวันนี้เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา

ข้าพเจ้าพยานได้สาบานหรือปฏิญาณตัวแล้ว ขอให้การตามความสัตย์จริงดังต่อไปนี้

เกิดปี พ.ศ. ๒๔๘๕ อายุ ๓๖ ปี ตั้งบ้านเรือนอยู่เลขที่ ๓๒/๓๕ ถนนติวานนท์ ตำบลปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี อาชีพรับจ้าง เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย ไม่เกี่ยวกับคู่ความทั้งสองฝ่าย

ตอบโจทก์

- เป็นการพิจารณาลับและศาลไม่อนุญาตให้เปิดเผยรายงานการพิจารณา

รายงานพิจารณา
คดีดำที่ ๒๕๓ ก./๒๕๒๐

(ตราครุฑ)

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๕)

๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม กับพวกรวม ๑๙ คน จำเลย

ตุลาการได้ออกนั่งพิจารณาคดีเรื่องนี้ในวันนี้เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา โจทก์นำ พ.ต.ท. สกล สุวรรณา เข้าเบิกความต่อจากนัดที่แล้ว โจทก์ได้ถามติงจนเป็นอันจบคำเบิกความของพยานปากนี้

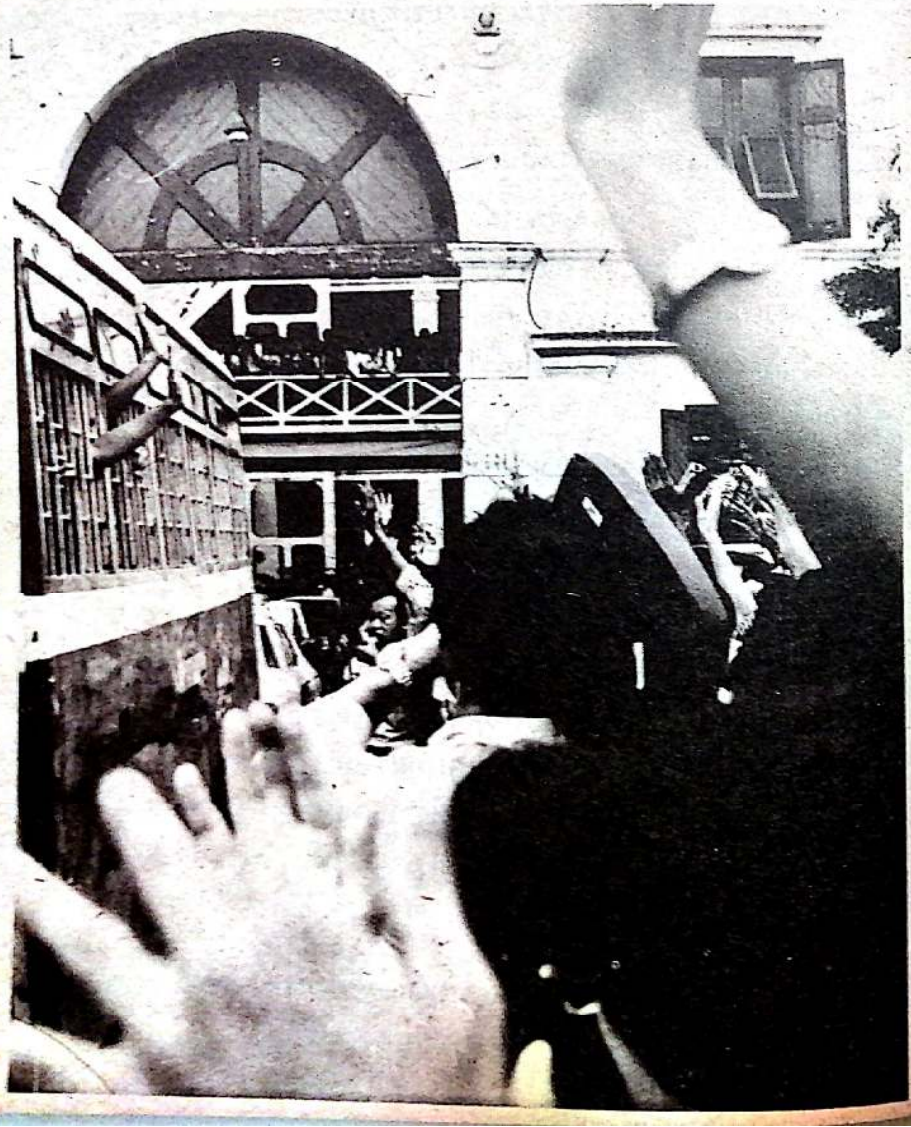
โจทก์แถลงว่า พยานปากต่อไปมีเรื่องราวที่พยานจะต้องเบิกความบางตอนเกี่ยวพันไปถึงองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและองค์รัชทายาท ซึ่งอาจเป็นการกระทบกระเทือนเบื้องพระยุคลบาทได้ ขอให้ศาลพิจารณาลับ ศาลสอบจำเลยแล้วไม่คัดค้าน จึงได้ให้สืบพยานต่อไปโดยพิจารณาลับ

โจทก์นำนายทนง เหล่าวานิช เข้าเบิกความในการพิจารณาลับ ตอบโจทก์ยังไม่จบ หมดเวลาศาล จึงให้เลื่อนไปสืบพยานโจทก์ปากนี้ต่อนัดหน้า ภายหลังที่พยานปากนี้เบิกความไปได้ช่วงเวลาหนึ่ง ทนายจำเลยแถลงว่า คำเบิกความของพยานเท่าที่เบิกความไปแล้วมิได้เข้าข้อที่โจทก์ขอให้พิจารณาลับ จึงขอให้ศาลอนุญาตให้เปิดเผยต่อไป แต่โจทก์แถลงว่าจะมีคำเบิกความของพยานเป็นไปตามที่ได้แถลงขอให้ศาลพิจารณาลับ ศาลจึงมีคำสั่งให้พิจารณาลับต่อไปก่อน หากความปรากฏเมื่อจบคำเบิกความของพยานปากนี้แล้วว่าพยานปากนี้ไม่ควรพิจารณาลับตามที่โจทก์แถลงไว้ศาลจะได้สั่งให้เปิดเผยคำเบิกความของพยานปากนี้ต่อไป ในวันนี้ยังคงให้เป็นการพิจารณาลับตามที่สั่งไว้เดิมแล้วนั้น

ให้โจทก์นำพยานเข้าเบิกความต่อนัดหน้าวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ตามที่นัดไว้เดิมแล้ว

/อ่านแล้ว

พล.อ.ท. สรรเสริญ วานิช ประธานตุลาการ
น.อ. บุญเอก ผลประไพ ตุลาการ
พ.อ. พิบูลย์ จันทโรจน์วงศ์ ตุลาการพระธรรมนูญ จด อ่าน

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

อัยการโจทก์นำนายทนง เหล่าวานิช เข้าสืบต่อจากวันก่อน โดยอัยการเป็นฝ่ายถามพยาน ซึ่งในการพิจารณาวันนี้ ศาลคงดำเนินการพิจารณาสืบต่อจากวันก่อน จึงไม่อาจรายงานคำเบิกความของนายทนง เหล่าวานิชในวันนี้ได้อีกเช่นกัน

คำให้การพยาน

คดีดำที่ ๒๕๓ ก./๒๕๒๐ ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙)

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ กับพวกรวม ๑๘ คน จำเลย

ข้าพเจ้าได้สาบานหรือปฏิญญาณตัวแล้ว ขอให้การตามความสัตย์จริงดังต่อไปนี้

ข้าพเจ้านายทนง เหล่าวานิช

(เบิกความต่อจากวันก่อน)

ตอบโจทก์

(ต่อ)

- ศาลดำเนินการพิจารณาลับ และไม่อนุญาตให้เปิดเผยรายงานการพิจารณา

รายงานพิจารณา

คดีดำที่ ๒๕๓ ก./๒๕๒๐ (ตราครุฑ)

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๒๕๑๕)

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม กับพวกรวม ๑๙ คน จำเลย

ตุลาการได้ออกนั่งพิจารณาเรื่องนี้ในวันนี้เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา

วันนี้นัดสืบพยานโจทก์ต่อจากนัดที่แล้ว โจทก์นำนายทนง เหล่าวานิช พยานโจทก์เข้าเบิกความต่อจากที่ได้เบิกความไว้เมื่อนัดก่อน โจทก์ถามจบ จำเลยยังไม่ได้ถามค้าน คู่ความตกลงกันที่จะเลื่อนไปถามค้านในนัดหน้า

ทนายจำเลยแถลงว่า ข้อความที่นายทนงเบิกความมาซึ่งศาลให้พิจารณาลับนั้นปรากฏว่ามีข้อความที่ควรปกปิดอยู่เพียงเล็กน้อย จึงขอให้เปิดเผยการพิจารณาที่ได้พิจารณาไปแล้ว ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่าคำเบิกความของพยานโจทก์ปากนี้มีข้อความที่อาจจะคายเคืองเบื้องพระยุคลบาทอยู่บางประโยค ไม่ควรเปิดเผยการพิจารณาที่ได้พิจารณาลับไปแล้ว แต่ในการถามค้านนั้น ถ้าจำเลยให้คำรับรอง ที่จะไม่ถามในคำถามที่อาจระคายเคืองเบื้องพระยุคลบาทแล้วก็น่าจะไม่ต้องพิจารณาลับ ทนายจำเลยรับว่าจะไม่ถามค้านด้วยข้อความที่จะให้เป็นการระคายเคืองเบื้องพระยุคลบาท ดังนั้น ตั้งแต่นัดหน้าเป็นต้นไป จึงให้พิจารณาคดีนี้โดยเปิดเผย โดยให้ทนายจำเลยระมัดระวังที่จะไม่ถามให้เป็นที่ระคายเคืองเบื้องพระยุคลบาท

ให้เลื่อนไปสืบพยานโจทก์ในวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกาตามที่ได้นัดไว้เดิมแล้ว สำหรับนายทนง เหล่าวานิช พยานโจทก์ก็ยังเบิกความไม่จบ ให้หมายเรียกพยานไป

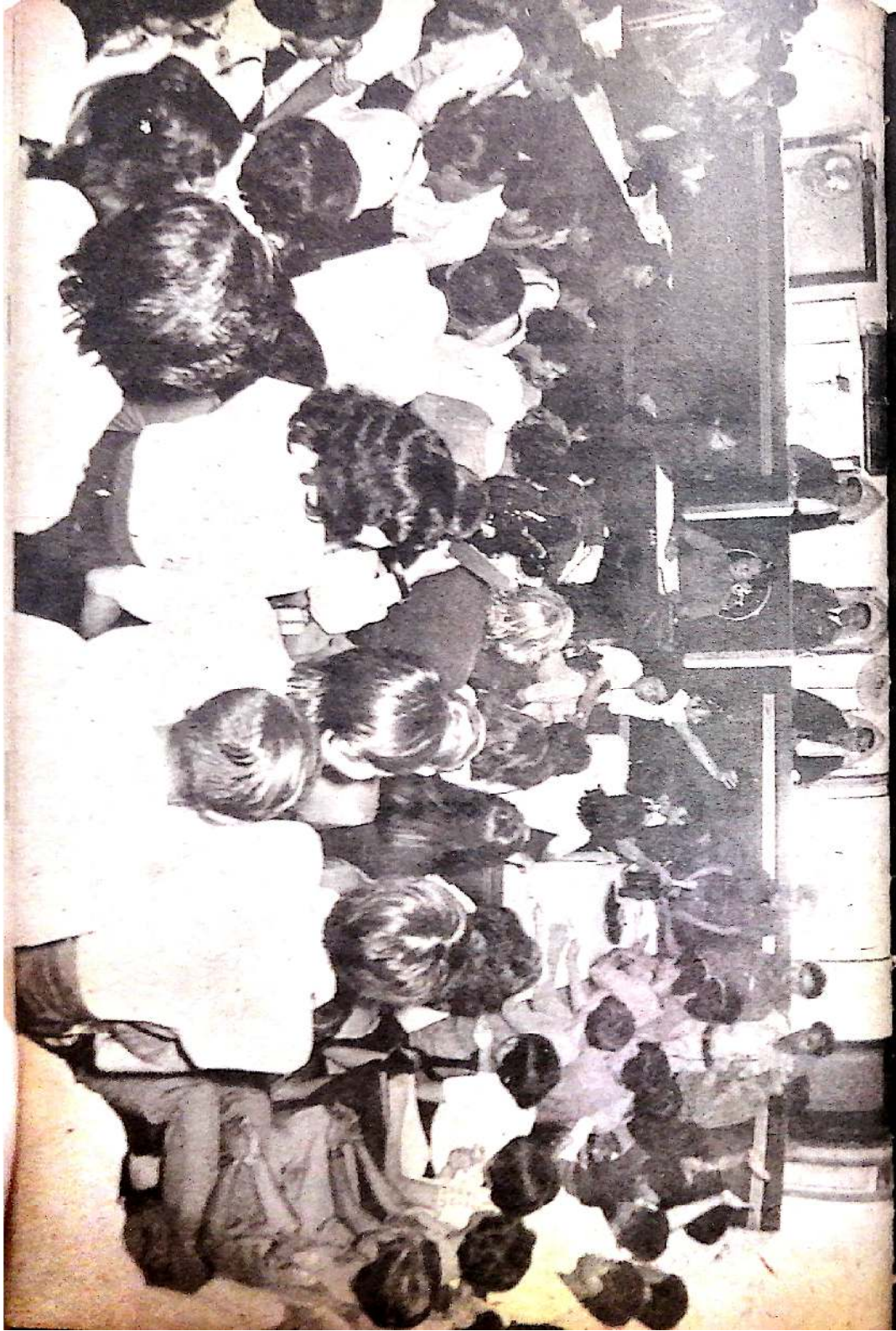
/อ่านแล้ว

พล.อ.ท สรรเสริญ วานิช ประธานตุลาการ

น.อ.บุญเอก ผลประไพ ตุลาการ

พ.อ. พิบูลย์ จันทโรจน์วงศ์ ตุลาการพระธรรมนูญ จดอ่าน

การพิจารณาวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

เป็นการถามค้านของทนายฝ่ายจำเลย ซึ่งในวันนี้ ทนายจำเลยถามค้านทนายทนง เหล่าวานิช พยานโจทก์ โดยนายทองใบ ทองเปาด์ ทนายจำเลยที่ ๑ ถามค้านก่อน โดยที่ศาลได้สั่งในการพิจารณานัดก่อนหมู่ขาดให้ค้านนี้การพิจารณาเปิดเผยได้ จึงเปิดเผยรายงานการพิจารณาและคำเบิกความของนายทนง เหล่าวานิช ตอบคำถามค้านของทนายจำเลยได้ ปรากฏรายละเอียดตามรายงานการพิจารณาของศาล ดังต่อไปนี้.

คำให้การพยาน

คดีดำที่ ๒๕๓ ก./ ๒๕๒๐ (ตราครุฑ)

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๕)

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ กับพวก จำเลย

ข้าพเจ้าพยานได้สาบานหรือปฏิญาณตัวแล้ว ขอให้การตามความสัตย์จริงดังต่อไปนี้

นายทนง เหล่าวานิช

(เบิกความต่อจากนัดที่แล้ว)

ตอบทนายจำเลยที่ ๑ (นายทองใบ ทองเปาด์) ค้าน

กรรมกรไทยจะมีกำเนิดมาสัก ๘๐ ปี หรือไม่ข้าฯ ไม่ทราบ ประเทศไทยเป็นสมาชิกองค์การกรรมกรโลกมานานกว่า ๑๐ ปีแล้ว กรรมกรไทยได้รับการช่วยเหลือจากองค์การกรรมกรของโลกเสรีเป็นส่วนน้อยข้าฯ รู้จักองค์การกรรมกรชื่อ ไอ.ซี.เอฟ.ที.ยู. หรือสหพันธ์สหภาพแรงงานเสรีระหว่างประเทศเคยให้ความช่วยเหลือในประเทศไทยบางนายไปดูงาน หรือให้ทุนจัดสัมมนาปัญหาแรงงานนายสุวิทย์ ระวิวงศ์ เคยได้รับทุนดังกล่าวให้จัดคนไปดูงาน แต่นายไพสาล ธรรัชชัยนันท์ จะได้เคยได้รับทุนดังกล่าวหรือไม่ ข้าฯ ไม่ทราบ ข้าฯ รู้จักนายสนั่น วงศ์สุธี ข้าฯ เคยได้ยินชื่อองค์การกรรมกรชื่อ บาตู, อัฟรี, เฟรเดริเอแบรทสะติ้ปตั้ง องค์การกรรมกรเหล่านี้จะให้ความช่วยเหลือกรรมกรไทยหรือไม่ข้าฯ ไม่ได้สนใจ ข้าฯ มิได้ศึกษาว่าสหภาพแรงงานของไทยจะได้แบบจากสหรัฐ อังกฤษ ญี่ปุ่น หรือไม่ วันกรรมกรคือวันที่ ๑ พฤษภาคม มีกำเนิดจากสหรัฐอเมริกาแล้วแผ่ขยายไปทั่วโลก กรรมกรในประเทศอังกฤษ และออสเตรเลีย ได้เจริญขึ้นจนตั้งเป็นพรรคการเมืองขึ้นพรรคกรรมกร มีจุดมั่นพรรคกรรมกรเป็นพรรครัฐบาลอังกฤษ พรรคการเมืองทั่วไปมีไว้กลุ่มบุคคลที่ตั้งขึ้นเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มของตน

ปี ๒๕๑๘ ข้าฯ ได้ร่วมกับพรรคพวกตั้งพรรคกรรมกรขึ้นข้าฯ ได้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งแล้วได้เขตเลือกตั้งที่ ๘ คือเขตอำเภอบางกอกน้อย บางกอกใหญ่ ตลิ่งชัน ได้หมายเลขผู้สมัครที่ ๓๓ ได้สมัครร่วมกับพรรคพวกอีก ๓ คน นโยบายของพรรคข้าฯ คือรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ นโยบายที่มีต่อกรรมกรด้านเศรษฐกิจจะมีว่าอย่างไรข้าฯ ลืมไปแล้ว นโยบายด้านเกษตรจะส่งเสริมกสิกรต่างๆ จะมีนโยบายว่าจะให้ประกันราคาผลิตผลหรือไม่ข้าฯ จำไม่ได้ นโยบายด้านการศึกษาก็จำไม่ได้ ข้าฯ เคยถูกอุปโลกน์ให้เป็นหัวหน้าพรรคกรรมกร แต่มิได้เป็นไปตามกฎหมายเพราะมิได้จดทะเบียนเช่นนั้น สมาชิกพรรคกรรมกรที่สมัครรับการเลือกตั้งคราวนี้มิได้รับการเลือกตั้งทั้ง ๓ คน

กฎหมายแรงงานของไทยฉบับแรกใช้เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๕ ก่อนนี้กรรมกรไทยเคยจัดตั้งเป็นสมาคม ชื่อสมาคมกรรมกรไทย

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ เคยมีผู้จัดตั้งพรรคกรรมกรขึ้นเป็นครั้งแรก

กฎหมายแรงงานฉบับแรกนั้นจะมีอายุนานเท่าใด เลิกล้มไปเมื่อใดข้าฯ จำไม่ได้ และต่อมาจะมีกฎหมายคุ้มครองแรงงานโดยคณะปฏิวัติหรือไม่ข้าฯ จำไม่ได้

ก่อนใช้พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ ๒๕๑๘ กรรมกรได้รวมกลุ่มกันตั้งเป็นสมาคมลูกจ้างขึ้น สมาคมลูกจ้างเหล่านี้จะได้รวมกันเป็นกลุ่มสมาคมลูกจ้างหรือไม่ข้าฯ จำไม่ได้ ต่อมาเมื่อประกาศใช้พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ ปี ๒๕๑๘ แล้ว สมาคมลูกจ้างก็ได้จดทะเบียนเป็นสหภาพแรงงานตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ดังกล่าว สหภาพแรงงานที่ตั้งขึ้นได้รวมตัวกันเป็นกลุ่มสหภาพแรงงานขึ้น มิได้จดทะเบียนเป็นสหพันธ์หรือสภาแรงงานตามกฎหมายแรงงาน แต่การรวมกลุ่มกันเช่นนี้ถือว่ามีสิทธิรวมกันได้ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ กลุ่มสหภาพแรงงานประกาศตั้งเป็นสภาแรงงานเมื่อวันกรรมกร ปี ๒๕๑๙ ซึ่งข้าฯ ได้เป็นมนตรีในสภาแรงงานนี้ด้วย ข้าฯ เคยเป็นอนุกรรมการการเมืองของกลุ่มสหภาพแรงงานเมื่อปี ๒๕๑๙ อนุกรรมการการเมืองมี ๓ คน ไม่มีหัวหน้า นอกจากข้าฯ แล้วใครจะเป็นอนุกรรมการด้วยข้าฯ จำไม่ได้ มีหน้าที่ศึกษาการเมืองโดยศึกษาความเคลื่อนไหวของพรรค

การเมืองต่าง ๆ

การประชุมของกลุ่มสหภาพแรงงานใช้สถานที่ของกรมแรงงานเป็นที่ประชุม เมื่อนายไพศาลมาเป็นประธานกลุ่มจึงได้ย้ายไปประชุมที่การไฟฟ้าวัดเลียบบ้าง ที่การประปาบ้าง คณะบริหารกลุ่มสหภาพแรงงานเลือกตั้งคณะมนตรีบริหาร ซึ่งเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ของกลุ่มสหภาพแรงงานแห่งประเทศไทย คณะมนตรีบริหารมีหน้าที่บริหารไปตามแนวนโยบายของมติที่ประชุมใหญ่ คณะมนตรีบริหารจะมีจำนวน ๒๒ คนหรือไม่จำไม่ได้ คณะมนตรีประกอบด้วยประธาน ๑ คน รองประธาน ๒ คน เลขานุการและรองเลขานุการเหรัญญิกและรองเหรัญญิก และคณะมนตรีอีกกว่า ๑๐ คน สหภาพแรงงานที่มารวมกลุ่มสหภาพแรงงานในปี ๒๕๑๙ จำนวนกว่า ๑๓๐ สหภาพ การประชุมมนตรีจะต้องจดบันทึกการประชุมไว้

หลังจากปี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เมื่อมีคำสั่งของคณะปฏิรูปฉบับที่ ๔๖ แล้ว สภาลูกจ้างก็ได้ไปจดทะเบียนเป็นสภาองค์การลูกจ้าง

ข้า ๆ เคยเดินทางไปประชุมเกี่ยวกับกรรมกรในต่างประเทศหลายครั้ง เช่นในปี ๒๕๑๖ ไปดูงานกรรมกรที่สิงคโปร์ มาเลเซีย ปี ๒๕๑๗ ไปเป็นที่ปรึกษาตัวแทนกรรมกรในการประชุมองค์การกรรมกรโลกที่ญี่ปุ่น ปี ๒๕๑๘ ไปประชุมองค์การกรรมกรโลกที่สวิสเซอร์แลนด์ โดยรัฐบาลแต่งตั้งให้ไป การไปประชุมครั้งนี้มีนายไพศาล ธวัชชัยนันท์ ออกข่าวในประเทศไทยว่าขอประท้วงที่ข้า ๆ ไปประชุมว่าข้า ๆ มิได้รับการเลือกตั้งจากกรรมกร แต่ปีนั้นไม่มีการเลือกตั้งข้า ๆ จึงไปประชุมได้ และก็ได้ประชุมไปโดยราบรื่น ไม่มีการประท้วงในที่ประชุมเช่นที่มีข่าวในประเทศไทย

การคัดค้านของนายไพศาลจะได้ส่งเป็นหนังสือประท้วงไปยังองค์การกรรมกรโลกหรือไม่ข้า ๆ ไม่ทราบ มีข่าวเช่นนั้นในประเทศไทย แต่ในที่ประชุมไม่มีข่าวเช่นนั้น มีผู้ถามข้า ๆ ในโต๊ะอาหารว่าที่ประเทศไทยมีเรื่องอะไรกันในเรื่องกรรมกรหรือ ข้า ๆ ตอบว่าไม่มีอะไร

หลังการปฏิรูป เมื่อ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ สหภาพแรงงานไม่สามารถเปิดประชุมใหญ่สมาชิกสหภาพได้ และกรรมกรจะหยุดงานไม่ได้ นายจ้างจะปิดงานงดจ้างก็ไม่ได้ แต่กรรมกรเรียกร้องสภาพการจ้างได้

สภาองค์การลูกจ้างได้มีขึ้นหลังการปฏิรูป ๆ เมื่อ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้า ๆ ได้รักษาการแทนประธานสภาองค์การลูกจ้าง ต่อมากลุ่มสหภาพได้มีการสังสรรค์กัน ข้า ๆ ได้ลาออกจากรักษาการแทนประธาน กลุ่มก็ได้นายผัน วงษ์ดี รักษาการแทนประธานองค์การลูกจ้างต่อจากข้า แต่ต่อมาสภาองค์การลูกจ้างก็ได้สลายตัวไปเพราะมีสมาชิกไม่ครบ ๑๕ สหภาพแรงงาน

ต่อมาเมื่อมีการตั้งสมาชิกสภาปฏิรูป ๆ นายผัน วงษ์ดีได้เป็นสมาชิกสภาปฏิรูปด้วย

ในเรื่องที่รัฐบาล ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช จะให้ขึ้นราคาข้าวสารนั้นจะให้ขึ้นเป็นราคาถังละเท่าไรจำไม่ได้ การคัดค้านการขึ้นราคาข้าวสารและน้ำตาลครั้งนั้นกลุ่มสหภาพแรงงานเป็นผู้นำในการคัดค้าน การทิ้งเงื่อนไขให้รัฐบาลตอบถ้าไม่ตอบจะหยุดงานนั้น ปรากฏว่าต่อมาในต้นมกราคม ๒๕๑๙ เมื่อรัฐบาลไม่ตอบก็ได้มีสหภาพแรงงานต่าง ๆ พากันหยุดงานหลายแห่งเท่าที่จำได้ เช่น สหภาพแรงงานการประปา ไฟฟ้า บริษัทบุญรอดบริวเวอรี่ การที่กระทรวงมหาดไทยออกประกาศว่าการหยุดงานครั้งนี้ไม่เป็นไปตามกฎหมายแรงงาน ให้กรรมกรกลับเข้าทำงานนั้น ขณะนั้นยังไม่ทราบประกาศของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว แต่ได้ทราบมาภายหลัง การประปาและรถไฟจะออกแถลงการณ์ว่าการหยุดงานของกรรมกรเป็นการละเว้นหน้าที่อาจมีความผิดหรือไม่ข้า ๆ ไม่ทราบว่ามีประกาศเช่นนั้นหรือไม่ จนบัดนี้จะมีการออกแถลงกรณีของมนตรีแรงงานว่าถ้ารัฐบาลไม่ยินยอมตามข้อเรียกร้องขึ้นราคาข้าวสารและน้ำตาล ก็จะได้นัดหยุดงานขยายออกไปอย่างกว้างขวาง ภายหลังวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๑๙ หรือไม่จำไม่ได้

ต่อมาในวันสุดท้ายของการประท้วงคราวนั้น กลุ่มมนตรีสหภาพแรงงานรวมทั้งตัวข้าเองด้วยได้ไปเจรจากับนายกรัฐมนตรีที่ทำเนียบรัฐบาลได้ตกลงกันได้ว่ารัฐบาลจะยังไม่ขึ้นราคาข้าวสาร ๕ เปอร์เซนต์ และจะประกันราคาข้าวเปลือกให้แก่ชาวนา รัฐบาลจะไม่เอาผิดลูกจ้างที่ร่วมหยุดงานครานั้น และให้ตั้งกรรมการ ๒ ฝ่ายขึ้นสอบสวนข้อเท็จจริงเพื่อหาข้อมูลว่าจะขึ้นราคาข้าวสารหรือไม่ กรรมการ ๒ ฝ่ายได้แก่ผู้แทนฝ่ายกรรมกร ชาวนา รัฐบาล และศูนย์นิสิต ฯฝ่ายละ ๕ คน

ขณะนี้นายไพศาล ธวัชชัยนันท์ เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติ มีกรรมกรเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติอีกคือ นายสุนทร แก้วเนตร นายปรีชา ศรีมีทรัพย์ และนางสาวสมจันทร์ อินทโร

การที่ข้าฯ เบิกความไว้ว่ามีกรรมกรจากสมุทรสาครและพระประแดงมาร่วมประชุมที่สนามหลวงนั้น กรรมกรดังกล่าวมีข้อเรียกร้องขอขึ้นค่าแรง กรรมกรเหล่านี้เดิมหยุดงานและยึดโรงงานก่อนแล้ว ต่อมาจึงมาชุมนุมที่สนามหลวง เมื่อมาชุมนุมที่สนามหลวง กลุ่มนี้มาชุมนุมกันจะให้เรียกร้องให้รัฐบาลออกกฎหมายค่าแรงขั้นต่ำ และออกกฎหมายให้จ่ายชดเชยให้ลูกจ้างเมื่อออกจากงานหรือไม่ข้าฯ ไม่ทราบ และกรรมกรชุดดังกล่าวจะมีการประชุมกับรัฐบาลหรือไม่ข้าฯ ไม่ทราบ ข้าฯ ทราบว่ามีกรรมกรจากสมาคมลูกจ้างต่าง ๆ มาร่วมชุมนุมที่สนามหลวงอีกมากมาย แต่จะเป็นสมาคมใดบ้างข้าฯ ไม่ทราบ ต่อมาข้าฯ ได้ทราบจากหนังสือพิมพ์ว่า กรรมกรกับรัฐบาลตกลงกันได้ โดยมีอัตราค่าแรงขั้นต่ำ และมีเงินชดเชยให้ลูกจ้างที่ออกจากงาน

นายเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ที่ข้าฯ เข้าใจว่าเป็นกรรมการศูนย์นิสิตฯ นั้น ความจริงอาจเป็นกรรมการสหพันธ์นักศึกษาเสรีก็ได้

การจัดการชุมนุมที่สนามหลวงเมื่อดอกเตอร์บุญสนองถูกยิงตายนั้น เนื่องจากมีคนในศูนย์นิสิตฯ ขึ้นพูดในการชุมนุมคราวนั้นกันมาก ก็เข้าใจว่าศูนย์นิสิตฯ เป็นผู้จัด แต่ความจริงใครจะเป็นผู้จัด ข้าฯ ไม่ทราบ

การประชุมของสภาแรงงานเพื่อร่างธรรมนูญที่บางแสนนั้น หลังการประชุมแล้วข้าฯ ก็ไม่ได้ติดตามข่าวเกี่ยวกับสภาแรงงานอีก สภาแรงงานจะได้เคยออกแถลงการณ์แจ้งผลการประชุมหรือไม่ข้าฯ ไม่ทราบ ข้าฯ เคยเห็นธรรมนูญของสภาแรงงานฉบับที่ร่างเสร็จแล้ว ข้าฯ ได้ร่างธรรมนูญดังกล่าวเพื่อให้สหภาพแรงงานบริษัทบุญรอดบริวเวอรี่ เข้าอยู่ในสภาแรงงานนี้ด้วย แต่ข้าฯ มิได้ดำเนินการใด ๆ เลย ทั้งนี้ได้มอบให้เลขาธิการดำเนินการแทน

ข้าฯ ทราบว่า เมื่อเร็ว ๆ นี้สภาแรงงานก็ได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนที่กรมแรงงานแล้ว โดยใช้ชื่อว่าสภาองค์การลูกจ้าง

การที่ข้าฯ ไปดูโรงงานยาร่ำซึ่งกรรมกรนัดหยุดงานนั้น ข้าฯ ไปดูที่โรงงานที่วัดไผ่เงิน โดยไปดูในฐานะที่ข้าฯ เป็นกรรมการแรงงานสัมพันธ์

ข้าฯ ไปดูเพื่อสังเกตการณ์แต่ข้าฯ มิได้รับแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการสอบสวนด้วย วันที่ไปดูจะเป็นวันที่ เดือนอะไรจำไม่ได้จำได้เพียงว่าประมาณปี ๒๕๑๘ วันที่ข้าฯ ไปดูกรรมกรเริ่มเรียกร้องมีเรื่องกันแล้ว แต่ยังไม่ได้ปิดโรงงาน ไปดูประมาณ ๒ ครั้ง ไปเวลากลางวัน ไปครั้งแรกไปในช่วงเช้าก่อนเวลาเที่ยงไปยืนดูอยู่ที่หน้าโรงงานนานประมาณ ๑ ชั่วโรง ได้พูดคุยกับคนงานด้วย ครั้งที่ ๒ ไปเวลาช่วงบ่าย ครั้งนี้โรงงานปิดแล้ว มีนางชอเกี่ยง ขึ้นพูดมีความว่ากรรมกรจะดำเนินการเองข่ายเอง ครั้งนี้ข้าฯ อยู่หลายชั่วโมง กลับเมื่อเวลา ๑๘ นาฬิกาเศษ

เมื่อคนงานเสนอข้อเรียกร้องต่อนายจ้าง การที่คนงานตั้งที่ปรึกษานั้นตั้งจากบุคคลภายนอกก็ได้ แต่ต้องไม่เกิน ๒ คน กรรมกรไทยทั่วไปมีความรู้อยู่มาตรฐานขั้นต่ำข้าฯ ไม่ทราบว่าที่โรงงานอุตสาหกรรมบางแห่งจำกัดความรู้ของคนงาน เคยทราบแต่ว่าประกาศรับสมัครคนงานมีความรู้ ป. ๔ ก็พอแล้ว คำว่า "กรรมกรจงสามัคคีกัน" มิได้ใช้เป็นถ้อยคำที่ใช้กันทั่ว ๆ ไป คงใช้บางแห่ง เพราะกรรมกรทั่วไปก็สามัคคีกันต่อยู่แล้ว โรงงานที่กรรมกรยื่นข้อเสนอให้นายจ้างจัดที่นอนฟองน้ำ และที่วีสีให้ได้แก่โรงงานที่บางซ่อน มีชื่อตอนท้ายว่าบางกอก จำชื่อเต็มไม่ได้ เป็นโรงงานทอผ้าใบและสิ่งทออื่น ๆ

ตามที่ข้าฯ เบิกความว่าเมื่อนายไพศาลกับนายอารีย์เสร็จการประชุมกรรมกรโลกแล้วเลยไปเยอรมันตะวันออกนั้นข้าฯ ไม่แน่ใจว่ามีรายงานข่าวที่ผู้บอกนั้นถูกต้องหรือไม่

เมื่อจอมพลถนอมกลับประเทศไทย มนตรีสภาแรงงานเรียกประชุมพิเศษที่การไฟฟ้าวัดเลียบ หลังการประชุมได้ออกแถลงการณ์ ข้อความในแถลงการณ์เท่าที่จำได้มีว่าการกลับมาของจอมพลถนอมจะทำให้เกิดความไม่สงบในประเทศ จะมีข้อความว่าจะเป็นช่องทางให้คนบางกลุ่มบางพวกทำรัฐประหารล้มระบอบประชาธิปไตยหรือไม่จำไม่ได้ จำได้ว่ามีข้อความว่าจะทำให้ศาสนามัวหมอง มีข้อความว่าสหภาพแรงงานจะต่อต้านเผด็จการทุกรูปแบบ

หลังการประชุมครั้งแรก ได้มีการประชุมกลุ่มสหภาพแรงงานอีกครั้งที่สหภาพโรงงานยาสูบ คลองเตย แต่ข้าฯ ไม่ได้ไปประชุมด้วย การประชุมจะมีมติอย่างไรข้าฯ ไม่ทราบ

ข้า ฯ ไม่ทราบว่านายไพศาล ประธานกลุ่มสหภาพแรงงานจะได้แถลงการณ์ว่าถ้ารัฐบาลไม่จัดการให้จอมพลถนอมออกนอกประเทศ สหภาพแรงงาน ๑๓๐ แห่งจะไม่ร่วมมือกับรัฐบาล

ในการประชุมสภาแรงงานที่โรงไฟฟ้าวัดเลียบเรื่องจอมพลถนอม ก็ได้นำเรื่องช่างไฟฟ้าที่นครปฐม ๒ คนถูกแขวนคอเข้ามาพิจารณาด้วย ในการแต่งตั้งผู้แทน ๑๓ คนไปพบกับนายกรัฐมนตรี มีข้า ฯ เป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งด้วยคนหนึ่ง ข้อที่นำไปเจรจากับนายกรัฐมนตรีคือ ให้รัฐบาลจัดให้จอมพลถนอมออกนอกประเทศ ให้จับคนร้ายที่แขวนคอช่างไฟฟ้า ๒ คนให้ได้ข้อเสนอต่อนายกรัฐมนตรีมีเพียงเท่านี้ แต่ก่อนจะไปพบนายกรัฐมนตรี ในที่ประชุมมนตรีสภาแรงงานได้มีผู้เสนอในที่ประชุมดังกล่าวว่าถ้าไปเสนอนายกรัฐมนตรีแล้ว หากนายกรัฐมนตรีไม่ยอมทำตามข้อเสนอให้ตัดน้ำตัดไฟ แต่ข้า ฯ ไม่เห็นด้วย เพราะการตัดน้ำตัดไฟซึ่งเป็นสาธารณูปโภคจะทำให้คนเดือดร้อนทั่วกัน คนป่วยในโรงพยาบาลอาจตายได้ ถ้าจะหยุดงานสหภาพต่าง ๆ ก็หยุดงานได้โดยไม่ต้องรอให้ไฟฟ้าประปาตัดน้ำตัดไฟก่อน ข้อเสนอที่จะตัดน้ำตัดไฟนี้ไม่มีตัวแทนทั้ง ๑๓ คนนำไปเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เมื่อตอนที่ข้า ฯ ไปร่วมเจรจากับนายกรัฐมนตรีนั้น

เมื่อกลับจากพบนายกรัฐมนตรีแล้ว คณะผู้แทนของมนตรีสภาแรงงานทั้ง ๑๓ คนมุ่งไปเฝ้าสมเด็จพระสังฆราช เพื่อจะทูลให้สมเด็จพระสังฆราชบิณฑบาตให้จอมพลถนอมออกไปนอกประเทศ แต่เมื่อไปถึงวัดที่สมเด็จพระสังฆราชประทับ ปรากฏว่าสมเด็จพระสังฆราชไม่อยู่จึงได้เข้าพึ่งพระเทศน์แทน

ศูนย์นิสิต ฯ ก็มีการเคลื่อนไหวให้จอมพลถนอมออกไปนอกประเทศด้วย ตอบทนายจำเลยที่ ๒ (นายเกริก ระวังภัย) ค้าน การที่นัดหมายให้สหภาพแรงงานไปชุมนุมเรียกร้องที่ลานพระบรมรูปทรงม้านั้นเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายเพราะมิได้มีวัตถุประสงค์ในการที่จะเรียกร้องตามกฎหมายแรงงาน การชุมนุมเรียกร้องค่าแรงของกรรมกรนั้นถ้าถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายก็ไม่ผิด ถ้าไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายก็ผิด การเข้ายึดโรงงานก็ผิดกฎหมาย

การชุมนุมกันที่ลานพระบรมรูปทรงม้า เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ถ้าไม่กีดขวางทางจราจรก็ไม่ผิดกฎหมาย เพราะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายให้ชุมนุมกันได้ การที่ชุมนุมกันซึ่งเคลื่อนขบวนไปทำเนียบรัฐบาลจะผิดกฎหมายหรือไม่ข้า ฯ ไม่ทราบ แต่ที่ข้า ฯ ไปด้วยไม่ผิด เพราะเมื่อเห็นเขาไปข้า ฯ ก็ไปกับเขาด้วย การที่ประชาชนกลุ่มนั้นเรียกร้องให้รัฐบาลปลดรัฐมนตรี ๓ คน ข้า ฯ เห็นว่าไม่ผิดกฎหมายเพราะมิได้บังคับรัฐบาล และวันนั้นไม่มีใครพังประตูทำเนียบ เมื่อคณะที่ไปเรียกร้องขอพบนายกรัฐมนตรี ฯ ก็อนุญาตให้เข้าไปพบได้ มีผู้จะปีนประตูก็มีผู้ห้ามไว้ไม่ให้ปีน ต่อมาประตูก็เปิดออกโดยไม่มีใครพังประตู ก็เข้ากันไป

ในวันนั้นข้า ฯ ไม่เห็นว่ามีคนถูกฆ่าตายหรือถูกเผาทั้งเป็น แต่เคยได้ทราบข่าวจากหนังสือพิมพ์ ทนายจำเลยนำหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวดังกล่าวให้พยานดู พยานดูแล้วรับว่า พยานเคยอ่านข่าวทำนองนี้ในหนังสือพิมพ์ ทนายจำเลยนำหนังสือพิมพ์ดังกล่าวส่งศาล หมาย ล ๒ (หนังสือพิมพ์รายวัน ๑ ฉบับ) ให้โจทก์ดูแล้ว

ทั้งคนฆ่าและคนถูกฆ่าตามข่าวหนังสือพิมพ์ดังกล่าวเป็นใครข้า ฯ ไม่ทราบ

กลุ่มคนที่มาชุมนุมที่ลานพระบรมรูปทรงม้าและไปทำเนียบรัฐบาลเรียกร้องให้รัฐบาลปลดรัฐมนตรี ๓ คนนั้น ข้า ฯ เห็นว่ามิใช่การใช้กฎหมาย เพราะมิได้นัดหมายกันมาก่อนหรือมีแผนการณ์มาก่อนที่จะทำเช่นนั้น การที่นักศึกษาชุมนุมกันที่สนามหลวงขับไล่จอมพลถนอมก็ยังมิใช่การใช้กฎหมาย แม้จะชุมนุมในในธรรมศาสตร์ ข้า ฯ ก็เข้าใจว่ามิใช่การใช้กฎหมาย การที่ต่อมานักศึกษาบางคนถูกจับกุม เพราะนักศึกษาเหล่านั้นทำผิดกฎหมายคือ จะตั้งศาลประชาชน ข้า ฯ ไปฟังเสียงการชุมนุมอยู่ภายนอก คืออยู่หน้าหอประชุมในวันก่อนวันที่ ๖ แต่วันไหนจำไม่ได้แน่ ข้า ฯ เห็นมีรถตำรวจและรถพยาบาลจอดอยู่

คำอภิปรายของนักศึกษาที่ว่าจะตั้งศาลประชาชนนั้นอภิปรายเมื่ออยู่ที่สนามหลวงมีตำรวจอยู่ที่นั่นด้วย

ในวันที่ ๔ หรือ ๕ ข้า ฯ ไปพูดทางวิทยุยานเกราะพูดเรื่องที่มีข่าวว่า

กรรมกรจะตัดน้ำตัดไฟนั้น ความจริงมติของกรรมกรมิได้ให้ตัดน้ำตัดไฟ แต่มีผู้แอบอ้างเอาเอง มีประชาชนไปพูดที่วิทยุยานเกราะเยอะ ต้องเข้าคิวพูด เดี๋ยวนี้ผมมีเงินร้อย ส่วนใหญ่พูดว่าการกระทำของสหภาพแรงงานนี้ผิดไม่ถูกต้อง การตัดน้ำตัดไฟไม่ถูกต้อง ซึ่งข้า ฯ ก็ได้พูดแต่เรื่องที่มีข่าวว่า กรรมกรจะตัดน้ำตัดไฟนั้นว่าไม่จริง ไม่ทราบว่ามีผู้พูดว่าไปให้จัดการกับนักศึกษาที่ชุมนุมอยู่ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์หรือไม่ เรื่องที่ช่างไฟฟ้าถูกแขวนคอนั้น ต่อมาหนังสือพิมพ์ลงข่าวว่าผู้ถูกสงสัยในกรณีนี้เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ผู้สงสัยจะถูกจับกุมหรือไม่ข้า ฯ ไม่ทราบ

ภาพสมเด็จพระยุพราช ฯ ถูกแขวนคอนั้น ตอนแรกข้า ฯ เห็นในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ แต่ตอนสายก็มีผู้นำหนังสือพิมพ์ฉบับซึ่งมีภาพมาดูกันด้วย ได้แก่หนังสือพิมพ์ดาวสยาม ภายในหนังสือพิมพ์ที่ ๒ ฉบับดังกล่าว เป็นรูปเดียวกันหรือไม่ข้า ฯ จำไม่ได้แน่ ฉบับอื่น ๆ ไม่ได้ดู เมื่อดูภาพแล้วข้า ฯ พูดว่าเอ้าทำกันถึงอย่างนี้ ข้า ฯ จะต้องไปหาหมายกว่าจะเอาอย่างไรกันแน่ กลุ่มต่าง ๆ ที่มาชุมนุมกันวันนั้นไม่มีใครเรียกร้องให้มาชุมนุมกัน

ตอบหมายจำเลยที่ ๔ (นายสุชี ภูวพันธ์)

ข้า ฯ สำเร็จชั้น ม.ศ. ๓ จากโรงเรียนอำนวยศิลป์ ข้า ฯ ไม่เคยไปรับราชการที่จังหวัดกาฬสินธุ์เคยเป็นแต่พนักงานการบินพลเรือนเคยรับราชการใน ก.ท.บ. ในแผนกรักษาความสะอาด ต่อมาทำงานที่บริษัทบุญรอดบริวเวอรี่จำกัด เข้ามาครั้งแรกทำงานเป็นกรรมกรแบกลัง ได้เปลี่ยนหน้าที่ตามงานในบริษัทมาตามลำดับ จนปัจจุบันนี้เป็นพนักงานแผนกขาย

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ ข้า ฯ มีตำแหน่งในบริษัทเป็นช่างเครื่อง เป็นพนักงานแผนกขายเมื่อปี ๒๕๑๙ เงินเดือนกว่า ๒,๐๐๐ บาท มิใช่ตำแหน่งผู้บริหารในบริษัท หัวหน้าคนงานก็มีสิทธิเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน เพราะไม่มีสิทธิลงโทษและพิจารณาบำเหน็จเงินเดือนของคนงาน

กรรมกรไทยปัจจุบันนี้มีรายได้ทั้งที่พอกินและไม่พอกิน ปัจจุบันกรรมกรมีรายได้เริ่มจากวันละ ๒๔ บาท ซึ่งเป็นผลงานจากการที่กรรมกรเรียกร้องขอค่าแรงงานประมาณ ๒ ครั้ง การขอขึ้นค่าแรงของกรรมกรย่อมชอบธรรมและ

ชอบด้วยกฎหมาย การขอขึ้นค่าแรงของกรรมกรเพียงอย่างเดียวไม่ทำให้การลงทุนของนักธุรกิจ

อ่านแล้ว

ทนง เหล่าวานิช ทนาน

ท.อ. ทินูลย์ จันทโรจน์วงศ์ จด อ่าน

การพิจารณาวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

เป็นการสืบพยานโจทก์คือนายทนง เหล่าวานิช ต่อจากการพิจารณาวันก่อน ซึ่งทนายจำเลยยังถามค้านไม่เสร็จ รายละเอียดปรากฏตามรายงานพิจารณาของศาลดังต่อไปนี้

คำให้การพยาน

(ตราครุฑ) (ธน. ๑๗)

คดีดำที่ ๒๕๓ก./๒๕๒๐

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๕)

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ กับพวก จำเลย

ข้าพเจ้าพยานได้สาบานหรือปฏิญาณตัวแล้ว ขอให้การตามความสัตย์จริงดังต่อไปนี้

ข้าพเจ้า นายทนง เหล่าวานิช

(เบิกความต่อจากนัดที่แล้ว)

ตอบทนายจำเลยที่ ๔ นายสุชี ภูวพันธ์ ค้าน (ต่อ)

การที่การลงทุนชงักงัน จะเกิดการที่รัฐบาลขาดเสถียรภาพหรือไม่ข้า ฯ ไม่ทราบ ข้า ฯ ทราบแต่ว่าการที่กรรมกรเรียกร้องสวัสดิการจนเกินสมควรเป็นเหตุให้การลงทุนชงักงันประการหนึ่ง รัฐบาลจะขาดเสถียรภาพเพราะมีผู้คิดจะยึดอำนาจจากรัฐบาลหรือไม่ข้า ฯ ไม่ทราบ ข้า ฯ ไม่เคยรู้ว่ามีใครยึดอำนาจ รู้เมื่อมีการยึดอำนาจแล้วเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ การยึดอำนาจครั้งนี้รู้สึกเฉย ๆ ไม่ยินดียินร้าย

การที่ข้า ฯ ไปพูดที่สถานีวิทยุยานเกราะก็เพื่อไปแก้คำที่มีผู้กล่าวว่ากรรมกรจะตัดน้ำตัดไฟ ในฐานะที่ข้า ฯ อยู่ในสภาแรงงาน ข้า ฯ จึงมีหน้าที่ไปแก้ข่าวดังกล่าวว่าเป็นข้อที่ไม่จริง กรรมกรจะไม่ทำเช่นนั้น ข้าวเรื่องการที่กรรมกรจะตัดน้ำตัดไฟนั้น ข้าได้ยินจากการพูดที่สนามหลวงและที่ธรรมศาสตร์ ทั้งได้ข่าวจากหนังสือพิมพ์ด้วย ข้า ฯ ไม่ทราบว่ามีกฎหมายให้กรรมกรทำงาน ๘ ชั่วโมงทักผ่อน ๘ ชั่วโมงและศึกษา ๘ ชั่วโมง ข้า ฯ ทราบแต่เพียงเวลาให้ทำงานซึ่งเป็นงานอุตสาหกรรมให้ทำงานไม่เกิน ๘ ชั่วโมง พาณิชยกรรมไม่เกิน ๑๐ ชั่วโมง การทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมบางโรงงานทำเป็นกะ ๆ ละ ๘ ชั่วโมง บางโรงงานไม่มีกะ และจะมีกะหรือไม่ก็ให้กรรมกรทำงานเกิน ๘ ชั่วโมงจะต้องจ่ายค่าล่วงเวลาให้ ถ้าไม่จ่ายค่าล่วงเวลาให้ก็ผิดกฎหมาย บางโรงงานก็มีบ้านพักให้คนงานอยู่ในโรงงาน บางโรงงานก็ไม่มี

เรื่องที่มีกรรมกรบางโรงงานเรียกร้องให้จัดทีวีสีให้ดูนั้น จะเรียกร้องให้จัดเครื่องเดียวหรือหลายเครื่องข้า ฯ ไม่ทราบจะเรียกดีทีวีสีดูระหว่างรอคอยทำงานเป็นกะหรือไม่ข้า ฯ ไม่ทราบ ข้า ฯ เห็นข้อเรียกร้องคราวนั้นเพราะได้มีนำมาให้ดูกันในสภาแรงงาน ข้อเรียกร้องคราวนั้นมีหลายประการ นอกจากเรียกร้องทีวีสีซึ่งไม่ทราบจำนวนเครื่องแล้ว ยังเรียกร้องอีกหลายอย่างเช่น ให้จ่ายเงินแต่งงาน พ่อแม่ตายเป็นต้น เมื่อนำข้อเรียกร้องทั้งหมดมาพิจารณาแล้ว ข้า ฯ เห็นว่าเป็นข้อเรียกร้องที่เกินสมควร การแต่งงานก็เป็นความจำเป็นบางทีต้องมีทุนนี่ แต่ข้า ฯ เห็นว่าต่างต้องรับผิดชอบตนเองด้วยไม่โยนความรับผิดชอบไปให้นายจ้างทั้งหมด ตามประเพณีไทยการแต่งงานจะต้องจัดงานและมีค่าใช้จ่ายในการนั้น อาจมีกองทุนสำหรับการนี้ก็ดี แต่ข้า ฯ เห็นว่าถ้าจะให้นายจ้างสละเงินมาเป็นกองทุนนี่บ่อยไม่ชอบด้วยเหตุผล เพราะข้า ฯ เห็นว่าทุกคนควรจะรับผิดชอบตนเอง ถ้าให้นายจ้างออกเป็นกองทุนให้ก็อาจต้องจ่ายการแต่งงานบ่อยหน

เมื่อข้า ฯ แต่งงานข้า ฯ ออกบัตรเชิญแขก ก็มีผู้ให้ของขวัญไปช่วยข้า ฯ ซึ่งข้า ฯ ไม่ถือว่าข้ารบกวนเขา เพราะเมื่อเขาแต่งงานข้า ฯ ก็ช่วยเขาทำนองเดียวกัน ข้า ฯ เองไม่เคยคิดที่จะตั้งกองทุนสงเคราะห์ในการแต่งงานของกรรมกร การที่กรรมกรเรียกร้องให้ช่วยเหลือเมื่อมีการตายนี่ความสมเหตุผลบริษัทบุญรอดบริวเวอรี่ จำกัด ไม่มีทุนสงเคราะห์เมื่อมีการตายเกิดขึ้น ถ้ามีการตายก็บอกบุญให้ช่วยเหลือกันเช่น เก็บคนละ ๑๐ บาท เป็นต้น ข้าไม่เคยศึกษาเรื่องฌาปนกิจสงเคราะห์ของคุรุสภาและกระทรวงยุติธรรม ข้า ฯ เห็นว่าเมื่อกรรมกร

ให้ปลดรัฐมนตรี ๓ คน และตั้งนายสมัคร สุนทรเวช นายสมบุญ ศิริธร เป็นรัฐมนตรี

ข้า ฯ ไปถึงได้ส่งหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ให้ทนายจำเลย

ตอบทนายจำเลยที่ ๓ (นายวสันต์ พานิช) ค้าน

หนังสือพิมพ์ที่ลงข่าวการแสดงแขวนคอสมเด็จพระบรม ฯ นอกจาก ๒ ฉบับ ที่เบิกความถึงแล้วจะได้เคยอ่านข่าวนี้ในหนังสือพิมพ์อธิปัตย์และประชาชาติด้วยหรือไม่ขณะนี้จำไม่ได้ ที่ข้าพเจ้าเห็นหนังสือพิมพ์ลงรูปดังกล่าวนี้ที่หน้าทำเนียบ วันนั้นมีเพียง ๒ ฉบับ ดังกล่าวเพียงเท่านั้น

ข้า ฯ นำหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ไปถึงหน้าทำเนียบในวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๑๙ เป็นเวลาสาย ๆ ยังไม่เที่ยง ข้า ฯ ได้หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ฉบับดังกล่าวที่ร้านขายหนังสือพิมพ์หน้าโรงพยาบาลวชิระ ข้า ฯ ไม่ได้คิดจะไปแจ้งความดำเนินคดีกับหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ รูปที่เห็นซึ่งเห็นว่าเหมือนสมเด็จพระบรม ฯ เพราะดูจากเครื่องแต่งกายและรูปใบหน้าเมื่อข้า ฯ ดูโดยพินิจพิเคราะห์ก็เห็นว่าใบหน้าของผู้แสดงได้มีการตบแต่งเพื่อให้เหมือนลักษณะท่าทางของผู้ถูกแขวนคอ ในภาพไม่เหมือนผู้ที่ถูกแขวนคอที่นครปฐม ๒ คน ที่ข้า ฯ เห็นว่าลักษณะท่าทางไม่เหมือนกันเพราะเป็นการแขวนคอคน ๆ เดียวไม่แขวนติดกับรั้ว ท่าทางคอที่เอียงก็ไม่เหมือนกัน และเสื้อผ้าของผู้ถูกแขวนคอก็ไม่เหมือนกัน ภาพผู้ถูกแขวนคอ ๒ คนที่นครปฐมที่ข้า ฯ เห็นข่าวเอียงคนหนึ่งไม่เอียงคนหนึ่ง ส่วนภาพแขวนคอในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์คอเอียงแต่จะเอียงเหมือนภาพผู้ถูกแขวนคอที่นครปฐมหรือไม่ข้า ฯ ไม่ทราบ ภาพผู้ถูกแขวนคอที่นครปฐมมีลิ้นห้อยออกมา ส่วนภาพในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ทำท่าลิ้นจุกปากแต่ไม่ห้อยออกมา ภาพผู้ถูกแขวนคอที่นครปฐม ๒ คน ในหนังสือพิมพ์นั้น ถ้าข้า ฯ เห็นอีกจำได้ทนายจำเลยขอให้พยานดูหนังสือพิมพ์ซึ่งมีรูปคนถูกแขวนคอ ๒ คน พยานดูแล้วรับว่าใช่รูปที่พยานเคยเห็นจริง ทนายจำเลยนำส่งศาลรับไว้ หมาย ล. ๓ (หนังสือพิมพ์รายวัน ๑ ฉบับ) ให้คู่ความดูแล้ว ภาพที่ข้าเห็นในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ข้า ฯ เห็นอีกจำได้ ทนายจำเลยนำภาพ ๆ หนึ่งให้พยานดูและถามว่าใช่ภาพดังกล่าวหรือไม่ พยานตอบว่าไม่ใช่ภาพดังกล่าวทนายจำเลยนำส่งศาล รับไว้ หมาย ล. ๔ (ภาพ ๑ ภาพ) ให้คู่ความดูแล้ว ข้า ฯ ดูภาพนี้แล้วไม่ทราบว่าผู้แสดงถูกแขวนคอเป็นคน ๆ เดียวกับผู้แสดงภาพในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์หรือไม่ ภาพตามเอกสาร ล. ๔ ผู้ถูกแขวนคอไม่ค่อยเหมือนสมเด็จพระบรม ฯ ภาพตามเอกสาร ล. ๔ เป็นการแสดงเลียนแบบการถูกแขวนคอตามภาพในเอกสาร ล. ๓

ที่ข้า ฯ เห็นว่าเครื่องแต่งกายของผู้ถูกแขวนคอเหมือนสมเด็จพระบรม ฯ ก็เพราะเป็นเครื่องแต่งกายเครื่องแบบตามที่สมเด็จพระบรม ฯ เคยทรง ข้า ฯ เคยเห็นภาพสมเด็จพระบรม ฯ ทรงเครื่องแบบตามชุดนี้ในหนังสือพิมพ์ ซึ่งเสนอข่าวการผึกกระโดดร่ม การทรงเครื่องแบบดังกล่าวในหนังสือพิมพ์ข้า ฯ จำได้ แต่ว่าพระองค์ทรงพับแขนเสื้อ แต่จะติดเครื่องหมายต่าง ๆ หรือไม่ ไม่ได้สังเกตเสื้อผ้าของภาพผู้ถูกแขวนคอในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ที่เหมือนกับเครื่องแบบที่สมเด็จพระบรม ฯ ทรงก็ตรงที่พับแขนเหมือนกัน และกระเป๋าเสื้อเหมือนกัน เสื้อแบบนี้จะมีขายทั่วไปตามห้องตลาดหรือไม่ข้า ฯ ไม่ทราบ เสื้อที่เคยเห็นนักศึกษาและประชาชนส่วนใส่ทั่ว ๆ ไป แตกต่างกับเสื้อทรูปผู้ถูกแขวนคอในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ที่แตกต่างกันคือนักศึกษาประชาชนทั่วไปสวมเสื้อมักจะเป็นเสื้อตัวใหญ่ ๆ ไม่รัดรูป แต่ตัวที่ปรากฏในภาพในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์เป็นเสื้อรัดรูป ภาพเครื่องแต่งกายของสมเด็จพระบรม ฯ ที่ข้า ฯ เบิกความถึงไม่ใช่ภาพในหนังสือพิมพ์ที่ทนายจำเลยให้พยานดู เป็นคนละชุดกัน ชุดที่เคยเห็นซึ่งเบิกความถึงเป็นชุดผึกระโดดร่ม ไม่มีบ่าย ซอที่หน้าอกไม่มีเครื่องหมายส่วนภาพในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ จะมีอินธนูหรือไม่ข้า ฯ จำไม่ได้ ชุดผึกและภาพโดยทั่ว ๆ ไปนั้นแตกต่างกับชุดผึกที่สมเด็จพระบรม ฯ ทรงดังที่เบิกความมานั้น ชุดผึกที่สมเด็จพระบรม ฯ ทรงนั้นเหมือนที่นักเรียนนายร้อยออสเตรเลียแต่ง ชุดผึกที่สมเด็จพระบรมทรง

และที่ภาพในหนังสือริมฝีปากวลยามนั้นข้า ๆ เห็นก่อนแกิดเหตุดีนี้ไม่ถึง ปี ภาพนี้เป็นภาพการผ่าตอนที่พระองค์ท่านจะจรนสำเร็จการศึกษาจาก โรงเรียนนายร้อยประเทศออสเตรเลีย

ข้า ๆ ทราบว่าการล่ายทำภาพยนตร์นั้นมีเทคนิคการล่ายทำให้แล เห็นคน ๆ เดียวล่อยกันเองได้ และภาพล่ายก็สามารถใช้เทคนิคการ ล่ายทำให้เป็นรูปคนขึ้นอยู่บนเนื้อของตนเองก็ได้ ภาพที่แสดงเป็นคน ลูกแขวนคอในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ซึ่งแต่งหน้า จึงไม่ทราบว่า ผู้แสดงนั้นมีตัวอยู่ในศาลนี้ขณะนี้หรือไม่ ทนายขอให้ทยานดูจำเลยใน ศาลนี้ทั้ง ๑๙ คน ว่าคนใดมีหน้าตาคล้ายภาพคนลูกแขวนคอในหนัง-สือพิมพ์บางกอกโพสต์บ้าง พยานดูแล้วจำไม่ได้ว่ามีคนใดหน้าคล้าย บ้าง การแสดงละครจะมีการตบแต่งใบหน้าด้วยขี้ผึ้งหรือหน้ากากยาง เพื่อให้เหมือนคน ๆ ใดหรือไม่ข้า ๆ ไม่ทราบ คนที่ล่ายรูปเมื่อล่ายแล้ว บางคนรูปอาจไม่เหมือนตัวจริงหรือไม่ข้า ๆ ไม่ทราบ เมื่อมีภาพดังกล่าว ในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์แล้ว จะมีผู้พูดโจษจันกันว่าอาจจะเป็น ภาพตกแต่งหรือไม่ข้า ๆ ไม่ทราบ ข้า ๆ ไม่ทราบว่าศูนย์นิสิต ฯ และชุม-นุมนาฏศิลป์และการ ละครแถลงข่าวแสดงความบริสุทธิ์หรือไม่ในการ แสดงครั้งนั้น

ข้า ๆ เคยอบรมลูกเสือชาวบ้าน ลูกเสือชาวบ้านยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เมื่อข้า ๆ ไปอบรมไม่มีพูดกันถึงการเมืองแต่ ลูกเสือชาวบ้านจะมีหลักการให้ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองหรือไม่ข้า ๆ ไม่ทราบ ข้า ๆ ไม่เคยทราบว่าคนที่ทำผิดในฐาน ทัพอเมริกา ไม่ต้องขึ้น ศาลไทย เรดาร์ของอเมริกา ทางอเมริกาจะให้ข้อมูลที่ทราบต่อทางราชการไทย หรือไม่ข้า ๆ ไม่ทราบ ข้า ๆ รู้เรื่องเกี่ยวกับการที่อเมริกามาตั้งฐานทัพ ในประไทยบ้างเล็กน้อย

ตอบทนายจำเลยที่ ๘ (นายชาญ แก้วชูใส) ค้าน

ข้า ๆ มีรถยนต์ใช้ ๑ คัน เป็นรถเก่าซื้อมาเมื่อ ๔ ปีที่แล้ว ซื้อ ราคา ๕,๐๐๐ บาท มาซ่อมเป็นเงินราว ๒ หมื่นบาท ข้า ๆ ทำงานที่

บริษัทบุญรอดบริวเวอรี่ จำกัด ในปี ๒๕๐๔ ครั้งแรกได้ค่าจ้างวันละ ๒๒ บาทอยู่ ๔ ปี แล้วได้บรรจุรับเงินเดือน เดือนละ ๕๕๐ บาท ข้า ๆ มีภรรยาในปีที่เข้าทำงาน ในช่วง ๔ ปี มีบุตร ๒ คน ค่อยมาเงินเดือน ขึ้นมาตามลำดับ ก่อนมาอยู่แผนกขายได้เงินเดือน ๑,๒๒๕ บาท จน ถึงบัดนี้ ข้า ๆ มีบุตรรวม ๓ คน ขณะนี้เสียค่าเล่าเรียนทุกคน ข้า ๆ มี ภรรยาเงินเดือนกว่า ๕,๐๐๐ บาท ทำงานที่บริษัทดาลเท็กซ์ ตำแหน่ง เกี่ยวกับเครื่องคอมพิวเตอร์

ก่อนที่สภาพแรงงานบริษัทบุญรอดบริวเวอรี่ กรรมกรบริษัท ดังกล่าวเคยหยุดงาน เมื่อหยุดแล้วกรรมกรก็ตั้งข้า ๆ เป็นผู้แทนกรรมกร ให้เจรจากับนายจ้าง ข้า ๆ มิได้ไปเป็นผู้ชักจูงให้กรรมกรหยุดงาน แต่ ข้า ๆ มาเป็นผู้แทนกรรมกรหลังจากกรรมกรหยุดงานแล้ว การหยุดงาน ตอนนั้นไม่มีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้า

การที่นายไพศาล ธวัชชัยนันท์ ไปพูดอภิปรายเรื่องเกี่ยวกับ ข้าวสารจะถือว่าเป็นเรื่องการเมืองหรือไม่ ข้า ๆ ไม่ยืนยัน ขณะนี้ รัฐบาลปัจจุบันก็กำลังดำเนินการเพื่อปลดเปลื้องหนี้สินชาวนา

ข้า ๆ เคยเป็นรองหัวหน้าพรรคกรรมกร นโยบายของพรรคว่า อย่างไรขณะนี้จำไม่ได้เสียแล้ว ข้อความซึ่งทนายจำเลยแจ้งว่าอ่านจาก ราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ เล่ม ๘๐ ตอนที่ ๑๕๓ ซึ่งเป็นนโยบาย และวิธีดำเนินการของพรรคกรรมกรนั้นนโยบาย และวิธีการดำเนิน การของพรรคกรรมกรที่ยังเป็นรองประธานจะเป็นเช่นที่อ่านมาหรือไม่ ข้า ๆ จำไม่ได้ เพราะข้า ๆ มิได้เป็นผู้เขียนนโยบายและวิธีดำเนินการ ของพรรคกรรมกร ถ้าพรรคมีนโยบายเช่นนั้นเมื่อเป็นสมาชิกพรรคก็ ต้องรับผิดชอบ

ข้อที่พูดกันในเรื่องคำปรารภของธรรมนูญสภาแรงงาน ซึ่งมีคำ พูดที่ปรารภนั้น ข้า ๆ มิได้ร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานให้ดำเนินคดีต่อผู้ กล่าวถ้อยคำเช่นนั้น ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ไปพบรัฐบาลเกี่ยวกับราคาข้าว เมื่อทราบแล้วก็ต้องนำข้อมูลที่ทราบมาชี้แจงให้กรรมกรทราบ

นายประสิทธิ์ ซึ่งพูดว่ากองทัพประชาชนที่จะอยู่คอยช่วยอยู่แล้ว

นั้นจะมีอยู่จริงหรือไม่ข้า ฯ ไม่ทราบ ขณะนี้ข้า ฯ ทราบว่าได้ออกนอกประเทศไปแล้ว ข้า ฯ ไม่ได้มอบฉันทะให้ดำเนินคดีแก่นายประสิทธิ์

แม้จะไม่มีผู้แทนราษฎรข้า ฯ ก็คิดว่ามิใช่การปกครองเผด็จการ การที่ข้า ฯ ไปร่วมประชุมกรรมกรโลกครั้งหลังแล้วกลับก่อนประชุมเสร็จ ก็เพราะข้า ฯ ป่วยเป็นไข้หวัดและแพ้อากาศครั้งนั้นข้า ฯ ได้เข้าประชุมแล้วประมาณ ๕ วัน การกลับมาไม่เกี่ยวกับการที่นายไพศาลคัดค้านไม่ให้ข้า ฯ เข้าประชุม จนบัดนี้ก็ไม่ทราบว่านายไพศาลทำหนังสือคัดค้านส่งไปให้องค์การกรรมกรโลกหรือไม่ เพราะองค์การดังกล่าวมิได้บอกข้า ฯ เช่นนั้นการประชุมองค์การกรรมกรโลกโดยทั่วไปเป็นการประชุมของ ๓ ฝ่าย คือลูกจ้าง นายจ้าง และรัฐบาล แต่บางประเทศก็ส่งมาฝ่ายเดียว ข้า ฯ ไปครั้งหลังทางประเทศไทยส่งไปครบทั้ง ๓ ฝ่าย คือฝ่ายรัฐบาลได้แก่นายสุวิทย์ ยิ่งวรพันธ์ อธิบดีกรมแรงงานฝ่ายนายจ้างได้แก่นายวันชัย บุลกุล ฝ่ายลูกจ้างคือข้า ฯ แม้ข้า ฯ จะกลับมาก่อน การประชุมต่อมาก็ลงมติไปได้

ภาพขึ้นในการโฆษณานิทรรศการวันกรรมกรซึ่งข้า ฯ เบิกความไว้ว่าปลายกระบอกปืนงอลงในลักษณะของเดียวนั้น ทนายจำเลยขอให้พยานเขียนรูปดังกล่าวให้ดู พยานก็เขียนแล้วเบิกความว่าพยานจะให้เหมือนภาพที่เบิกความถึง แต่เขียนแล้วจะเหมือนหรือไม่พยานไม่ยืนยัน ทนายจำเลยนำที่พยานเขียนให้ดูส่งศาลรับไว้ หมายเอกสาร ล. ๕ (กระดาษ ๑ แผ่น) ให้คู่ความดูแล้ว

ในวันกรรมกรดังกล่าว ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรีได้ไปกล่าวคำปราศรัยด้วย ตามที่ทนายนำภาพถ่ายให้ดูใช่แล้ว ทนายจำเลยนำส่งศาลรับไว้ หมาย ล. ๖ (ภาพถ่าย ๑ ภาพ)

และก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะกล่าวคำปราศรัยนายไพศาล ธวัชชัยนันท์ ได้ติดเครื่องหมายวันกรรมกรให้แก่นายกรัฐมนตรีด้วย ตามภาพถ่ายที่ทนายจำเลยให้ดูใช่แล้ว ทนายจำเลยนำส่งศาลรับไว้หมาย ล. ๗ (ภาพถ่าย ๑ ภาพ) ให้คู่ความดูแล้ว

ที่ข้า ฯ เบิกความถึงคำขวัญว่า "กรรมกรจงสามัคคีกัน" มิได้ใช้

ทั่วไปหมายความว่าบางโรงงานก็ใช้คำขวัญนี้ บางโรงงานก็ไม่ใช้

ในช่วงเวลาที่ข้า ฯ เห็นภาพและหนังสือของนายสุวรรณ์ ในโรงงานอัลลีแพ็คไทย์นั้น จะมีภาพและหนังสือดังกล่าวขายทั่วไปหรือไม่ข้า ฯ ไม่ทราบ การมีภาพและหนังสือดังกล่าวอยู่ในโรงงานจะผิดหรือไม่ผิดกฎหมายข้า ฯ มิได้นึกถึงปัญหานี้ ข้า ฯ มิได้นำเรื่องที่เกี่ยวกับภาพและหนังสือดังกล่าวไปแจ้งความ คน ๆ หนึ่งครั้งหนึ่งหนึ่งไม่สวมแว่น แต่อีกครั้งหนึ่งสวมแว่น อาจมีส่วนทำให้คลับคล้ายคลับคลาว่าจะเป็นคนเดียวกันหรือไม่ก็ได้ ที่โรงงานไทยอิลลัสติกมีกำแพงสองด้านรอบโรงงาน วันที่ข้า ฯ ไปที่โรงงานดังกล่าวน้ำจะท่วมหรือไม่จำไม่ได้ การที่นิสิตนักศึกษาช่วยเหลือกรรมกร ข้า ฯ เห็นว่าเป็นการกระทำที่ดี อำการช่วยเหลือนั้นทำไปโดยไม่ผิดกฎหมาย

เมื่อมีญาติของข้า ฯ ถูกคนร้ายฆ่าตาย การที่ข้า ฯ จะไปเรียกร้องให้ดำเนินการจับคนร้ายให้ได้เป็นการกระทำที่ชอบ

อ่านแล้ว

ทนง เหล่าวานิช — พยาน
พ.อ. พิบูลย์ จันทโรจน์วงศ์ — จดอ่าน

รายงานพิจารณา

คดีดำที่ ๒๕๓ก./๒๕๒๐ (ตราครุฑ)

คดีแดงที่

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ กับพวก จำเลย

ตุลาการได้ออกนั่งพิจารณาคดีเรื่องนี้ในวันเวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา วันนี้นัดสืบพยานโจทก์ต่อจากนัดที่แล้ว โจทก์พานายทนง เหล่าวานิช พยานโจทก์เข้าเบิกความต่อจากนัดที่แล้ว ยังตอบคำซักค้านของจำเลยไม่เสร็จหมดเวลาศาลจึงให้เลื่อนไปสืบต่อนัดหน้า ในวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๒๑ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ตามที่นัดไว้เดิมแล้ว ให้หมายเรียกพยานต่อไป

อนึ่ง ระหว่างสืบพยานโจทก์วันนี้ ทนายจำเลยส่งเอกสารเพื่อถามค้านทนายจำเลยที่ ๓ ส่งเอกสาร ล ๓ (หนังสือพิมพ์รายวัน ๑ ฉบับ) เอกสาร ล ๔ (ภาพถ่าย ๑ ภาพ) ทนายจำเลยที่ ๘ ส่ง ล. ๕ (ภาพวาด ๑ แผ่น) ล. ๖ (ภาพ ถ่าย ๑ ภาพ) ล. ๗ (ภาพถ่าย ๑ ภาพ)/อ่านแล้ว

พล.อ.ท. สรรเสริญ วานิช ประธานตุลาการ

น.อ. บุญเอก ผลประไพ ตุลาการ

พ.อ. พิบูล จันทโรจน์วงศ์ ตุลาการพระธรรมนูญจดอ่าน

การพิจารณาวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๒๑

เป็นการถามค้านนายทนง เหล่าวานิช พยาน โจทก์คนที่ ๒ ต่อจากการพิจารณาในวันก่อน ซึ่งทนายฝ่ายจำเลยยังถามค้างอยู่

การพิจารณาวันนี้ นาวาเอกบุญเอก ผลประไพ ร.น. ไม่ได้ออกนั่งพิจารณา พันเอกดำรง นวลเพ็ชร มานั่งเป็นองค์คณะตุลาการแทน

รายละเอียดการพิจารณา คำเบิกความของนายทนง เหล่าวานิช ปรากฏตามรายงานการพิจารณา ดังนี้

คำให้การพยาน

คดีดำที่ ๒๕๓ ก./๒๕๒๐

๙ มีนาคม ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ.....โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ กับพวกรวม ๑๘ คน.....จำเลย

ข้าพเจ้าพยานได้สาบานหรือปฏิญาณตัวแล้ว ขอให้การตามความสัตย์จริงดังต่อไปนี้

ข้าพเจ้า นายทนง เหล่าวานิช

(เบิกความต่อจากนัดที่แล้ว)

ตอบทนายจำเลยที่ ๘ (นายชาญ แก้วชูใส) ค้าน (ต่อ)

เหตุที่สหภาพแรงงาน บริษัท บุญรอด บริวเวอรี่ จำกัด แยกออกจากกลุ่มสภาแรงงาน ก็เพราะมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน แยกไปหลายสหภาพ เมื่อแยกไปแล้วจะเหลืออยู่ในกลุ่มสภาแรงงานอีกกี่สหภาพ ข้าฯ จำไม่ได้ ทางกลุ่มสภาแรงงานจะตั้งข้อรังเกียจตัวข้าฯ หรือไม่ข้าฯ ไม่ทราบ ความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันคือกลุ่มสภาแรงงานไม่ค่อยทำตามกฎหมาย ไม่พึงเหตุพึงผลแต่จะใช้พลังเรื่อยไป สหภาพแรงงานที่ถอนตัวออกก็เนื่องจากไม่เห็นด้วยกับมติของสหภาพแรงงาน การประชุมของสภาแรงงานได้มีบันทึกการประชุมแต่ละคราวไว้ เมื่อมีการประชุมครั้งหลังก็มีระเบียบวาระให้รับรองรายงานการประชุมครั้งก่อนด้วย ในการร่างธรรมนูญสภาแรงงานจะมีวัตถุประสงค์ ให้ส่งเสริมการศึกษา และการแรงงานสัมพันธ์หรือไม่ข้าฯ จำไม่ได้ ถ้ามีวัตถุประสงค์เช่นนั้นข้าฯ ก็เห็นด้วย การเรียกร้องของกรรมกรในระยะนั้นมี เรียกร้องเรื่องสวัสดิการเป็นส่วนใหญ่ ที่เรียกร้องเกี่ยวกับการศึกษามีเพียงส่วนน้อย การส่งเสริมการศึกษาและการแรงงานสัมพันธ์ ก็คือการส่งเสริมให้กรรมกรมีความรู้ในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของกรรมกร ในเรื่องกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ การสัมนาที่เคยจัดขึ้น ก็คือ ได้แก่สัมนาเรื่องสิทธิและหน้าที่ของกรรมกรในเรื่องกฎหมายแรงงานสัมพันธ์นั่นเอง

วัตถุประสงค์ของสภาแรงงานจะมีว่าส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย โดยต้องมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขด้วยหรือไม่ ข้าฯ จำไม่ได้ แต่ถ้ามีวัตถุประสงค์เช่นนั้นข้าฯ ก็สนับสนุน การที่ข้าฯ กับนายไพศาลไปร่วมอภิปรายในการจัดอภิปรายของนักศึกษานั้น ความจริงศูนย์นิสิตฯ เชิญนายไพศาลคนเดียว แต่นายไพศาลชวนข้าฯ ให้ไปด้วย และข้าฯ ไปแล้วก็ไม่ได้อภิปราย แต่ถ้าเขาเชิญให้อภิปรายด้วย ข้าฯ ก็ไม่ขัดข้อง

องค์การกรรมกรโลกที่ข้าฯ ไปร่วมประชุมนั้น มีผู้แทนประเทศอังกฤษไปร่วมด้วยหรือไม่ข้าฯ จำไม่ได้ ประเทศอังกฤษจะปกครองระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมหรือไม่ ข้าฯ ไม่ทราบ การที่จำเลยที่ ๘ แนะนำให้สภาแรงงานร่วมมือกับศูนย์นิสิตฯ นั้น ข้าฯ เห็นว่ามิใช่วัตถุประสงค์ ในการส่งเสริมในการศึกษาเรื่องแรงงานสัมพันธ์ การที่นายไพศาลมักจะมีความเห็นสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของนายอารมณ์จำเลยที่ ๘ นั้น บางครั้งสภาแรงงานก็มีมติเห็นด้วยกับความเห็นนั้น บางครั้งก็ไม่เห็นด้วย ที่ข้าฯ เบิกความว่านักศึกษาเป็นผู้ที่ยังไม่มีความรับผิดชอบนั้น การที่นักศึกษายังไม่มีครอบครัว ให้ต้องรับผิดชอบเป็นเหตุผลอันหนึ่ง ซึ่งข้าฯ เห็นว่านักศึกษาเป็นผู้ที่ยังไม่มีความรับผิดชอบ แต่อาจมีเหตุผลอื่น ๆ อีก

การที่นักศึกษามีพ่อเป็นกรรมกรมีแม่เป็นชาวนา ลูกซึ่งเป็นนักศึกษาจะเข้ามาเรียกร้องสิทธิให้พ่อแม่นั้น ข้าฯ เห็นว่าเกินหน้าที่ๆ จะต้องรับผิดชอบของลูก เพราะลูกซึ่งเป็นนักศึกษามีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียน

ข่าวที่ว่าภายหลังนายอารมณ์ กลับมาจากประชุมองค์การกรรมกรโลกแล้วเลยไปปากช่องไปรับแผนการ ได้แก่แผนที่

ขับไล่ฐานทัพอเมริกัน ซึ่งมติของสภาแรงงานจะให้ขับไล่ฐานทัพอเมริกันหรือไม่นั้น วันลงมติข้าฯ ไม่ได้เข้าประชุมด้วย ส่วนที่ข้าฯ เบิกความถึงมติของที่ประชุมว่าใครจะไปร่วมกับศูนย์นิสิตฯ หรือไม่ก็ได้นั้น ข้าฯ ได้ทราบภายหลังที่มีมติดังกล่าวมาแล้ว

การที่ทนายจำเลยนำบันทึกประชุมของ กลุ่มสหภาพแรงงานแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๖/๒๕๑๙ และรายงานการประชุมสภาแรงงานแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๑๘/๒๕๑๙ ให้พยานดูแล้วพยานไม่ยืนยันว่าได้มีมติในเรื่องเกี่ยวกับฐานทัพอเมริกันกับการที่ปรากฏในบันทึกรายงานการประชุม ๒ ฉบับนั้น จริงหรือไม่ ทนายจำเลยส่งบันทึกรายงานดังกล่าวต่อศาล รับไว้ หมายเอกสาร ล. ๘ (๔ แผ่น) ให้คู่ความดูแล้ว

ที่ว่าจดหมายของศูนย์นิสิตฯ เสนอขอช่วยเหลือวันกรรมกร ๓ แสนบาทนั้น จดหมายดังกล่าวมานี้จะอยู่ที่เลขานุการสภาแรงงานหรือไม่ข้าฯ ไม่ยืนยัน เรื่องการที่ศูนย์นิสิตฯ จะส่งเงินมาช่วยนี้ ข้าฯ เห็นว่ามิใช่เรื่องสำคัญ ซึ่งจะไม่จดบันทึกการประชุมก็ได้ เพราะรัฐบาลให้เงินช่วยเหลืองานวันนั้นมาแล้ว-๒ แสนบาท

ฆ้อนจะเป็นสัญญลักษณ์ของกรรมกรทั่วโลกหรือไม่นั้นข้าฯ ไม่แน่ใจว่าจะเป็นเช่นนั้นหรือไม่

การที่มีการขับไล่จอมพลถนอมออกนอกประเทศ สาเหตุผู้ขับไล่เห็นว่าจอมพลถนอมเป็นทรราชย์ปราบปรามนิสิตนักศึกษา รัฐบาลจะได้เคยออกแถลงการณ์ว่าการกระทำของจอมพลถนอมชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ข้าฯ จำรายละเอียดไม่ได้ ทราบแต่ว่าเคยได้ยินวิทยุ ทีวีออกข่าวเกี่ยวกับแถลงการณ์อย่างนี้ ข้าฯ เคยทราบว่ารัฐบาลได้เคยออกกฎหมายริบทรัพย์ของจอมพลถนอม แต่จะริบมีจำนวนเท่าใดข้าฯไม่ทราบ

รัฐบาลจะหาทางให้จอมพลถนอมออกไปจากประเทศหรือไม่ข้าฯ ไม่ทราบ

ตอบทนายจำเลยที่ ๑๒ (นายสมพล จีระพัฒน์) ค้าน

มีโรงงานบางแห่งที่มีโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล และบางโรงงานจ่ายอัตราค่าแรงขั้นต่ำให้สูงกว่าที่กฎหมายกำหนด โรงงานในกรุงเทพจะจ่ายค่าแรงขั้นต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ข้าฯ ไม่ทราบ ข้าฯ เคยทราบแต่ว่าเมื่อโรงงานได้จ่ายต่ำกว่าก็ถูกจับ และกรรมกรเคยเรียกร้องให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน เช่น ขอให้มีห้องน้ำห้องส้วม แต่จะมีมากหรือไม่ข้าฯ ไม่ทราบ การที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน ก็เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้กรรมกรต้องเสนอข้อเรียกร้อง ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความวุ่นวายได้บางส่วนแต่ไม่ใช่ทั้งหมด

ในระยะที่ทหารอเมริกันเข้ามาตั้งฐานทัพในประเทศไทยปรากฏว่าได้เกิดมีเมียเช่า ของทหารอเมริกันเกิดขึ้น และมีเด็กที่เกิดจากบิดาเป็นทหารอเมริกันซึ่งเรียกว่าเด็กผมแดงด้วย การมีทหารอเมริกันมาอยู่ในประเทศไทยจะเป็นเหตุให้คู่สงครามของประเทศอเมริกาเข้ามาบุกรุกประเทศไทยหรือไม่ข้าฯ ไม่ทราบ การที่จะขับไล่ฐานทัพอเมริกันออกไปเพราะป้องกันมิให้เป็นการชักศึกเข้าบ้านและตัดต้นเหตุให้วัฒนธรรมของไทยเสื่อมโทรมลงหรือไม่ข้าฯ จำไม่ได้

กรรมกรที่เรียกร้องขอดูทีวีสีมีโรงงานที่ข้าฯ เบิกความถึงโรงเดียวหรือไม่ข้าฯ ไม่ทราบ ข้อเรียกร้องให้มีทีวีสีเป็นหนึ่งในหลายข้อซึ่งมีข้อเรียกร้องให้ขึ้นค่าแรงด้วย แต่มิได้เรียกร้องให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยค่าแรงขั้นต่ำเพราะเขาได้จ่ายค่าแรงขั้นต่ำตามกฎหมายอยู่แล้ว ส่วนข้อเรียกร้องให้จัดหาน้ำสะอาดให้นั้นจะมีหรือไม่จำไม่ได้แน่ แต่คงจะมี จะเรียกร้องให้จัดส้วมที่สะอาดหรือไม่จำไม่ได้

ตอบทนายจำเลยที่ ๑๖ (นายโกสุมภ์ ตาละโสภณ ค้าน)

บทบาทของกรรมกรระยะแรกเป็นการเรียกร้องในเรื่องปากเรื่องท้องของกรรมกร บทบาทของนิสิตนักศึกษาในระยะแรกจะได้ทำไปเพื่อประชาชนมิใช่เพื่อตนเองใช่หรือไม่ข้าฯ ไม่มีความคิดเห็นในเรื่องนี้ตอบไม่ได้ บทบาทของกรรมกรที่เรียกร้องในระยะแรกๆ จะอยู่ใน

ความสนใจของประชาชนหรือไม่ข้าฯ ไม่ทราบ ส่วนรัฐบาลนั้นระยะแรกจะสนใจหรือไม่ข้าฯ ก็ไม่ทราบ และกรรมกรจะดึงศูนย์นิสิตฯ ให้เข้าไปร่วมด้วย หรือศูนย์นิสิตฯ จะดึงให้กรรมกรไปร่วมด้วยหรือไม่ ข้าฯ ก็ไม่ทราบ ข้าฯ ไม่เคยเข้าร่วมกับศูนย์นิสิตฯ จะถือว่าเข้ากันได้หรือไม่ข้าฯ ไม่ทราบ

เมื่อโรงงานยอมขึ้นค่าแรงให้กรรมกรตามข้อเรียกร้องนั้น เฉพาะโรงงานของข้าฯ ไม่ได้ขึ้นราคาสินค้า เพราะการเพิ่มค่าแรงให้กรรมกร แต่โรงงานอื่นๆ จะเป็นเช่นโรงงานที่ข้าฯ เป็นลูกจ้างอยู่หรือไม่ ข้าฯ ไม่ทราบ บางโรงงานถ้าขึ้นค่าแรงให้กรรมกรแล้วขึ้นราคาสินค้าไม่ได้ โรงงานนั้นบางทีอาจต้องล้มเลิกไป

เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๑๘ พล.ต.ต. เจริญฤทธิ จำรัสโรมรัน จะวิทยุเรียกลูกเสือชาวบ้าน ให้มาชุมนุมกันที่ลานพระบรมรูปทรงม้าหรือไม่ข้าฯ ไม่ทราบก่อนเรียกร้องให้ปลดรัฐมนตรี ๓ คน ในวันนั้นจะเป็นการกระทำของลูกเสือชาวบ้านหรือไม่ข้าฯ ไม่ทราบ

ตอบทนายจำเลยที่ ๖ (นายสุทธิพงษ์ เล้าเจริญ) ค้าน

การเรียกร้องของกรรมกรต่อนายจ้าง ถ้ากรรมกรยื่นข้อเรียกร้องเกิดความแตกแยกกันเองจะเป็นประโยชน์แก่นายจ้างหรือไม่ข้าฯ ไม่ทราบ กรรมกรจะตกลงกับนายจ้างก่อนหยุดงานเป็นส่วนใหญ่หรือหยุดงานแล้วตกลงกันได้เป็นส่วนใหญ่ข้าฯ ไม่ทราบ เพราะข้าฯ ไม่ทราบสถิติเรื่องนี้ เมื่อนายจ้างทำผิดกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ ข้าฯ ซึ่งเป็นกรรมการแรงงานสัมพันธ์ไม่มีหน้าที่ไปแจ้งความให้ดำเนินคดีแก่ผู้ทำผิดกฎหมายดังกล่าว ข้อเรียกร้องของกรรมกรที่ตกลงกันไม่ได้ จึงต้องส่งมาให้กรรมการแรงงานสัมพันธ์ชี้ขาดส่วนใหญ่เป็นเรื่องข้อเรียกร้องขอขึ้นค่าแรงงาน และการให้สวัสดิการแก่กรรมกร ไม่ใช่เรียกร้องให้จ่ายค่าแรงงานขั้นต่ำตามกฎหมาย เพราะโรงงานจ่ายค่าแรงขั้นต่ำตามกฎหมายอยู่แล้ว ข้อเรียกร้องให้นายจ้างจัดน้ำให้ดื่ม และจัดห้องสวมนั้น เคยมีสู่กรรมการแรงงานสัมพันธ์บ้าง แต่มีน้อยมาก คุณสมบัติ

ของผู้ที่จะเป็นกรรมการสหภาพแรงงานข้อหนึ่ง คือ ข้อที่กรรมการสหภาพแรงงานจะต้องเลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขนั้น ข้าฯ ไม่เคยทราบว่ามีผู้ใดเคยถูกคัดค้านเพื่อไม่ให้นายทะเบียนกรมแรงงานจดทะเบียนให้เคยทราบแต่ว่าเคยถูกคัดค้านว่าขาดทุนสมบัติข้ออื่นๆ เช่น ข้อที่ไม่เป็นกรรมกรเป็นต้น

การที่มนตรีสภาแรงงานไปร่วมอภิปรายที่ท้องสนามหลวงก็ดี ที่ธรรมศาสตร์ก็ดี ข้าฯ เห็นว่าเป็นการนำสภาแรงงานเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมือง การที่ข้าฯ เข้าใจว่าผู้ที่แต่งตัวซึ่งมีลักษณะตามที่นักศึกษานิยมกัน ซึ่งเข้าใจว่าเป็นนักศึกษานั้น บางคนข้าฯ รู้จักว่าเป็นนักศึกษาจริงๆ แต่คนที่ข้าฯ ไม่รู้จักอาจเป็นนักศึกษาจริงๆ หรือไม่ก็ได้ เพลงปลุกระดมคือเพลงอย่างไร ข้าฯ ให้คำจำกัดความไม่ได้ ข้าเคยได้ยินเพลงคนกับควาย แต่ข้าฯ จำเนื้อร้องไม่ได้ ข้าฯ จำได้เพียงว่าคนทำนาบนหลังคน วัตถุประสงค์ของการจัดงานวันกรรมกรก็เพื่อเป็นที่ระลึกถึงผู้ใช้แรงงาน เปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าชมงานได้

ในวันประชุมร่างธรรมนูญสภาแรงงานที่ข้าฯ กล่าวว่าพวกที่เข้าร่วมประชุมส่วนหนึ่งเป็นคอมมิวนิสต์คือการที่ไม่ต้องการให้มีพระมหากษัตริย์

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศประชาธิปไตย มีประธานาธิบดีมาตั้งแต่เดิม ซึ่งจะเป็นประมุขหรือไม่ ข้าฯ ไม่ทราบ

ตามที่ข้าเบิกความว่าเห็นภาพในหนังสือพิมพ์แล้วรู้สึกว่านักศึกษาทำกันขนาดนี้เชียวหรือนี่ ภาพที่ข้าเห็นดังกล่าวเป็นภาพในหนังสือพิมพ์จึงเป็นหนังสือพิมพ์ทำภาพ เมื่อข้าเอาภาพให้คนที่อยู่หน้าทำเนียบดูแล้ว ผู้ที่พูดอภิปรายวันนั้นเท่าที่ข้าจำได้มี ทมยันตี คนเดียว

ตามที่ข้าเบิกความว่าเรื่องขับไล่ฐานทัพอเมริกันออกไป ทำให้ผู้ไม่หวังดีต่อประเทศแทรกแซงได้ง่ายนั้น ผู้ไม่หวังดีได้แก่ผู้ต้องการเข้าแทรกแซงประเทศตามชายแดน และในป่าซึ่งคอยฆ่าเจ้าหน้าที่อยู่เสมอ

ส่วนบุคคลต่อไปนี้คือผู้ที่กระทำการกดขี่ ขูดรีดประชาชน ข้า

ราชการที่ทำตัวเป็นเจ้าขุนมูลนาย ผู้ที่ทำการทุจริตคอรัปชั่น พ่อค้าและนายธนาคารที่กักตุนสินค้าให้ตลาดปั่นป่วน เมื่อขึ้นราคาสินค้าจะรวมอยู่ในพวกที่ไม่หวังดีต่อประเทศชาติ ในกรณีนี้หรือไม่ข้าไม่ทราบ

ตอบทนายจำเลยที่ ๑๐ (นายวิบูลย์ คุณพงษ์ลิขิต) ค้าน

ข้าเป็นกรรมการแรงงานสัมพันธ์มาได้ ๓ ปีถึงปัจจุบัน เมื่อมีปัญหามาสู่คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ถ้ากรรมการแรงงานสัมพันธ์เรียกคู่กรณีมาใกล่เกลี่ยให้ตกลงกันได้โดยไม่ต้องชี้ขาด ก็ไม่ต้องตั้งอนุกรรมการไปสอบสวนข้อเท็จจริงถ้าตกลงกันไม่ได้ จึงตั้งอนุกรรมการไปสอบสวนเพื่อนำมาให้กรรมการประชุมชี้ขาด นอกจากมีหน้าที่ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานแล้ว กรรมการแรงงานสัมพันธ์ยังมีหน้าที่พิจารณาการกระทำอันไม่เป็นธรรมด้วย ซึ่งเป็นการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมของทั้งฝ่ายนายจ้างและลูกจ้าง เช่น ลูกจ้างร้องว่านายจ้างให้ลูกจ้างออกจากงานโดยไม่เป็นธรรม หรือนายจ้างให้ลูกจ้างออกจากงานโดยถูกกลั่นแกล้ง เป็นต้น กรณีลูกจ้างกล่าวหาว่านายจ้างไม่ให้ความเป็นธรรมที่เคยเป็นเรื่องเข้ามาสู่การพิจารณาของกรรมการแรงงานสัมพันธ์ เรื่องที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน มีขึ้นเข้ามาในข้อเรียกร้องเรื่องนายจ้างไม่ให้ความเป็นธรรม ให้กรรมการแรงงานสัมพันธ์พิจารณาบ้าง กรมแรงงานเคยทำสถิติรายงานไว้ การหยุดงานของกรรมกรโรงแรมดุสิตธานีนั้น จะเคยมีก่อนกรณีที่ข้าเบิกความถึงหรือไม่จำไม่ได้ กรณีที่ข้าฯ เข้าเกี่ยวข้องในฐานะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ก็มีปัญหาให้ตีความว่าข้อเรียกร้องครั้งนี้ขัดกับข้อเรียกร้องครั้งก่อนหรือไม่

ข้อเรียกร้องที่ให้ตีความจะมีข้อเรียกร้องเกี่ยวกับค่าแรงงานขั้นต่ำหรือไม่จำไม่ได้ ระหว่างที่กรรมกรโรงแรมดุสิตธานีหยุดงาน ข้าฯ ไม่อยู่ ไปสวิสเซอร์แลนด์ เมื่อกลับมาแล้วข้าฯ ได้ทราบจากข่าวหนังสือพิมพ์ว่า รัฐบาลได้ปรับค่าแรงขั้นต่ำเป็นเดือนละ ๗๕๐ บาท ตามข่าวหนังสือพิมพ์ที่ทนายจำเลยให้ดู ใช่แล้ว ทนายจำเลยส่งหนังสือ

พิมพ์รายวันให้พยานดูต่อศาล รับไว้ หมายเอกสาร ล. ๙ (หนังสือพิมพ์รายวัน ๑ ฉบับ) ให้คู่ความดูแล้ว

ข้าไปที่โรงงานฮาร่าในฐานะส่วนตัว ข้าฯ รู้ว่ามีผู้ชี้ขาดออกคำสั่งชี้ขาดให้กรรมกรกลับเข้าทำงานได้ แต่นายจ้างจะยอมปฏิบัติตามคำสั่งหรือไม่ ข้าฯ ไม่รู้และข้าฯ ได้เคยทราบว่า กรณีตั้งผู้ชี้ขาดมีกรณีของโรงงานฮาร่าเพียงกรณีเดียว

ก่อนที่ข้าไปที่โรงงานลักกี้เท็กซ์ สภาแรงงานได้เปิดประชุมกันก่อนทการไฟฟ้านครหลวง และสภาแรงงานลงมติให้มนตรีแรงงานและประธานสหภาพอื่น ๆ รวมประมาณ ๓๐-๔๐ คนไปที่โรงงานลักกี้เท็กซ์ด้วย ข้อพิพาทแรงงานครั้งนี้มีกรณีมีหลายเรื่อง มีกรณีขอเพิ่มค่าแรงรวมอยู่ด้วย ระหว่างการหยุดงานของกรรมกรจะมีการปาระเบิดหรือไม่ข้าฯ ไม่ทราบ ตามที่ทนายจำเลยนำข่าวปาระเบิดในหนังสือพิมพ์รายวันฉบับหนึ่งให้ข้าฯ ดูนั้น ข้าฯ ไม่เคยทราบข่าวหนังสือพิมพ์ดังกล่าว

วงดนตรีของศูนย์นิสิตฯ ที่จะมาแสดงในวันกรรมกรแล้วไม่ได้แสดงนี้ ข้าฯ ยืนยันว่าเป็นวงของศูนย์นิสิตฯ เพราะเคยเห็นแสดงที่ท้องสนามหลวงมาแล้วที่ทราบว่าเป็นวงของศูนย์นิสิตฯ เพราะเห็นเล่นเพลงประเภท "คนกับควาย"

ข้าเคยได้ทราบว่า รัฐมนตรีสมัคร สุนทรเวช พูดว่า เวียดนามกำหนดวันจะบุกประเทศไทย หลังจากนั้นข้าฯ ไม่ทราบว่า ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช พูดว่า คำพูดของนายสมัครดังกล่าว ทำให้การลงทุนในประเทศไทยลดน้อยลง

ในวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๐ มีการยึดอำนาจในประเทศไทยโดยพลเรือเอกสงัด ชลออยู่ เป็นหัวหน้าคณะปฏิวัติ ทำการยึดอำนาจ

/อ่านแล้ว

นายทนง เหล่าวานิช — พยาน
พ.อ.พิบูล จันทโรจน์วงศ์ — จดอ่าน
(อ่านไม่ออก) — โจทก์

รายงานพิจารณา

คดีดำที่ ๒๕๓ ก./๒๕๒๐ (ตราครุฑ)

คดีแดงที่

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๕)

๕ มีนาคม ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ กับพวก จำเลย

ตุลาการได้ออกนั่งพิจารณาคดีเรื่องนี้ในวันนี้เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา วันนี้นัดสืบพยานโจทก์ โจทก์นำนายทนง เหล่าวานิช ซึ่งเบิกความไว้เมื่อนัดที่แล้วยังไม่จบเข้าเบิกความต่อ ทนายจำเลยที่ ๘ ถามค้านต่อจบ และมีทนายจำเลยที่ ๑๒, ๑๖ ๖, และทนายจำเลยที่ ๑๐ ถามค้านต่อตามลำดับ แต่ทนายจำเลยที่ ๑๔, ๑๗, ๑๘, ยังไม่ได้ถามค้านหมดเวลาก่อน จึงขอเลื่อนไปถามค้านต่อนัดหน้า วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๒๑ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ตามที่นัดไว้เดิม จึงให้เลื่อนไปสืบพยานโจทก์ปากนี้ต่อนัดหน้าให้หมายเรียกพยานโจทก์ปากนี้ต่อไป อนึ่งระหว่างสืบพยานปากนี้วันนี้ จำเลยที่ ๘ ส่งเอกสาร ล. ๘ (๔ แผ่น) จำเลยที่ ๑๐ ส่งเอกสาร ล. ๙ (หนังสือพิมพ์ ๑ ฉบับ)/อ่านแล้ว

พล.อ.ท. สรรเสริญ วานิช ประธานตุลาการ

พ.อ. ดำรง นวลเพชร ตุลาการ

พ.อ. พิบูล จันทโรจน์วงศ์ ตุลาการพระธรรมนูญจดอ่าน

การพิจารณาวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๒๑

การพิจารณาในวันนี้เป็นกำหนดที่ทนายจำเลยที่เหลือจะถามค้านนายทนง เหล่าวานิชต่อจากนัดก่อน แต่ปรากฏว่า เมื่อถึงกำหนดนัด ทนายจำเลยที่เหลือพิจารณาแล้ว ไม่ติดใจถามค้านพยานปากนี้อีก ศาลจึงเลื่อนการพิจารณาไปเป็นวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๒๑ เวลา ๐๙.๐๐ น. ตามที่นัดไว้เดิม

การพิจารณาวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๒๑

ตามกำหนดการพิจารณาวันนี้ อัยการโจทก์จะนำ นายประเสริฐ พงษ์ประพันธ์ นักสหภาพแรงงานอีกคนหนึ่งเข้าเบิกความเป็นพยานโจทก์ แต่ปรากฏว่าเมื่อถึงเวลากำหนดพิจารณาพยานไม่มาศาล อัยการแถลงต่อศาลว่าได้รับรายงานว่าส่งหมายเรียกพยานไม่ได้ เพราะพยานได้ย้ายภูมิลำเนาไปอยู่เสียที่อื่น ไม่ทราบว่าย้ายไปอยู่ที่ไหน แต่โจทก์ยังติดใจสืบพยานนี้อยู่และจะได้ให้เจ้าหน้าที่ติดตามหาพยานปากนี้ต่อไป และจะแถลงให้ศาลทราบภายหลัง ขอเลื่อนการพิจารณาไปอีกสักนัดหนึ่ง โดยโจทก์จะขอหมายเรียกพยานโจทก์อันดับถัดไปคือ นายผัน วงษ์คีและนายประสิทธิ์ ไชยทองพันธ์ มาเบิกความเป็นพยานศาลในนัดต่อไป

ศาลจึงเลื่อนการพิจารณาสืบพยานโจทก์ไปเป็นวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๒๑

พยานโจทก์อันดับ ๔
นายสัน วงษ์ดี

การพิจารณาวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๒๐

วันนี้ พันเอกสำรวย นวลเพ็ชร ได้ออกนั่งเป็นตุลาการพระธรรมนูญแทน พันเอกพิบูลย์ จันทรโรจน์วงศ์เต็มตัว

การพิจารณาในวันนี้ อัยการโจทก์ได้นำ นายสัน วงษ์ดี นักสากกรรมแรงงานสามัญที่ ๒ เข้าเบิกความเป็นพยานโจทก์ นายสัน วงษ์ดี ผู้ใช้แรงงานจากจังหวัดพระโขนง เบิกความตอบอัยการโจทก์ปรากฏตามรายงานการพิจารณาดังนี้

คำให้การพยาน

ตราครุฑ

คดีดำที่ ๒๕๓ก./๒๕๒๐

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙)

๓๐ มีนาคม ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ.....โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ กับพวก.....จำเลย

ข้าพเจ้าพยานได้สาบานหรือปฏิญาณตัวแล้ว ขอให้การตามความสัตย์จริงดังต่อไปนี้

ข้าพเจ้า นายผัน วงษ์ดี

เกิดปี ๑ มี.ค. ๖๑ อายุ ๕๙ ปี ตั้งบ้านเรือนอยู่เลขที่ ๑๖๖ หมู่ที่ ๓

ถนน สุขสวัสดิ์ ตำบล บางจาก

อำเภอ พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

อาชีพ รับจ้าง เชื้อชาติไทย

สัญชาติไทย ไม่เกี่ยวกับคู่ความ

ตอบโจทก์

เดิมข้า ๆ ทำงานอยู่โรงงานตะปูไทย ตั้งอยู่ซอยตะปูไทย หมู่ที่ ๑ ตำบลบางจาก อำเภอพระประแดง สมุทรปราการ ทำงานมาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๓ จนถึงปลายปี พ.ศ. ๒๕๑๘ แล้วก็ลาออกไปทำงานอยู่กับโรงงานรับซื้อของเก่าเกี่ยวกับรับซื้อเศษโลหะไม่มีชื่อตั้งอยู่ที่ ๕๕/๗ ถนนสุขสวัสดิ์ หมู่ที่ ๕ อำเภอพระประแดง สมุทรปราการ ทำงานอยู่จนถึงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๙ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน จึงได้ลาออกจากโรงงานดังกล่าว ระหว่างที่ยังทำงานอยู่ที่โรงงานตะปูไทยในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้รวบรวมพวกตั้งเป็น

สมาคมลูกจ้างอุตสาหกรรมเหล็กแห่งประเทศไทยขึ้น จัดตั้งตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๑๕ แต่มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๑๕ เมื่อจัดตั้งสมาคมดังกล่าวแล้วมีนายบุญธรรม กลั่นเจริญ เป็นประธานสมาคม นายบุญธรรมเป็นช่างเครื่องของโรงงานตะปูไทย ข้า ๆ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเลขานุการของสมาคม ต่อมาเมื่อมีการประชุมใหญ่เมื่อต้นปี ๒๕๑๘ ข้า ๆ ก็ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานสหภาพแรงงานเหล็กและโลหะ ในระยะนั้นได้มีการขอจัดตั้งสมาคมลูกจ้างอื่น ๆ ขึ้นเรื่อย ๆ

ต่อมาเมื่อได้มี พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ ๒๕๑๘ ออกใช้บังคับแล้วสมาคมลูกจ้างต่าง ๆ ก็ได้เปลี่ยนเป็นสหภาพแรงงานต่าง ๆ ตาม พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ ทั้งนี้เพราะต้องเปลี่ยนสภาพไปตามกฎหมายดังกล่าว การเปลี่ยนไปนี้ไม่ต้องจดทะเบียนอะไร เมื่อมีการตั้งสมาคมลูกจ้างขึ้นนั้นมีสมาคมลูกจ้างต่าง ๆ ประมาณ ๑๐๐ สมาคม ในช่วงนั้นมีปัญหาในด้านแรงงานมากเช่น มีการสไตร์ค์ เมื่อมีปัญหาดังกล่าวสมาคมลูกจ้างต่าง ๆ ได้มีการปรารภกับนายนิคม จันทรวิทุร อธิบดีกรมแรงงานในขณะนั้นถึงปัญหาในเรื่องสถานที่ ๆ สมาคมจะใช้เป็นที่ประชุมปรึกษาหารือกัน อธิบดีกรมแรงงานบอกว่าถ้ามีปัญหาทางด้านใดก็ดีหรือสถานที่ในการประชุมก็ดี อนุญาตให้ใช้ห้องประชุมใหญ่ของกรมแรงงานได้ เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ถ้ามีปัญหาที่จะต้องแก้ไขในด้านแรงงานสมาคมลูกจ้างก็จะใช้ห้องประชุมของกรมแรงงานเป็นที่ประชุม มีการประชุมกันในช่วงแรกแล้วแต่ว่าจะมีเหตุการณ์เกิดขึ้นแต่อย่างน้อยต้องไม่น้อยกว่าเดือนละ ๑ ครั้ง วันประชุมไม่ได้กำหนดไว้ตายตัว

เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็เป็นหน้าที่ของเลขานุการที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ออกหนังสือเวียนไปยังสมาคมลูกจ้างต่าง ๆ นัดวันเวลาประชุม ผู้เข้าประชุมส่วนมากเป็นประธานของสมาคมลูก

จ้าง หากจะให้กรรมการของสมาคมเข้าประชุมก็จะต้องมีหนังสือรับรองของประธานสมาคมลูกจ้างนั้น ๆ รับรองมาด้วย ในการประชุมช่วงแรกเลือกประธานของที่ประชุมแต่ละครั้งไป ตอนหลัง ๆ ได้พิจารณาแต่งตั้งประธานของที่ประชุมเป็นประจำซึ่งเป็นในราวต้นปี ๒๕๑๗ ครั้งแรกที่ประชุมเลือกนายบุญเที่ยง เจริญพิทักษ์ เป็นหนึ่งในกรรมการจัดตั้งสหภาพแรงงานของการรถไฟเป็นประธานของที่ประชุม ระยะแรกยังไม่มีการเลือกใครเป็นรองประธานนอกจากประธานแล้วก็มีแต่เลขานุการเท่านั้น นายบุญเที่ยง เป็นประธานอยู่ในการประชุมราว ๒-๓ นัด แล้วก็ถูกที่ประชุมโหวตให้ออกจากตำแหน่งประธาน ที่ประชุมได้พิจารณาและเลือกข้า ๆ ให้เป็นประธานแทนนายบุญเที่ยง ข้า ๆ ก็เช่นเดียวกับนายบุญเที่ยงเป็นประธานของที่ประชุมได้ประมาณ ๒-๓ นัดทางสมาคมลูกจ้างสิ่งทอได้แสดงความไม่พอใจในตัวข้า ๆ ข้า ๆ จึงได้ขอลาออกจากการเป็นประธานของที่ประชุม ที่ประชุมได้พิจารณาและเลือกให้นายวิเชียร ศรีวิเชียร ขึ้นเป็นประธานของที่ประชุมเป็นการชั่วคราว ในที่ประชุมได้มีสมาคมลูกจ้างหลายสมาคมได้ปรึกษากันว่าการประชุมควรจะได้มีผู้ทำหน้าที่เป็นประธานของที่ประชุมเป็นการประจำ และปรึกษากันถึงว่าควรจะให้ใครเป็นประธาน เมื่อปรึกษากันแล้วได้ไปติดต่อนายวิเชียร ศรีวิเชียร นายพัลลภ ณ. ระนอง และนายสุวิทย์ ระวิวงศ์ ขอให้ทำหน้าที่เป็นประธานของที่ประชุมแต่ทั้ง ๓ คน ที่กล่าวนามข้างต้นนั้นได้ปฏิเสธ ทางกลุ่มสมาคมลูกจ้างจึงได้พุ่งตรงไปนายไพศาล ธวัชชัยนันท์ ซึ่งเป็นพนักงานการไฟฟ้านครหลวง และเป็นผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นประธานของสมาคมลูกจ้างของการไฟฟ้านครหลวง การทาบทามติดต่อขอให้นายไพศาลมาเป็นประธานนั้นนายไพศาลได้บอกว่าไม่มั่นใจว่าตนจะได้รับการสนับสนุนจากสมาคมลูกจ้างต่าง ๆ ผู้ที่ไปทาบทามติดต่อกับนายไพศาลก็รับปาก กับนายไพศาลว่าทางเรา

จะพยายามหาเสียงสนับสนุนให้อย่างดีที่สุด นายไพศาลจะลองดูสักอย่างนั้นก็ลองดู เมื่อมีการประชุมในคราวต่อมาก็ได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามข้างหน้า การประชุมในครั้งนั้นเป็นในปี ๒๕๑๗ แต่จะเป็นเดือนอะไรข้า ๆ จำไม่ได้ ตำแหน่งประธานของสมาคมลูกจ้างท่านายไพศาลได้รับแต่งตั้งมิได้กำหนดระยะเวลาไว้ ๑ ปี ขณะนั้นยังไม่มีตำแหน่งรองประธานคงมีแต่ประธาน ฯ กับเลขานุการเท่านั้น

การประชุมในช่วงแรกตลอดมาจนถึงปี ๒๕๑๘ นั้นได้อาศัยห้องประชุมของกรมแรงงานเป็นที่ประชุม หลังจากนั้นกลุ่มสมาคมลูกจ้างได้เสนอว่าควรจะอยู่ในอำนาจของกรมแรงงานหรือไม่ซึ่งก็เห็นว่าเป็นการไม่สมควร ผู้ที่เสนอได้ให้เหตุผลกรณีนี้ว่า การประชุมทุกครั้งมีเจ้าหน้าที่ของกรมแรงงานมาคอยควบคุมดูแลอยู่ สมาคมลูกจ้างควรจะได้ทำงานกันโดยอิสระและเป็นตัวของตัวเอง นายไพศาลประธาน ฯ ได้เสนอว่าที่ห้องประชุมของการไฟฟ้านครหลวงพร้อมที่จะให้ใช้ห้องประชุมได้ทุกเวลา ที่ประชุมจึงได้มีมติให้ย้ายสถานที่ประชุมไปใช้ห้องประชุมของการไฟฟ้านครหลวงเป็นที่ประชุมต่อไป การประชุมได้ใช้ห้องประชุมดังกล่าวตลอดมาโดยไม่มีการไปใช้สถานที่อื่นเลย การประชุมในระยะนั้นเรียกว่าเป็นการประชุมของกลุ่มสมาคมลูกจ้าง

ต่อมาเมื่อ พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ออกใช้และสมาคมลูกจ้างได้เปลี่ยนสภาพเป็นสหภาพแรงงานต่าง ๆ แล้ว ก็ได้มีการประชุมเสมอมาเรียกว่าการประชุมกลุ่มสหภาพแรงงานโดยไม่มีชื่อออน ต่อท้ายชื่อดังกล่าว ทางกลุ่มสหภาพแรงงานได้ประชุมแก้ปัญหาในด้านแรงงานโดยมุ่งหมายที่จะแก้ปัญหา ๓ ประการคือ ๑ ปัญหาในด้านการสไตร์คของคนงาน ๒ ปัญหานายจ้างเลิกจ้างและไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน ๓ ปัญหาในด้านแรงงานอื่น ๆ ที่มีผู้เสนอ

ในการบริหารงานในระยะนั้นยังไม่มีการแต่งตั้งตำแหน่ง

อะไรเพิ่มขึ้นคงมีแต่ประธานของสหภาพแรงงานกับเลขานุการเท่านั้น ในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๑๘ ซึ่งเป็นวันกรรมกร นายไพศาลได้ประกาศตั้งกลุ่มสหภาพแรงงานเป็น "สภาแรงงานแห่งประเทศไทย" ไม่ได้มีการจดทะเบียนอะไรเพราะไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ในเรื่องนี้

การบริหารงานของสภาแรงงานแห่งประเทศไทยนี้ ในระยะแรก ๆ เป็นเรื่องของทางสหภาพแรงงานการไฟฟ้านครหลวงรับไปดำเนินการ ต่อมาข้า ฯ ไม่ได้เข้าร่วมประชุมกับสภาแรงงานนี้อยู่ระยะหนึ่งประมาณ ๖-๗ เดือน ต่อมาเมื่อได้มีการขึ้นราคาข้าวสารเป็นถังละ ๖๒ บาท ทางสภาแรงงานแห่งประเทศไทยนี้ได้ทำการต่อต้านการขึ้นราคาข้าวสารโดยการตั้งมนตรีขึ้นคณะหนึ่งจำนวน ๒๕ คน เพื่อเป็นคณะกรรมการบริหารงานของสภาแรงงาน ส่วนตัวประธานของสภาแรงงานนั้นซึ่งอยู่ในตำแหน่งครั้งละ ๑ ปี นั้นเมื่อมีการเลือกตั้งนายไพศาลก็ได้รับการเลือกให้เป็นประธานตลอดมาทุกครั้ง และในช่วงนี้ข้า ฯ ไม่ได้มาร่วมประชุมในระยะหนึ่งดังกล่าวข้างต้นนั้น ข้า ฯ ก็ได้ทราบข่าวว่าได้มีการเลือกตั้งรองประธานอีก ๒ คน ในปี ๒๕๑๘ ทราบว่ามีนายอารีย์ โภคทวี คนหนึ่ง กับนายอารมณ์ พงศ์พงันอีกคนหนึ่ง นายอารมณ์ เป็นพนักงานการประปานครหลวง และเป็นประชาสัมพันธ์ของสหภาพแรงงานการประปานครหลวง ข้า ฯ ไม่เคยรู้จักนายอารมณ์มาก่อนเลย ข้า ฯ เพิ่งมารู้จักเอาเมื่อมีกรณีต่อต้านการขึ้นราคาของข้าวสาร นายอารมณ์ผู้นี้คือ จำเลยที่ ๘ ในศาลนี้ (พยานชี้)

ในระยะนั้นได้มีสหภาพแรงงานต่าง ๆ ประมาณ ๑๖๗ แห่งที่รวมตัวกันเป็นสภาแรงงาน ฯ สภาแรงงาน ฯ ในระยะแรกที่สุดไม่ได้มีระเบียบของสภาแรงงานอยู่เลย ต่อมาเห็นว่าการประชุมมักจะไม่ค่อยมีระเบียบ จึงได้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาร่างข้อบังคับการประชุมรวม ๓ คน มีนายอาหมัด ขามเทศทอง นายสายหยุด ศรีสุลักษณ์ นายขันธ์ ตรีเกษม การร่างก็ร่างกันโดยยึดถือเอาตามประเพณีที่นิยมใช้กันในการประชุมทั่วไป วัตถุประสงค์ของสภาแรงงานในระยะนั้นส่วนใหญ่มีอยู่ประการเดียวก็เพื่อแก้ปัญหาในด้านแรงงาน ต่อมาเมื่อร่างข้อบังคับการ ประชุมแล้วก็ได้มีการแก้ไขข้อ บังคับนี้อีกเพราะยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ ข้อบังคับของสภาแรงงานที่ว่านี้มีแต่ในเรื่องระเบียบการประชุมเพียงอย่างเดียว ไม่ได้ระบุไว้ถึงการเข้าเป็นสมาชิกของสภาแรงงานไว้ด้วยรวม ทั้งคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าเป็นสมาชิก แต่ก็มีระบุไว้อย่างหนึ่งว่าถ้าสหภาพแรงงานใดไม่ส่งผู้แทนมาเข้าร่วมประชุมถึง ๓ ครั้งแล้วต่อไปก็จะไม่ให้เข้าร่วมประชุมด้วย

สหภาพแรงงานเหล็กและโลหะที่ข้า ฯ เป็นประธานอยู่นั้น ต่อมาได้มีธรรมนูญของสหภาพแรงงานเหล็กและโลหะแห่งประเทศไทย ตามธรรมนูญดังกล่าวได้มีวัตถุประสงค์อยู่หลายอย่าง ข้า ฯ ได้มอบสำเนาของธรรมนูญดังกล่าวนี้ให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวน (โจทก์ขอให้พยานดูสำเนาธรรมนูญของสหภาพแรงงานเหล็กและโลหะแห่งประเทศไทยรวม ๕ แผ่น พยานรับว่าใช่โจทก์ส่งศาล ศาลหมาย จ. ๗๔)

หลังจากที่ได้ประกาศเป็นสภาแรงงานแห่งประเทศไทยแล้วก็ได้ประชุมปรึกษากันในการร่างธรรมนูญของสภาแรงงานขึ้น ทางคณะมนตรีของสภาแรงงานจึงได้ร่างธรรมนูญชั่วคราวของสภาแรงงานขึ้น แล้วก็ส่งร่างธรรมนูญของสภาแรงงานนี้ให้สหภาพแรงงานทุกสภาพ ข้า ฯ ก็ได้รับร่างนี้ด้วย ข้า ฯ ได้มอบร่างธรรมนูญซึ่งได้ประชุมกันครั้งหลังสุดแล้วต่อพนักงานสอบสวน ข้า ฯ เห็นอีกจำได้ (โจทก์ให้พยานดูร่างธรรมนูญสภาแรงงานแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๘ รวม ๗ แผ่น พยานดูแล้วรับว่าใช่ โจทก์ส่งศาล ศาลหมาย จ. ๗๕) ร่างฉบับ

หลังสุดนี้เป็นร่างฉบับหลังจากประชุมกันที่บางแสนมาแล้ว แต่ก็ไม่เห็นว่าได้ประกาศใช้

ร่างธรรมนูญดังกล่าวนี้ เมื่อมนตรีของสภาได้พิจารณาเสร็จแล้ว ได้ส่งร่างไปยังสหภาพแรงงานต่าง ๆ เพื่อพิจารณาพร้อมกันนั้นสภาแรงงานแห่งประเทศไทยก็ได้ติดต่อขอทุนและได้รับทุนจากมูลนิธิเฟรดเดอริด เอ. เบิร์ต สเตปตุ้ง เพื่อใช้ในการประชุมร่างธรรมนูญของสภาแรงงาน ได้ทุนมาโดยทางมูลนิธิดังกล่าวเป็นออกค่าใช้จ่ายดำเนินการประชุมและควบคุมค่าใช้จ่ายทั้งหมดได้จัดประชุมสัมมนากันที่โรงแรมบางแสน ข้าฯ ได้ไปร่วมประชุมด้วย เมื่อประชุมกันเสร็จแล้วผลก็ออกมาปรากฏตามร่างธรรมนูญของสภาแรงงานดังกล่าวแล้ว

สภาแรงงานที่จัดตั้งขึ้นภายหลังได้ยุบเลิกไป โดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน การประชุมของสภาแรงงานข้าฯ ไม่ได้เข้าร่วมประชุมระยะหนึ่งประมาณ ๖-๗ เดือน ในช่วงระยะตั้งแต่ปี ๑๘ จนประมาณเกือบสิ้นปี ๑๙ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ เป็นต้นมามีการเคลื่อนไหวของกรรมกรครั้งที่สำคัญก็คือมีการชุมนุมกันที่สนามหลวง โดยมีกรรมการสั่งทอจากอ้อมน้อยและจังหวัดสมุทรปราการเป็นตัวตั้งตัวตีเริ่มชุมนุมกันขึ้นก่อนเพื่อเรียกร้องให้รัฐ ฯ ดำเนินการปรับปรุงค่าจ้างขั้นต่ำต่อจากนั้นก็มีการชุมนุมต่อต้านการกลับมาของจอมพลประภาสอีกครั้งหนึ่ง เมื่อประมาณเดือนสิงหาคม ๒๕๑๙ ครั้งที่ ๓ ก็ในกรณีโรงงานตัดเย็บเสื้อสำเร็จรูปแสตนด์ดาร์ดการ์เม้นท์ ซึ่งตั้งอยู่ที่หลังตึกอ้อจอเหลี่ยงถนนพระราม ๔ ที่โรงงานดังกล่าวลูกจ้างได้ยื่นข้อเรียกร้องต่อนายจ้างเกี่ยวกับเงินค่าจ้าง และสวัสดิการ ยื่นเมื่อใดข้าฯ จำไม่ได้ มาทราบเอาว่าเมื่อประมาณเดือนพฤษภาคม ๒๕๑๙ ว่าข้อเรียกร้องของลูกจ้างดังกล่าวยังไม่สามารถจะตกลงกันได้ ขณะนั้นคนงานแบ่งเป็น ๒ ฝ่าย คือฝ่ายหนึ่งต้องการสไตร์ค์เพื่อให้ได้ตามข้อเรียกร้อง แต่อีกฝ่ายหนึ่ง

ต้องการกลับเข้าทำงานตามเดิม ข้าฯ ได้เข้าไปสังเกตการอยู่ครั้งหนึ่งก็รู้สึกว่าคนงานที่ร่วมสไตร์ค์นั้นยังสงบอยู่ และมีการร้องรำทำเพลงกันตามธรรมดาอยู่บริเวณหน้าโรงงานซึ่งเป็นที่ของตึกอ้อจอเหลี่ยงกับของโรงงานติดต่อกันและไม่มีรั้วกั้นนอกจากข้าฯ แล้วมีชาวบ้านและคนงานจากที่อื่นมาสังเกตการณ์อยู่ด้วย คนงานอื่น ๆ นั้นเท่าที่ทราบได้ยินมาว่ามีนักสหภาพแรงงานจากที่อื่นเข้าไปเป็นที่ปรึกษาอยู่หลายคน มีนายอำนาจ นุชประไพ ซึ่งเป็นกรรมการสหภาพแรงงานการประปาแห่งประเทศไทยมีนายสุวินัย ปิ่นเทพ ซึ่งเป็นประธานสหภาพแรงงานพนักงานลีเวอร์บราเดอร์ นอกจากนั้นเท่าที่ทราบตามข่าวก็มีนายอารมณ์ พงศ์พงัน ไปเป็นที่ปรึกษาด้วย และยังมีนิสิตและนักศึกษาบางส่วนได้เข้าไปร่วมเป็นที่ปรึกษาอีกด้วย การหยุดงานครั้งนี้ทราบว่ามีคนจีนชื่อนายเซ็งไม่ทราบนามสกุลเป็นผู้นำในการหยุดงานหลังจากที่ข้าฯ เข้าไปสังเกตการณ์แล้ว ๒ วัน ก็ได้ทราบข่าวจากวิทยุกระจายเสียงว่าทางเจ้าหน้าที่ตำรวจคือผู้บังคับการตำรวจนครบาลเหนือได้สั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจบุกทลายพวกที่ก่อการสไตร์ค์นั้นเพื่อที่จะให้คนงานฝ่ายที่ประสงค์จะกลับเข้าทำงานนั้นได้เข้าไปทำงานได้ ต่อมาเมื่อมีหนังสือพิมพ์ลงข่าวเรื่องนี้แล้ว เมื่อมีการประชุมสภาแรงงานได้มีนายเซ็งกับนายอารมณ์ ได้นำเอาเรื่องที่หนังสือพิมพ์ลงข่าวว่าตำรวจข่มเหงกรรมกรคือโรงงานแสตนด์ดาร์ดการ์เม้นท์นี้ไปเข้าประชุมในที่ประชุมด้วย นายอารมณ์ได้พูดในที่ประชุมว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ควรจะใช้อำนาจเช่นนั้น เพื่อที่จะให้ความคุ้มครองช่วยเหลือแก่คนงานซึ่งทำการสไตร์ค์ในขณะนั้นและที่จะเกิดมีขึ้นในโอกาสต่อไปนายอารมณ์ได้ขอให้ที่ประชุมสภาแรงงานได้พิจารณาถึงปัญหาในการที่จะช่วยเหลือและให้ความคุ้มครองแก่คนงานเหล่านั้น ที่ประชุมได้ทำการอภิปรายในเรื่องนี้อย่างกว้างขวาง ผลที่สุดที่ประชุมได้มีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจขึ้น

เพื่อที่จะหาทางร้องเรียนต่อรัฐ ฯ เพื่อมิให้เจ้าหน้าที่ตำรวจกระทำเช่นนั้นต่อคนงานลูกจ้างต่อไปอีก กรรมการเฉพาะกิจที่ตั้งขึ้นครั้งนั้นข้า ฯ จำได้ว่ามี ๑๓ คน ข้า ฯ คนหนึ่ง นายเทิดภูมิ ใจดี นายเสกสรรค์ ประเสริฐกุล นายสุวิช ประยูรศักดิ์ นายถวิล มะสุทธิ นอกนั้นข้า ฯ จำชื่อไม่ได้ ความจริงนั้นที่ประชุมต้องการจะให้นายไพศาล ธวัชชัยนันท์ซึ่งเป็นประธานสภาแรงงานอยู่เป็นประธานดำเนินการในเรื่องนี้ แต่ว่าขณะนั้นที่ประชุมได้เลือกให้นาย ไพศาล เป็นผู้แทน ไปประชุมที่องค์การกรรมกรโลกที่เขาว่าประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ที่ประชุมจึงได้ผลักดันให้มีกรรมการเฉพาะกิจคณะนี้ขึ้นมา คณะกรรมการ ฯ จึงได้พิจารณาประชุม และได้แต่งตั้งให้ข้า ฯ เป็นประธานของคณะกรรมการเฉพาะกิจนี้ แล้วได้มีมติให้ยื่นข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลมีสาระสำคัญของข้อเรียกร้องอยู่ ๒ ประการ คือ ๑ ขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจอย่าไปข่มเหงคนงานขณะที่ทำการสไตร์ค์อยู่ในปัจจุบันและอนาคต ๒. ขอให้รัฐบาลได้เรียกนายจ้างให้หันหน้ามาทำการเจรจากับลูกจ้างในสิ่งที่เขาร้องขอนั้น ข้า ฯ ในฐานะประธานจึงได้ไปยื่นข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลซึ่งเข้าใจว่าเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๑๘ โดยไปยื่นที่สำนักงานเลขาของทำเนียบรัฐบาลในท้ายหนังสือดังกล่าวได้มีคำขาดว่าขอให้รัฐบาลตอบภายในวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๑๘ มิฉะนั้นแล้วคนงานอุตสาหกรรมทั่วไปจะทำการประท้วง แต่แล้ววันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๑๘ ก็ยังไม่ได้รับคำตอบจากรัฐบาล คนงานจึงได้ทำการชุมนุมกันที่บริเวณ ลาน สวน ลุมพินีเริ่มชุมนุมตั้งแต่เวลาประมาณ ๑๐.๐๐ นาฬิกา วันแรกมีคนมาร่วมชุมนุมประมาณพันกว่าคน มีการอภิปรายบางคน เช่นคณะกรรมการเฉพาะกิจนักสหภาพแรงงานบางคน และคนของสหภาพแรงงานแสตนด์ดาร์ดการ์เม้นท์เอง ได้อภิปรายโจมตีนายจ้างและเจ้าพนักงานตำรวจ สลับกับการแสดงดนตรีของวงกรรมาชนซึ่งทราบว่าวงดนตรีของคณะนิสิตและนักศึกษา วงดนตรีที่มาแสดงนี้ติดต่อโดยผ่านทางนายเสกสรรค์ และนายเทิดภูมิ ใจดี การชุมนุมในวันที่ ๕ มิถุนายน รัฐบาลชุด ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช จึงได้เชิญคณะกรรมการเฉพาะกิจนี้ไปทำการเจรจากับทางฝ่ายรัฐบาล เมื่อเวลา ๑๑ นาฬิกา คณะกรรมการเฉพาะกิจไปประชุมกันครบทุกคน การเจรจาได้พูดกันในวันนั้นเพียง ๒ ประเด็น ประเด็นแรกในเรื่องขอให้ฝ่ายรัฐบาลเรียกให้นายจ้างมาทำการเจรจากับลูกจ้างเพื่อพิจารณาข้อเรียกร้องของลูกจ้างเพราะว่าขณะนั้นนายจ้างไม่ยอมหันหน้ามาทำการเจรจากับฝ่ายลูกจ้าง ประเด็นนี้ดูการเจรจาปรากฏออกมาว่าทางรัฐบาลเองก็ยังสงสัยอยู่ว่าทางรัฐบาลจะมีอำนาจอะไรบังคับให้ฝ่ายนายจ้างต้องมาทำการเจรจาหรือไม่ ประเด็นเรื่องนี้จึงต้องยุติไว้ก่อน แล้วมีการเจรจาในปัญหาประเด็นที่สองในเรื่องไม่ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไปทำการข่มเหงคนงานที่ทำการสไตร์ค์เมื่อมีการเจรจาถึงข้อนี้ ข้า ฯ จึงได้ทราบความจริงว่าการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้บุกเข้าไปในโรงงานแสตนด์ดาร์ดการ์เมนท์เพื่อให้คนงานฝ่ายที่ประสงค์จะทำงานได้กลับเข้าทำงานนั้นไม่ใช่เป็นคำสั่งของผู้บังคับการตำรวจนครบาลเหนือ ความจริงมีว่านายสนั่น วงศ์สุธี ซึ่งเป็นเลขาธิการสภาองค์การแรงงานแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นคนละแห่งกับสภาแรงงานแห่งประเทศไทยที่นายไพศาล ธวัชชัยนันท์เป็นประธานอยู่ นายสนั่น วงศ์สุธี ได้เป็นฝ่ายที่เข้ากับคนงานของแสตนด์ดาร์ดการ์เม้นท์ฝ่ายที่ต้องการจะกลับเข้าทำงาน นายสนั่นและคนงานดังกล่าวได้พากันเข้าพบ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ นายกรัฐมนตรีขณะนั้นแจ้งความประสงค์ให้ทราบ เมื่อทราบความประสงค์ของพวกคนงานดังกล่าวแล้ว ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ได้สั่งให้ทางผู้บังคับการตำรวจนครบาลเหนือจัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ไปทำการอารักขาและให้ความคุ้มครองแก่คนงานพวกที่ประสงค์จะกลับเข้าทำงานนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจไปปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งดังกล่าว โดยเข้า

ไปในโรงงานแสตนด์ดาร์ดการ์เม้นท์แล้วจึงได้เกิดปะทะกันขึ้นกับคนงานที่ก่อการสไตร์ค์อยู่ ข้า ฯ ทราบจากที่หนังสือพิมพ์ลงข่าว ในเรื่องนี้ว่า ในวันที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไปปฏิบัติหน้าที่นั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจได้พากันเดินนำหน้าและมีคนงานหญิงที่ประสงค์จะกลับเข้าทำงานเดินตามหลัง คนงานที่สไตร์ค์ก็มาออกันอยู่ที่ประตูทางเข้าโรงงาน ไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจพาคนงานเข้าไปในโรงงาน ประเด็นข้อที่ ๒ ที่ได้มีการเจรจากันนั้น รัฐบาลรับว่าจะไม่ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการข่มเหงคนงานเช่นนั้นอีก แต่ก็เป็นแต่เพียงรับปากเท่านั้น ทางคณะกรรมการต้องการให้มีข้อตกลงเป็นลายลักษ์อักษร ทางฝ่ายนายกก็บอกว่าต้องให้ทางรัฐบาลพิจารณาดูก่อนว่าจะออกมาในรูปใด ในวันนั้นทางฝ่ายรัฐบาลก็บอกว่าจะนัดเจรจากันอีกครั้งหนึ่ง ส่วนวันเวลาสถานที่ประชุมนั้นทางฝ่ายรัฐบาลจะแจ้งให้ทราบ คณะกรรมการ ฯ ก็พากันออกมาจากทำเนียบเมื่อประมาณ ๑๙.๐๐ นาฬิกา ไปรอที่ลานพระบรมรูปรัชกาลที่ ๖ ในสวนลุมพินี มีคนงานทะยอยมาร่วมชุมนุมเพิ่มขึ้นอีก จนถึงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๑๘ ก็มีคนงานชุมนุมกันอยู่ประมาณ ๓,๐๐๐ คน ตั้งแต่วันที่ ๔-๖ มิถุนายน ข้า ฯ ได้ไปร่วมชุมนุมและหลับนอนอยู่กับคนงานเหล่านั้นตลอดเวลาแต่มีคณะกรรมการ ๓ คนที่ไม่ค่อยไปร่วมชุมนุมและหลับนอนด้วยโดยไป ๆ มา ๆ คือ นายเทอดภูมิ ใจดี นายเสกสรรค์ ประเสริฐกุล นายประสิทธิ์ ไชโย ซึ่งเป็นกรรมการเฉพาะกิจดังกล่าวแล้วด้วย วันที่ ๖ มิถุนายน ทางรัฐบาลก็ยังมิได้นัดให้ไปประชุมเจรจากัน ในคืนวันที่ ๖ มิถุนายน ระหว่างข้า ฯ กำลังนอนอยู่ที่ลานพระบรมรูป ฯ ก็มีนายเทอดภูมิ ใจดี กับนายประสิทธิ์ ไชโย ไปปลุกข้า ฯ เมื่อประมาณ ๒๓.๐๐ นาฬิกาและมีคนมาด้วย ๑ คน มารู้ภายหลังว่าเป็นนิสิตนักศึกษาบอกกับข้า ฯ ข้า ฯ ได้ถามว่าไปประชุมกันที่ไหนดึกๆ ดื่นๆ ขนาดนี้ นายเทอดภูมิตอบว่า เอาเถอะน่า ได้จัดที่ประชุมไว้แล้วจะเป็นที่ปลอดภัย

สำหรับพวกเราแล้วเขาได้พาข้า ฯ ขึ้นรถยนต์นั่งไปยังที่ใดไม่ทราบประมาณ เกือบ ๑ ชั่วโมง ก็ไปถึงโรงเรียนช่างกลพระราม ๖ แล้วพากันลงจากรถพาข้าขึ้นไปยังบนชั้นที่ ๔ ของโรงเรียนช่างกลพระราม ๖ ปรากฏในห้องนั้นมีนิสิตนักศึกษาอยู่ก่อนแล้วประมาณ ๒๐ กว่าคน เป็นผู้ชายล้วน ๆ และในจำนวนนั้นมีอยู่คนหนึ่งคือนายธีรยุทธ บุญมี ในห้องนั้นมีแสงไฟสว่างเป็นแสงไฟฟ้าจากหลอดฟลูโอเรสเซนน์รวม ๓ หลอด ส่วนบริเวณทั่ว ๆ ไปของโรงเรียนนั้นเขาปิดไฟหมด ในที่ประชุมขณะนั้นนอกจากนายธีรยุทธ บุญมีแล้วก็มีนายเทอดภูมิ ใจดี นายเสกสรรค์ ประเสริฐกุล นายเสกสรรค์ ประเสริฐกุลได้ดึงให้นิสิตนักศึกษาคนหนึ่งที่ตัดผมสั้น ๆ เกรียน ๆ ให้เป็นประธานของที่ประชุม คน ๆ นี้ข้า ฯ ไม่เคยรู้จักมาก่อนเป็นลูกจีน แต่รู้สึกว่าจะไม่ค่อยมีบทบาทอะไรเป็นแต่เพียงให้นั่งเป็นประธานอยู่เฉย ๆ แล้วนายเสกสรรค์เป็นคนดำเนินการสั่งการเสียเอง ชายคนที่ว่านี้ข้า ฯ เห็นอีกจำได้ (โจทก์ขออนุญาตให้พยานลุกขึ้นไปดูและชี้ตัวพยานชี้นายประพนธ์ วังศิริพิทักษ์ หรือวงศ์ศิริพิทักษ์ จำเลยที่ ๕)

ในการประชุมนายเสกสรรค์ได้สั่งในที่ประชุม ให้แต่ละสายรายงานมา มีสายนิสิตนักศึกษา สายประชาชน สายทหาร และสายกรรมกร ข้า ฯ เห็นว่าได้มีการเอากรรมกรเข้าไปยุ่งกับทางการเมืองซึ่งเป็นวัตถุประสงค์นอกเหนือไปจาก ข้อเรียกร้องที่ได้กระทำกันอยู่ข้า ฯ จึงได้คิดจะปลีกตัวจากไปเสีย ขณะนั้นแต่ละสายก็ได้รายงานเข้ามา และนายเสกสรรค์ได้พูดในที่ประชุมว่าครั้งนี้เราทำงานได้ผล ๘๐ เปอร์เซ็นต์ และได้พูดว่าต่อไปการชุมนุมกันที่สวนลุมพินีนั้นหากมีเหตุร้ายแรงอะไรเกิดขึ้นกับคนงานที่มาชุมนุมแล้ว จงโยนความผิดไปให้ทางเจ้าหน้า-

ที่ทหารและตำรวจทั้งหมด ต่อมาจึงได้แยกย้ายกันกลับ โดยเขาพาตัวข้า ๆ มาส่งยังสวนลุมพินี ตอนแยกย้ายกันเป็นเวลาประมาณ ๐๒.๐๐ นาฬิกา (ตี่สอง) ของวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๑๙ ตามความรู้สึกของข้า ๆ ขณะที่ประชุมกันนั้นรู้สึกว่าเมินเลยขอบเขตของการเรียกร้อง ในด้านแรงงานของคนงานไปเสียแล้ว เพราะรู้สึกว่าเป็นการเอาพลังของคนงานเข้าไปสนับสนุนงานในด้านการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่ง ข้า ๆ จึงคิดจะหาวิธีใดวิธีหนึ่งจะยุติการเจรจาลงให้ในเร็ววันที่สุดที่จะเป็นไปได้ ในเช้าของวันที่ ๗ มิถุนายน ข้า ๆ จึงได้ไปทำการติดต่อกับ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ เพื่อขอให้รัฐบาลเปิดให้มีการเจรจากันอีกครั้งหนึ่ง ทางฝ่ายท่านนายกรัฐมนตรีได้นัดให้มีการเจรจาใน วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๑๙ เวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกา ที่ห้องประชุมเล็กของทำเนียบรัฐบาล คณะกรรมการเฉพาะกิจได้เข้าร่วมประชุมด้วยเกือบทั้งหมดขาดแต่เพียงคนเดียวคือนายเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ผลการเจรจาข้า ๆ ในฐานะประธานของคณะกรรมการ ได้พยายามเร่งให้การเจรจาได้ยุติลงโดยเร็วที่สุด และได้เพิ่มข้อเรียกร้องขึ้นอีก ๑ ข้อ คือ ขอไม่ให้นายจ้างเอาผิดกับคนงานที่หยุดงาน และขอให้นายจ้างจ่ายค่าจ้าง ๓ วันที่หยุดงานนั้นด้วย ในช่วงการเจรจาข้อนี้เองนายเทิดภูมิ ได้ถือโอกาสเอากรณีคนงานของโรงแรมดุสิตธานี ซึ่งเกิดขึ้นก่อนหน้านั้นมาเป็นข้อเรียกร้องในครั้งนี้ด้วย ทางฝ่ายรัฐบาลได้รับว่าทางรัฐบาลจะได้เรียกให้ฝ่ายนายจ้าง คือโรงงานแสตนดาร์ดการ์เม้นท์ให้มาทำการเจรจากับทางฝ่ายลูกจ้าง ๒. จะได้มีคำสั่งไปยังสถานีตำรวจต่าง ๆ มิให้ไปทำการข่มเหงคนงานอีกต่อไป ๓. จะขอให้ทางฝ่ายนายจ้างมิให้เอาผิดแก่คนงานและให้จ่ายค่าจ้างให้ระหว่างที่หยุดงานนั้นด้วย อีกข้อหนึ่งคือจะได้ขอให้ทางฝ่ายโรงแรมดุสิตธานี มาทำการเจรจากับ

ลูกจ้างตามข้อ ๑ ตามที่นายเทิดภูมิขอให้ดำเนินการ ทางรัฐบาลได้ทำเป็นข้อตกลงโดยพิมพ์เป็นหนังสือให้นายกรัฐมนตรีลงนามในข้อตกลงแล้ว ข้า ๆ ก็รับเอาข้อตกลงดังกล่าวกลับไปยังที่ชุมนุมที่สวนลุมพินีทันที ข้า ๆ ได้ให้นายอาหมัด ขามเทศทอง ประธานสหภาพแรงงานการรถไฟแห่งประเทศไทย อ่านข้อตกลงให้คนงานฟัง แล้วประกาศขอให้คนงานสลายตัว แล้วข้า ๆ ก็ขึ้นรถแท็กซี่กลับไปบ้านที่อำเภอพระประแดง และหลังจากนั้นก็ทราบว่าคนงานได้สลายตัวไปทั้งหมดในบ่ายวันเดียวกัน

(โจทก์ถามยังไม่จบ หมดเวลา เลื่อนไปถามนัดใหม่)

นายผัน วงษ์ดี พยาน

พ.อ. ดำรง นวลเพชร ตุลาการพระธรรมนูญ จด-อ่าน

พ.ต. ชาญพิชญ์ พรหมปรีชาวุฒิ โจทก์

รางานพิจารณา
คดีดำที่ ๒๕๓ก./๒๕๒๐ (ตราครุฑ)
คดีแดงที่

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙)

๓๐ มีนาคม ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ กับพวก จำเลย

ตุลาการได้ออกนั่งพิจารณาคดีเรื่องนี้ในวันนี้เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา

นัดสืบพยานโจทก์ โจทก์นำนายผัน วงษ์ดี พยานโจทก์เข้าสืบ พยานเบิกความตอบโจทก์ยังไม่จบ หมดเวลา จึงให้เลื่อนไปสืบพยานโจทก์ปากนี้ต่อนัดหน้าในวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๒๑ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ระหว่างสืบพยานโจทก์ส่งธรรมนูญของสหภาพแรงงานเหล็กและโลหะแห่งประเทศไทยรวม ๔ แผ่น ศาลหมาย จ. ๗๔ และส่งธรรมนูญสภาแรงงานแห่งประเทศไทยรวม ๗ แผ่น ศาลหมาย จ. ๗๕ ให้หมายเรียกนายผัน วงษ์ดี พยานซ้ำไป/อ่านแล้ว

พล.อ.ท. สรรเสริญ วานิช ประธานตุลาการ
น.อ. บุญเอก ผลประไพ ตุลาการ
พ.อ. ดำรง นวลเพชร ตุลาการพระธรรมนูญ
จด-อ่าน

การพิจารณาวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๒๑

วันนี้อัยการโจทก์นำนายผัน วงษ์ดี เข้าสืบต่อเป็นวันที่ ๒ โดยอัยการโจทก์ถามต่อจากนัดก่อนซึ่งถามค้านอยู่ยังไม่เสร็จ อัยการโจทก์ได้ถามนายผัน วงษ์ดีต่อจนหมดคำถามในตอนเช้า ในตอนบ่ายเป็นวาระที่ทนายฝ่ายจำเลยถามค้านนายผัน วงษ์ดี โดยนายทองใบ ทองเปาด์ ทนายจำเลยที่ ๑ ถามค้านก่อน

รายละเอียดคำเบิกความของนายผัน วงษ์ดีทั้งที่ตอบคำถามของอัยการและทนายจำเลย ปรากฏรายละเอียดตามรายงานการพิจารณาของศาล ดังนี้.

คำให้การพยาน
คดีดำที่ ๒๕๓ก./๒๕๒๐ (ตราครุฑ)
ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๙)
๔ เมษายน ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ กับพวก จำเลย

ข้าพเจ้าพยานได้สาบานหรือปฏิญาณตัวแล้ว ขอให้การตามความสัตย์จริงดังต่อไป

ข้าพเจ้า นายผัน วงษ์ดี เกิดปี ๑ มี.ค. ๖๑ อายุ ๕๕ ปี ตั้งบ้านเรือนอยู่เลขที่ ๑๖๖ หมู่ที่ ๓ ถนน สุขสวัสดิ์ ตำบลบางจาก อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
อาชีพ รับจ้าง เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย ไม่เกี่ยวกับคู่ความ

(พยานเบิกความต่อจากนัดที่แล้ว)

ตอบโจทก์ นายเสกสรรค์ ประเสริฐกุล เป็นเลขาธิการศูนย์ประสานงานกรรมกรแห่งประเทศไทย นายเทิดภูมิ ใจดี เป็นประธานศูนย์ประสานงานกรรมกรแห่งประเทศไทย นอกจากตำแหน่งประธานและเลขาธิการของศูนย์ประสานงานกรรมกรแห่งประเทศไทยดังกล่าวแล้วจะมีตำแหน่งอื่นอีกหรือไม่ ข้าฯ ไม่ทราบ ศูนย์ประสานงาน ฯ นี้ข้าฯ ไม่ทราบโดยแท้จริง เขาตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์อย่างใด การประสานงานของศูนย์นี้กระทำโดยเมื่อมีการสไตร์ค์งานของกรรมกรเกิดขึ้นที่โรงงานแห่งใด ศูนย์นี้ก็จะเข้าไปแทรกทันที เท่าที่ทราบนอกจากจะเข้าไปแทรกในการสไตร์ค์ของกรรมกรในโรงงานแล้ว นายเสกสรรค์ นายเทิดภูมิ และนายประสิทธิ์ ไชโย มักจะนำเอากรรมกรของศูนย์ไปติดต่อประสานกับศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาอยู่ตลอดเวลา

การที่ข้าฯ ไปประชุมที่โรงเรียนช่างกลพระราม ๖ และในห้องประชุมได้มีนิสิตนักศึกษาประ ๒๐ คนประชุมอยู่ด้วยนั้น

เป็นสิ่งที่ข้าฯ ไม่เคยคาดคิดมาก่อน ข้าฯ จึงความรู้สึกว่า เขาได้พาเอากรรมกรไปเป็นเครื่องมือในด้านการเมืองแล้ว เพราะในที่ประชุมแห่งนั้นได้ปรากฏว่ามีนายธีรยุทธ บุญมี อยู่ด้วย แต่เขาได้มีการประชุมตกลงกันมาก่อนอย่างใดข้าฯ ไม่ทราบ การที่นักศึกษาเข้ามาเกี่ยวข้องกับการหยุดงานครั้งนี้ ที่แรกข้าฯ ก็คิดว่าการที่นายเสกสรรค์ ซึ่งเป็นกรรมการผู้หนึ่งในคณะกรรมการเฉพาะกิจ เพื่อหาข้อยุติที่เป็นธรรมให้แก่กรณีกรรมกรโรงงานแสตนด์ดาร์ดการ์เม้นท์ จะดำเนินการเพื่อให้ความเป็นธรรมแก่กรรมกร แต่เมื่อได้ไปพบเห็นการประชุมที่โรงเรียนช่างกลพระราม ๖ ในครั้งนั้นแล้ว ข้าฯ ก็แน่ใจว่าเขาได้พาเอากรรมกรไปยุ่งเกี่ยวกับในเรื่องทางการเมือง การที่ข้าฯ แน่ใจอย่างนั้นก็เพราะว่า การที่กรรมกรเรียกร้องต่อนายจ้างนั้นเป็นเรื่องของการเรียกร้องเพื่อปากเพื่อท้องของกรรมกรเอง มิได้มีความมุ่งหมายในทางการเมืองแต่อย่างใด แต่เท่าที่เห็นอยู่ในขณะนั้นก็ปรากฏในที่ประชุมว่าได้มีการเอานิสิตนักศึกษา ทหาร และประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับในเรื่องการเรียกร้องของกรรมกรนี้ด้วย ข้าฯ รู้สึกว่า การที่เอานิสิตนักศึกษาเข้ามาเกี่ยวข้องในเรื่องนี้ด้วยนั้นเป็นการไม่สมควร เพราะมันเป็นคนละเรื่อง

เคยมีนิสิตนักศึกษาไปติดต่อกับข้าฯ รวม ๓ ครั้งด้วยกัน ครั้ง แรกไปติดต่อกับข้าฯ ทำงานอยู่โรงงานตะปูไทย และข้าฯ เป็น เลขานุการสหภาพแรงงานเหล็กและโลหะ บริษัทกรุงเทพฯ ผลิตเหล็ก ที่ข้าทำงานอยู่นั้นตั้งอยู่ที่เลขที่ ๒๗ ถนนปู่เจ้าสมิงพราย อำเภอ พระประแดง สมุทรปราการ กรรมกรของบริษัทกรุงเทพผลิตเหล็กนี้มี ประมาณ ๑๐๐-๗๐๐ คน และเป็นสมาชิกของสหภาพเหล็กและโลหะ . นิสิตนักศึกษาคนที่ไปติดต่อกับข้าฯ ไม่ทราบชื่อทราบแต่เพียงว่า คนที่นำนิสิตนักศึกษาไปติดต่อกับข้าฯ นั้นชื่อนายสุวินัย ปิ่นเทพไปติดต่อข้าฯ เมื่อประมาณต้นปี ๑๘. จำวันที่และเดือนไม่ได้ ครั้งแรกที่ไปติดต่อ

เขาเสนอที่จะขอเข้าร่วมในการเจรจาต่อรองกับนายจ้างฝ่ายโรงงานกรุงเทพผลิตเหล็ก ข้าฯ บอกว่าการที่เขาจะมาร่วมในการเจรจาต่อรองนั้นเขามีประสพการณ์ในด้านการเจรจาต่อรองมาจากทางไหนบ้างเฉพาะตัวข้าฯ ได้เรียนรู้ในด้านการเจรจาต่อรองทั้งในและต่างประเทศจนได้รับประกาศนียบัตร มาแล้วถึง ๕ ฉบับ แต่ข้าฯ ก็ยังรับว่าไม่เก่งพอในด้านนี้ พวกเขาซึ่งไม่เคย มีประสพการณ์อย่างนี้มาก่อน ทั้งไม่เคยเรียนรู้ในเรื่องนี้ จึงคิดว่าพวกเขา คงจะไปไม่ไหว เขาบอกว่าถ้าพวกเขาเสนอความช่วยเหลือในด้านการเงินจะเอาไหม ข้าจึงบอกพวกเขาไปว่าพวกคุณกำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาเล่าเรียนพวกคุณจะเอาเงินมาจากไหน ทางนิสิตนักศึกษาบอกว่าเขาจะทำการประชุมคณะกรรมการศูนย์นิสิตนักศึกษาพิจารณาขอเงินจากศูนย์ฯ มาให้ ข้าฯ บอกว่าพวกคุณทำอย่างนั้นไม่ถูก เพราะเงินที่ประชาชนบริจาคมาให้ศูนย์นั้นเป็นเงินที่เขาบริจาคมาช่วยเหลือทั่วๆ ไป ไม่ใช่เอามาเพื่อช่วยเหลือบุคคลกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ การที่ประชาชนบริจาคให้ศูนย์ฯ นั้น เนื่องจากกรณี ๑๔ ต.ค. ๑๖ ซึ่งประชาชนได้บริจาคให้เพื่อประโยชน์ในการเรียกร้องให้มีรัฐธรรมนูญและการเลือกตั้ง ข้าฯ ตกลงไม่รับเงินช่วยเหลือจาก ศูนย์นิสิตนักศึกษา มีคนเสนออีกว่า ในระหว่างการสไตร์ค์จะเอาภาพยนตร์มาช่วย จะเอาไหม ข้าฯ ก็บอกว่าขอบคุณที่จะเอาภาพยนตร์มาฉายให้คนงานที่สไตร์ค์ดู แต่ข้าฯ ขอให้ฉายให้ข้าฯ ดูก่อนว่า ภาพยนตร์ที่จะเอาไปฉายนั้นเป็นเรื่องอะไร เพราะในช่วงนั้นมีภาพยนตร์เข้ามาหลายประเภท มีทั้งภาพยนตร์ของยูซิส ภาพยนตร์ที่มาจากประเทศจีนแดงและภาพยนตร์ที่มาจากรัสเซีย ซึ่งในจำนวนนี้อาจจะ มีภาพยนตร์ที่ปลุกระดมอยู่ด้วย ในฐานะที่ข้าฯ เป็นเลขานุการของสหภาพแรงงานจึงมีหน้าที่จะต้องขอทำการตรวจดูเสียก่อนที่จะทำการฉายในพวกกรรมกรดู ในที่สุดก็ไม่เป็นที่ตกลงกันและทางฝ่ายนิสิตนักศึกษา

ที่มาทำการติดต่อนั้นก็พากันถอยกลับไป

ครั้งที่สอง เมื่อครั้งที่สหภาพแรงงานเหล็กและโลหะได้จัดงานฉลองวันครบรอบที่ได้ทะเบียนของสหภาพแรงงานซึ่งจัดขึ้นเมื่อประมาณปลายปี ๑๘ ข้าฯ เป็นประธานของสหภาพแรงงานเหล็กและโลหะแล้วในตอนนั้น ได้มีนักศึกษา มาติดต่อกับข้าฯ อีกโดยมีนายสุวินัย ปิ่นเทพ เป็นผู้นำพามาติดต่อเช่นเดียวกัน โดยในวันที่จัดงานนั้นเอง เขาได้พาเอาพวกกรรมกรโรงงานเซรามิคที่ อ้อมน้อยมาร่วมในงานด้วยประมาณ ๑๔-๑๕ คน และได้เอาใบปลิวแถลงการณ์ กรณีของกรรมกรที่โรงงานอ้อมน้อยมาแจกในบริเวณงานด้วย เพื่อที่จะให้ สมาชิกของสหภาพแรงงานเหล็กและโลหะที่จังหวัดสมุทรปราการซึ่งมีจำนวนถึง ประมาณ ๕,๐๐๐ คน นั้นให้ไปร่วมชุมนุมกันที่สนามหลวง ข้าฯ ได้บอกพวกเขา ไปว่าขณะนี้ทางฝ่ายบ้านเมืองเขาก็กำลังดำเนินการในเรื่องที่กรรมกรโรงงานอ้อมน้อย ปะทะกันตายอยู่ขอให้รอดูกันไปก่อน ไม่ใช่เอะอะก็ไปชุมนุมกันเลย ผลที่สุดเขาก็พากันกลับไปและทางกรรมกรพวกข้าฯ ก็ไม่ได้ไปร่วมชุมนุมด้วย

ครั้งที่ ๓ เมื่อประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ กรณีกรรมกรโรงงานไม่ทราบชื่อ อยู่ที่ถนนปู่เจ้าสมิงพรายอำเภอพระประแดง สมุทรปราการ หลังโรงงานสยามเท็กซ์ไทล์ มีการสไตร์ค์หยุดงาน โรงงานนี้เป็นโรงงานทำเครื่องใช้ภายในบ้านที่เกี่ยวกับเหล็ก เช่น โต๊ะ เก้าอี้ กรรมกรของโรงงานแห่งนี้มีประมาณ ๒๐๐ คน และเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานเหล็กและโลหะ กรรมกรของโรงงานนี้ได้ทำการ สไตร์ค์หยุดงานนานประมาณ ๑๘ วัน ทางนิสิตนักศึกษาได้ไปติดต่อกับข้าฯ ในรูปเดิมเช่นเดียวกับครั้งที่แล้วๆ มา แต่เมื่อข้าฯ ได้นึกไปถึงกรณีที่ได้มีการติดต่อกับนิสิตนักศึกษาเมื่อครั้งเกิดการสไตร์ค์ขึ้นเมื่อวันที่ ๖-๗ มิถุนายน ๒๕๑๘ นั้นแล้ว ข้าฯ รู้สึกว่าไม่ได้เกิดศรัทธา

ในสุนย์นิสิตนักศึกษานี้เลย

ตาม พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ ๒๕๑๘ นั้นเมื่อมีกรณีกรรมกรสไตร์ค์หยุดงานกันขึ้นแล้วกันอื่น ๆ ที่ไม่ใช่กรรมกรจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการหยุดงานของกรรมกรไม่ได้เลย เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย บุคคลที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องได้ก็คือที่ปรึกษาซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นหนังสือแจ้งให้ฝ่ายนายจ้างและกรมแรงงานทราบแล้วเท่านั้น จึงจะมีสิทธิเข้าไปเจรจาได้

ข้า ๆ ไม่ได้เข้าร่วมประชุมในสภาแรงงานแห่งประเทศไทยมาโดยตลอด เว้นเข้าร่วมประชุมด้วยในระยะหนึ่งประมาณ ๕-๖ เดือน เมื่อเกิดกรณีการหยุดงานและมีการชุมนุมกรรมกรที่บริเวณสวนลุมพินีขึ้นนั้นทางสภาแรงงาน ฯ ได้ประชุมและได้มีมติว่าทางสภาแรงงาน จะจ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่ายในการชุมนุมครั้งนั้นให้ แต่เมื่อการชุมนุมได้สลายตัวลงไปแล้ว ข้า ๆ ซึ่งเป็นประธานสหภาพแรงงานเหล็กและโลหะ ได้เสนอขออนุมัติจ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่ายในครั้งนั้น แต่ทางสภาแรงงาน ๆ กลับไม่อนุมัติให้จ่ายเงินให้ ตั้งแต่นั้นมาข้า ๆ ก็ไม่ได้เข้าร่วมในการประชุมอีกต่อมาในระยะหนึ่ง

ข้า ๆ ได้มาเข้าร่วมประชุมกับสภาแรงงาน ฯ อีกครั้งหนึ่งเมื่อเกิดกรณีขึ้นราคาข้าวสารเมื่อประมาณปลายปี ๑๗ หลังจากนั้นมาข้า ๆ ก็ได้เข้าร่วมในการประชุมโดยตลอด

วันที่ ๑ พฤษภาคม ของทุก ๆ ปีเขาถือเป็นวันกรรมกรสากลประเทศไทยก็ถือเอาวันนี้เป็นวันกรรมกรด้วย เมื่อถึงวันนี้ทุกปีทั่วประเทศเขาก็จัดงานวันฉลองกรรมกร ในวันกรรมกรปี ๒๕๑๘ เขาก็จัดให้มีการฉลองวันกรรมกรขึ้นที่บริเวณสวนลุมพินี ก่อนถึงวันจัดงานก็มีการเรียกประชุมสหภาพแรงงานต่าง ๆ มาพิจารณาตั้งคณะกรรมการจัดงานวันแรงงานแห่งชาติขึ้น คือวันที่ ๑ พฤษภาคม ประชุมกันไม่น้อยกว่า ๕-๖ ครั้ง มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เช่นฝ่ายจัดสถานที่ ฝ่ายบันเทิง ฝ่ายจัดหารายได้

ฝ่ายนิทรรศการ ฝ่ายรักษาความปลอดภัย การประชุมไม่มีบุคคลอื่นนอกจากการประชาชน เลขานุการ หรือผู้แทนของสหภาพแรงงานเข้าประชุม ข้า ๆ ไม่ได้เป็นคณะกรรมการจัดงานด้วย แต่เท่าที่ทราบมานั้น การจัดงานนิทรรศการได้ห้ามมิให้เอานิทรรศการของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เข้ามาร่วมด้วยโดยเด็ดขาด กรรมการฝ่ายนิทรรศการมีนายอารมณ์ พงศ์พงัน เป็นกรรมการอยู่ด้วยคนหนึ่ง นอกนั้นข้า ๆ จำชื่อไม่ได้ ข้า ๆ ได้ไปเที่ยวในงานนี้ด้วย ก็ปรากฏว่าเมื่อได้ไปเห็นการแสดงนิทรรศการแล้วมีการเอานิทรรศการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มาตั้งแสดงอยู่ด้วย นิทรรศการที่ว่านี้มีการเอารูปของชนชั้นกรรมาชีพไปจัดตั้งแสดงไว้ มีการแสดงถึงการทำไร่ทำนาทำสวน มีคนถือข้อนถือเคียวมีการแสดงถึงการประกอบอาชีพของคนพวกที่ซึ่งได้รับความลำบากยากแค้นต่าง ๆ ในสถานที่ประกอบอาชีพ มีการกล่าวประนามบรรดาอาจารย์มหาวิทยาลัยและผู้นำกรรมกรฝ่ายขวา มีการกล่าวโจมตีรัฐบาลบางอย่าง นอกจากนี้ยังมีการแสดงดนตรีบนเวทีลีลาศสวนลุมพินี ในตอนกลางวันเริ่มด้วยดนตรีของการรถไฟก่อน มีคนงานหญิงของแสตนดาร์ดการ์เม้นท์ขึ้นมาร้องรำทำเพลง โดยมากก็เป็นเพลงที่เอามาจากดนตรีของกรรมาชน ข้า ๆ จำเนื้อร้องไม่ได้ จำได้แต่ว่าเป็นเพลงจำพวกที่ปลุกระดมมวลชนวงดนตรีวงกรรมาชนที่ข้า ๆ ทราบมาว่าเป็นวงดนตรีของพวกนิสิตนักศึกษา วันนั้นข้า ๆ กลับไปบ้านเมื่อประมาณบ่ายสามโมง

เมื่อกลับไปบ้านแล้ววันรุ่งขึ้นข้า ๆ จึงได้ทราบข่าวว่าเมื่อประมาณตอน ๖ โมงเย็นของวันงานได้มีวงดนตรีของกรรมาชนวงนี้จะเข้าไปร่วมแสดงบนเวทีด้วย แต่ได้มีการคัดค้านมิให้นำเข้าไปแสดง ในที่สุดก็ได้มีการระงับไม่ให้เอาไปร่วมแสดงบนบนเวทีด้วย

ข้า ๆ จำไม่ได้ว่าจอมพลถนอมมาจะได้เดินทางกลับเข้า

มาในประเทศไทยเมื่อใด จำได้แต่ว่าเข้ามาก่อนกรณี ๖ ต.ค. ๑๙ โดยเข้ามาในฐานะบวชเป็นพระภิกษุ ได้มีบุคคลกลุ่มต่างๆ ได้ร่วม กันชุมนุมต่อต้านการ เดินทาง กลับ เข้ามา ของจอมพล ถนอม ทราบว่าทางศูนย์นิสิตนักศึกษาก็ได้มีการชุมนุมต่อต้าน ด้วย การชุมนุมมีขึ้นที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุดแรกมีการ ชุมนุมกันที่บริเวณลานโพธิ์ ทางสภาแรงงานก็ได้มีการประชุม และพิจารณาในเรื่องนี้มาเป็นระยะ ๆ ข้า ฯ มีความรู้สึกว่าใน ระยะนั้นมีเสียงให้ขับไล่ จอมพลถนอมออก ไปนอกประเทศไทย มาจากทั่วทุกทิศ ทางสภาแรงงาน ฯ ได้มีมติให้สหภาพแรงงาน ต่าง ๆ ให้ไปร่วมชุมนุมให้การ สนับสนุน นิสิต และนักศึกษา ที่ชุมนุมกัน อยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และได้มีการตั้ง คณะ กรรมการ ประสานงานกับทางฝ่ายศูนย์นิสิตนักศึกษาขึ้น มี กรรมการประสานงานที่ได้รับแต่งตั้งทั้งหมดจำนวน ๒๐ คน ข้า ฯ จำได้มี -๑ นายอารมณ์ พงศ์พงัน ๒ นายสุวินัย ปิ่นเทพ ๒ นายสุวิช ประยูรศักดิ์ ๔ นายบียะเชตุ แคล้ว คลาด นอกจากนี้ข้า ฯ จำชื่อไม่ได้ คณะกรรมการ ประสาน งานจะได้ดำเนินการ ไปอย่างใดบ้างนั้นข้า ฯไม่ทราบเรื่องเลย

ในกรณีที่มีการชุมนุมต่อต้านการกลับมาของจอมพลถนอม อยู่นี้ ได้มีกรณีช่างไฟฟ้านครหลวงที่ จังหวัด นครปฐม ได้ถึงแก่ ความตาย ๒ คน โดยถูกผูกคอแขวนไว้ ปรากฏว่าได้มีการ พิมพ์ภาพโปสเตอร์เป็นรูปช่างไฟฟ้า ๒ คนที่ถูกแขวนคอ ซึ่ง ข้า ฯ เข้าใจว่าอาจเป็นการเรียกร้องเพื่อปลุก ระดมมวลชน และ เรียกร้องความสนใจกรณีขับไล่จอมพลถนอม มีการเรียกร้องขอ ความเป็นธรรมที่ช่างไฟฟ้าถูกแขวนคอ เรียกร้อง ให้เจ้าหน้าที่ ตำรวจเร่ง ดำเนินการ สืบสวน จับกุม ตัวฆาตกรมา ลงโทษให้ได้ ควบคู่ไปกับการเรียกร้องให้ขับไล่จอมพลถนอม

ทางสภาแรงงานโดยนายอารมณ์ พงศ์พงัน ซึ่งเป็นรอง ประธานอยู่ได้ประชุม กันครั้งสุดท้าย เมื่อ วันที่ ๕ ตุลาคม

๒๕๑๙ เวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกาทำการประชุมกันที่อาคารการประ ปานครหลวงบนชั้น ๖ มีสหภาพต่าง ๆ มาร่วมประชุมด้วย รวม ๔๓ สหภาพ ฯ ข้า ฯ ก็ได้เข้าร่วมในการประชุมด้วยการ ประชุมในวันนั้นเนื่องจากนายไพศาล ธวัชชัยนันท์ ประธาน ของสภาแรงงานไม่ได้อยู่ในที่ประชุมเพราะกำลังไปทำการปลุก ระดมช่าง ไฟฟ้าใน หน่วยต่าง ทั้งในเขต กรุงเทพ ฯ และในเขต ธนบุรี นายอารมณ์ พงศ์พงัน ซึ่งเป็นรองประธานอยู่ก็ได้ทำ หน้าที่เป็นประธานของที่ประชุมแทน เท่าที่ข้า ฯ จำได้นาย-อารมณ์ได้พูดถึงเหตุการณ์ที่สำคัญอยู่ ๓-๔ ครั้ง ครั้งแรกนาย อารมณ์ บอกว่าขณะนี้มีประชาชนเคลื่อนไหวทั่วประเทศใน กรณีชุมนุมขับไล่จอมพลถนอม รัฐบาลก็ทำอะไรไม่ได้ ทาง สภาแรงงานเองก็ยังไม่พร้อมเพียงเต็มที่ ประชาชนต้องการให้ จอมพลถนอมออกจากประเทศไทย ทางด้านศาสนาก็ต้องการ ให้เดินทางออกไป แต่ตามแถลงณ์การของรัฐบาลในขณะนั้น ต้องการให้ออกพรรษาก่อนจึงจะดำเนินการให้จอมพลถนอมออก ไป นายอารมณ์กล่าวต่อไปอีกว่าประชาชนต้องการให้ออกไป ทันทีจึงเรียกประชุมสภาแรงงาน เพื่อให้พิจารณากันว่าทางสภา แรงงานจะเอาอย่างไร

ในวันนั้นได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง ในที่สุด ทางสภาแรงงานได้มีมติให้ยื่นคำขาดต่อรัฐบาล การประชุมใน วันนั้นได้มีการจดบันทึกการประชุมไว้ด้วย โจทก์ขอให้พยานดู บันทึกรายงานการประชุมสภาแรงงานแห่งประเทศไทยเมื่อ ๕ ต.ค. ๑๙ เป็นภาพถ่ายเอกสารรวม ๖ แผ่น พยานรับว่าใช่ โจทก์ ส่งศาล ศาลหมาย จ. ๗๖ จำเลยคดีนี้มีทั้งหมด ๑๘ คน ข้า ฯ รู้ จักแต่เพียงนายอารมณ์ พงศ์พงัน จำเลยที่ ๘ เพียงคนเดียว และข้าไม่เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลยทั้งหมดนี้มาก่อนเลย

คอบหนายจำเลยที่ ๑ ถามค้าน (นายทองใบ ทองเปาด์)

ข้าฯ เกิดที่จังหวัดยโสธร อาชีพเดิมทำนา เดินทางเข้ามากรุงเทพเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๐ เข้ามาหางานทำเพราะทางบ้านเกิดความกันดารหางานทำลำบากจึงเดินทางเข้ามาแสวงโชคในกรุงเทพฯ ที่แรกเข้ามาทำงานรับจ้างเป็นกรรมกรรถไฟและมีประสพการณ์ในด้านแรงงานตลอดมาจนถึงทุกวันนี้ องค์กรระหว่างประเทศที่เข้ามาช่วยเหลือในกิจการของกรรมกรในประเทศไทยส่วนใหญ่ได้มาจากประเทศในค่ายเสรีประชาธิปไตย เช่น องค์การ "บาตา" โดยมีนายสนั่น วงศ์สุชี เป็นผู้ทำการติดต่อ นอกจากนี้ก็มีองค์การของสหพันธ์โลกเสรี เช่นองค์การ ไอ.ซี.เอฟ.ที.ยู. และมูลนิธิฟรีดริช – เอเบรท (Friedrich – Ebert Stettung) นอกจากนี้ก็มีองค์การกรรมกรโลกที่มีชื่อย่อว่า I.L.O. องค์การสุดท้ายที่ให้ความช่วยเหลือชื่อเรียกโดยย่อว่า AAFLI องค์การดังกล่าวนี้ที่ให้ความช่วยเหลือในรูปการฝึกผู้นำกรรมกร การก่อตั้งสมาคมลูกจ้างในทางปฏิบัติเมื่อมีการขอก่อตั้งจะต้องส่งประวัติของกรรมกรผู้ก่อตั้งไปยังตำรวจสันติบาลเพื่อทำการตรวจสอบเสียก่อนส่วนจะส่งให้กรมประมวลข่าวกลางตรวจสอบด้วยหรือไม่ข้าฯ ไม่ทราบ ถ้าปรากฏว่าผู้ก่อตั้งนั้นมีพฤติการณ์ในทางการเมืองจะได้รับอนุญาตหรือไม่ ข้าฯ ไม่เคยได้ยิน

เอกสาร จ. ๗๔ นั้นเป็นธรรมนูญฉบับจริงของสหภาพแรงงานหลักและโครงแห่งประเทศไทย ไม่ใช่เป็นเพียงร่าง แต่เมื่อข้าฯ ได้ลาออกแล้วนั้น เขาจะได้มีการแก้ไขธรรมนูญกันใหม่อย่างใดนั้นข้าฯ ไม่ทราบ เอกสาร จ. ๗๔ โดยสรุปมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมอาชีพแรงงานและสร้างสวัสดิการสามัคคีระหว่างแรงงานเป็นส่วนใหญ่ วัตถุประสงค์ในข้อ ๕. ของธรรมนูญนี้กล่าวขึ้นมาตั้งแต่เดิมตลอดมา ไม่ได้มีการเพิ่มเติมแต่อย่างใด

เอกสาร จ. ๗๕ ร่างธรรมนูญสภาแรงงานแห่งประเทศไทยนั้นเป็นร่างที่ประชุมใหญ่ที่บางแสนได้พิจารณาอนุมัติแล้ว ตามร่างนั้นมีวัตถุประสงค์ดังที่ปรากฏอยู่ในธรรมนูญสภาแรงงานแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๕ หมวด ๒ มาตรา ๔ ข้อ (๑) ถึงข้อ (๘) นายสุวิทย์ ขุ้งวรพันธ์ เป็นอธิบดีกรมแรงงานในสมัยรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร นายสุวิทย์จะมีความเข้าใจในปัญหาเรื่องแรงงานหรือไม่นั้นข้าฯ มีความเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง ปัญหาในเรื่องแรงงานนี้ประการแรกเกิดจากความบกพร่องในการบริหารงานของฝ่ายนายจ้างผู้เป็นเจ้าของโรงงาน ประการที่สอง เกิดจากการที่ฝ่ายนายจ้างไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยแรงงาน ประการที่สาม เกิดจากการที่ค่าครองชีพสูงขึ้น เมื่อค่าครองชีพสูงขึ้น คนงานมีรายได้ไม่พอเพียงจึงเกิดการเรียกร้องค่าแรงงานเกิดขึ้น อีกประการหนึ่งเมื่อมีการหยุดงานขึ้นเกิดขึ้นแล้ว ทางฝ่ายนายจ้างไม่ยอมหันหน้าเข้ามาเจรจากับทางฝ่ายลูกจ้างคนงาน เช่นกรณีโรงงานแสลนเดอร์การ์เม้นท์และโรงแรมดุสิตธานี เป็นต้น

การประชุมพิจารณาเอกสาร จ. ๗๕ ที่บางแสนนั้น เหตุการณ์ได้ดำเนินไปโดยเรียบร้อย ในที่สุดที่ประชุมก็ได้ผ่านการพิจารณาไป

การชุมนุมที่ท้องสนามหลวงที่มีกรรมกรอ้อมน้อยมาร่วมด้วยนั้น เป็นการชุมนุมเพื่อให้รัฐบาลปรับค่าจ้างขั้นต่ำจากวันละ ๑๖ บาท เป็นวันละ ๒๕ บาท ข้าฯ ได้เป็นกรรมการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำนั้นด้วย แต่เรื่องเรียกร้องให้กำหนดเงินชดเชยในกรณีที่คนงานต้องออกจากงานไปนั้นจะมีด้วยหรือไม่ข้าฯ จำไม่ได้ การชุมนุมครั้งนั้นเป็นการชุมนุมโดยสงบและเป็นผลที่ได้รับมานั้นเป็นผลประโยชน์โดยตรงของผู้ใช้แรงงาน กลุ่มสมาคมแรงงานต่าง ๆ ได้เข้ามาสนับสนุนการชุมนุมในครั้งนั้นด้วย

ที่แสตนด์ดาร์ดการ์เม้นท์นั้นก่อนที่จะมีการเจรจากันเข้าใจว่าทางฝ่ายคนงานจะได้ยื่นข้อเรียกร้องเป็นลายลักษณ์อักษรให้ฝ่ายนายจ้างพิจารณาก่อน พร้อมทั้งเสนอชื่อที่ปรึกษาที่จะเข้าเจรจาด้วย ให้แต่ละฝ่ายทราบก่อนจึงจะทำการเจรจาได้แต่เขาจะยื่นข้อเรียกร้องกันเมื่อใด จะนัดเจรจากันเมื่อใด ข้าฯ ไม่ทราบ

คำว่า คนจีน ที่ข้าเบิกความถึงมาแล้วนั้นหมายถึงว่าเป็นคนที่มีสัญชาติไทย มีเชื้อชาติเป็นคนจีน คนจีนนี้ชื่อนายเซ็ง ไม่ทราบนามสกุลนั้นข้าฯ ได้เคยพบ ๓ ครั้ง ที่ทราบชื่อทราบจากที่นายสุวิชเรียก เขาจะมีชื่อจริงอะไร ข้าฯ ไม่ทราบ การนำเรื่องแสตนด์ดาร์ดการ์เม้นท์เข้าไปพิจารณาในสภาแรงงานนั้นไม่ผิดวัตถุประสงค์ของสภาแรงงาน เพราะเหตุนี้จึงได้มีการตั้งกรรมการเฉพาะกิจขึ้น

นายอารมณ์ จำเลยที่ ๘ จะได้ตั้งสหภาพแรงงานการประปาในปี ๑๘ แล้วหรือไม่ข้าฯ ไม่แน่ใจ แต่ทราบว่านายอารมณ์ได้เข้าไปเป็นที่ปรึกษาแล้ว ที่นายอารมณ์พูดว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ควรจะไปทำรุนแรงกับกรรมกรอย่างนั้น ข้าฯ เห็นว่านายอารมณ์ได้แสดงเจตนารมณ์ไปโดยบริสุทธิ์เพื่อประโยชน์ของคนงานโดยเฉพาะการที่สภาลงมติให้ความคุ้มครองแก่คนงานไปนั้นก็เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสภาแรงงาน ข้าฯ ก็เห็นด้วยจึงได้ขอมรับเป็นประธานคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อไปดำเนินการเจรจากับรัฐบาล

การที่ฝ่ายนายจ้างไม่ยอมเจรจากับคนงานนั้น กรณีหนึ่งเนื่องมาจากนายจ้างรู้ว่ากรรมกรยังรวมตัวกันไม่แน่นแฟ้น และทางฝ่ายลูกจ้างไม่มีทุนรอนเพียงพอในการนัดหยุดงาน การชุมนุมที่สวนลุมพินี เพื่อช่วยเหลือคนงานแสตนด์ดาร์ดการ์เม้นท์ครั้งนั้น ข้าฯ ได้เป็นผู้นำเอากรรมกรมาร่วมชุมนุมด้วย ครั้งแรกประมาณ ๘๐๐ คน ต่อมาก็มีเพิ่มอีกจนถึง ๓,๐๐๐ คน เป็น

กรรมกรมาจากหลาย ๆ โรงงานโดยเฉพาะวันที่สองที่สามก็มีกรรมกรมาจากทุกสาขา ในการอภิปรายนั้นบางครั้งข้าฯ ก็ได้ขึ้นอภิปรายด้วย แต่ผู้ที่จะขึ้นอภิปรายจะต้องได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการเฉพาะกิจก่อน

การยื่นข้อเสนอต่อรัฐบาลและการเจรจากับรัฐบาลกระทำไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ข้อเสนอข้อสุดท้ายที่เป็นคำขาดให้รัฐบาลตอบภายในวันที่ ๓ นั้นถือว่าเป็นการบีบรัฐบาล ไม่ใช่เป็นการเสนอเงื่อนไขแต่อย่างใด และไม่ใช่เป็นเรื่องบีบรัฐบาลในทางการเมืองแต่อย่างใด แต่เป็นการหาความยุติธรรมให้แก่คนงานเท่านั้น ผลที่สุดข้อเรียกร้องดังกล่าวได้รับการรับรองจากรัฐบาลว่าจะดำเนินการให้เป็นไปตามความประสงค์แม้จะไม่เต็ม ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ แต่ก็เป็นที่น่าพอใจของคณะกรรมการที่เข้าดำเนินการเจรจาแล้ว

ที่รู้ว่าเป็นโรงเรียนช่างกลพระราม ๖ ในคืนที่ไปประชุมเพราะมีป้ายชื่อโรงเรียนบอกไว้ ไปถึงโรงเรียนประมาณ ๒ ยาม ประชุมกันอยู่ในราวชั่วโมงกว่า ลักษณะของชายที่ข้าฯ เบิกความว่าตัดผมสั้นเกรียนนั้นไม่ใช่ลักษณะของคนบวชใหม่ ๆ ไม่ใส่แว่นผิวขาว ใช้โต๊ะนักเรียนนั่งประชุมกัน นั่งเสมอ ๆ กัน ที่รู้ว่าเป็นนักศึกษาสังเกตุจากวัย คำพูดและจากความเฉลียวฉลาด แต่ไม่ได้แต่งเครื่องแบบนักศึกษาแต่อย่างใด

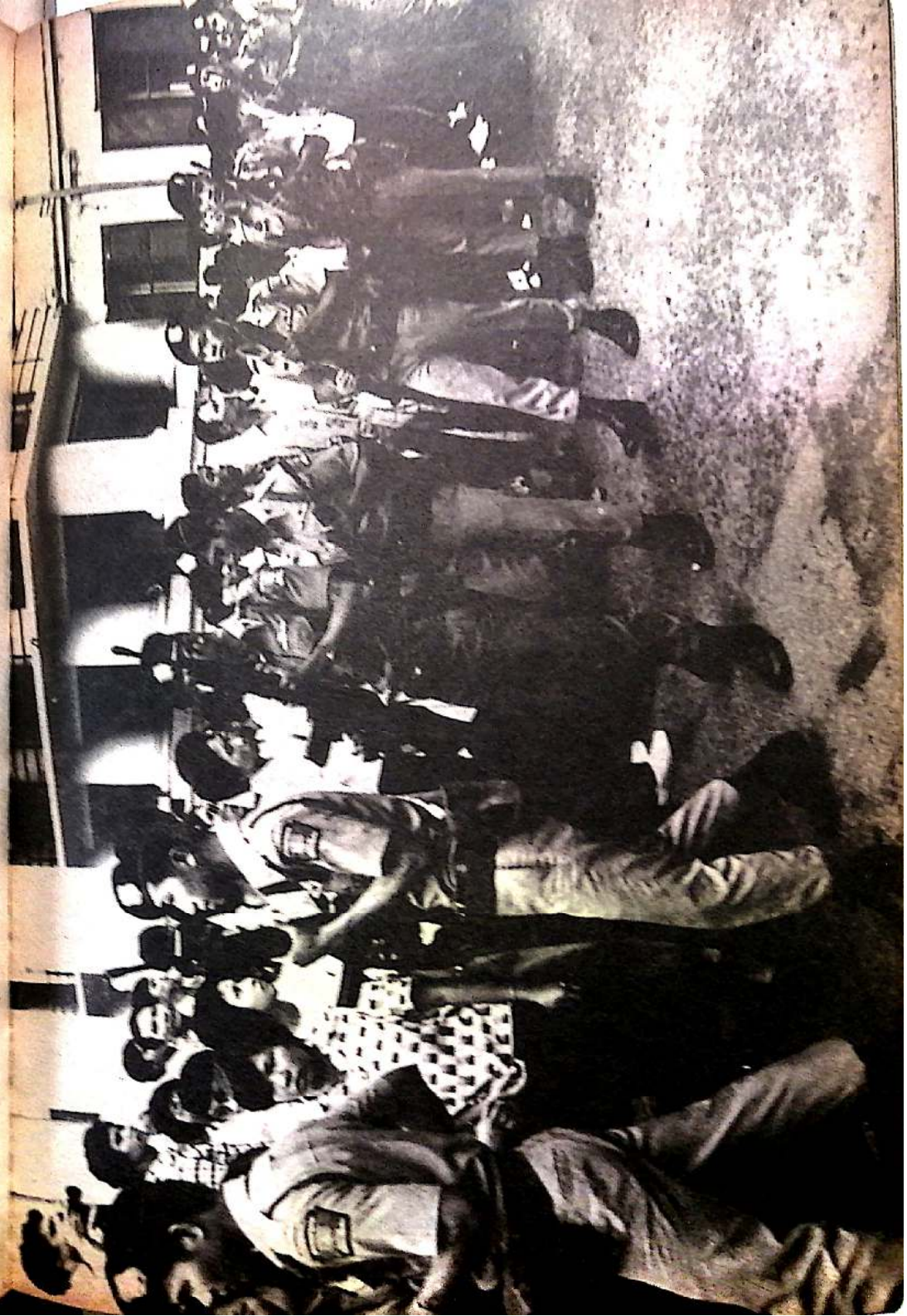
เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๙ สมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้มีกฎหมายแรงงานออกมาใช้บังคับในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ แต่ข้าฯ ไม่ได้เข้าเกี่ยวข้องด้วย ต่อมาเมื่อจอมพลสฤษฎิ์ปฏิวัติในปี ๐๑ แล้วได้ยกเลิกกฎหมายแรงงานและยุบเลิกสหภาพแรงงานต่าง ๆ ทั้งสิ้น จึงเป็นเหตุให้กรรมกรขาดการคุ้มครองจากรัฐและจากองค์การต่าง ๆ ของกรรมกรเอง กรรมกรจึงได้เรียกร้องให้มีกฎหมายคุ้มครองแรงงาน แต่ไม่ได้เรียกร้องโดยตรง แต่ได้เรียกร้องไปยังองค์การ I.L.O. I.C.F.T.U และ I M.F. และทางองค์การ

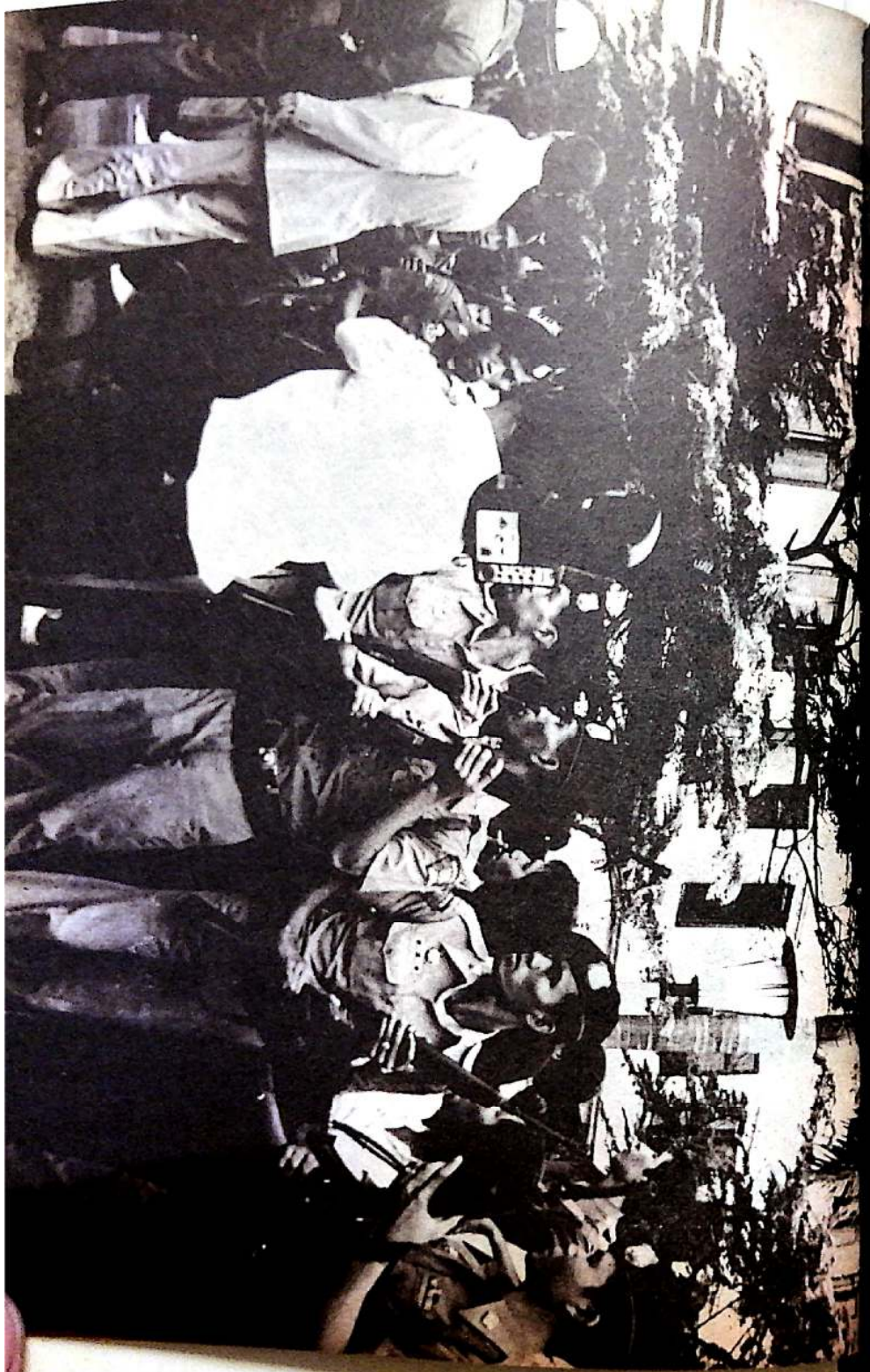
ดังกล่าวได้ต่อว่ามาทางรัฐบาลจนต่อมารัฐบาลจึงได้ออกประกาศของคณะคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานขึ้น องค์การ I.M.F เป็นองค์การสหภาพแรงงานเหล็กและโลหะนานาชาติซึ่งสหภาพแรงงานเหล็กและโลหะแห่งประเทศไทยนั้นขึ้นอยู่ด้วย

หลังกรปฏิรูปแล้ว ข้าฯ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกสภาปฏิรูปด้วย สภาปฏิรูปทำหน้าที่คล้ายกับเป็นสภาผู้แทนราษฎร ข้าฯ ก็ทำหน้าที่เหมือนเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย ข้าฯ จึงได้เป็นนักการเมืองไปโดยปริยาย แต่ข้าฯ ไม่ได้เอาสหภาพแรงงานนี้เข้าไปเกี่ยวข้องด้วยกับการเมือง ข้าฯ จึงได้ลาออกจากการเป็นประธานของสหภาพแรงงานนั้นเสีย ในความรู้สึกของข้าฯ รู้สึกว่าการเมืองวิ่งเข้ามาหาข้าฯ เองโดยที่ข้าฯ ไม่ได้วิ่งเข้าหาการเมืองแต่อย่างใด

(พยานเบิกความตอบทนายจำเลยที่ ๑ ยังไม่จบ)

สัน วงษ์ดี พยาน
พ.อ. สำรวง นวลเพชร ตุลาการพระธรรมนูญ/จด-อ่าน
พ.ต. ชาญพิชญ์ พรหมปรีชาวุฒิ โจทก์
ทองใบ ทองเปาด์
สุธรรม แสงประทุม จำเลยที่ ๑

การพิจารณาวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๒๒

วันนี้ เป็นการสืบพยานโจทก์นายผัน วงษ์ดี ต่อจากนัดก่อนซึ่งทนาย
ความฝ่ายจำเลยยังถามค้านพยานปากนี้ยังไม่เสร็จ รายละเอียดคำเบิกความ
ของนายผัน วงษ์ดี ปรากฏตามรายงานการพิจารณาของศาล ดังนี้.

คำให้การพยาน

ตราครุฑ

คดีดำที่ ๒๕๓ ก./๒๕๒๐

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๕)

๑๑ เมษายน ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

ความอาญาระหว่าง

นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ กับพวก จำเลย

ข้าพเจ้าพยานได้สาบานหรือปฏิญาณตัวแล้ว ขอให้การตามความสัตย์จริงดังต่อไปนี้

ข้าพเจ้า นายผัน วงษ์ดี

เกิดปี ๑ มี.ค. ๖๑ อายุ ๕๙ ปี ตั้งบ้านเรือนอยู่เลขที่ ๑๖๖ หมู่ที่ ๓

ถนน สุขสวัสดิ์ ตำบลบางจาก

อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

อาชีพ รับจ้าง เชื้อชาติไทย

สัญชาติไทย ไม่เกี่ยวกับคู่ความ

(พยานเบิกความตอบทนายจำเลยถามค้านต่อจากนัดที่แล้ว)

ตอบทนายจำเลยที่ ๑ ถามค้าน (ทองใบ ทองเปาด์)

ตามรัฐธรรมนูญการปกครองของประเทศไทยบุคคลมีหน้าที่จะต้องรักษาไว้ ซึ่งการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ข้า ฯ สนับสนุนการปกครองในทางที่เห็นว่า สิ่งใดที่จะทำเศรษฐกิจ ของ ประเทศดี และมีความสงบสุขระหว่างประชาธิปไตยกับระบอบเผด็จการนั้น ข้า ฯ สนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ระดับการศึกษาของกรรมกรไทย โดยทั่วไปอยู่ใน ระดับต่ำ มาก กรรมกร มีความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายแรงงานเพียง ๒๐ เปอร์เซ็นต์ นักศึกษา

จะเคยไปสอนหนังสือ ให้แก่เด็ก ตามสลัม หรือ ไม่ข้า ฯ ไม่เคยทราบ นักศึกษาไม่เคยไปอธิบายกฎหมายแรงงานแก่กรรมกรในโรงงานต่าง ๆ บริษัทห้างร้านต่าง ๆ ของฝ่ายนายทุนเคยจ้างทนายของบริษัทและห้างร้าน นิสิตนักศึกษาหรือนักกฎหมายที่เป็นลูกของกรรมกรก็เคยมี ถ้าเขาจะเข้าไปเป็นที่ปรึกษาของกรรมกรที่เป็นพ่อแม่ของเขาข้า ฯ มีความเห็นว่าเป็นการชอบธรรมแต่ต้องปฏิบัติตามหลักกฎหมาย ในการยื่นข้อเรียกร้องของคนงานเท่าที่ข้า ฯ ได้เคยกระทำมาแล้ว ๑๑๑ ครั้ง ข้า ฯ ไม่เคยนึกถึงเรื่องการเมืองเลย ข้า ฯ คำนึงถึงแต่ในเรื่องปากและท้องของกรรมกร เท่านั้น ตัวบทกฎหมาย ของบ้าน เมืองก็ได้คำนึงถึงแล้วก่อนที่จะยื่น ข้อเรียกร้องทุกครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ คำนึงถึงเศรษฐกิจของประเทศด้วย เช่นเกี่ยวกับภาวะการครองชีพ และคำนึงไปถึงขนาดกิจการของนายจ้าง การลงทุนของแต่ละสถานประกอบการนั้นด้วย ต้องหาข้อมูลในการร่างแผนการหยุดงานตลอดไปด้วย ระหว่างการยื่นข้อเรียกร้องและมีการเจรจากันนั้น ข้า ฯ ไม่เคยหาข้อมูลเกี่ยวกับทางฝ่ายนายจ้าง เพื่อที่จะหาทางให้มีการหยุดงานกันตลอดไปเลย

คณะกรรมการเฉพาะกิจที่ตั้งขึ้นได้มีการปรึกษากันแต่เพียงว่าขออย่าให้ตำรวจกระทำต่อคนงานอย่างในกรณีแสตนดาร์ดการ์เม้นท์ต่อไปอีก ศูนย์ประสานงานของกรรมกรจะได้ตั้งขึ้นตั้งแต่เมื่อใด ข้า ฯ ไม่ได้ให้ความสนใจ เพราะเป็นการตั้งขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ข้า ฯ ไม่ทราบว่าเขาจะตั้งขึ้นโดยเปิดเผยมีสำนักงานที่แน่นอนหรือไม่ เมื่อมีการเรียกร้องเขาจะเข้าไปเพื่อช่วยเหลือกรรมกรโดยตรงหรือจะมีเจตนาอย่างอื่นด้วยหรือไม่ข้า ฯ ไม่ทราบ นายเทิดภูมิ ใจดี เป็นประธานสหภาพแรงงานโรงแรม นายประสิทธิ์ ไชโย เป็นประธานสหภาพแรงงานอุตสาหกรรมทอผ้าอ้อมน้อย ข้า ฯ เคยเดินทางไปดูงาน

กรรมกรในต่างประเทศรวม ๔ ประเทศ คือประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ ฮ่องกง และญี่ปุ่น ข้า ฯ ไม่รู้ภาษาต่างประเทศเลยที่ข้า ฯ ได้รับประกาศนียบัตรในเรื่องการเจรจาและต่อรองนั้น ได้มาโดยมีผู้นำกรรมกรของต่างประเทศมาทำการอบรมให้ในประเทศไทย

วันกรรมกรสากล คือวันที่ ๑ พฤษภาคม จะเริ่มมีการเฉลิมฉลองกันมาตั้งแต่เมื่อใดไม่ทราบแน่ชัด แต่ทราบว่ามีการเฉลิมฉลองกันแน่ชัด เมื่อหลังจากที่ได้มีการประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๐๓ แล้ว การฉลองในปี ๑๕ ข้า ฯ ได้เข้าร่วมประชุมบางครั้ง จำเลยที่ ๘ เท่าที่ข้า ฯ ทราบเป็นกรรมการฝ่ายประสานงาน ในปี ๑๕ นั้น ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีในขณะนั้นได้ เป็นผู้กล่าวเปิดงานฉลองกรรมกรสากล ในด้านการรักษาความสงบก็มีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาร่วมในการรักษาความสงบร่วมกับกรรมกรการฝ่ายรักษาความสงบด้วย เจตนาของการจัดเฉลิมฉลองวันกรรมกรก็เพื่อเป็นการระลึกถึงผลงานการต่อสู้ของผู้ใช้แรงงานในอดีต ในงานมีการแสดงสหภาพการทำงานของกรรมกรและชาวไร่ชาวนาด้วย ข้า ฯ ไม่เคยใช้รูปฆ้อนหรืออีเตอร์เป็นสัญญลักษณ์ของวันกรรมกร ชาวนาไทยยังใช้เคียวเป็นเครื่องมือในการเกี่ยวข้าว สัญญลักษณ์ของชาวนาโดยมากมักจะใช้ไถเป็นสัญญลักษณ์ ไม่ใช่เคียวหรือมัดข้าว การจัดนิทรรศการในปี ๑๕ นั้น คณะกรรมการมีมติให้จัดให้มีขึ้นด้วยซึ่งแล้วแต่คณะกรรมการฝ่ายนิทรรศการจะเห็นสมควร แต่มีข้อแม้อยู่ว่าห้ามมิให้ทำนิทรรศการซึ่งนักศึกษาได้จัดให้มีขึ้นที่หอประชุมของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในขณะนั้น มาจัดขึ้นในงานนี้ด้วย การต่อสู้ของกรรมกรให้ได้มาซึ่งระบบสามแปดนี้เป็นการต่อสู้เพื่อให้กรรมกรได้มาของระบบดังกล่าวซึ่งหมายถึงการทำงาน ๘ ชั่วโมง ศึกษา ๘ ชั่วโมง และพักผ่อน ๘ ชั่วโมง การแสดงนิทรรศการของนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นั้นเขาจะมีอะไรบ้างข้า ฯ ไม่ทราบเพราะไม่เคยไปดู การอภิปรายในวันกรรมกรปีนั้น ข้า ฯ จำไม่ได้ว่าจะอภิปรายกันในตอนเช้าหรือตอนบ่าย จำหัวข้อที่อภิปรายไม่ได้ และจำไม่ได้ว่าจะมีใครอภิปรายบ้าง จำได้แต่ว่ามีนายชวน หลีกภัย ร่วมอภิปรายอยู่ด้วยคนหนึ่ง นายชวน หลีกภัย ขณะนั้นเป็นรัฐมนตรีร่วมอยู่ในคณะรัฐบาลชุด ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช ข้า ฯ ได้ฟังการอภิปรายด้วย จำไม่ได้ว่าจำเลยที่ ๘ จะได้ร่วมอภิปรายด้วยหรือไม่ ในการอภิปรายนั้นเป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้อภิปรายเอง

จอมพล ถนอม เป็น นายกรัฐมนตรี ต่อ จาก จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ และจะได้อำนาจการปกครองมาโดยการปฏิวัติหรือไม่ข้า ฯ จำไม่ได้ ใน ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ จอมพลถนอมจะได้ทำการปฏิวัติยึดอำนาจการปกครองประเทศหรือไม่ข้า ฯ จำไม่ได้

การชุมนุมต่อต้านจอมพลถนอมนอกจากสภาแรงงาน จะได้พิมพ์ภาพช่างไฟฟ้า ๒ คนที่ถูกแขวนคอที่นครปฐมเผยแพร่แล้ว หนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ก็ได้ลงภาพข่าวดังกล่าวไปก่อนแล้ว การที่สภาแรงงานได้ประชุมเพื่อเรียกร้องนั้น ได้กระทำไปเพื่อความเป็นธรรมแก่ช่างไฟฟ้าทั้งสองคนที่ถูกแขวนคอนั้นด้วย

การประชุมของสภาแรงงานของประเทศไทยนั้น ตามปกติจะต้องมีเลขานุการของสภาแรงงานเป็นผู้จดรายงานการประชุมด้วย และในการประชุมคราวต่อไปประธานของที่ประชุมก็จะเอาบันทึกรายงานการประชุมคราวที่แล้วมาให้ที่ประชุมรับรองรายงานนั้นด้วย เอกสาร จ. ๗๖ เป็นบันทึกส่วนตัวของข้า ฯ เองที่ข้า ฯ จะต้องทำบันทึกไว้ทุกครั้งที่เข้าร่วมในการประชุม เอกสาร จ. ๗๖ นี้ข้า ฯ ทำขึ้นในเย็นวันนั้นและได้จัดพิมพ์ในวันรุ่งขึ้น ข้า ฯ จดบันทึกเอาตามความเป็นจริงและไม่ได้บันทึกคำพูดของผู้ที่อภิปรายในที่ประชุมไว้ทั้งหมด ความมุ่งหมาย

ของการที่เรียกประชุมในวันนั้นจุดประสงค์ใหญ่ก็เพื่อต้องการที่จะกันให้จอมพลถนอมออกไปนอกประเทศไทยโดยปรึกษาหารือกันว่า จะยื่นคำขาดต่อรัฐบาลหรือจะให้มีการหยุดงานเพื่อเรียกร้องให้พระจอมพลถนอมออกนอกประเทศ การประชุมในวันนั้นมีการพูดกันถึงเรื่องเผด็จการจะมาด้วยไม่ได้มีการพูดกันถึงเรื่องว่าเมื่อมีการหยุดงานกันแล้วนายจ้างจะไม่จ่ายค่าจ้างให้แก่กรรมกรและคนงาน แต่ก็มีนายณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ กรรมการสหภาพแรงงานธนาคารและการเงินได้พูดว่าระวังถ้ากรรมกรไปร่วมกับนิสิตนักศึกษาแล้วทางฝ่ายนายจ้างจะเอาผิดแก่กรรมกร

คดีนี้ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เรียกตัวข้า ฯ ไปสอบสวนในฐานะเป็นพยาน เอกสาร จ. ๗๔ จ. ๗๕ และ จ. ๗๖ เป็นเอกสารที่ข้า ฯ ได้มอบให้ต่อพนักงานสอบสวนข้อความในตอนท้ายของเอกสาร จ. ๗๔ หมวดวัตถุประสงค์ ข้อ (๗) ข้อความที่ว่า "โดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง" นั้นเป็นข้อความที่พิมพ์ด้วยพิมพ์ดีดเครื่องเดียวกันแต่เป็นการพิมพ์คนละครั้ง โดยเมื่อพิมพ์กระดาษไขนำไปโรเนียวแล้ว ยังตกข้อความดังกล่าวอยู่ จึงได้พิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ดีดเพิ่มข้อความดังกล่าวนั้นขึ้น ในเอกสาร จ. ๗๖ ข้อความในหน้าสุดท้ายตั้งแต่บรรทัดที่ ๑๒ ซึ่งเริ่มด้วยข้อความว่า "ต่อจากนั้นนายไพศาล....." ไปจนถึง ".....และผมจะยอมตายเป็นคนแรก เลิกประชุมเวลา ๑๙.๒๐ น. นั้น เป็นการพิมพ์คนละครั้ง และใช้เครื่องพิมพ์ดีดคนละเครื่องกัน ผ้าหมึกพิมพ์จึงจางกว่า

ข้า ฯ รู้จักนายอารมณ์ จำเลยที่ ๘ ในเวลาที่เข้าประชุมร่วมกันว่า เป็นผู้ที่แสดงออกถึงการต่อสู้เพื่อคนงาน แต่นอกการประชุมแล้วข้า ฯ ไม่ทราบพฤติการณ์ของเขา

(เมื่อถึงตอนนี้พยาน ได้ขออนุญาตขอแก้คำให้การตามที่ได้เคยเบิกความไว้ในนัดที่แล้วว่าการประชุมพิจารณาเอกสาร จ.

๗๕ ที่บางแสนนั้นเหตุการณ์ได้ดำเนินไปโดยเรียบร้อยนั้น ความจริงเหตุการณ์ได้ดำเนินไปโดยไม่สู้จะเรียบร้อย)

ตอบทนายจำเลยที่ ๖ ถามค้าน (นายสุทธิพงษ์ เล้าเจริญ)

การปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นอำนาจรัฐหรืออำนาจอธิปไตยจะเป็นของประชาชนหรือไม่นั้นไม่เสมอไป วัตถุประสงค์ที่ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนก็เพื่อให้ประชาชนได้มีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ามาใช้อำนาจในการปกครองประเทศสมาชิกสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินไม่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนตามเอกสารหมาย จ. ๗๔ ไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์การสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขไว้ด้วย คำว่าการเมืองนี้ข้า ฯ เข้าใจความหมายถึง "ของเล่น" ปัญหาที่จะกระทบกระเทือนต่อความเป็นอยู่ของประชาชน และเป็นปัญหาที่รัฐบาลต้องแก้ไขนี้เป็นปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศ ปัญหาเกี่ยวกับกรรมกรเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหากรรมกรไม่ใช่เป็นปัญหาที่ทุกรัฐบาลต้องทำการแก้ไขอยู่เสมอทุกรัฐบาลได้สนใจและแก้ไขเกี่ยวกับปัญหาของกรรมกร แต่การแก้ไขนั้นแก้ไขให้ดีขึ้นก็มีแก้ไขแล้วกลับเลวลงก็มี รัฐบาลของจอมพลถนอมเมื่อได้ประกาศใช้ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๐๓ แล้วทำให้ภาวะของกรรมกรดีขึ้นกว่าเดิม แต่ในช่วงก่อนหน้านั้นไม่ดี โดยมีผู้พูดกันว่าเมื่อมีการปกครองโดยทหารแล้วกรรมกรก็ไม่ดีขึ้น

ปัญหากรรมกรในสมัยของรัฐบาลอาจารย์สัญญา นั้นได้รับการแก้ให้ดีขึ้นกว่าเดิมบ้าง ที่ดีขึ้นก็คือรับฟังในข้อเรียกร้องของกรรมกรและได้แก้ไขตามข้อเรียกร้องของกรรมกรส่วนในสมัยของรัฐบาล นายชานินทร์ กรัยวิเชียร นั้น การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับกรรมกรเลวลง

การปลุกระดมคือการปลุกให้คนตื่นตัว รวมตัวกัน การ

ที่มีรัฐมนตรีมาพูดออกโทรทัศน์ว่าวันนั้นวันนี้ประเทศเวียตนามจะบุกประเทศไทยพร้อมทั้งกางแผนที่ ซึ่งไม่เป็นความจริงนั้น ข้า ฯ ไม่เคยเอาใจใส่ จึงไม่มีความเห็นว่าจะเป็นการปลุกระดมหรือไม่

เงินที่ประชาชนบริจาคให้แก่ศูนย์นิสิตนักศึกษานั้น เป็นการมอบให้เพื่อให้ดำเนินการต่อสู้ต่ออำนาจเผด็จการ เมื่อศูนย์นิสิตนักศึกษาเสนอเงินให้แก่ข้า ฯ ตามที่ให้การมาแล้วข้า ฯ จึงไม่ยอมรับเงินนั้น ภาพยนตร์ของยูซิสข้า ฯ เคยดู แต่ไม่เคยดูภาพยนตร์ของรัสเซียและจีนแดง ภาพยนตร์ของยูซิสเผยแพร่เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมของไทยซึ่งข้า ฯ ไม่ถือว่าเป็นการปลุกระดม ถ้าจะถือว่าปลุกระดมก็เป็นการปลุกระดมในทางศาสนา

คำว่าผู้นำทางฝ่ายขวานั้นหมายถึงประเทศที่เป็นหัวเรือใหญ่ของฝ่ายขวาคือสหรัฐอเมริกา ผู้นำฝ่ายซ้ายก็คือประเทศรัสเซียและจีนแดง บุคคลฝ่ายซ้ายไม่แน่เสมอไปทีว่าจะมีความเห็นคัดค้านทางฝ่ายรัฐบาล อาจารย์และผู้นำฝ่ายขวาที่ถูกประนามในวันอภิปราย มีอาจารย์ศุภชัย มนัสไพบูลย์ อีกคนชื่อแล นามสกุลลงท้ายด้วยคำว่า ดิลกรัตน์ ทางด้านผู้นำกรรมกรก็มีนายสนั่น วงศ์สุธี นายสุวิทย์ ระวิวงศ์ แต่ไม่ได้รวมถึงตัวข้า ฯ ด้วย

เอกสาร จ. ๗๖ เป็นแต่เพียงเอกสารที่ข้า ฯ บันทึกไว้เป็นหลักฐานส่วนตัวเท่านั้น ข้า ฯ ไม่ได้บันทึกไว้ในฐานะเลขานุการ ฯ จึงไม่ได้นำเสนอต่อที่ประชุมแม้แต่ในการไปประชุมในเรื่องกรรมกรที่ต่างประเทศทุกครั้งข้า ฯ ก็ได้ทำเป็นบันทึกไว้และได้นำมาจัดพิมพ์และแจกจ่ายไปยังสหภาพแรงงานต่าง ๆ

บัญหาแรงงานที่เกิดจากความบกพร่องของฝ่ายบริหารของโรงงานนั้นเกิดจากการดูหมิ่นดูแคลนคนงาน หวังกำไรเกินสมควรและไม่ยอมปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน ไม่จัดสวัสดิการ

ให้แก่ลูกจ้าง เช่นไม่มีห้องน้ำ ห้องส้วม น้ำดื่มน้ำใช้ ไม่จัดหาเครื่องป้องกันความปลอดภัยให้แก่ลูกจ้าง

บัญหาการดูหมิ่นดูแคลนคนงานมีถึงขนาดนายจ้างใช้เท้าชี้สั่งงานให้คนงานปฏิบัติก็มี

เหตุที่กรรมกรในสมัยของจอมพลถนอมไม่กล้ายื่นข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลโดยตรงในขณะนั้น ก็เป็นเพราะกลัวจะถูกจับ

ทนายจำเลยอื่นไม่ถามค้าน

โจทก์ไม่ติง อ่านแล้ว

ผัน วงษ์ดี พยาน

พ.อ. ดำรง นวลเพชร ตุลาการพระธรรมนูญ

จด-อ่าน

พ.ต. ชาญพิชญ์ พรหมปรีชาวุฒิ โจทก์

ทองใบ ทองเปาด์

สุธรรม แสงประทุม จำเลยที่ ๑

รายงานพิจารณา (ธน. ๑๘)
คดีดำที่ ๒๕๓ ก./๒๕๒๐

ตราครุฑ

ศาลทหารกรุงเทพ (ใช้กฎ ๖ ต.ค. ๑๕)

๑๑ เมษายน ๒๕๒๑

อัยการศาลทหารกรุงเทพ โจทก์

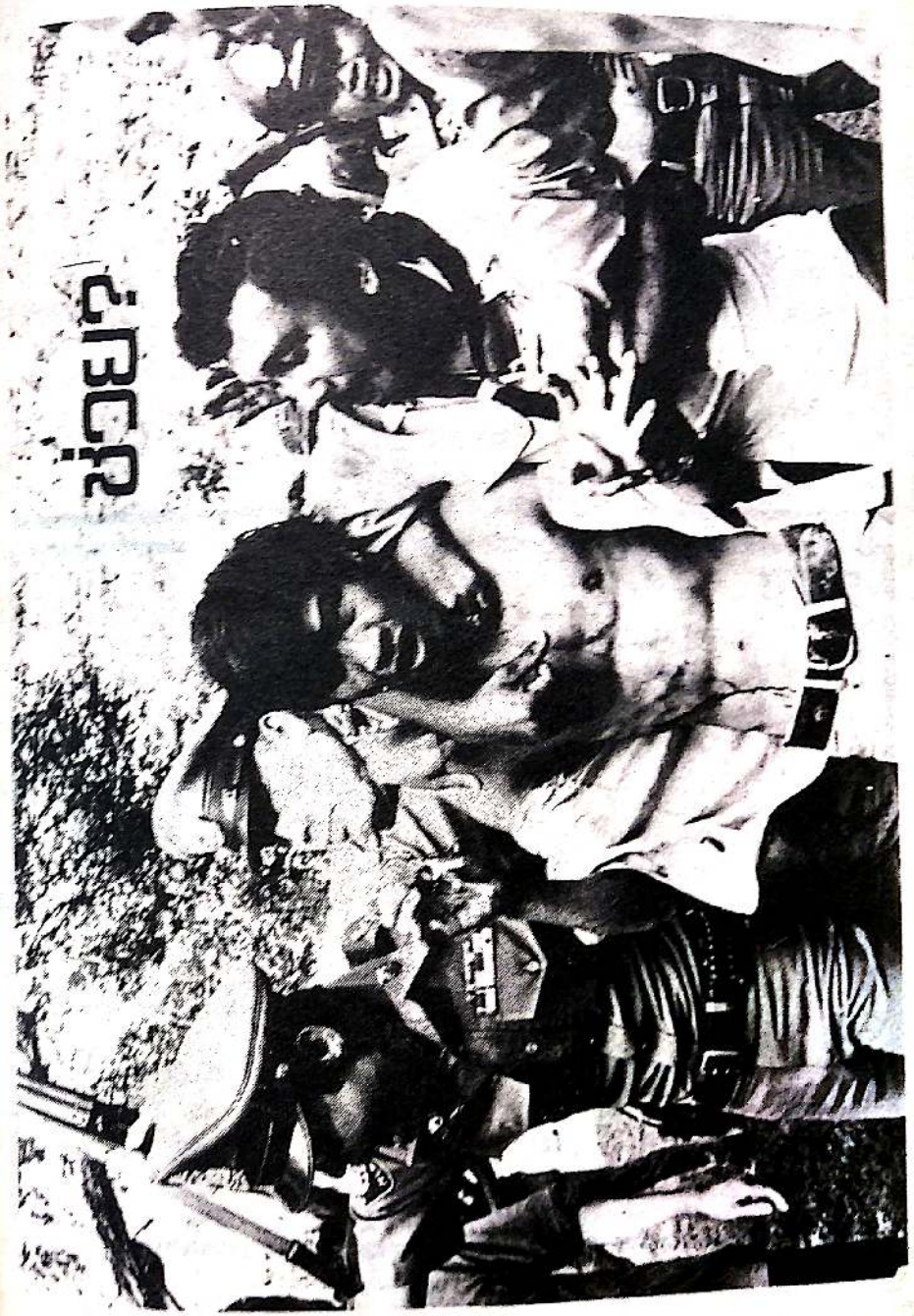
ความอาญาระหว่าง

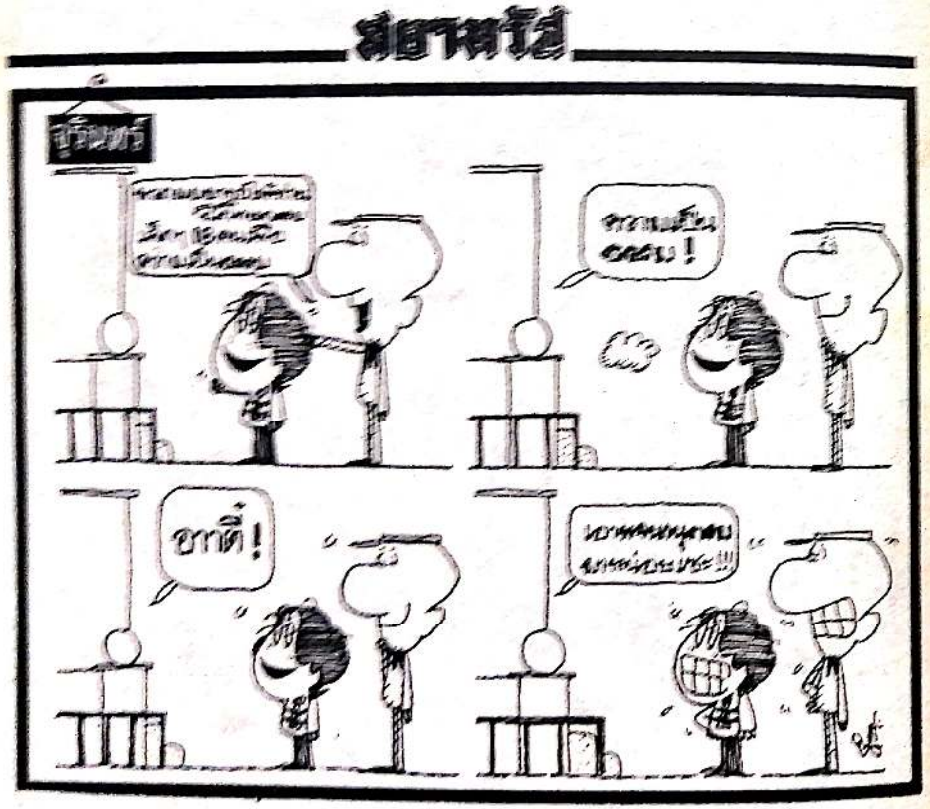
นายสุธรรม แสงประทุม ที่ ๑ กับพวก จำเลย

ตุลาการได้ออกนั่งพิจารณาคดีเรื่องนี้ในวันนี้เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา นัดสืบพยานโจทก์ โจทก์นำนายผัน วงษ์ดี พยานโจทก์เข้าเบิกความต่อจากนัดที่แล้ว นายผัน วงษ์ดี พยานโจทก์เบิกความตอบซักค้านของทนายจำเลยที่ ๑ ที่ ๖ จบแล้ว ทนายจำเลยอื่นไม่ถามค้าน โจทก์ไม่ถามติง หมดพยานโจทก์ที่นัดไว้วันนี้ จึงให้นัดสืบพยานโจทก์นัดหน้าในวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๒๑ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา และให้หมายเรียกพยานโจทก์ในลำดับ ๕ และลำดับ ๖ มาสืบในนัดหน้า /อ่านแล้ว

พล.อ.ต. สรรเสริญ วาณิช ประธานตุลาการ
น.อ.บุญเอก ผลประไพ ตุลาการ
พ.ต. ชาญพิชญ์ พรหมปรีชาวุฒิ โจทก์
ทองใบ ทองเปาด์
สุธรรม แสงประทุม จำเลยที่ ๑

จบคำเบิกความของพยานโจทก์อันดับที่ ๗ เพียงเท่านี้ ยังคงเหลือพยานโจทก์ที่จะนำสืบอีก ๗๕ คน ซึ่งเราหวังว่าจะได้นำเสนอรายงานการพิจารณาการพิจารณาคดีนี้ต่อไปในโอกาสหน้า.

ภาค ๔

กรณี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ได้รับความสะเทือนใจจากประชาชนเป็นอย่างมาก ดังนั้นในระหว่างที่มีการควบคุมตัวอยู่ก็ดี เมื่อฟ้องร้องแล้วก็ดี ตลอดจนแม้เมื่อระหว่างการพิจารณาคดีก็ดี ได้มีผู้ร้องเรียนต่อทางการต่างกรรมต่างวาระกันหลายกลุ่มหลายพวกขอให้นิรโทษกรรมแก่จำเลยในคดีนี้เสีย.

ดังบางส่วนของคำเรียกร้องวิงวอน คือ

สภาคริสตจักรในประเทศไทย

THE CHURCH OF CHRIST IN THAILAND

(สำเนา)

ด่วนมาก

ที่ สคท. ๑๑๑/๒๒๓/๑๙๗๗

วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๑๙๗๗

เรื่อง การพิจารณาคดี ๑๘ ผู้ต้องหาเนื่องมาจากเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙

กราบเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ธานินทร์ กรัยวิเชียร

กระผมได้รับทราบข่าวจากหน้าหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ฉบับวันที่ ๒๙ สิงหาคม ศกนี้ด้วยความยินดี และซาบซึ้งในความห่วงใยของ ฯพณฯ ที่จะสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในการพิจารณาคดีกรณี ๖ ตุลาคม และพร้อมกันนั้น ฯพณฯ ก็ต้องการที่จะให้สาธารณชนทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศได้เห็นเป็นพยานในกระบวนการยุติธรรมนั้น

ในฐานะผู้นำทางศาสนาคนหนึ่ง ซึ่งศรัทธาและความปรารถนาอันแรงกล้าในเรื่องความบริสุทธิ์ยุติธรรมซึ่งเป็น รากฐาน สำคัญที่สุด สำหรับความอยู่รอดปลอดภัย ความผาสุก และความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ กระผมขอแสดงความยินดีต่อ ฯพณฯ อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ในฐานะประชาชนคนหนึ่ง กระผมขอสนับสนุน ฯพณฯ ในเรื่องนี้ และขอตั้งความหวังไว้กับความเป็นผู้นำของ ฯพณฯ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญและเป็นที่ยอมรับนับถือทั่วโลกในฐานนักกฎหมายชั้นเยี่ยมว่า ฯพณฯ จะนำประเทศชาติที่รักของเราสู่ความเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริงต่อไป

เมื่อต้นเดือนนี้ กระผมมีโอกาสไปร่วมประชุมกรรมการกลางของสภาคริสตจักรสากลที่นครเยนีวาและบังเอิญได้สนทนากับผู้นำคริสตจักรหลายคนจากโลกรวมทั้งท่านผู้หนึ่งจากประเทศเยอรมันผู้นำคริสตจักรจากเยอรมันผู้นี้บังเอิญมีส่วนเกี่ยวข้องกับ International Commission of Jurists (ICJ)

จากการสนทนาดังกล่าว กระผมสรุปได้เป็นสองประเด็น คือ

ประการแรก ผู้นำทางศาสนาจำนวนไม่น้อยมีความสนใจและห่วงใยในสถานการณ์ของประเทศอย่างมาก และได้ติดตามข่าวคราวอย่างใกล้ชิดเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความบริสุทธิ์ยุติธรรมในการพิจารณาพิพากษาคดี กรณี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙

ประการที่สอง กระผมได้รับการบอกเล่าว่า (ICJ) เองก็สนใจและติดตามเรื่องนี้เป็นพิเศษเมื่อได้ทราบเช่นนี้แล้วในฐานะประชาชนคนหนึ่ง กระผมก็เห็นเป็นหน้าที่จะกราบเรียน ฯพณฯ ให้ได้กรุณาโปรดทราบ

แต่กระผมก็เชื่อว่าความห่วงใยของ ฯพณฯ ในเรื่องความบริสุทธิ์ยุติธรรมนั้นมีอยู่แล้วในฐานะที่ ฯพณฯ เป็นผู้พิพากษา ผู้ซึ่งยึดมั่นศรัทธาในเอกลักษณ์อันเป็นอัจฉริยะของบรรพบุรุษไทย เพราะฉะนั้นกระผมจึงเชื่ออย่างมั่นคงว่าความบริสุทธิ์ยุติธรรมที่จะเกิดขึ้นครั้งนี้ โดยการเอาใจใส่ดูแลของ ฯพณฯ นั้นจะได้เป็นการประกาศเกียรติคุณของไทยไปทั่วโลก

ขอประทานอภัยให้กระผมกราบเรียนว่า กระบวนการยุติธรรมที่จะเกี่ยวกับการยอมรับนับถือในชั้นต้นนั้นคือการโอนคดี ๖ ตุลาคม นี้มาให้ศาลพลเรือนเป็นผู้พิจารณาพิพากษา และการให้ผู้ต้องหามีทนายความได้ ซึ่งความข้อนี้แท้จริง ฯพณฯ ก็ตระหนักดีอยู่แล้ว ดังนั้นกระผมจึงมีความโสมนัสยินดีที่ ฯพณฯ และรัฐบาล ฯพณฯ เป็นหัวหน้านั้นมีดำริที่จะเสนอให้สภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดินตรากฎหมายที่จะอำนวยให้เรื่องนี้เป็นไปได้

จึงขอแสดงความขอบคุณ ความชื่นชมและความหวังมายัง ฯพณฯ และรัฐบาลแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอองค์พระผู้เป็นเจ้าสถิตย์อยู่ด้วยและอวยพรมาเหนือ ฯพณฯ และรัฐบาลให้ประสบแต่สันติสุขในการรับใช้ประเทศชาติสืบไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูงยิ่ง

ลายมือชื่อ

(ดร. โกศล ศรีสังข์)

เลขาธิการ

กลุ่มประสานงานศาสนาเพื่อสังคม

๑๖ ถนนประมวญ ห้อง ๒๑ สีลม กรุงเทพฯ

วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๒๐

เรื่อง การดำเนินคดีผู้ถูกจับกุมกรณี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙

กราบเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ธานินทร์ กรัยวิเชียร

ตามที่มีข่าวในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ฉบับวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๒๐ ว่า ฯพณฯ มีดำริที่จะเสนอสภาปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ออกกฎหมายที่จะเอื้ออำนวยให้มีการโอนคดี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ มาให้ศาลพลเรือนเป็นผู้พิจารณานั้น กลุ่มประสานงานศาสนาเพื่อสังคมได้รับทราบข่าวนี้ด้วยความยินดี และใคร่ขอสนับสนุนข้อดำริดังกล่าว อันแสดงถึงความปรารถนาและความห่วงใยของ ฯพณฯ ที่จะให้เกิดความยุติธรรมในการพิจารณาคดีนี้

ก่อนอื่น ข้าพเจ้าใคร่ขอแนะนำกลุ่มประสานงานศาสนาเพื่อสังคม เพื่อ ฯพณฯ ได้โปรดทราบถึงความเป็นมาและความสนใจของกลุ่มฯ ในปัญหาที่เกี่ยวกับความยุติธรรมและความสมานฉันท์ในหมู่คนไทยด้วยกัน กลุ่มฯ ประกอบด้วย ภิกษุ นักบวช และฆราวาสจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีความเห็นร่วมกันว่าความรักและการแผ่เมตตาจิตมีส่วนสำคัญในการพัฒนาสังคมไทย จึงได้ตั้งใจที่จะร่วมกันรับใช้สังคมโดยยึดอหิงสธรรมเป็นหลัก โดยจะพยายามประสานรอยร้าวและช่วยสร้างความสามัคคีในหมู่ประชาชนชาวไทยเท่าที่ผ่านมา นอกจากงานพัฒนาต่าง ๆ แล้ว กลุ่มฯ ยังได้ให้ความช่วยเหลือแก่บรรดาญาติพี่น้องที่ถูกจับกุมเนื่องจากเหตุการณ์ผันผวนทางการเมือง ตลอดจนทำการเยี่ยมเยียนและแสดงปรารถนาดีต่อตำรวจและทหารที่บาดเจ็บจากการสู้รบโดยหวังว่าการกระทำเช่นนี้ อาจจะช่วยสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันได้บ้างไม่มากก็น้อย

ข่าวการยื่นฟ้องผู้ต้องหากรณี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ได้รับความสนใจจากสาธารณชนทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะความเห็นโดยทั่วๆไปนั้นเชื่อในกระบวนการการยุติธรรมที่อนุญาตให้ผู้ต้องหาสามารถแต่งทนายเพื่อว่าต่างในศาลและอนุญาตให้มีการอุทธรณ์ฎีกาเพื่อให้มีการกลั่นกรองในศาลชั้นสูงขึ้นไปได้ กลุ่มฯ มีความเชื่อมั่นเช่นนี้เช่นกัน จึงใคร่ขอฝากความหวังมายัง ฯพณฯ ผู้เป็นนักกฎหมายและผู้ที่ได้ค้ำจุนความบริสุทธิ์ของกระบวนการยุติธรรมมาตลอดว่าจะประสบความสำเร็จในดำริที่จะสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในการพิจารณาคดี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙

อนึ่ง ตามที่เป็นข่าว พยานโจทก์ของคดีนี้มีจำนวนกว่า ๒๐๐ คนนั้น ทำให้เชื่อได้ว่าการพิจารณาคดีนี้ต้องใช้เวลายาวนานเป็นพิเศษ กลุ่มฯ ใคร่ขอกราบเรียนเสนอ ฯพณฯ ได้โปรดพิจารณาถึงข้อที่ผู้ต้องหาจะต้องถูกคุมขังเพื่อรอการพิจารณาคดี ซึ่งอาจใช้เวลาเป็นปี ๆ ก็ได้ หากชอบด้วยดำริประการใด โปรดพิจารณาสั่งการเพื่อให้มีการประกันตัวผู้ต้องหาได้บ้างตามสมควร

กลุ่มฯ ได้กราบเรียนข้อคิดเห็นต่าง ๆ นี้ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ และด้วยความหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะเห็นคนไทยมีความผาสุข ปองดอง และเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นในระบอบประชาธิปไตยสมตามที่ ฯพณฯ ได้ตั้งเป็นนโยบายของรัฐบาลไว้

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ลายเซ็นชื่อ

(สังฆราช บุญเลื่อน หมั้นทรัพย์)

ประธานกลุ่มประสานงานศาสนาเพื่อสังคม

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

๑๒ กันยายน ๒๕๒๐
เรื่อง การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม
เรียน นายกรัฐมนตรี ผ่าน น.ส.พ. ปริทัศน์

ในกรณีที่นักศึกษาประชาชนถูกจับกุมในเหตุการณ์เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ นั้น เรื่องนี้เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ในหมู่นักศึกษาประชาชนโดยทั่วไปอย่างกว้างขวางในนามของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงทั้ง ๗ คณะคือคณะนิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ มีความเห็นพ้องกันว่านักศึกษาประชาชนที่ถูกจับกุมทั้ง ๑๙ คน นั้นไม่ได้รับความเป็นธรรมในการพิจารณาคดีจากรัฐบาลเหมือนจำเลยในคดีอาญา โดยทั่วไปทั้งในด้านกฎหมายและด้านมนุษยธรรม กล่าวคือ

คดีนี้เกิดก่อนที่จะได้มีการปฏิวัติรัฐประหารโดยคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ นักศึกษาประชาชนที่ถูกจับกุมทั้ง ๑๙ คนและบุคคลอื่น ๆ ที่ร่วมชุมนุมกันอยู่ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ย่อมมีสิทธิตามกฎหมายที่จะทำการชุมนุม โดยสงบเปิดเผยและชอบธรรมภายใต้การรับรองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปี ๒๕๑๗ การที่รัฐบาลได้ตั้งข้อหาแก่จำเลยทั้ง ๑๙ คนย้อนหลังนั้นเป็นการตั้งข้อหาอย่างไม่เป็นธรรมโดยการใช้กฎหมายพิเศษตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๙ และฉบับที่ ๑๔ เสมือนเป็นการตั้งศาลขึ้นใหม่เพื่อใช้กับความผิดฐานมีการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์โดยเฉพาะ เป็นการฝ่าฝืนต่อประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามนัยมาตรา ๒๕ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๑๙ และให้คดีนี้อยู่ในการพิจารณาของศาลทหารแทนที่จะให้อยู่ในอำนาจของศาลอาญาและยังกำจัดสิทธิในการแต่งตั้งทนายความแก้ต่างคดีการอุทธรณ์และฎีกาคำพิพากษาของศาลด้วย การนำจำเลยทั้ง ๑๙ คนมาพิจารณาคดีในศาลทหารนั้นขัดต่อหลักปฏิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติอย่างยิ่ง ซึ่งแม้แต่การพิจารณาคดีอาชญากรสงครามจำเลยก็ยังมีสิทธิที่จะแต่งตั้งทนายให้ว่าความแก้ต่างได้

ในฐานะที่ท่านนายกรัฐมนตรีคืออาจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร ก็เป็นนักกฎหมายและเคยเป็นอาจารย์สอนวิชากฎหมายในมหาวิทยาลัยรามคำแหงแห่งนี้มา ก็ควรจะต้องคำนึงถึงหลักความยุติธรรมเป็นที่ตั้ง ส่วนการกระทำของจำเลยทั้ง ๑๙ คนนั้นจะผิดต่อกฎหมายบทใดหรือไม่เป็นหน้าที่ของศาลเป็นผู้ตัดสินชี้ขาด และเพื่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จำเลยทั้ง ๑๙ คนย่อมมีสิทธิที่จะแต่งตั้งทนายความแก้ต่างคดีได้และให้มีสิทธิอุทธรณ์ ฎีกาคำพิพากษาของศาลได้ด้วย ทั้งนี้เพื่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่ควรจะได้รับโดยเสมอภาคกัน

จึงขอเรียนมายังรัฐบาลให้ทำการพิจารณาคดีนักศึกษาประชาชนทั้ง ๑๙ คนที่ถูกจับกุมในเหตุการณ์เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ในศาลอาญาซึ่งเป็นศาลพลเรือนเหมือนคดีอาญาทั่วไป มิใช่ศาลทหาร เพื่อความเป็นธรรมถูกต้องและเพื่อมนุษยธรรมตามปฏิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติที่จำเลยทั้ง ๑๙ คนควรจะได้รับ

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
นักศึกษาคณะนิติศาสตร์
นักศึกษาคณะรัฐศาสตร์
นักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์
นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์
นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์
นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

จากหนังสือตะวันออกปริทัศน์ ๒๓ กันยายน ๒๕๒๐

จดหมายจากสภาคริสตจักรแห่งชาติของญี่ปุ่น

๒-๓-๑๑-๒๔ นิชิวาเสดา
ชินจุกุ โตเกียว ๑๖๑

๒ กันยายน ๒๕๒๐

นายธานินทร์ กรัยวิเชียร
นายกรัฐมนตรีแห่งประเทศไทย
ตึกไทยคู่ฟ้า
กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
เรียน ฯพณฯ

เมื่อวานนี้ผมได้ส่งโทรเลขไปถึง ฯพณฯ มีใจความว่า

"มีความสนใจต่อผู้ต้องหา ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เป็นอย่างยิ่ง ใคร่ขอร้อง ฯพณฯ ได้หาทางให้พวกเขาขึ้นศาลพลเรือน มีทนายความ และอุทธรณ์ฎีกาได้"

ในฐานะตัวแทนของชาวคริสต์ในญี่ปุ่น ผู้สนใจในศักดิ์ศรีของมนุษย์ผลักดันด้วยมโนธรรมของตนเองให้แสดงความสนใจมาถึง ฯพณฯ ด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน

ทุกประเทศทั่วโลก ชีวิตของหนุ่มสาวมีความสำคัญมาก อนาคตของประเทศชาติอยู่บนไหล่ทั้งสองของพวกเขา เยาวชนที่ถูกจับในเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ นั้น เป็นตัวแทนของพลเมืองที่มีความจริงจังในการมุ่งมาดปรารถนาที่จะช่วยเหลือประชาชน จะเป็นการสูญเสียอันยิ่งใหญ่แก่ประเทศของ ฯพณฯ และของโลก หากหนุ่มสาวพวกนี้ถูกกวาดล้างไป

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่มีการแสดงออกถึงความสงสัยในความสอดคล้องของหลักนิติธรรมกับคำประกาศของคณะปฏิรูป ฯ ผมอยากจะวิงวอนให้ ฯพณฯ ให้ความเที่ยงธรรมของ ฯพณฯ ที่จะให้มีการพิจารณาคดีหนุ่มสาวเหล่านี้อย่างยุติธรรม ไม่ใช่ศาลทหาร หากเป็นศาลพลเรือนแทน ซึ่งเป็นการประกันสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานให้แก่พวกเขา

เราได้ข่าวว่า ฯพณฯ จะมาเยือนประเทศของเราในเร็ว ๆ นี้ ฯพณฯ จะพบว่า (ถ้า ฯพณฯ เต็มใจที่จะรับทราบ) มีพลเมืองญี่ปุ่นเป็นจำนวนมาก ที่สนใจชะตากรรมของหนุ่มสาวเหล่านี้ และนักโทษการเมืองอื่น ๆ ที่สิทธิขั้นพื้นฐานได้รับการปฏิเสธ

ฯพณฯ ยินดีที่จะพบตัวแทนของพวกเขาเหล่านี้บางคนหรือไม่ เราจะยินดีอย่างยิ่ง ถ้าเราสามารถจัดให้ท่านได้พบปะตัวแทนของพลเมืองญี่ปุ่นเหล่านี้ เพราะเราคิดว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ ฯพณฯ จะมีโอกาสได้ฟังเสียงที่แท้จริงของประชาชนบ้าง ไม่ใช้เพียงแต่ฟังเสียงของบุคคลที่มีอำนาจทางการเมืองเท่านั้น

ขอให้พระเจ้าอวยพรให้แก่ ฯพณฯ ในอันที่จะสามารถนำประเทศของท่าน ไปสู่ความยุติธรรมและสันติสุข

ด้วยความเคารพอย่างสูง
จอห์น นากาจิมา (เลขาธิการสภาคริสต์จักรแห่งชาติของญี่ปุ่น)

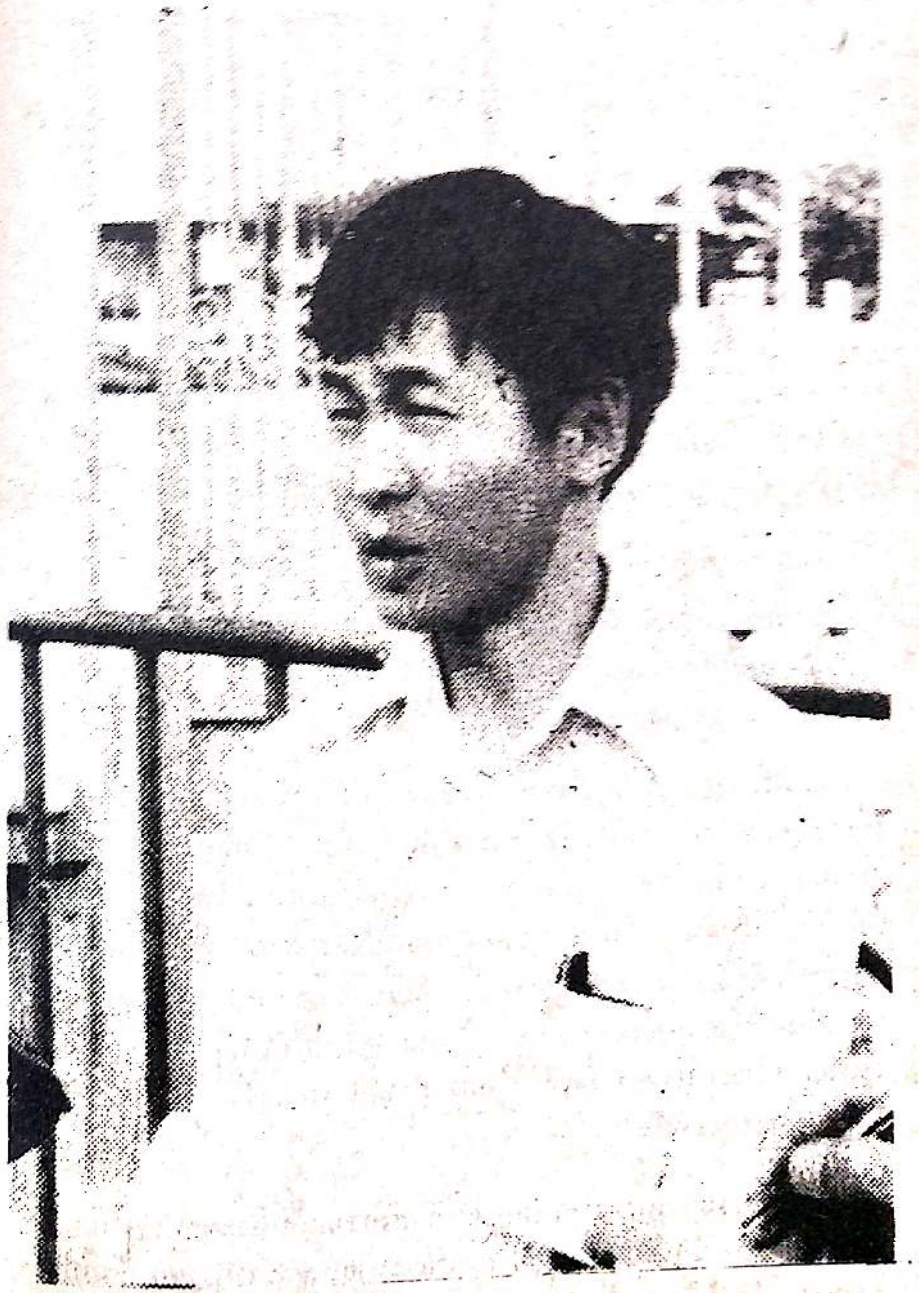
กลุ่มประชาชน ๖๓๒

วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๒๐ นางสาวณี บางประกา บัณฑิตจักษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับนายไพศาล วงศ์วรวิสิทธิ์ นักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้เป็นตัวแทนของประชาชน ๖๓๒ คน เข้าพบพลเรือเอกสงัด ชลออยู่ เรียกร้องให้นิรโทษกรรมผู้ถูกขังในคดีการเมือง ได้แถลงสั้น ๆ ว่า -

"ในระยะที่ผ่านมาสถานการณ์โดยทั่วไป ของประเทศชาติได้ตกอยู่ในสภาวะอันน่าวิตกยิ่ง ที่สำคัญก็คือการที่ประชาชนขาดสมานฉันท์ เกิดความแตกแยกอย่างรุนแรงภายในชาติ ซึ่งนับวันมีแต่จะทวีความร้าวฉานขึ้นทุกที ในสภาพเช่นนี้ การที่ ฯพณฯ และคณะมีความตระหนักถึงภาระอันรีบด่วน ที่จะต้องขจัดความแตกแยก ผ่อนคลายความกดดันต่าง ๆ เสียให้เบาบางลง จึงย่อมเป็นสิ่งที่ควรแก่การยินดี และให้ความสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง

ต่อแนวทางการสร้างสามัคคีธรรมขึ้นในชาตินั้น เราใคร่ขอแสดงทรรศนะเพื่อประกอบความดำริของ ฯพณฯ และคณะว่า สิ่งหนึ่งที่เป็นสาเหตุก่อให้เกิดความแตกแยกขึ้นในชาติในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาก็คือ การที่ผู้บริหารประเทศชุดที่แล้วมีนโยบายที่แข็งกร้าวต่อประชาชนที่มีทรรศนะผิดไปจากตนเป็นเหตุให้มีประชาชนเป็นจำนวนมิใช่น้อยต้องถูกจับกุมอย่างไม่เป็นธรรม ทั้งนี้โดยมีสาเหตุเนื่องมาจากความคิดเห็นที่แตกต่างของเขาเท่านั้น ซึ่งเราเชื่อว่าหาก ฯพณฯ และคณะ จะให้มีการนิรโทษกรรมแก่ผู้ที่ถูกจองจำในข้อหาทางการเมือง ซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศ เพื่อให้ผู้ต้องหาเหล่านี้ได้มีโอกาสใช้ความสามารถเข้ามาร่วมแก้ไขพัฒนาบ้านเมือง ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ก็จะเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดได้มาก อีกทั้งยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ที่แท้จริงของ ฯพณฯ และคณะ ในอันที่จะสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดใหม่ในหมู่ชนชาวไทย ยังให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในหมู่ประชาชนชาวไทยและชาวโลกทั้งมวล"

หนังสือเรียกร้องขอให้นิรโทษกรรมฉบับนี้ มีประชาชนสาขาอาชีพต่าง ๆ ร่วมลงชื่อด้วยจำนวน ๖๓๒ คน นักธุรกิจ นักวิชาการ นักศึกษา อาจารย์และประชาชนธรรมดาทั่วไป

ไพศาล วงศ์วรวิสิทธิ์
ตัวแทนกลุ่มประชาชน ๖๓๒

สมาคมนักหนังสือพิมพ์ภูมิภาคแห่งประเทศไทย

ที่ สนพท. ๖๕๕/๒๕๒๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๐

เรื่อง ความสามัคคีของชนในชาติ

ขอประทานกราบเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี

ตามที่คณะปฏิวัติ ๒๐ ตุลาคม และรัฐบาลปัจจุบันภายใต้การนำของ ฯพณฯ ได้แสดงความปรารถนาในการที่จะเห็นความสามัคคีของชนในชาติ ยุติการแตกแยก ขัดแย้งและยุติการทะเลาะและโต้เถียงระหว่างกันเสียให้ทุกฝ่ายลืมความหลังที่ผ่านมา และเริ่มความรัก ความสามัคคีในชาติ เพื่อร่วมกันสร้างสรรค์จรรโลงประเทศชาติไทยที่รักของเรา ให้เจริญรุ่งเรืองสืบไปนั้น

คณะกรรมการบริหาร สมาคมนักหนังสือพิมพ์ภูมิภาคแห่งประเทศไทย ซึ่งมีสมาชิกเป็นผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์อยู่ทั่วราชอาณาจักร และกระผมผู้เป็นนายกสมาคมแห่งนี้ ได้รับทราบความปรารถนาและนโยบายของคณะปฏิวัติและคณะรัฐบาลด้วยความชื่นชม ปีติยินดีเป็นล้นพ้น

คณะกรรมการบริหาร สมาคมนักหนังสือพิมพ์ภูมิภาคแห่งประเทศไทย ได้ประชุมพิจารณาเรื่องนี้ในคราวประชุมประจำเดือน พฤศจิกายน ๒๕๒๐ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ ณ สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย ได้มีมติร่วมกันเป็นเอกฉันท์ ให้ขอประทานกราบเรียนต่อ ฯพณฯ ว่า สมาคมนักหนังสือพิมพ์ภูมิภาคแห่งประเทศไทย ขอสนับสนุนความปรารถนาและนโยบายสร้างความสามัคคีของชนในชาติ ตามที่คณะปฏิวัติ ๒๐ ตุลาคม และรัฐบาลภายใต้การนำของ ฯพณฯ ได้แสดงความปรารถนาไว้ ต่อสาธารณชนในที่ต่าง ๆ อย่างจริงใจ

คณะกรรมการบริหารของสมาคม ฯ ยังความเห็นที่จะขอประทานกราบเรียนต่อ ฯพณฯ ว่าเพื่อให้ความปรารถนาและนโยบายสร้างความสามัคคีปรองดองของชนในชาติสัมฤทธิ์ผล สมความปรารถนาและนโยบายของคณะปฏิวัติ

๒๐ ตุลาคมและของรัฐบาล จึงเห็นเป็นการสมควรที่จะลบรอยร้าวยุติความขุ่นข้องหมางใจ และความแตกแยกในอดีตกาลเสียอย่างสิ้นเชิง

โดยที่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลในอดีตหลายรัฐบาลที่ผ่านมา กลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ได้มีผลแตกแยกทางความคิด รัฐบาลในสมัยนั้น มีการจับกุมขังและพัวพันร้องบุคคลหลายอาชีพ เช่น นักหนังสือพิมพ์, กรรมกร, คนงาน, นิสิต, นักศึกษา และประชาชนเป็นจำนวนมาก โดยถือว่าเป็นความผิดต่อกฎหมายบ้านเมือง แต่ความผิดดังกล่าวนั้น เป็นความผิดทางความคิดเห็นที่เกิดขึ้นภายใต้สภาวะการณ์ที่เป็นอยู่ขณะนั้น เมื่อสภาวะการณ์ทางการเมืองได้เปลี่ยนแปลงคลี่คลายไป ความถูกต้องความเห็นจริงย่อมประจักษ์ขึ้นได้

ด้วยเหตุนี้ สมาคม ฯ จึงใคร่ขอประทานกราบเรียน ฯพณฯ ว่า เพื่อเป็นการลบรอยร้าวลบความแตกแยกที่เกิดขึ้นในอดีตและเริ่มต้นกันใหม่ด้วยความถูกต้องปรองดองและเพื่อความสามัคคีของชนในชาติ สมควรแล้วที่รัฐบาลจะได้พิจารณาเกี่ยวกับ บรรดาบุคคลที่ได้ถูก จับกุมคุมขังอัน เกิดจากความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันในอดีต ขอรัฐบาลโดยขอบารมีของ ฯพณฯ เป็นที่พึ่ง ได้โปรดพิจารณาปลดปล่อยบรรดาผู้ที่มีความผิดทางความคิดเห็นในอดีตที่ได้ถูกจับกุมคุมขังอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการให้โอกาสแก่คนเหล่านั้น ได้มาร่วมแรงร่วมความคิดในการสร้างสรรความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติร่วมกับพี่น้องร่วมชาติและคณะรัฐบาลต่อไป ตามเจตนารมณ์อันสูงส่งที่คณะปฏิวัติและรัฐบาลภายใต้การนำของ ฯพณฯ ที่ได้ประกาศต่อสาธารณชนต่อสากล ภายใต้ความชื่นชมยินดีของประชาชนในชาติอย่างทั่วหน้าไปแล้วนั้น

การนิรโทษกรรมปลดปล่อยแก่ผู้ที่มีความคิดเห็นขัดแย้งและถูกจับกุมขังจองจำอยู่ ณ บัดนี้นั้น นอกจากเพื่อให้เจตนารมณ์ของคณะปฏิวัติ และรัฐบาลเป็นความจริงแล้ว ยังเป็นการแสดงพระมหากรุณาธิคุณ เสริมสร้างพระบารมีแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมราชวงศ์จักรี ทั้งยังสอดคล้องต้องกันกับแนวทาง ที่บรรพบุรุษของเราได้เคยปฏิบัติ สืบเนื่องกัน

มาและบังเกิดผลในการสร้างความรัก ความสามัคคีของชนในชาติอย่างแท้จริงอีกด้วย

สมาคม ฯ จึงขอประทานกราบเรียนมาเพื่อ ฯพณฯ ได้โปรดพิจารณาด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
ลายเซ็น
(นายปรีชา พบสุข)
นายกสมาคมนักหนังสือพิมพ์ภูมิภาคแห่งประเทศไทย

สำนักงานนายก สนพท.
จังหวัดชลบุรี

ปารีส

วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๐

เรื่อง การนิรโทษกรรมนักศึกษาประชาชนผู้ถูกจับกุมกรณี ๖ ต.ค. ๒๕๑๙

กราบเรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี

ตามที่ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้แถลงแก่ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ ว่า

"..... เนื่องในโอกาส วันเฉลิมพระชนพรรษา ๕ ธันวาคม ศกนี้ พระองค์ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ได้มีการประชุมกันในคณะรัฐมนตรีก็ได้ลงมติว่ารัฐบาลนั้นเห็นสมควรจะให้มีพระราชพิธีเฉลิมฉลอง และเพื่อถวายพระราชกุศลแด่พระมหากรุณาธิคุณแก่พสกนิกรอย่างทั่วหน้ากันนั้น รัฐบาลจะดำเนินการขอพระราชทานอภัยโทษ แก่นักโทษทั่วไปเป็นเรื่องที่หนึ่ง และเรื่องสำคัญประการที่สอง คือรัฐบาลจะมีการนิรโทษกรรมแก่นักโทษการเมือง โดยเฉพาะผู้กระทำความผิดในวันที่ ๒๖ มีนาคม ศกนี้....." นั้น

เราชาวไทยในประเทศฝรั่งเศส มีความเห็นว่าการนิรโทษกรรมครั้งนี้ควรจะครอบคลุมไปถึงนักศึกษาและผู้ที่ถูกจับกุม เนื่องจากเหตุการณ์ ๖ ต.ค. ๒๕๑๙ ด้วย ทั้งนี้ตามคำแถลงของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ที่จะรักษาความสามัคคีของคนในชาติเพื่อที่จะทำให้ประเทศชาติของเราผ่านพ้นวิกฤตการณ์ที่จะมีมาได้ และสามารถที่จะพัฒนาประเทศด้วยความรัก ความสามัคคีกันเป็นขั้นต่อไป

เราขอให้ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี โปรดได้พิจารณาการนิรโทษกรรมนักศึกษาประชาชนผู้ถูกจับกุมกรณี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันเฉลิมพระชนม์พรรษาวันที่ ๕ ธันวาคม ศกนี้ ควบคู่ไปกับการนิรโทษกรรมกรณีอื่น ๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในการสร้างสรรค์ประเทศชาติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
กลุ่มชาวไทยในประเทศฝรั่งเศส

นายอรุณ เทียนสาร
นายพิชัย อิศรภักดี
นายสุนันท์ วงศ์วโรทัย
นายไพโรจน์ กัมพูสิริ
นายไพโรจน์ ตุลยนิตกะ
นายชัยวัฒน์ บุนนาค
สุรสิทธ์ วรินทราวาท
นฤมล นครชัย
ปรีดี พนมยงค์
วาณี พนมยงค์
นพ.ชัยเกียรติ ณ ป้อมเพชร
ยงจิตต์ สุนทร-วิจารณ์
พงศ์สุทา โตเทียมศรี
สมหวัง
นายอิทธิเสก ตะเวทีกุล
ปาล พนมยงค์
วรพันธ์ วัชราทิตย์
จีระติ ติงศภัทย์
รัศมี วัฒนวิไกร
วันชัย เจียมโชติพัฒนกุล
สุกัญญา หาญตระกูล
พูนศักดิ์ ไวสำรวจ
เสาวนีย์ ลิมมานนท์
พรนภา วิชัยกุล
วารุณี สันติโรจน์ประไพ
กิตติชัย วิชยสถิต
รุ่งพงษ์ ชัยนาม

นายประวิทย์ จันทร์สว่าง
นางสาวรุจิรา บุญหลง
นายอัคนี ชะนะภัย
นายโภคิน พลกุล
กาญจน ศรีอังกรู
เอกรินทร์ อนุกูลยุทธธน
สุรพล ศรีวิทยา
ประทีบ นครชัย
วิชินี จตุรพฤกษ์
รจนา รัตนปาน
พูนสุข พนมยงค์
สุดา พนมยงค์
สุพจน์ ชาญยุทธกร
ปาริชาติ ชุมสาย ณ อยุธยา
กองกาญจนน์ ทองใหญ่
อุไร-นิภา ศักดิกุล
วีรพันธุ์ วัชราทิตย์
พรรณบัฏ วัชรายน
ศิริพร ลีนุพงษ์
กฤษณา กู้ตลาด
กมลมิตร วุฒิจำนงค์
สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์
อังคณิต ลิ่ววรุฒพันธ์
โชติรส ลี
เวชชยันต์ อิศรภักดี
พนัดดา ดันพิจรยางกูร
กุลนิจ ชัยนาก

อาจารย์มหาวิทยาลัยขอนิรโทษกรรมคดี ๖ ตุลา ฯ

อาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และจุฬา ฯ กว่า ๕๐ คน ได้ทำหนังสือถึง พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรีขอให้นิรโทษกรรมคดี ๖ ตุลา เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับนโยบายที่ นายก ฯ ประสงค์จะให้นักศึกษาที่เข้าไปอยู่ในป่าได้กลับสู่เหย้า อีกทั้งยังเป็น การพิสูจน์ให้เห็นประจักษ์ว่าประเทศไทยเป็นดินแดนแห่งเสรีที่เคารพในสิทธิ ของการแสดงความคิดเห็นแตกต่างกัน ส่วนด้านศาลหรืออัยการก็อาจออกหมายสั่งให้ปล่อยหรือถอนฟ้องได้ เช่นกรณีนิรโทษกรรมในปี ๒๕๐๐ หรือแม้ตัวอย่างจากต่างประเทศก็เคยมีมาเช่น คดีวอเตอร์เกตและการยุติคดีนางอินทิรา คานธี เป็นต้น ขณะเดียวกันก็ได้มีหนังสือถึงนายก ฯ อีกฉบับหนึ่งซึ่งมีจุดประสงค์เช่นเดียว ผู้ยื่นหนังสือคือนายวารินทร์ วงศ์หาญเชาว์ อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬา ฯ

จากหนังสือเกราะเหล็กฉบับอาทิตย์ ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒๓ ๖ ธันวาคม ๒๕๒๐

เสียงจากรามคำแหง

เรียนบรรณาธิการไทยนิกร

ด้วยข้าพเจ้าทั้งหลายอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ๘๔ คน ได้ร่วมกันทำหนังสือถึง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เพื่อขอให้นิรโทษกรรมแก่ผู้ต้องหากรณี ๖ ตุลาคม ดังสำเนาหนังสือถึงท่านด้วย

ขอแสดงความนับถือ

คณะอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

๓๑ มกราคม ๒๕๒๑

เรื่อง การนิรโทษกรรมกรณี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙

เรียน ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี

ตามที่รัฐบาลได้ประกาศนิรโทษกรรมนักโทษก่อคดีการกบฏ ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๐ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนม์พรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อให้การณ์เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลในการสร้างความสามัคคีภายในชาตินั้น ปรากฏว่า ได้รับการสนับสนุนเห็นชอบด้วยจากประชาชนโดยทั่วไป ยิ่งกว่านั้น เพื่อสนับสนุนนโยบายนี้ให้ประสบความสำเร็จมากขึ้นไปอีก ได้มีการเรียกร้องจากบุคคลหลายฝ่าย หลายวงการขอให้รัฐบาลนิรโทษกรรมผู้ต้องหาในคดี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ อีกกรณีหนึ่งด้วย ดังได้มี กลุ่มศาสนา กลุ่มอาจารย์มหาวิทยาลัย กลุ่มนักศึกษา กลุ่มทนายความ และกลุ่มชาวไทยในต่างประเทศ เป็นอาทิ กลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างก็ได้เรียนชี้แจงแสดงเหตุผลมายัง ฯพณฯ และเหตุผลเหล่านั้น ก็คงจะได้รับการพิจารณาด้วยความเข้าใจดีถึงเจตนาอันบริสุทธิ์ของผู้ชี้แจง

ข้าพเจ้าทั้งหลายที่ลงชื่อในจดหมายฉบับนี้ เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ข้าพเจ้าทั้งหลายเชื่อว่า ฯพณฯ ได้ตระหนักเป็นอย่างดีถึงผลกระทบที่มีต่อสังคมไทย เนื่องจากกรณีนองเลือด ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ และการนิรโทษกรรมคดี ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๐ ก็ดี การประกาศชักชวนให้นักศึกษา

ที่หนีเข้าป่ากลับสู่บ้านเรือนก็ดี เป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของรัฐบาลภายใต้การนำของ ฯพณฯ ในอันที่จะให้อภัยและให้โอกาสในอันที่จะลืมเหตุการณ์ที่ผิดพลาดในอดีต-มาร่วมมือ ร่วมใจกัน ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและแก้ไขสิ่งบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ชาติไทยรุ่งเรืองยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ในฐานะอาจารย์ซึ่งจะต้องให้ความเมตตากรุณา ให้ความรักอบอุ่นและเป็นที่พึ่งต่อศิษย์ ทั้งที่หนีเข้าป่าและที่ถูกดำเนินคดีอยู่ โดยเฉพาะกับอนาคตของนักศึกษาส่วนหนึ่งที่ถูกจับเป็นผู้ต้องหาในกรณี ๖ ตุลาคม ซึ่งได้ถูกจองจำมาเป็นเวลานานพอสมควรแก่เหตุแล้ว นอกจากนั้นข้าพเจ้าทั้งหลายก็มีความห่วงใยในความมั่นคงภายในประเทศจะเห็นได้ว่าคดีนี้เท่าที่ดำเนินอยู่ ยังผลให้เพิ่มการแตกแยก เกิดการแบ่งกลุ่มเผชิญหน้ากันในหมู่เยาวชน นักเรียนนักศึกษา ในลักษณะเดียวกับที่เป็นอยู่ก่อนเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ซึ่งจะไม่ทำให้เกิดผลดีต่อประเทศชาติแต่อย่างใด อีกทั้งการดำเนินคดีนี้ก็คงจะใช้เวลานานนับปี อันจะทำให้ความแตกแยกกันรุนแรงขึ้นไปเรื่อย ๆ

ดังนั้น ข้าพเจ้าทั้งหลายใคร่ขอร้องต่อ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้ได้โปรดพิจารณาการนิรโทษกรรมกรณี ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ อีกครั้งหนึ่ง พึงขจัดข้อขัดแย้งทางความคิด และเพื่อร่วมมือกันสร้างสรรค์เสถียรภาพของประเทศตามเป้าหมายและนโยบายของ ฯพณฯ ที่ได้แถลงต่อประชาชนชาวไทย ในวันเข้ารับตำแหน่งอันจะบังเกิดผลดีต่อประเทศชาติ โดยส่วนรวมมากกว่าการปล่อยให้คดียืดเยื้อต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง
นายทวี รื่นจินดา
นายโกเมศ ขวัญเมือง
นายอัษฎางค์ ปาณิกบุตร
นายสุขุม นวลสกุล
ฯลฯ ๘๔ คน ฯลฯ

สามัคคีสมาคมเสนอ ๓ ข้อ ให้ปล่อยคดี ๖ ตุลา-ภัยสังคม

มีรายงานข่าวจากกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคมศกนี้แจ้งว่า "สามัคคีสมาคม" ซึ่งเป็นสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์ของคนไทย ในกรุงลอนดอนประเทศอังกฤษ ได้เปิดประชุมสมัชชา สมาชิกและได้ลงมติ ให้ทำหนังสือถึง พล.อ. เกรียงศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรีให้ปล่อยตัวนักโทษการเมืองคดี ๖ ตุลาคม รวม ๑๙ คน โดยอ้างเงื่อนไข ๓ ข้อคือ

๑. เพื่อให้เกิดความสามัคคีของคนในชาติ
๒. การดำเนินคดีไม่ถูกต้องตามหลักสากล
๓. การถูกจับกุมในวันเกิดเหตุไม่เป็นธรรม

ที่ประชุมยังได้มีความเห็นให้ติงรัฐบาล เกี่ยวกับการกล่าวหาและประณามผู้ต้องหาคดี ๖ ตุลาอย่างรุนแรง ทางสื่อมวลชนว่าอาจจะกระทบกระเทือนคดีได้

พร้อมกันนั้นที่ประชุม ยังได้มีมติให้รัฐบาลปล่อยนักโทษการเมืองและผู้ต้องหาภัยสังคมที่ขังไว้โดยไม่มีการพิจารณาคดีด้วย และให้ตั้งกรรมธิการขึ้นเพื่อพิจารณาหาหลักฐาน ความจริงคดี ๖ ตุลามาเสนอให้ประชาชนทราบข้อเท็จจริงต่อไป

สยามรัฐ

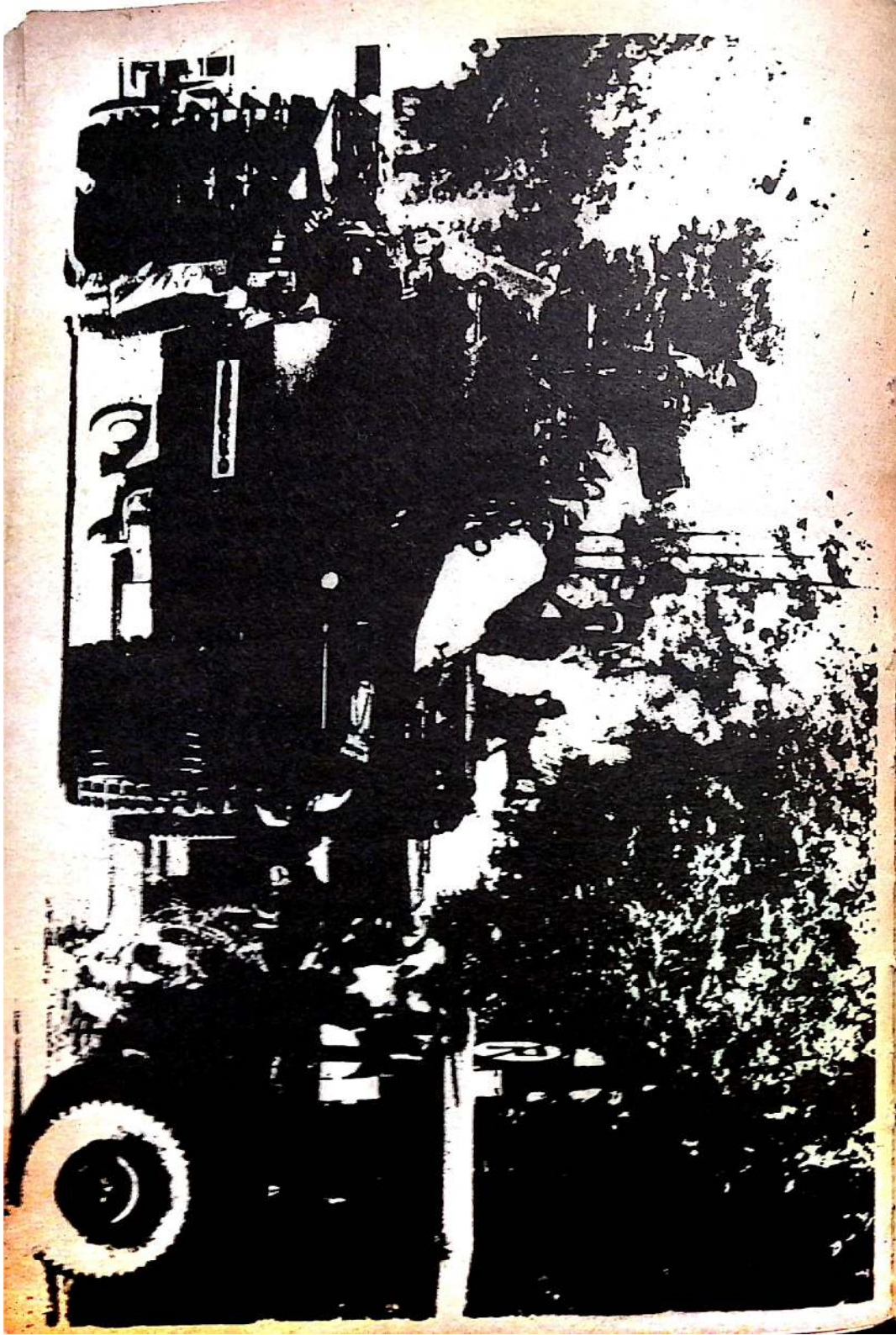
ไทยนิกร

ปีที่ ๑
ฉบับที่ (๓๐)+๑๑ 30 ธันวาคม ๒๕๒๐

ภาค ๔

แถลงการณ์และคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครอง
แผ่นดิน ๖ ตค. ๑๙

ประกาศของคณะปฏิวัติ ๒๐ ต.ค. ๒๐

คำแถลงการณ์ของรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร
เกี่ยวกับคดี ๖ ต.ค. ๑๙

อนึ่ง ถึงแม้ว่าในขณะนี้จะยังมีรัฐสภาอยู่ แต่ก็เป็นที่แจ้งประจักษ์แก่ประชาชนแล้วว่า นักการเมืองที่อยู่พรรคเดียวกันก็แตกแยกกัน ไม่ยึดถืออุดมคติของพรรค และไม่ใส่ปฏิบัติตามอาณัติที่ประชาชนได้มอบไว้ให้ ซึ่งเป็นการพ้นวิสัยที่ระบอบประชาธิปไตยจะดำเนินการไปตามวิถีทางรัฐธรรมนูญได้

คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินเทิดทูนพระมหากษัตริย์เป็นที่เคารพสักการะอย่างสูงสุด ผู้ใดจะละเมิดมิได้ การยึดอำนาจครั้งนี้ก็เพื่อรักษาสถาบันที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแห่งรัฐให้ดำรงอยู่ตลอดไป องค์พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ได้รับการอารักขาจากคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน อย่างปลอดภัยแล้วทุกประการ

คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินจะไม่เปลี่ยนแปลงสถาบันใด ๆ เกินกว่าความจำเป็นเพื่อความปลอดภัยของประเทศชาติ ชนชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะทูตานุทูต กงสุล สถานทูต สถานกงสุล และองค์การระหว่างประเทศ คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้ให้ความคุ้มครองอย่างเข้มแข็ง

คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ขอยืนยันว่า จะยึดมั่นในความปรารถนาร่วมกันของปวงชนชาวไทยในอันที่จะดำรงไว้ซึ่ง ระบอบการปกครองประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จึงจะบากบั่นจนสุดความสามารถที่จะให้ระบอบการปกครองดังกล่าวมีขึ้นด้วยรากฐานอันมั่นคงเป็นขั้นเป็นตอนให้จงได้ และจะดำเนินการปฏิรูปการปกครองแผ่นดินให้ไปสู่ระบอบการปกครองประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข อันเหมาะสมแก่สถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อบรรลุผลสำเร็จในที่สุด

พล.ร.อ. สงัด ชลออยู่ ร.น.

(สงัด ชลออยู่)

หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑

เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยปราศจากภัยของประชาชนทั่วประเทศ คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน จึงประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร ตั้งแต่วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา เป็นต้นไป และให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ บรรดาคดีที่มีข้อหาในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ตามบัญชีท้ายประกาศนี้ ซึ่งการกระทำความผิดเกิดขึ้นในหรือหลังวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา ให้อยู่ในอำนาจศาลทหารที่จะพิจารณาพิพากษา เว้นแต่คดีที่ต้องดำเนินในศาลคดีเด็กและเยาวชน

ข้อ ๒. ให้ศาลอาญาและศาลจังหวัดทุกศาลในเขตมณฑลทหารบกที่๑และศาลจังหวัดทุกศาลในเขตจังหวัดทหารบกลพบุรี เป็นศาลทหารกรุงเทพ ส่วนศาลจังหวัดนอกจากที่กล่าวนี้ ซึ่งอยู่ในเขตมณฑลทหารบกใด ให้เป็นศาลมณฑลทหารบกนั้น ๆ ด้วย

ศาลทหารดังกล่าวแล้ว ประกอบด้วยตุลาการสามนายเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีและบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาได้

ข้อ ๓. ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา ผู้พิพากษาศาลอาญาและผู้พิพากษาศาลจังหวัดทุกศาลเป็นตุลาการศาลทหาร ตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหารแห่งศาลนั้น ๆ ซึ่งเป็นศาลทหารตามความใน ข้อ ๒ ด้วย

ให้อธิบดีผู้พิพากษาภาค เป็นตุลาการศาลทหาร เช่นเดียวกับผู้พิพากษาที่กล่าวแล้ว และให้มีอำนาจนั่งพิจารณาพิพากษาคดีในศาลภายในเขตของตน ซึ่งเป็นศาลทหารตามประกาศนี้ หรือเมื่อได้ตรวจสำนวนคดีใดแล้ว ก็ให้มีอำนาจลงนามในคำพิพากษาได้ด้วย

ให้จ่าศาลอาญาและจ่าศาลจังหวัดทุกศาล เป็นจ่าศาลทหารแห่งศาลทหารนั้น ๆ ด้วย

ข้อ ๔. ให้พนักงานอัยการ เป็นอัยการศาลทหารด้วย

ข้อ ๕. ให้ใช้สถานที่ทำการศาลอาญา และสถานที่ทำการศาลจังหวัดทุกศาลเป็นที่ทำการศาลทหารตามประกาศนี้ด้วย

ข้อ ๖. บรรดาคดีที่เกิดขึ้นก่อนประกาศฉบับนี้ใช้บังคับให้เป็นไปตามกฎหมายและประกาศกฎอัยการศึกที่ใช้อยู่ในขณะนั้น

ข้อ ๗. เมื่อได้มีประกาศให้เลิกใช้กฎอัยการศึกแล้ว ให้ศาลทหารตามประกาศนี้คงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามความในข้อ ๑ บรรดาที่ค้างอยู่ในศาลและบรรดาที่การกระทำผิดเกิดขึ้นก่อนวันเวลาเลิกใช้กฎอัยการศึก

สั่ง ณ วันที่ ๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๙

พล.ร.อ. สงัด ชลออยู่ ร.น.

(สงัด ชลออยู่)

หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

บัญชีท้ายคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑

(๑) ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ตั้งแต่มาตรา ๑๐๗ ถึงมาตรา ๑๑๒

(๒) ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในและภายนอกราชอาณาจักร ตั้งแต่มาตรา ๑๑๓ ถึง มาตรา ๑๒๙

(๓) ความผิดต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ ตั้งแต่มาตรา ๑๓๐ ถึงมาตรา ๒๓๕

(๔) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ฐานเป็นอั้งยี่ ฐานเป็นซ่องโจร และการมั่วสุมประชุมกันใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในบ้านเมืองตั้งแต่มาตรา ๒๐๙ ถึงมาตรา ๒๑๖

(๕) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภยันตรายต่อประชาชน ตั้งแต่มาตรา ๒๑๗ ถึงมาตรา ๒๓๙

(๖) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ฐานจัดหรือล่อลวงหญิงหรือเด็กหญิงไปเพื่อการการอนาจาร หรือสำเร็จความใคร่ของผู้อื่น ตั้งแต่มาตรา ๒๘๒ ถึงมาตรา ๒๘๔ และมาตรา ๒๘๕ เฉพาะที่เกี่ยวกับมาตรา ๒๘๒ และมาตรา ๒๘๓

(๗) ความผิดต่อชีวิต ตั้งแต่มาตรา ๒๘๘ ถึงมาตรา ๒๙๔

(๘) ความผิดต่อร่างกาย ตั้งแต่มาตรา ๒๙๕ ถึงมาตรา ๓๐๐

(๙) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ฐานลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ กรรโชก รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ และรับของโจร ตั้งแต่มาตรา ๓๓๔ ถึงมาตรา ๓๔๐ ทวิ มาตรา ๓๕๗ มาตรา ๓๖๐ ทวิ

คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๘

โดยที่การกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๘๕ เป็นความผิดที่มีเหตุพิเศษเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศและความสงบเรียบร้อยของประชาชน เฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่เป็นอยู่ขณะนี้ จึงควรดำเนินการด้วยความเด็ดขาดให้ได้ผลเพื่อความมั่นคงของประเทศและความสงบสุขของประชาชนและโดยที่บัดนี้ได้มีประกาศให้ใช้กฎอัยการศึกแล้ว

หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน จึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

๑. บรรดาคดีที่มีข้อหาว่ากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๘๕ ไม่ว่าจะมีข้อหาว่ากระทำผิดอย่างอื่นด้วยหรือไม่ และไม่ว่าผู้ต้องหาจะถูกควบคุมอยู่แล้วในวันหรือก่อนหรือหลังวันประกาศนี้ ให้อยู่ในอำนาจศาลทหารที่จะพิจารณาพิพากษา ทั้งนี้ไม่ว่าการกระทำความผิดจะได้กระทำขึ้นในวันหรือก่อนหรือหลังวันประกาศใช้กฎอัยการศึก ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เวลา ๑๕.๑๐ นาฬิกา

๒. คำสั่งนี้ไม่กระทบกระเทือนคดีที่อยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลในวันที่มีคำสั่งนี้

สั่ง ณ วันที่ ๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๙

พล.ร.อ. สงัด ชลออยู่ ร.น.

(สงัด ชลออยู่)

หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๔

ตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๘ ให้บรรดาคดีที่มีข้อหาว่ากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๘๕ อยู่ในอำนาจศาลทหารที่จะพิจารณาพิพากษานั้น คำว่า "ศาลทหาร" ตามคำสั่งดังกล่าวแล้ว หมายถึงศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘

สั่ง ณ วันที่ ๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๙

พล.ร.อ. สงัด ชลออยู่ ร.น.

(สงัด ชลออยู่)

หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๒

ด้วยปรากฏว่าได้มีบุคคลบางจำพวกมีพฤติการณ์เป็นภัยต่อสังคม โดยประพฤติตนก่อกวนความสงบสุขของประชาชน หรือกระทำการอันเป็นภัย หรือเสียหายต่อเศรษฐกิจหรือความมั่นคงของประเทศชาติสมควรที่จะดำเนินการแก่บุคคลผู้มีพฤติการณ์ดังกล่าวเพื่อให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีต่อไป เพื่อความสงบสุขของประชาชนและความเจริญของบ้านเมือง

คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ บุคคลซึ่งเป็นภัยต่อสังคม ได้แก่บุคคลซึ่งมีพฤติการณ์ดังต่อไปนี้

(๑) ประพฤติตนกระทำการรังแก ข่มเหง ขู่เข็ญ หรือกระทำด้วยประการใดๆ โดยมิชอบให้บุคคลอื่นเกรงกลัว

(๒) เป็นบุคคลจรจัดที่ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง และไม่ปรากฏการทำมาหาเลี้ยงชีพโดยสุจริต

(๓) หาเลี้ยงชีพด้วยวิธีการอันขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๔) สะสมอาวุธ บั่น เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิด ไม่ว่าชนิดใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไว้เพื่อการค้าหรือเพื่อตระเตรียมการกระทำความผิดอย่างอื่น

(๕) ยุยง ปลุกปั่น ใช้ หรือสนับสนุนให้ประชาชนก่อความวุ่นวายหรือก่อความไม่สงบขึ้นในบ้านเมือง

(๖) กระทำด้วยประการใดๆ ให้ประชาชนเลื่อมใสหรือเห็นคล้อยตามในระบอบการปกครองอื่น อันมิใช่การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(๗) ดำรงชีพด้วยการตั้งบ่อนการพนันโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตั้งซ่องค้าประเวณี หรือเป็นเจ้ามือการพนันสลากกินรวบ หรือ หวย ก.ข.

(๘) กักตุนสินค้าเพื่อค้ากำไร หรือขึ้นราคาสินค้าโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๙) ร่วมกันหยุดงาน หรือปิดงานงดจ้างโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ข้อ ๒. ให้พนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจเอาใจใส่สืบสวนสอบสวน หากเห็นว่าบุคคลใดเป็นบุคคลซึ่งเป็นภัยต่อสังคม ให้มีอำนาจจับกุมตัวมาส่งพนักงานสอบสวนเพื่อพิจารณา หากปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลซึ่งเป็นภัยต่อสังคม ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจควบคุมไว้เพื่อทำการอบรมได้ไม่เกินสามสิบวัน นับแต่วันเริ่มควบคุม

ข้อ ๓. เมื่อได้ควบคุมบุคคลซึ่งเป็นภัยต่อสังคมครบกำหนดสามสิบวันแล้ว ถ้าผู้บัญชาการตำรวจนครบาลสำหรับในกรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่นๆ เห็นว่าบุคคลนั้นยังมีนิสัยหรือความประพฤติอันเป็นภัยต่อสังคมอยู่ ให้มีอำนาจสั่งให้ส่งตัวบุคคลนั้นไปยังสถานอบรมและฝึกอาชีพต่อไป

ข้อ ๔. ให้กระทรวงมหาดไทยจัดให้มีสถานอบรมและฝึกอาชีพนั้น กับให้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ แต่ละคณะมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน สำหรับพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุม การอบรม การฝึกอาชีพและการปล่อยบุคคลที่ถูกควบคุม

ให้คณะกรรมการพิจารณาและมีคำสั่งทุกๆ สองเดือนว่า บุคคลที่ถูกควบคุมนั้นบุคคลใดควรให้ควบคุมไว้หรือให้ปล่อยตัวไป การปล่อยตัวนั้นคณะกรรมการจะกำหนดให้มีประกันหรือทัณฑ์บนด้วยหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๕. ให้ถือว่าบุคคลที่ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ส่งตัวไปอยู่ในสถานอบรมและฝึกอาชีพ เป็นผู้อยู่ในระหว่างคุมขังตามอำนาจของพนักงานสอบสวนตามความหมายของประมวลกฎหมายอาญา

ข้อ ๖. ในกรณีที่บุคคลซึ่งเป็นภัยต่อสังคมตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินนี้ ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาอยู่ด้วย ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีแก่ผู้นั้นไปอีกส่วนหนึ่งด้วย และให้มีอำนาจควบคุมผู้ต้องหาไว้ตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับนี้โดยมิต้องปฏิบัติการในเรื่องวิธีการ และกำหนดระยะเวลาควบคุมผู้ต้องหาดังที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

ข้อ ๗. ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการอบรมและฝึกอาชีพบุคคลบางประเภท พ.ศ. ๒๕๑๘

ข้อ ๘. คำสั่งของศาลที่สั่งให้ส่งตัวบุคคลใดไปรับการฝึกอาชีพตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการอบรมและฝึกอาชีพบุคคลบางประเภท พ.ศ. ๒๕๑๘ อยู่ก่อนคำสั่ง

ของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับนี้ ให้มีผลใช้บังคับได้ต่อไปตามพระราช-บัญญัติกำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการอบรมและฝึกอบรมบุคคลบางประเภท พ.ศ. ๒๕๑๘ ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๙

พล.ร.อ. สงัด ชลออยู่ ร.น.

(สงัด ชลออยู่)

หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๕

โดยที่คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินเห็นว่า ภาวะของบ้านเมืองในขณะนี้กำลังเผชิญกับภัยคุกคามต่อความมั่นคงของชาติ และมีการกระทำที่เป็นการบ่อนทำลายสถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมและไม่ตรงตามข้อเท็จจริงทั้งมีช่องว่างของกฎหมายที่อาจทำให้ผู้กระทำความผิดหลุดพ้นจากการต้องรับโทษได้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมเสียใหม่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของบ้านเมือง ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายต่อประเทศชาติและประชาชน หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า "องค์การอันเป็นคอมมิวนิสต์" และ "การกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์" ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"องค์การอันเป็นคอมมิวนิสต์" หมายความถึง

(๑) กลุ่มบุคคลหรือคณะบุคคลใด ๆ ซึ่งมีความมุ่งหมายที่จะกระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ไม่ว่าโดยทางตรงหรือไม่

(๒) พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) หรือองค์การระดับต่าง ๆ ของพรรคคอมมิวนิสต์ แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ระดับสูงสุด จนถึง ระดับต่ำสุดเช่น สมัชชาแห่งพรรคคอมมิวนิสต์ คณะกรรมการกลาง คณะกรรมการเขต คณะกรรมการจังหวัด คณะกรรมการอำเภอ คณะกรรมการตำบล คณะกรรมการหมู่บ้าน องค์การจัดตั้งในโรงงานหน่วยย่อย ฝ่ายหรือแผนกการเมือง ฝ่ายหรือแผนกจัดตั้ง ฝ่ายหรือแผนกโฆษณา ฝ่ายหรือแผนกแนวร่วมองค์การนำระดับต่าง ๆ เป็นต้น

(๓) องค์การที่ใช้ชื่ออย่างอื่นของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เช่น กองทัพปลดแอกประชาชนแห่งประเทศไทย (ท.ป.ท.) ขบวนการแนวร่วมรักชาติแห่งประเทศไทยขบวนการเอกราชแห่งประเทศไทย สันนิบาตเยาวชนประชาธิปไตยแห่งประเทศไทย เป็นต้น หรือ

(๔) กองกำลังที่มีอาวุธของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ที่ใช้ชื่อต่าง ๆ เช่น ทหารหลวง ทหารหลัก ทหารประจำถิ่น ทหารบ้านหรือหน่วยจรยุทธประจำบ้าน (น.จ.บ.) เป็นต้น

"การกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ได้แก่ การแทรกซึม การโฆษณาชวนเชื่อ การปลุกระดม จารกรรม ก่อวินาศกรรม การใช้กำลังบังคับหรือการกระทำอื่นใดเพื่อ

(๑) บ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(๒) ให้มีการเปลี่ยนแปลง ระบบเศรษฐกิจ ของประเทศ โดยทำให้ กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินหรือปัจจัยในการผลิตของเอกชนตกเป็นของรัฐ โดยมิให้มีการชดใช้ค่าทดแทนอันเป็นธรรม หรือ

(๓) จัดระเบียบสังคมขึ้นใหม่โดยยึดหลักว่าบรรดาทรัพย์สินทั้งหลายเป็นของกลางร่วมกัน เว้นแต่การจัดในรูปสหกรณ์อเนกประสงค์ หรือในรูปอื่นใดที่ได้จัดขึ้นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยเรื่องนั้น ๆ

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๙๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอบรมหรือสั่งสอนบุคคลใด ๆ หรือกระทำการเผยแพร่โดยการโฆษณาชักจูง แนะนำ หรือโน้มน้าวจิตใจด้วยประการใด ๆ เพื่อให้บุคคลอื่นเห็นดีเห็นชอบในลัทธิคอมมิวนิสต์ หรือเข้าร่วมกับองค์การอันเป็นคอมมิวนิสต์ ทั้งนี้ไม่ว่าจะกระทำด้วยวาจาลายลักษณ์อักษร เอกสารที่พิมพ์ หรือด้วยประการอื่นใด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ หรือผู้สอนของกระทรวงทบวงกรมซึ่งมีหน้าที่ให้การศึกษา ในการระงับหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิว-

นิสต์ หรือในการบ้องกันราชอาณาจักร หรือเจ้าหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม อื่น ซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่หรือระเบียบของกระทรวง ทบวง กรม ที่ตนสังกัดหรือที่ตนได้รับมอบหมาย ทั้งนี้เฉพาะเมื่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือผู้สอนดังกล่าวมิได้เป็นไปในลักษณะชักชวนให้นิยม หรือเลื่อมใสในลัทธิคอมมิวนิสต์

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรานี้ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไปจนถึงห้าปี

ข้อ ๑๖ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๙

พล.ร.อ. สงัด ชลออยู่ ร.น.

(สงัด ชลออยู่)

หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๘

ตามที่เจ้าพนักงานตำรวจได้ทำการจับกุมบุคคลอันเนื่องมาจากการจลาจลวุ่นวายที่บริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวนกว่าสามพันคน เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ พร้อมด้วยพยานหลักฐานในการกระทำความผิด อาทิ หนังสือ เอกสาร อาวุธยุทธภัณฑ์ และวัตถุต่าง ๆ เป็นจำนวนมากนั้นโดยที่มีผู้ต้องหาเป็นจำนวนมาก ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำผิดต่อกฎหมาย หลายบทหลายกระทงและลักษณะความผิดสลับซับซ้อนเช่นนี้ การสอบสวนเพื่อให้เกิดความเที่ยงธรรมแก่ผู้ต้องหาแต่ละคนจักต้องกระทำโดยรอบคอบละเอียดถี่ถ้วน แม้จะได้ใช้พนักงานสอบสวนจำนวนมากเร่งรีบทำการสอบสวนให้รวดเร็วอย่างยิ่งอยู่แล้ว ก็ยากที่จะกระทำการสอบสวนให้เสร็จบริบูรณ์ได้ในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

ฉะนั้น เพื่อให้เกิดผลความมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

บรรดาผู้ต้องหาซึ่งถูกจับกุมอันเนื่องมาจากการจลาจลวุ่นวาย ที่บริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ไม่ว่าจะถูกจับกุมในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ หรือหลังจากนั้น แต่ก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับและไม่ว่าจะอยู่ในระหว่างถูกคุมขังอยู่ตามหมายศาล หรืออยู่ในระหว่างการปล่อยชั่วคราว ให้ศาลมีอำนาจสั่งขังได้หลายครั้งติดต่อกัน

แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกินสามสิบวัน และทั้งหมดต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๙

พล.ร.อ. สงัด ชลออยู่ ร.น.

(สงัด ชลออยู่)

หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๒๙

ตามที่คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร ตั้งแต่วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ เวลา ๑๙.๑๐ น. เป็นต้นไป และได้สั่งให้คดีอาญาบางประเภทอยู่ในอำนาจของศาลทหารที่จะพิจารณาพิพากษาไปแล้วนั้น ปรากฏว่ายังมีบุคคลบางคนบางกลุ่มกระทำการก่อกวนความสงบ ก่อความเดือดร้อนประพฤติตนเป็นภัยต่อสังคม ประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้อื่นอยู่อีก ฉะนั้นเพื่อให้ได้ผลในทางบ้องกันและปราบปรามอาชญากรรม จึงเห็นสมควรให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารมีผลบังคับเด็ดขาดและรวดเร็วยิ่งขึ้น คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน จึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ให้คดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ที่จะพิจารณาคำพิพากษาตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ ๑ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๙ และตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับอื่น ซึ่งความผิดนั้นได้กระทำในระหว่างใช้กฎอัยการศึก ตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ ๑ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๙ เป็นคดีต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลทหารตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินดังกล่าว และของศาลทหารในเวลาไม่ปกติตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร

ข้อ ๒. คดีที่ห้ามอุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลทหารตามความในข้อ ๑ คงให้จำเลยแต่งทนายได้ เว้นคดีต้องห้ามแต่งทนายตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร

ข้อ ๓. บรรดาคดีดังกล่าวในข้อ ๑ ถ้าได้ยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาไปแล้ว ก่อนวัน

ที่คำสั่งฉบับนี้ใช้บังคับให้ศาลมีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์หรือฎีกานั้นต่อไปได้ แต่เมื่อมีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลนั้นแล้วให้คดีเป็นที่สุด

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๙ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๙

พล.ร.อ. สงัด ชลออยู่ ร.น

(สงัด ชลออยู่)

หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ ของกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหารที่ห้ามมิให้จำเลยแต่งทนายในคดีบางประเภท ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลทหารในเวลาไม่ปกติ โดยเปิดโอกาสให้จำเลยแต่งตั้งทนายแก้ต่างในคดีทุกประเภทได้ หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๕๕ ศาลทหารในเวลาปกติ ให้ผู้เสียหายซึ่งมีอำนาจเป็นโจทก์พ้องคดีอาญาได้ตามมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง แต่งทนายได้

ศาลทหารในเวลาปกติ และศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ให้จำเลยแต่งทนายได้

ทนายต้องเป็นทนายความตามกฎหมายว่าด้วยทนายความ หรือทนายความที่กระทรวงกลาโหม กำหนด เมื่อทนายได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ให้ว่าต่างหรือแก้ต่างได้

ศาลอาญาศึกหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึก ตามมาตรา ๔๐ และ มาตรา ๔๓ ห้ามแต่งทนาย"

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๖๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๓ คำพิพากษา หรือคำสั่ง-

ของศาลทหารในเวลาปกติ โจทก์หรือจำเลยอุทธรณ์หรือฎีกาได้ภายในสิบห้าวัน ผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการตามมาตรา ๓๐ หรือผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ อุทธรณ์หรือฎีกาได้ภายในสามสิบวัน ทั้งนี้นับแต่วันอ่านหรือฉลอว่า ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งให้จำเลยฟัง

คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติ และศาลอาญาศึกหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกตามมาตรา ๔๐ และ ๔๓ ห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา"

ข้อ ๓ บรรดาคดีที่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกาตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ถ้าได้ยื่นอุทธรณ์ฎีกาไว้แล้วก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์หรือฎีกาไว้นั้นต่อไปได้ หรือถ้าศาลทหารชั้นต้นหรือศาลทหารกลางได้พิพากษาหรือมีคำสั่งแล้วก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ และยังอยู่ในระหว่างระยะเวลาที่จะอุทธรณ์หรือฎีกาได้ ให้มีสิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาได้ต่อไปตามกฎหมายก่อนวันใช้บังคับประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ แต่ทั้งนี้เมื่อมีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลหนึ่งศาลใดแล้ว ให้คดีนั้นเป็นที่สุด

ข้อ ๔ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๐

(ลงชื่อ) พลเรือเอก สงัด ชลออยู่

(สงัด ชลออยู่)

หัวหน้าคณะปฏิวัติ

แถลงการณ์
เรื่อง กรณีผู้ถูกจับกุมเนื่องจากเหตุการณ์ในวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

เนื่องจากได้มีความสนใจกรณีผู้ถูกจับกุมเนื่องจากเหตุการณ์ในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีจำเลย ๑๘ คน ซึ่งทางราชการกำลังดำเนินคดีอยู่

โดยปรากฏว่าได้มีการร้องเรียนและให้ข่าวสารคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับบุคคลเหล่านี้ รัฐบาลจึงขอชี้แจงข้อเท็จจริงดังนี้

๑. ในวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ รัฐบาลชุดก่อน (ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี) ได้จับกุมบุคคลที่ใช้กำลังและใช้อาวุธต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่ เพื่อก่อความวุ่นวายและเปลี่ยนแปลงรัฐบาลรวมทั้งร่วมกันฆ่าและพยายามฆ่าเจ้าพนักงานและผู้อื่น และในข้อหาอื่น ๆ ซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๓, ๑๕๔ คน

๒. รัฐบาลชุดปัจจุบันได้ดำเนินการสอบสวนผู้ถูกจับจำนวนมากดังกล่าวอย่างรีบเร่งและได้ดำเนินการปล่อยตัวไป ๓,๐๘๐ คนในระยะแรก

๓. ส่วนที่เหลืออยู่อีก ๗๔ คนนั้น ปรากฏว่าคดีมีมูลแต่ก็ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยมีประกัน ๕๑ คน คงเหลือที่ควบคุมตัวไว้ ๒๓ คน เพื่อดำเนินคดีต่อไป

รัฐบาลนี้มีนโยบายอันแน่วแน่และได้ให้การปฏิบัติตามหลักมนุษยธรรมภายในกรอบของกฎหมายต่อผู้ต้องขังเหล่านี้เสมอมา อาทิเช่น อนุญาตให้ญาติมิตรเข้าเยี่ยมและช่วยเหลือได้อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนให้การรักษาพยาบาลทั้งในและนอกเรือนจำเป็นอย่างดี เช่น ในกรณีนายโอริสสา ไอยราวัณวัฒน์ ซึ่งได้รับบาดเจ็บในระหว่างเหตุการณ์เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ทางราชการก็ได้จัดส่งไปรักษาตัวอยู่ ณ โรงพยาบาลชั้นหนึ่งนอกเรือนจำจนอาการทุเลาลง ต่อมายังได้ออกไปรับการบำบัดรักษาภายนอกเรือนจำเป็นครั้งคราว รวมทั้งสิ้น ๑๘ ครั้ง บัดนี้มีอาการปกติดีแล้วมิได้มีอาการบาดเจ็บปางตายหรือทุกข์ทรมานตามรายงานข่าวในต่างประเทศแต่อย่างใด สำหรับนายโอริสสา ฯ ผู้นี้ได้รับการเยี่ยมเยียนจากผู้แทนองค์การระหว่างประเทศหลายครั้งคือ ผู้แทนส่วนภูมิภาคของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ศกนี้ ผู้แทนคณะกรรมาธิการระหว่างประเทศของนักกฎหมาย เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ศกนี้ และผู้แทนขององค์การนิรโทษกรรมสากล เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ศกนี้ ส่วนในกรณีผู้ต้องขังคนอื่น ๆ นั้น ทางราชการก็ได้อนุญาตให้ผู้แทนส่วนภูมิภาคของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ และผู้แทนของคณะกรรมาธิการระหว่างประเทศของนักกฎหมายเข้าเยี่ยมเยียนและสัมภาษณ์ตามลำพังด้วย ซึ่งก็เป็นที่ประจักษ์ชัดว่าบุคคลเหล่านี้มีสุขภาพปกติดี

๔. ขณะนี้ผู้ต้องหาที่ได้ถูกฟ้องเป็นจำเลยต่อศาลแล้วมีจำนวน ๑๘ คน ดังรายชื่อต่อไปนี้ นายสุธรรม แสงประทุม นายอนุพงษ์ พงษ์สุวรรณ นายอภินันท์ บัวหะภักดี นายสุรชาติ บำรุงสุข นายประพนธ์ วังศิริพิทักษ์ นายวิโรจน์ ตั้งวานิช นายมหินทร์ ตันบุญเพ็ม นายอารมณ์ พงศ์พงัน นายประยูร อัครบวร นส. สุชีลา ตันชัยนันท์ นายอรรถการ อุปถัมภากุล นายสุชาติ พัชรสวุฒิ นายถงชัย วินิจจะกุล นายคงศักดิ์ อาษาภักดิ์ นายสมศักดิ์ เจียมธีระสกุล นายโอริสสา ไอยราวัณวัฒน์ นส. เสงี่ยม แจ่มดวง และ นายเสรี ศิรินุพงศ์

ส่วนผู้ต้องหาที่เหลืออีก ๕ คน รัฐบาลได้ปล่อยตัวไปดังมีรายชื่อต่อไปนี้ นายประสิทธิ์ ตินารักษ์ นายชวลิต วินิจจะกุล นายสนธิ ชมดี นายสมชาย หอมละออ และนายวิรัตน์ เตรินทร์

สำหรับผู้ต้องหาจำนวน ๕๑ คน ที่ได้รับการประกันตัวไปแล้วนั้นทางราชการสั่งไม่ฟ้องทั้งสิ้นและได้รับการปล่อยตัวไปแล้ว

๕. แม้ว่าผู้ถูกจับเกี่ยวกับกรณีนี้จะมีจำนวนมากถึง ๓,๑๕๔ คน และมีความยุ่งยากในการสอบสวนก็ตาม แต่รัฐบาลก็ได้ดำเนินการขั้นสอบสวนให้เสร็จสิ้นได้ภายในเวลาอันสมควร โดยสั่งปล่อย ๓,๑๓๖ และดำเนินการฟ้องจำนวน ๑๘ คน

๖. โดยที่ขณะนี้อยู่ในระหว่างการใช้กฎอัยการศึก ฉะนั้นการพิจารณาคดีของจำเลย ๑๘ คนนี้ จึงต้องดำเนินไปตามกระบวนการวิธีพิจารณาซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีอยู่เดิมแล้ว และหาได้เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นใหม่ภายหลังเกิดเหตุเพื่อใช้ในกรณีนี้โดยเฉพาะแต่อย่างไรไม่

๗. รัฐบาลขอยืนยันว่าจะดำเนินคดีบุคคลทั้ง ๑๘ คนดังกล่าวนี้ด้วยความยุติธรรม การพิจารณาคดีจักเป็นไปอย่างเปิดเผย โดยอนุญาตให้ผู้แทนสื่อมวลชนทั้งของไทยและต่างประเทศ ตลอดจนผู้ที่สนใจทั้งหลายเข้าสังเกตการณ์การพิจารณาของศาลตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ ทุกอย่างทุกประการ

เพื่อให้ผู้สนใจได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างถูกต้อง รัฐบาลจึงขอแถลงให้ทราบทั่วกัน

แถลง ณ วันที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๐

(จาก น.ส.พ. ไทยรัฐ ฉบับวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๐)

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช (คำชี้แจง)

เนื่องจากรัฐบาลได้ชี้แจงเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวว่า ในวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ รัฐบาลชุดหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ได้จับกลุ่มบุคคลที่ใช้กำลังและใช้อาวุธต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงาน ซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่เพื่อก่อความวุ่นวาย และเปลี่ยนแปลงรัฐบาลรวมทั้งร่วมกันฆ่า และพยายามฆ่าเจ้าพนักงานและผู้อื่นและในข้อหาอื่นๆ ซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และกฎหมายอื่น

ข้าพเจ้าขอชี้แจงว่า ในวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๑๙ ก่อนมีการปฏิรูปการปกครองแผ่นดินข้าพเจ้าในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้สั่งให้ตำรวจดำเนินการสอบสวน และจับกุมเฉพาะแต่ผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดฐานดูหมิ่นหรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายต่อองค์รัชทายาท อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๑๒ แต่ฐานเดียวเท่านั้น ดังที่ข้าพเจ้าได้ชี้แจงแถลงให้ทราบทั้งทางวิทยุ และโทรทัศน์ตอนค่ำวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๑๙ ส่วนความผิดฐานอื่นไม่ได้สั่ง และในตอนค่ำวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ก็ได้มีการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน

(สยามจดหมายเหตุ หน้า ๑๐๑๘ ฉบับที่ ๓๗ ๙–๑๕ กันยายน ๒๕๒๐)

แด่ ทนายความผู้กล้า.

เมื่อพวกเราต้องเข้าคุกเข้าคุมขัง
เพื่อพิทักษ์ยุติธรรมให้เชิดชู
มาบัดนี้มารร้ายหมายเข่นฆ่า
ให้ม้วยมรณา หมดสุดาที่รอดตาย
คำสู่จะเข่นฆ่าก็เหมือนฆ่าคลื่น
ทนายดั่งหลักศิลากล้าท้านขวาน
สู้ไปเถิด สู้เข้าไป อย่าได้หยุดหย่อน
ประชาชนจะแซ่ซ้องสรรเสริญ
ควรจะแต่ผู้เป็นทนาย
ถูกคุมขังอิสรภาพแสนยากเข็ญ
ขอศึกษาจงใจกล้าต่อสู้
แก่บัณฑิตเช่นเหล่าของผู้ใด
ก็อยู่ยั้งแต่ทนายเป็นผู้สู้
ทนายสู้ไม่กลัวยากไม่กลัวตาย
ทนายความย่อมว่าความทั้งหลาย
จากความเหี้ยมโหดร้าย "เผด็จการ".
กระหน่ำซัดครืนครืนลงมองสาน
คลื่นลงมือฆ่าหาญหักหลักศิลา.
สู้เพื่อผู้บริสุทธิ์โดยทั่วหน้า
เรียกท่านว่า "ทนายประชาชน".
แม้พวกเราถูกขังหลายจะขัดสน
จะไม่ยอมจำนนแก่ใครใคร.
ทนายผู้ไม่ย่อมค้อมหัวให้
วันหนึ่งชัยจะเป็นของประชาชน.

จำลย คดีอุดา.

